

Ellen G. White Estate

НАОУЧНІ УРОКИ ХРИСТА

ELLEN G. WHITE

Наочні уроки Христа

Ellen G. White

2005

**Copyright © 2012
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby.

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Зміст

Information about this Book	i
Передмова	v
Розділ 1. Повчання у притчах	6
Розділ 2. «Вийшов сіяч сіяти»	13
Сіяч та зерно	13
Ґрунт при дорозі	20
На кам'янистому ґрунті	22
У тернях	25
Підготовка ґрунту	29
На добрій землі	31
Розділ 3. «Спершу стебло, потім колос»	35
Розділ 4. Кукіль	40
Розділ 5. «Подібне до зерна гірчиці»	44
Розділ 6. Інші уроки посіву	48
Розділ 7. Подібне до закваски	55
Розділ 8. Схований скарб	60
Як схований	61
Цінність скарбу	62
Наслідки нехтування скарбом	64
Пошуки скарбу	65
Нагорода за пошуки	68
Розділ 9. Перлина	70
Розділ 10. Невід	75
Розділ 11. Нове і старе	77
Розділ 12. Просити, щоб давати	85
Розділ 13. Фарисей і митник	95
Розділ 14. «Хіба Бог не захистить вибраних Своїх?»	106
Розділ 15. «Він приймає грішників»	118
Загублена вівця	119
Загублена драхма	124
Розділ 16. «Пропає — і знайшовся»	128
Розділ 17. «Залиш її ще цього року»	138
Розділ 18. «Вийди на шляхи та загороди»	143
Розділ 19. Міра прощення	157

Розділ 20. Надбання, що стало втратою	164
Розділ 21. Велика безодня	169
Значення притчі для юдейського народу	175
В останні дні	176
Розділ 22. Слова й діла	179
Розділ 23. Виноградник Господа	188
Юдейський народ	188
Церква в наші дні	197
Розділ 24. Без весільного одягу	207
Розділ 25. Таланти	217
Дари Святого Духа	218
Інші таланти	219
Розумові здібності	222
Мова	224
Вплив	228
Час	230
Здоров'я	233
Сила	235
Гроші	237
Добрі спонукання й нахили	238
Таланти, намножені при використанні	239
Один талант	241
Повернені таланти	245
Відібраний талант	248
Розділ 26. «Друзі з мамони неправди»	250
Розділ 27. «Хто є моїм ближнім?»	257
Розділ 28. Нагорода благодаті	267
Розділ 29. «Виходьте назустріч молодому!»	278

Передмова

Ісус, Великий Учитель, виклав багато Своїх повчань, подорожуючи зі Своїми учнями долинами й пагорбами Палестини або відпочиваючи біля озера чи ріки. У повчанні притчами Він пов'язував Божественну істину з предметами та явищами, добре знайомими для пастуха, будівельника, землероба, мандрівника, домогосподарки. Прості буденні речі асоціювалися з високими, прекрасними думками — думками про сповнене любові Боже піклування про нас, про вдячну пошану, якої Він гідний, про турботу, котру нам слід виявляти один про одного. Завдяки цьому уроки Божественної мудрості і практичні істини були переконливими та справляли сильне враження.

У даній книзі притчі згруповані за їхньою тематикою. Уроки, що містяться в них, докладно коментуються та ілюструються. Твір сповнений перлинами істини; для багатьох читачів він відкриє багатий зміст звичайних картин і явищ повсякденного життя.

Великий наклад кількох видань «Наочних уроків Христа» англійською та іншими провідними мовами свідчить про популярність цієї книги. Готуючи рукопис, автор прийняла рішення присвятити прибуток від продажу книги підтримці освітньої роботи. Завдяки спільним зусиллям автора, видавців та членів Церкви в християнську освіту були вкладені значні кошти.

[4]

Розділ 1. Повчання у притчах

У Христовому вченні, висловленому в притчах, зауважується той самий принцип, що й у Його місії для цього світу. Аби ми могли пізнати Його Божественний характер і життя, Христос узяв на Себе нашу природу і перебував між нами. Божественне було виявлене в людському, невидима слава — у видимому людському образі. Люди можуть пізнавати невідоме через відоме, тому небесне було відкрите через земне; Бог виявив Себе в подобі людини. Те ж саме ми бачимо й у вченні Христа: невідоме ілюструється за допомогою відомого; небесні істини — земними, добре знайомими людям речами.

Писання говорить: «Все це промовляв Ісус людям у притчах... щоб збулося сказане через пророка, що говорив: Відкрию уста Мої в притчах, виявлю сховане від початку світу!» (Матв. 13:34-35). Земне буття стало посередником для досягнення буття духовного: явища природи та життєвий досвід Його слухачів пов'язувалися з істинами писаного Слова. Провадячи таким чином від земного до духовного царства, притчі Христа є ланками того ланцюга Істини, що єднає людину з Богом, Землю з Небом.

[5] У Своїх повчаннях із природи Христос говорив про створені Його власними руками речі, що володіли тими властивостями і можливостями, якими Він їх Сам наділив. У своїй первозданній досконалості все творіння було вираженням

думки Бога. Для Адама та Єви в їхній Едемській оселі природа, рясніючи Божественними повчаннями, була сповнена знанням про Бога. Мудрість промовляла до очей і сприймалася серцем, бо через творіння вони спілкувалися із Самим Творцем, але як тільки свята пара порушила закон Всевишнього, сяйво від обличчя Господнього зникло з лиця природи. Тепер Земля спотворена й опоганена гріхом. Але навіть у такому ушкодженному стані вона все ще залишається прекрасною. Божі наочні

уроки не стерлися, природа розповідає про свого Творця, якщо їх правильно розуміти.

За днів Христа ці уроки були забуті. Люди майже перестали бачити Бога в Його творінні. Гріховність людства огорнула чисте лице творіння темним покривалом; замість того щоб виявляти Бога, творіння стало перешкодою на шляху до Його пізнання. Люди «поклонялися і служили творінню більше, ніж Творцеві». Тому про язичників сказано: «Їхні думки стали нікчемними, а нерозумні їхні серця — оповиті темрявою» (Римл. 1:25,21). Так і в Ізраїлі людське вчення зайняло місце вчення Божого. Не тільки природа, але навіть жертвне служіння і саме Писання, дані для відкриття Бога, були настільки спотворені, що й вони стали засобами, які приховували Його.

Христос прагнув усунути все, що затьмарювало Істину.

Він прийшов скинути покривало, яким гріх оповив лице природи, та відкрити для зору ту духовну славу, для відображення якої і був створений наш світ. Його слова в новому світлі подали як уроки природи, так і вчення Біблії, і зробили їх новим відкриттям.

Ісус зривав прекрасні лілеї і дарував їх дітям та молоді; і коли вони вдивлялися в Його молоде обличчя, відсвіжене промінням слави Його Отця, Він викладав їм урок: «Погляньте на польові лілеї, як вони ростуть [у простоті своєї природної краси]: не працюють і не прядуть; та кажу вам, що й Соломон у всій своїй славі не зодягався так, як одна з них». І далі звучали утішливе запевнення та важливий урок: «Якщо ж польову траву, яка сьогодні є, а завтра буде вкинута в піч, Бог так зодягає, то чи не краще зодягне вас, маловіри?»

[6]

Ці слова Нагірної проповіді були звернені не тільки до дітей та молоді. Вони виголошувались до великого натовпу, серед якого були чоловіки й жінки, обтяжені турботами і життєвими труднощами, пригнічені розчаруванням і смутком. Ісус продовжував: «Тож не журіться і не говоріть: Що будемо їсти? Або: Що будемо пити? Чи: В що зодягнемось? Бо цього всього язичники шукають. Знає бо ваш Отець Небесний, що цього всього потребуєте». І розкриваючи обійми оточуючим людям, Він промовив: «Шукайте перш за все Царства Божого і Його праведності, а це все вам додасться» (Матв. 6:28-33).

Так Христос розтлумачив те повчання, яким Сам наділив лілеї та польову траву. Він бажає, щоб ми читали його в кожній лілеї і кожній травинці. Його слова сповнені запевнення і мають на меті зміцнити наше довір'я до Бога.

Христове бачення Істини було таким широким, а Його повчання таким далекосяжним, що для ілюстрації Істини використовувався кожний куточок природи. Картини, якими щодня милується око, пов'язувалися з певними духовними істинами, так що вся природа повстає перед нами зодягненою у притчі Великого Майстра.

У ранній період Свого служіння Христос проповідував людям простими словами, аби всі Його слухачі могли збагнути істини, котрі зробили б їх мудрими для спасіння. Але в багатьох серцях Істина не закорінилася і тому не затрималася в них довго. «Ятому говорю до них притчами, — сказав Він, — що, дивлячись, вони не бачать, а слухаючи, — не чують і не розуміють... Бо огрубіло серце в цього народу, і вухами недочувають, і очі свої замружили» (Матв. 13:13-15).

Ісус прагнув викликати цікавість до Істини. Він бажав пробудити байдужих і закарбувати Істину в серці. Повчання у притчах було популярним, воно викликало повагу і привертало увагу не тільки юдеїв, але й людей інших національностей. Жодний інший метод унаочнення не був таким ефективним, як цей. Якщо б Його слухачі забажали знати Божественну Правду, вони зрозуміли б її, бо Він завжди був готовий пояснити цю

[7] Правду кожному, хто щиро її шукав.

Крім того, Христос бажав подати деякі істини, яких люди не були готові прийняти і навіть зрозуміти. Це була ще одна причина, чому Він навчав їх притчами. Пов'язуючи Своє вчення зі щоденним життям, людським досвідом та явищами природи, Він привертав увагу людей і справляв сильне враження на їхні серця. Згодом, коли вони бачили ці наочності, використані в Його уроках, то пригадували слова Божественного Учителя. Для розуму, відкритого впливові Святого Духа, учення Спасителя розкривалося все більше і більше. Таємниці прояснялися, і те, що було важко збагнути, ставало очевидним.

Ісус шукав шлях до кожного серця. Використовуючи різноманітні ілюстрації,

Він не тільки відкривав Істину в її різних аспектах, але й звертався до різних слухачів. Їхню цікавість пробуджували образи, узяті з їхнього щоденного життя й оточення. Жодний зі слухачів Спасителя не відчував себе знехтуваним або забутим. Найбільш принижені та грішні чули в Його повчаннях голос, що промовляв до них із співчуттям і ніжністю.

Була ще одна причина, чому Ісус проповідував притчами. Серед натовпу, що оточував Його, були священики і рабини, книжники і старійшини, іродіяни і правителі, — люди, що любили світ, фанатичні й честолюбні, — вони понад усе бажали знайти хоч якесь звинувачення проти Нього. Їхні шпигуни невідступно стежили за Ним, аби вловити з Його уст те, що б спричинило Його засудження і назавжди змусило замовчати Того, Хто притягав до Себе увесь світ. Спаситель розумів характер цих людей і викладав Істину таким чином, щоб вони не мали жодного приводу для звинувачення Його перед Синедріоном. У притчах Він викривав лицемірство й лихі вчинки тих, хто обіймав високі посади; образною мовою надавав істині такого гострого характеру, що, якби вона була сказана в прямому докорі, вони б не слухали Його слів і швидко покляли край Його служінню. Ухиляючись таким чином від ворогів, Він водночас робив істину такою зрозумілою, що будь-яка омана ставала очевидною, і щирі серця одержували цінні уроки з Його повчань. Божественні мудрість та безмежна милість відкривалися людям завдяки унаочненням з Божого творіння. Через природу та життєвий досвід люди пізнавали Бога. «Тож Його невидиме від створіння світу через творіння стає зрозумілим, — Його вічна сила і Божественність» (Римл. 1:20).

У вченні Спасителя, викладеному в притчах, є ознака того, що складає справжню «вищу освіту». Христос міг би відкрити людям найглибші наукові істини. Він міг би відкрити таємниці, на розгадування яких пішли б довгі століття наполегливої праці та кропітких досліджень. Він міг би дати такі наукові ідеї, які служили б поживою для розуму і джерелом для всіх нових винаходів до кінця земної історії. Але Він не зробив цього. Він не сказав нічого, щоб задовольнити марну цікавість, і не відчинив двері до земної величі, щоб потішити людське честолюбство. У всіх Своїх повчаннях Христос приводив розум

[8]

людини в контакт із Безмежним Розумом. Він не спонукав Своїх слухачів вивчати людські теорії про Бога, Його Слово чи діла. Він навчав їх бачити Бога таким, яким Він відкривається у Своїх ділах, Своєму Слові та через Своє Провидіння.

Христос викладав не абстрактні теорії, але те, що було суттєвим для розвитку характеру, що розширювало людську здатність пізнавати Бога та збільшувало її можливість творити добро. Він говорив людям істини, котрі стосувалися їхнього земного життя та їхньої вічної долі.

Христос був Тим, Хто з давніх часів керував справою виховання в Ізраїлі. Відносно Господніх заповідей та постанов Він навчав: «І пильно навчиш цього синів своїх, і будеш говорити про них, як сидітимеш удома, і як ходитимеш дорогою, і коли ти лежатимеш, і коли ти вставатимеш. І прив'яжеш їх на ознаку на руку свою, і будуть вони пов'язкою між очима твоїми. І напишеш їх на бічних одвірках дому свого та на брамах своїх»

[9] (Поет. Зак.6:7-9). У Своєму вченні

Христос показав, як ця постанова має бути виконана. Тобто Він показав, яким чином викласти закони і принципи Божого Царства, щоб відкрити їхні красу та велику цінність. Коли Господь готував Ізраїльський народ бути Його особливим представником у цьому світі, Він поселив їх серед гір і долин. У Своєму повсякденному житті й релігійному служінні вони постійно спілкувалися з природою та Словом Божим. Так і Христос навчав Своїх учнів біля озера, на гірських схилах, у полях і гаях, — де вони могли бачити картини природи, які були ілюстраціями Його вчення. Навчаючись у Христа, вони використовували одержані знання, співпрацюючи з Ним у Його служінні.

Подібним чином і ми пізнаємо Творця, споглядаючи Його творіння. Книга природи — це великий підручник, який нам слід використовувати в поєднанні з Писанням, аби відкрити іншим характер Бога і повернути заблудних овець до Його отари. Коли ми вивчаємо Божі діла, Дух Святий ніби спалахами світла передає в наш розум переконання. Це переконання не є результатом логічних умовиводів. Але поки розум не занадто затьмарився, щоби пізнати Бога, око не занадто затуманилося, аби бачити Його, вухо не занадто притупилося, щоби чути Його

голос, несподівано відкривається глибока сутність, і величні духовні істини Слова Божого закарбовуються в серці.

У цих узятих безпосередньо з природи уроках є такі простота і чистота, що надають їм найвищої цінності. Усім необхідно навчатися із цього джерела. Сама краса природи відводить душу від гріха та світських принад, навертаючи її до чистоти і спокою, до Бога. Досить часто розум студентів заповнений людськими теоріями й гіпотезами, помилково названими природничою наукою й філософією. Студентам необхідно мати безпосереднє спілкування з природою. Нехай вони зрозуміють, що творіння і християнство мають одного Бога. Нехай вони навчаться бачити гармонію фізичного й духовного. Нехай усе, що бачать їхні очі, або чого торкаються їхні руки, стане уроком у формуванні характеру. Це зміцнить їхні розумові сили, розвине характер, ушляхетнить усе їхнє життя.

[10]

Мета Христового повчання у притчах повністю відповідає меті суботи. Бог дав людям пам'ятник Своєї творчої сили, щоб вони могли бачити Його в ділах Його рук. Субота закликає нас споглядати в Божому творінні славу Творця. Ісус бажав, аби ми бачили цю славу, і саме тому Він пов'язав Свої дорогоцінні уроки з красою природи. У святий день відпочинку більше, ніж будь-якого іншого дня, ми повинні вивчати те відкриття, яке Бог записав для нас у природі. Нам слід вивчати притчі Спасителя саме там, де Він їх розповідав, — у полях і галях під відкритим небом, серед трав та квітів. Коли ми наближаємося до природи, Христос робить Свою присутність реальною для нас, розповідаючи нашим серцям про Свої мир і любов.

Христос пов'язав Своє вчення не тільки з днем відпочинку, але й трудовим тижнем. Він дає мудрість тому, хто йде за плугом і сіє насіння. У праці орача чи сіяча, землероба чи женця Він навчає нас бачити ілюстрації роботи Божої благодаті в серці людини. Він бажає, щоб у кожному виді корисної праці, у кожному прояві життя ми знаходили урок Божественної Істини. Тоді наша щоденна праця більше не буде настільки поглинати нашу увагу, що ми забуваємо про Бога, навпаки, вона постійно нагадуватиме нам про нашого Творця і Викупителя. Думка про Бога буде проходити золотою ниттю через усі наші домашні турботи й діла. Для нас слава Господнього лиця знову спочи-

ватиме на обличчі природи. Ми постійно будемо навчатися все нових і нових уроків Небесної Істини і зростати в образ Його чистоти. Таким чином, нас «буде навчати Господь»; і в тому стані, в якому ми покликані, ми будемо «залишатися перед [11] Богом» (Ісаї 54:13; 1Кор.7:24).

Розділ 2. «Вийшов сіяч сіяти»

Матв. 13:1-9, 18-23; Марк .4:1-20; Луки 8:4-15

Сіяч та зерно

Притчею про сіяча Христос ілюструє принципи Царства Небесного і роботу великого Господаря для Його народу. Подібно до сіяча на полі Він прийшов розсівати небесне зерно Істини. І саме Його повчання притчами було насінням, за допомогою якого були посіяні найбільш дорогоцінні істини Його благодаті. Через її простоту притча про сіяча не була оцінена належним чином. Від звичайного насіння, кинутого в ґрунт, Христос бажає привести наш розум до посіву Євангельського насіння, плодом якого є повернення людини до вірності Богові.

Той, Хто виголосив притчу про маленьке насіння, є Правителем Неба; і закони, яким підлягає посів земного насіння, керують і посівом насіння Істини.

Біля Галилейського моря зібралися люди побачити і послухати Ісуса, — вони з нетерпінням чекали на Нього.

Тут були хворі, що лежали на постелях, сподіваючись звернутися до Нього за допомогою. Христос володів даним Богом правом зціляти рани гріховного людства, і зараз

[12]

Він оздоровлював від хвороб, розповсюджуючи навколо Себе життя, здоров'я, мир.

Натовп дедалі зростав, люди тиснулися довкола Христа, і невдовзі до Нього неможливо було підійти. Тоді, сказавши кілька слів до людей у рибальських човнах, Він увійшов до одного з них, що згодом мав переправити Його на другий бік озера. Наказавши учням відштовхнути трохи човен від берега, Він звернувся до людей, котрі зібралися на березі.

Поблизу озера простягалася прекрасна Генісаретська долина, оточена мальовничими пагорбами. На їхніх схилах і в долині працювали як сіячі, так і жінці; одні розсівали зерно,

інші — уже збирали ранній урожай. Дивлячись на цю картину, Ісус сказав:

«Ось вийшов сіяч сіяти. І коли сіяв, одне зерно впало при дорозі, і прилетіли птахи та визбирали його. Інше впало на кам'янистий ґрунт, де не було багато землі, і швидко зійшло, бо не мало глибоко землі; а як піднялося сонце, — зів'яло і, не маючи кореня, засохло. Інше впало в терня, а терня виросло й заглушило його. А інше впало на добру землю і давало плід: одне в сто, одне в шістдесят, одне в тридцять разів».

Місія Христа не була зрозумілою людям Його часу. Те, як Він прийшов, не узгоджувалося з їхніми сподіваннями. Господь Ісус був основою всієї юдейської релігійної системи. Її величні служіння мали Божественне призначення. Вони мали навчати людей, що в призначений час прийде Той, на Кого вказували ці церемонії. Але юдеї звеличили форми й церемонії, втративши їхній зміст і мету. Людські традиції, правила та постанови заступили від них уроки, котрих Бог бажав їх навчити. Ці правила і традиції стали перешкодою для розуміння та втілення в життя правдивої релігії. І коли на зміну прообразам прийшла Реальність в Особі Христа, вони не розпізнали в Ньому виконання всіх їхніх символів та сутності всіх їхніх обрядів. Відкинувши цю Реальність, вони і далі дотримувалися своїх символів та даремних церемоній. Син Божий прийшов, але вони продовжували просити особливої ознаки Його приходу. У відповідь на заклик «Покайтеся, бо наблизилося Царство Небесне!» (Матв.3:2) вони почали вимагати чуда. Євангеліє Христа було каменем спотикання для них, бо їм потрібні були ознаки, а не Спаситель. Вони чекали, що Месія потвердить Своє покликання великими завоюваннями і встановленням власної імперії на руїнах земних царств. На ці сподівання Христос відповів притчею про сіяча. Не силою зброї, не насильством завойовників мало бути встановлене Боже Царство, але кропінтим посівом і зрощуванням нових принципів у серцях людей.

«Той, що сіє добре насіння, — це Син Людський» (Матв. 13:37). Христос прийшов не як цар, а як сіяч; Він прийшов не руйнувати царства, а розсівати насіння і вказати Своїм послідовникам не на земні перемоги й національну велич, а

на врожай, який потрібно зібрати після наполегливої праці, переживаючи втрати і розчарування.

Фарисеї збагнули значення Христової притчі, але для них її урок був небажаним. Тому вони зробили вигляд, що не зрозуміли її. Для більшості ж ця притча зробила ще загадковішою мету нового Вчителя, Чиї слова так дивно зворушили їхні серця і так гірко розчарували їхнє честолюбство. Самі учні не зрозуміли притчі, але їхня цікавість була пробуджена. Коли Ісус був один, вони прийшли до Ісуса і просили пояснити їм притчу.

Саме таке бажання Ісус прагнув викликати у Своїх учнів, щоб дати їм більш конкретний урок. Він пояснив їм притчу, як згодом завжди пояснював Своє Слово всім, хто шукав Його щирим серцем. Ті, хто вивчає Слово Боже із серцем, відкритим для освічення Святим Духом, не залишаться у пільмі щодо значення цього Слова. «Якщо хто хоче чинити Його волю, — сказав Христос, — той пізнає вчення, чи воно від Бога, чи Я говорю від Себе» (Івана 7:17). Усі, хто приходить до Христа за кращим знанням Істини, одержать його. Він відкриє їм таємниці Царства Небесного, і серце, яке прагне знати Істину, зрозуміє ці таємниці. Небесне світло освітить храм душі людини: воно відкриється і для інших як яскраве сяйво світильника на темному шляху.

«Вийшов сіяч сіяти». У той час на Сході життя було таким неспокійним і загроза розбійницьких нападів такою великою, що люди переважно проживали в оточених мурами містах. Землероби щодня виходили за межі міських мурів працювати на своїх полях. Так і Христос, Небесний Сіяч, вийшов сіяти. Він залишив Свою безпечну мирну оселю, залишив славу, яку мав у Отця перш закладин світу, залишив Своє місце на троні Всесвіту. Вийшов самотній, спокушуваний Страдник, щоб сіяти в сльозах і зрошувати Своєю кров'ю насіння життя для гинучого світу

Подібним чином мають виходити сіяти і Його слуги. Коли Авраам був покликаний стати сіячем насіння Істини, йому було сказано: «Вийди зо своєї землі, і від родини своєї, і з дому батька свого до Краю, який Я тобі покажу» (Бут. 12:1). І він «послухався і пішов, не знаючи, куди йде» (Євр. 11:8).

[14]

Так само й апостолові Павлу під час його молитви в Єрусалимському храмі було дано повеління від Бога: «Іди, тому що Я пошлю тебе далеко — до народів» (Дії 22:21). Таким же чином і ті, хто покликаний з'єднатися із Хрис том, повинні залишити все, щоб іти за Ним. Потрібно залишити колишні зв'язки, пожертвувати життєвими планами, відмовитися від земних сподівань. У праці і сльозах, на самоті і ціною жертви сіється насіння Правди.

«Сіяч сіє слово». Христос прийшов, щоб засіяти світ Істиною. Ще від часу гріхопадіння людини сатана постійно сіє насіння омани. Завдяки неправді він здобув владу над людьми і в той же спосіб намагається зруйнувати Боже правління на землі й цілковито підкорити людей своєму пануванню. А Сіяч із небесного світу, Христос, прийшов, щоб сіяти насіння Правди. Тільки Той, Хто був у Божій Раді, Хто перебував у Свята Святих Вічного, міг принести людям чисті принципи Правди. Ще від часу гріхопадіння людини Христос був Тим, Хто відкривав Істину світові. Через Нього нетлінне насіння, «живе Боже Слово, що пробуває вічно» (1Петр.1:23), передається людям. Уже в тій першій обітниці, даній грішному людству в Едемі, Христос сіяв Євангельське насіння. Але притча про сіяча особливим чином стосується Його особистого служіння серед людей і тієї роботи, яку Він заснував на Землі.

[15] Слово Боже — насіння. Кожне насіння містить у собі зародок. У ньому сховане життя рослини. Так само і в Божому Слові є життя. Христос говорить: «Слова, які Я вам сказав, є дух і життя» (Івана 6:63). «Хто слухає Моє слово і вірить у Того, Хто послав Мене, має вічне життя» (Івана 5:24). У кожному повелінні і в кожній обітниці Слова Божого є сила, саме життя Бога, завдяки якому повеління може бути виконане й обітниця здійснена. Хто вірою приймає Слово, той приймає саме життя і характер Бога.

Кожне насіння приносить плід за своїм родом. Посійте зерно в добрих умовах, і воно дасть своє життя рослині. Прийміть вірою у свою душу нетлінне насіння Слова, і воно розвине характер і життя за подобою характеру й життя Бога.

Учителі Ізраїлю не сіяли насіння Слова Божого. Робота Христа як Учителя Істини була помітним контрастом у порів-

нянні з роботою рабинів Його часу. Вони зосереджували свою увагу на традиціях, людських теоріях і припущеннях. Часто саме Слово вони заміняли тим, чого люди навчали або що писали про це Слово. їхнє вчення не мало сили оживляти душу. Предметом же вчення і проповіді Христа було Боже Слово. На всі запитання Він відповідав простим «Так написано», «Що говорить Писання?», «Як читаєш?» При кожній можливості, коли цікавість людей була пробуджена чи то другом, чи ворогом, Він сіяв насіння Слова. Той, Хто є Дорога, Правда і Життя, Хто Сам є живе Слово, указує на Писання, говорячи: «Вони свідчать про Мене». «І почавши від Мойсея та від усіх пророків, Він пояснив» Своїм учням «з усього Писання, що стосувалося Його» (Івана 5:39; Луки 24:27).

Слуги Христа повинні виконувати ту саму роботу. За наших днів, як і в давнину, живі істини Божого Слова знехтувані заради людських теорій та припущень. Багато освічених служителів Євангелія не приймають усієї Біблії як Богонатхненного Слова. Один мудрець відкидає одну частину, інший сумнівається в іншій. Вони ставлять своє судження вище самого Слова; таким чином Писання, яке вони викладають, стає залежним від їхнього авторитету. Так руйнується Божественна достеменність Писання. Так усюди розсівається насіння невір'я, тому люди збентежені, не знають, у що вірити. Існує чимало вірувань, яких розум не має права приймати. За днів Христа рабини зодягали багато частин Писання у свої надумані містичні конструкції. Оскільки просте вчення Божого Слова засуджувало їхні вчинки, вони намагалися позбавити його сили. Те ж саме відбувається і сьогодні. Слово Боже намагаються подати таємничим і заплутаним, аби виправдати порушення Його Закону. Свого часу Христос засудив таку практику. Він навчав, що Слово Боже має бути зрозумілим для всіх. Він вказував на Писання як на безперечний авторитет, і ми повинні робити те ж саме. Біблія має бути представлена як Слово Предвічного Бога, як кінець усіх суперечностей та підвалина всієї віри.

Люди позбавили Біблію її сили, і результат цього бачимо в занепаді духовного життя. У проповідях, що лунають сьогодні з багатьох кафедр, уже немає тих Божественних проявів, які пробуджують сумління і приносять життя душі. Слухачі не можуть

[16]

сказати: «Хіба не палало наше серце, коли Він говорив нам у дорозі та пояснював нам Писання?» (Луки 24:32). Є багато людей, які шукають живого Бога, прагнучи Його присутності. Філософські теорії та літературні твори, якими б блискучими вони не були, неспроможні задовольнити серце людини. Людські твердження й винаходи не мають жодної цінності. Нехай до людей промовляє Боже Слово. Нехай ті, що знають тільки традиції, людські теорії й постанови, почують голос Того, Чие Слово здатне оновити душу для вічного життя.

Улюбленою темою Христа була батьківська ніжність і щедра благодать Бога. Він багато говорив про святість Його характеру та Закону; Він прийшов до людей як Дорога, Правда і Життя. Нехай же це буде темами і служителів Христа. Викладайте Істину, якою вона є в Ісусі. Пояснюйте вимоги Закону та Євангелія просто. Розповідайте людям про життя Христа, життя самозречення і жертви; про Його пониження і смерть; про Його воскресіння та вознесіння; про Його заступництво за них у Божих дворах; про Його обітницю: «Я знову прийду і візьму вас до Себе» (Івана 14:3).

[17] Замість того щоб сперечатися про хибні теорії або провадити боротьбу з противниками Євангелія, наслідуйте приклад Христа. Нехай чисті істини Божої скарбниці засяють у житті. «Проповідуй Слово». Сійте «понад всякими водами». «Утверджуй за сприятливих і несприятливих обставин». «А з ким Моє слово, хай каже про слово правдиве Моє, що солomé до збіжжя? говорить Господь». «Кожне Боже слово очищене... До слів Його не додавай, щоб тебе не скартав Він, і щоб неправдомовцем не став ти» (2Тим.4:2; Ісаї 32:20; Єрем.23:28; Прип.30:5-6).

«Сіяч сіє слово». Тут представлений великий принцип, який має лежати в основі всієї освітньої роботи. «Зерно — то Слово Боже». Але надто багато шкіл у наші дні знехтували Божим Словом. Розум займають інші предмети. Значне місце в системі освіти посіло вивчення праць невіруючих авторів. Шкільні підручники сповнені скептичних поглядів. Наукові дослідження ведуть до омани, оскільки їхні результати хибно тлумачаться і спотворюються. Боже Слово порівнюють з науковими припущеннями і подають непевним і не вартим довір'я. Так у розумах молоді насаджується насіння сумніву, і в час спокуси

воно проростає. Коли віра в Боже Слово втрачена, душа залишається без керівного принципу і стає беззахисною. Молодь зваблена на дороги, які відводять від Бога та вічного життя.

Цією причиною в значній мірі можна пояснити широке розповсюдження беззаконня в сучасному світі. Коли Словом Божим нехтують, тоді відкидають і його здатність стримувати злі пристрасті тілесного серця. Люди сіють у тіло і від тіла пожинають тління.

Крім того, це також є причиною розумової слабкості, неспроможності. Відвертаючись від Божого Слова, щоб жити творами не натхнених Богом людей, розум збіднюється і припиняє свій розвиток. Він не роздумує над глибокими, далекосяжними принципами вічної Правди. Свідомість звикає до сприйняття уже відомих для неї понять, і ця зосередженість на обмежених поняттях послаблює розум, звужує його можливості, і згодом він втрачає здатність розвиватися.

Усе це — фальшива освіта. Робота кожного вчителя повинна полягати в тому, щоб зміцнювати розум молоді роздумами над величними істинами Богонатхненного Слова. Саме така освіта необхідна як для цього життя, так і для життя прийдешнього.

І нехай ніхто не думає, що це завадить вивченню наук або приведе до зниження рівня освіти. Пізнання Бога високе, як небо, і широке, як Всесвіт. Ніщо так не ушляхетнює і не надихає, як вивчення величних тем про наше вічне життя. Нехай же молодь прагне осягнути ці Богом дані істини, і внаслідок докладених зусиль її розум розшириться і зміцниться. Це приведе кожного щирого виконавця Слова до широти думки і забезпечить йому багатства нетлінного знання.

Освіта, одержана в процесі дослідження Писання, є практичним знанням Плану спасіння. Така освіта відтворить Божий образ у душі. Вона дасть сили розумові, зміцнить його проти спокус і зробить учня співпрацівником Христа в Його місії милосердя для світу. Вона зробить його членом небесної сім'ї та підготує для одержання спадщини святих у світлі.

Але вчитель священної Істини може поділитися з учнями лише тим, що сам знає з власного досвіду. «Сіяч сіє своє насіння». Христос навчав людей Істини, бо Сам був Істиною. Його думки, Його характер, Його життєвий досвід були втілені

[18]

в Його вченні. Так мають чинити і слуги Христа: хто хоче навчати Слова Божого, ті повинні зробити його своїм власним через особистий досвід. Вони повинні знати, що означає мати Христа, Який став для них мудрістю, праведністю, освяченням і викупленням. Викладаючи Слово Боже іншим, вони не повинні починати словами «припустимо, що...» або «можливо...» Вони мають проголосити разом з апостолом Петром: «Ми сповістили вам про силу Господа нашого Ісуса Христа, не йдучи за хитрими вигадками, але будучи очевидцями Його величі» (2Петр.1:16). Кожний служитель Христа і кожний учитель повинен бути готовим сказати разом з улюбленим Іваном: «Життя з'явилось, і ми побачили, і свідчимо, і сповіщаємо вам вічне життя, яке було в Отця і з'явилося нам» (1 Івана 1:2).

Ґрунт при дорозі

Притча про сіяча наголошує перш за все на тому, який вплив на зростання насіння має ґрунт, у який його кинуть. Цією притчею Христос фактично хотів сказати Своїм слухачам: для вас небезпечно критикувати Мою роботу або ж розчаруватися тільки тому, що ця робота не узгоджується з вашими ідеями. Найважливішим для вас є питання: як ви ставитеся до Моєї вістки? Від вашого прийняття чи відкинення її залежить ваша вічна доля.

Пояснюючи сказане про насіння, котре впало при дорозі, Ісус сказав: «До кожного, хто слухає слово про Царство і не розуміє, приходять лукавий і викрадає посіяне в Його серці: це те, що посіяне при дорозі».

Насіння, посіяне при дорозі, символізує Слово Боже, яке падає на ґрунт серця неухважного слухача. Серце, котре стає широкою дорогою для світського руху, його задоволень та гріхів, подібне до битого шляху, утопаного ногами людей і тварин. Поглинута егоїстичними бажаннями та потуранням гріху, душа «кам'яніє через підступність гріха» (Євр.3.13). Духовні здібності паралізуються. Люди чують Слово, але не розуміють його. Вони не усвідомлюють, що воно стосується особисто їх. Вони не відчувають своєї потреби і тієї небезпеки, яка їм загрожує.

Вони не сприймають любові Христа і проходять повз Його вістку благодаті, вважаючи, що вона їх не стосується.

Як птахи готові визбирати насіння, котре впало при дорозі, так сатана готовий викрасти насіння Божественної Істини з душі. Він боїться, що Боже Слово може пробудити безтурботних і вплинути на закам'янілі серця. Сатана і його ангели присутні на зібраннях, де проповідується Євангеліє.

У той час як небесні ангели прагнуть закарбувати Слово Боже в серцях, ворог пильнує, аби позбавити це Слово будь-якого впливу. З наполегливістю, що дорівнює тільки його злобі, він докладає зусиль, аби перешкодити роботі Божого Духа. У той час як Христос приваблює душу Своєю любов'ю, сатана намагається відвернути увагу кожного, хто спонуканий шукати Спасителя. Він займає розум світськими планами. Він збуджує критику або нашіптує сумнів та невір'я. Слухачам може не подобатися мова проповідника або його манери, і вони зосереджуються на цих вадах. Таким чином істина, якої вони потребують і яку Господь милостиво послав їм, не справляє тривалого враження.

[20]

Сатана має багато помічників. Чимало з тих, що називають себе християнами, допомагають спокусникові викрадати насіння Істини з інших сердець. Багато з тих, хто слухає проповідь Божого Слова, роблять її предметом критики у своїх домах. Вони критикують проповідь так, ніби це слова лектора або політичного промовця. Вістку, яку їм слід було б сприймати як звернене до них Слово Господнє, вони обговорюють із легковажністю та саркастичними коментарями. Вільно обговорюються характер служителя, його мотиви, учинки, а також поведінка членів Церкви. Виноситься суворий вирок, повторюються плітки й клепи, і все це — у присутності невіруючих. Часто подібне говорять батьки в присутності своїх дітей. Так підривається повага до Божих служителів і шанобливість до їхньої вістки. І багато хто навчається легковажно ставитися до Божого Слова.

Не дивно, що в домах таких християн молодь часто виростає невіруючою. А батьки запитують, чому їхні діти так мало цікавляться Євангелієм і з такою готовністю сумніваються в Біблійній Істині. Вони дивуються, що молодь так важко підда-

ється моральному й релігійному впливові. Батьки не бачать, що їхній власний приклад зробив твердими серця їхніх дітей. Добре насіння не може закорінитися, і сатана викрадає його.

На кам'янистому ґрунті

«Посіяне на кам'янистому ґрунті — це той, хто слухає слово і відразу з радістю його приймає, але не маючи в собі кореня, він є непостійний, і коли настають труднощі або переслідування за слово, він відразу спокушується».

[21] Насіння, посіяне на кам'янистій землі, не має достатньої глибини ґрунту. Воно швидко проростає, але корінь не може пробитися крізь камінь, щоб одержувати живлення для росту, тому рослина скоро гине. Багато з тих, хто сповідує релігію, є слухачами з кам'янистим ґрунтом серця. Подібно до скелі, що лежить під шаром землі, самолюбство тілесного серця є підґрунтям їхніх добрих бажань і прагнень. Любов до себе не переможена. Вони не побачили надмірну гріховність гріха, і їхнє серце не впокорилося від усвідомлення своєї провини. Цю категорію людей легко переконати, і зовні вони виглядають щиро наверненими, але їхня релігія поверхова.

Люди відпадають не тому, що відразу приймають Слово Боже, і не тому, що при цьому вони радіють. Матвій також, як тільки почув заклик Спасителя, відразу встав, залишив усе і пішов слідом за Ним. Бог бажає, щоб ми прийняли Його Слово, як тільки воно торкається нашого серця, і це добре, коли ми приймаємо його з радістю. «За одного грішника, який кається, радість на небі буде» (Луки 15:7). Радість наповнює також душу, яка вірує в Христа.

Але люди, які в притчі приймають Слово відразу, не зважають на ціну. Вони не замислюються над тим, що Слово Боже вимагає від них. Вони не порівнюють це Слово з усіма своїми життєвими звичками і не віддаються повністю його керівництву.

Корені рослини сягають глибоко в ґрунт і, сховані під землею, підтримують життя рослини. Подібне відбувається і з християнином: завдяки невидимому зв'язку душі із Христом її духовне життя живиться через віру. Але слухачі з кам'янистим

ґрунтом серця залежать не від Христа, а тільки від себе. Вони покладаються на свої добрі діла та спонукання і сильні у власній праведності. Вони не сильні в Господі й величі Його могутності. Такі люди «не мають у собі кореня», бо не з'єднані із Христом.

Гаряче літнє сонце, що зміцнює і наливає вкорінене зерно, нищить те, яке не має глибокого кореня. Так і той, хто «не має у собі кореня», «є непостійний, і коли настають труднощі або переслідування за слово, він відразу спокушується». Багато хто приймає Євангеліє скоріше як можливість уникнути страждання, ніж звільнитися від гріха. Деякий час вони радіють, бо гадають, що релігія звільнить їх від труднощів та випробувань. Поки їхнє життя протікає гладко, вони можуть здаватися утвердженими християнами, але в час суворого випробування вони падають. Вони не можуть терпіти ганьбу за ім'я Христа. Коли Боже Слово вказує на деякі улюблені гріхи або вимагає самозречення чи жертви, вони спокутуються. Докорінні зміни в їхньому житті коштували б їм надто великих зусиль. Вони дивляться на теперішні труднощі і випробування, забуваючи про вічну реальність. Подібно до учнів, які залишили Ісуса, вони готові сказати: «Це жорстокі слова! Хто може їх слухати?» (Івана 6:60).

[22]

Багато людей говорять, що служать Богові, але не знають Його з особистого досвіду. їхнє бажання чинити Його волю ґрунтується на власних нахилах, а не на глибокому переконанні Святим Духом. їхня поведінка не узгоджується з Божим Законом. Вони визнають Христа як свого Спасителя, але не вірять, що Він дасть їм силу для перемоги над гріхом. Вони не мають особистих взаємовідносин з живим Спасителем, їхні характери виявляють як успадковані, так і набуті вади.

Одна справа визнати силу Святого Духа в загальному і зовсім інша — прийняти Його роботу як докір, що закликає до покаяння. Багато людей відчують розділення з Богом, усвідомлюють свою залежність від власного «я» та гріха; вони докладають зусиль, аби щось змінилося в їхньому житті, проте не розпинають свого «я». Вони не віддаються цілковито в руки Христа, прагнучи одержати Божественну силу для звершення Його волі. Вони не бажають бути перетвореними за Божествен-

ною подобою. Загалом вони визнають свою недосконалість, але не зрікаються своїх конкретних гріхів. І з кожним невірним учинком стара самолюбна природа ще більше зміцнюється.

Єдина надія для цих душ — усвідомити для самих себе правдивість слів Христа, сказаних Никодимові: «Вам потрібно народитися згори». «Коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого царства!» (Івана 3:7, 3).

[23]

Справжня святість — це цілковита відданість служінню Божому. Це умова справжнього християнського життя. Христос чекає повного посвячення і неподільного служіння. Він вимагає віддати Йому серце, розум, душу й усі сили. Не слід плекати своє «я». Той не християнин, хто живе для себе. Любов повинна бути рушійним принципом усіх учинків. Любов — основоположний принцип Божого правління на Небесах та Землі, і вона має бути основою характеру християнина. Це єдине, що може зробити і зберегти його непохитним. Це єдине, що допоможе йому вистояти у випробуваннях і спокусах. Любов виявиться у жертві. План спасіння передбачав Жертву — Жертву настільки високу, глибоку й широку, що вона незмірна. Христос віддав за нас усе, і хто приймає Христа, ті будуть готові пожертвувати всім заради свого Викупителя. Думка про Його честь і славу переважатиме в них над усім іншим.

Якщо ми любимо Ісуса, то будемо любити жити для Нього, приносити Йому жертви подяки, працювати для Нього. Сама ця праця буде легкою. Заради Нього ми охоче будемо зносити біль, наполегливо трудитися і жертвувати собою. Його палке бажання спасати людей стане нашим бажанням. Ми будемо відчувати таку ж ніжну турботу про душі, яку відчував Він.

Це — релігія Христа. Щось менше за це є обманом. Визнавати Істину теоретично чи називатися учнем Христа — це ще не спасає душу. Ми не належимо Христові, якщо не віддалися Йому цілковито. Саме половинчатість в християнському житті є причиною недостатньої цілеспрямованості і нестійності бажань. Спроба служити одночасно собі і Христу робить людину слухачем з кам'янистим ґрунтом серця, така людина не встоїть під час випробування.

У тернях

«Посіяне в тернях — це той, що слухає слово, але клопоти віку та омана багатства заглушають те слово, і воно лишається без плоду».

Насіння Євангелія часто падає в терня або бур'яни; і якщо в серці людини не відбувається морального перетво

[24]

рення, якщо старі звички й колишнє гріховне життя не залишені остаточно, якщо сатанинські прояви не вигнані з душі, пшеничні паростки будуть заглушені. Терня розростеться і знищить пшеницю. Благодать може розквітати лише в тому серці, яке постійно готує свій ґрунт для дорогоцінного зерна Істини. Терня гріха буде рости на будь-якому ґрунті, воно не потребує догляду, благодать же потрібно дбайливо зрошувати. Колючки і терня завжди готові прорости, тому робота очищення має постійно випереджувати їхній ріст. Якщо серце не перебуває під Божим керівництвом, якщо Святий Дух безперервно не очищає і не облагороджує характер, старі звички знову повторяться в житті. Люди можуть визнавати віру в Євангеліє, але якщо вони не освячені цим Євангелієм, їхнє визнання не має жодної користі. Якщо вони не перемагають гріх, тоді гріх перемагає їх. Терня, яке було зрізане, але не викорінене, швидко розростається, доки вся душа не заростає ним.

Христос конкретно вказує, що становить загрозу для душі. Як записав Марко, Він говорить про клопоти віку, омани багатства та інші бажання. Лука вказує на клопоти, багатство та життєві насолоди. Це те, що заглушає слово — зростаюче духовне насіння. Душа перестає одержувати поживу від Христа, і духовність у серці людини помирає.

«Клопоти віку». Жодний клас людей не вільний від спокус клопотів віку. Для бідних причиною розгубленості та неспокою є тяжка праця, нужда і загроза злиднів. До багатих приходять страх втратити земні цінності та чимало інших тривог. Чимало послідовників Христа забувають урок, якого Він пропонував нам навчитися від польових квітів. Такі люди не довіряють Його постійній турботі. Христос не може нести їхній тягар, тому що вони не покладуть його на Нього. Життєві клопоти,

які мали б спонукати їх прийти до Спасителя по допомогу й потіху, розділяють їх із Ним.

[25] Багато з тих, які можуть бути плідними в служінні Богові, вдаються до накопичення багатства. Ділова активність поглинає всю їхню енергію, і вони вважають, що змушені нехтувати духовними цінностями. Так вони віддаляються від Бога.

Писання заохочує нас «у наполегливості не лінуватися» (Римл. 12.11). Ми повинні трудитися, щоб мати змогу допомогти нужденним. Християни мають працювати, повинні займатися бізнесом, і вони можуть це робити, не припускаючись гріха. Але багатьох із них бізнес настільки поглинає, що вони не мають часу для молитви, не мають часу для дослідження Біблії, не мають часу, щоб шукати Бога і служити Йому. Часом у їхній душі пробуджується прагнення до святого і небесного, але немає часу відволіктися від світського шуму та прислухатися до величних авторитетних висловів Божого Духа. Вічні інтереси стали для них другорядними, а світські посіли перше місце. Насіння слова не може принести плоду, бо життя душі віддане на те, щоб жити терня світськості.

Багато людей, які працюють задля зовсім іншої мети, також припускаються такої помилки. Вони трудяться для добра інших; у них дуже багато обов'язків, їхня відповідальність дуже велика, і вони дозволяють своїй праці витіснити посвячення Богові. Такі люди нехтують спілкуванням з Богом через молитву й дослідження Його Слова. Вони забувають, що Христос сказав: «Без Мене не можете робити нічого» (Івана 15:5). Вони ходять без Христа, їхнє життя не сповнене Його благодаті, і в характері виявляються риси самолюбства. їхнє служіння припинюється бажанням першості та грубими, неприємними рисами невпорошеного серця. У цьому полягає одна з головних причин невдач у християнській роботі. Ось чому результати їхньої роботи часто бувають такими мізерними.

«Омана багатства». Любов до багатства має засліплючу, оманливу силу. Надто часто ті, хто володіє земними скарбами, забувають, що це Бог дає їм силу набувати багатство. Вони говорять: «Сила моя та міць моєї руки здобули мені цей добробут» (Повт.Зак.8:17). Їхнє багатство не пробуджує в них вдячність Богові, натомість провадить їх до самопіднесення.

Вони втрачають відчуття залежності від Бога й обов'язку щодо ближніх. Замість того щоб вважати багатство талантом, який потрібно використати для Божої слави, для блага людства, вони дивляться на нього як на засіб служіння самим собі. Замість того щоб розвивати в людині Божественні якості, багатство, використане таким чином, розвиває в ній якості сатани. Насіння Слова заглушене терням.

[26]

«І життєві насолоди». У розвагах, які люди шукають просто для власного задоволення, криється небезпека. Усі звички потурати своїм слабостям, котрі підривають фізичні сили, затьмарюють розум чи притупляють духовне сприйняття, є «тілесними пожадливістями, що воюють проти душі» (1Петр.2:11).

«Та інші бажання». Речі й учинки не обов'язково гріховні самі по собі; гріх виникає, коли їх ставлять на перше місце замість Царства Божого. Усе, що відвертає розум від Бога, усе, що відводить почуття від Христа, є ворогом для душі.

Коли розум молодий, енергійний, здатний до швидкого розвитку, тоді з'являється спокуса зосередитися на своєму «я» і служити самому собі. Якщо світські плани успішно здійснюються, людина схильна продовжувати такий спосіб життя, який паралізує сумління і спотворює правильне розуміння того, що складає дійсну цінність характеру. І якщо життєві обставини сприяють такому розвитку, людина буде утверджуватися на шляху, забороненому Божим Словом.

У цей період становлення життя дітей на батьках лежить особливо велика відповідальність. Вони повинні думати, як створити для молоді таке оточення, яке б справляло на них добрий вплив,— вплив, котрий сформував би в них правильні погляди на життя і на його правдивий успіх. Натомість як багато батьків ставлять собі за головну мету забезпечити своїм дітям успіх у цьому світі. З огляду на цю мету для них обираються зв'язки та знайомства. Багато батьків переселяються у великі міста, аби представити своїх дітей у світському товаристві. Вони оточують їх таким впливом, який розвиває в них гордість і любов до світу. У такій атмосфері розум і душа припиняють свій розвиток. Високі, шляхетні цілі життя випущені з уваги. Перевага бути синами Божими, спадкоємцями вічності, принесена в жертву світській вигоді.

[27]

Багато батьків думають, що забезпечать щастя своїм дітям, потураючи їхній любові до розваг. Вони дозволяють їм захоплюватися спортом та відвідувати вечірки, забезпечують їх грішми, які використовуються для показного марнотратства і самозадоволення. Але чим більше потурати потягові до задоволень, тим сильнішим він стає. Інтерес цих молодих людей дедалі більше поглинається задоволеннями, поки вони не починають дивитися на них як на головну мету життя. Виробляється звичка проводити час у неробстві і догоджати своїм примхам.

Навіть церква, яка має бути стовпом та підвалиною Істини, часом заохочує егоїстичну любов до задоволень. Коли збираються гроші на релігійні потреби, до яких засобів вдаються багато церков? Вони влаштовують церковні доброчинні базари, вечери, продаж модних речей, навіть лотереї та інші подібні заходи. Часто місце, відведене для служіння Богові, опоганюється бенкетами, випивкою, торгівлею та всілякими розвагами. Внаслідок цього знижується повага молоді до Божого дому та шанобливе ставлення до богослужіння. Руйнуються бар'єри самовладання. На

цьому сприятливому ґрунті зростають самолюбство, нестримний апетит, любов до хвастощів, і якщо потурати цим якостям, вони закорінюються. Гонитва за розвагами і задоволеннями особливо сильно виявляється в містах. Багато батьків, які обирають місто оселею для своїх дітей, сподіваючись надати їм більших переваг, потім розчаровуються і надто пізно розкаюються у своїй жажливій помилці. Сучасні міста дуже скоро стають подібними до Содома й Гоморри. Велика кількість святкових і вихідних днів заохочують до неробства. Збуджуючі розваги — театри, кінські перегони, азартні ігри, випивка та гульбища — стимулюють кожну пристрасть до надмірної активності. Цей загальний потік захоплює молодь. Ті, хто привчається любити розваги заради розваг, відчиняють двері для спокус, які подібно до повені вриваються в душу. Молоді люди проводять час у масових гуляннях та бездумних веселоощах; їхня дружба з любителями задоволень п'янить їхній розум.

[28] Вони поспішають від одного виду розваг до іншого, поки не втрачають як бажання, так і здатність приносити користь у

житті. Їхні релігійні прагнення охолоджуються, їхнє релігійне життя огортає темрява. Усі благородні риси душі занепадають, усі зв'язки людини з духовним світом обриваються.

Правда, деякі можуть побачити своє безумство і покаятися. Бог може їх простити. Але вони зашкодили власній душі, і до кінця життя їм загрожуватиме небезпека. Здатність розпізнавання, яку слід зберігати достатньо гострою й чутливою, щоб розрізнити добро і зло, у цих людях зруйнована значною мірою. Вони не так швидко впізнають скеровуючий голос Святого Духа, не так швидко здогадуються про задуми сатани. Дуже часто під час небезпеки вони впадають у спокусу і відходять від Бога. Кінець їхнього розгульного життя — загибель як для цього світу, так і прийдешнього.

Клопоти, багатство, насолоди — усе це використовує сатана у великій життєвій грі, спокушуючи людські душі. Але нам дано застереження: «Не любіть світу, ні того, що у світі: коли хто любить світ, нема в тому любові Отця. Бо все, що у світі, це: пожадливість тіла, і пожадливість очей, і життєва гордість; це не від Отця, а від світу» (1 Івана 2:15-16). Той, Хто читає серця людей, як розгорнуту книгу, говорить: «Стережіться, щоб ваші серця не обтяжувалися ненаситністю та пияцтвом і життєвими клопотами» (Луки 21:34). І апостол Павло, натхненний Духом Святим, пише: «Ті ж, що хочуть збагачуватися, потрапляють у спокуси, у тенета, в численні нерозумні та шкідливі пожадання, які приводять людей до знищення та загибелі. Бо коренем усього зла є грошлюбство, віддавшись якому деякі ухилилися від віри й самі наштовхнулися на великі страждання» (1Тим.6:9-10).

Підготовка ґрунту

Розповідаючи притчу про сіяча, Христос звертає нашу увагу на різні результати посіву в залежності від ґрунту. У кожному випадку той самий сіяч сіє те саме насіння. Таким чином, Він навчає: якщо Слово Боже не здійснює перетво

[29]

рювальної роботи в нашому серці, причину слід шукати в нас самих. І ми самі певною мірою можемо впливати на результат. Звичайно, ми не можемо змінити самих себе, але

вибір лишається за нами, і це, врешті-решт, визначить, чим ми станемо в майбутньому.

Слухачам, подібним до ґрунту при дорозі, кам'янистого чи зарослого терням, зовсім не обов'язково залишатися такими. Дух Божий завжди прагне знешкодити закляття приреченості, що тримає людей в омані світських принад, і пробудити потребу в нетлінних скарбах. І тільки через те що люди опираються цій дії Святого Духа, вони стають неуважними до Божого Слова чи нехтують ним. Вони самі несуть відповідальність за черствість своїх сердець, яка перешкоджає доброму насінню закорінитися, а також за колючки зла, що заглушають це насіння. Ґрунт серця потрібно старанно обробляти. Його необхідно розпушувати глибоким покаєнням у гріхах. Отруйні сатанинські насадження слід викорінювати. Землю, що поросла терням, можна відновити лише наполегливою працею. Так і гріховні нахили тілесного серця можна подолати тільки серйозними зусиллями в ім'я Ісуса та Його силою. Господь закликає нас словами Свого пророка: «Орїть собі на цілині і не сїйте в тернину!» «Сїйте собі на справедливість, за милістю жнїть» (Єрем.4:3; Осїї 10:12). Він бажає виконати цю роботу для нас і запрошує нас співпрацювати з Ним.

Перед сіячами Слова стоїть важливе завдання: підготувати людські серця до прийняття Євангельської вістки. У служінні Слова буває надто багато проповідування і дуже мало живого звернення від серця до серця. Є велика потреба в особистій праці для загиблих душ. Подібно до Христа ми повинні зі співчуттям підходити до кожної людини індивідуально, прагнути пробудити в ній цікавість до великих істин вічного життя. Серця людей можуть бути твердими, як утоптана дорога, і зусилля навернути їх до Христа можуть здаватись даремними; але там, де логіка зазнає поразки і переконливі аргументи безсилі, любов Христа, виявлена в особистому служінні, може пом'якшити кам'яне серце, і в ньому закоріниться насіння Істини. Отже, сіячам потрібно дещо зробити, щоб насіння не було заглушене терням або не загинуло через недостатню глибину ґрунту. Від самого початку християнського життя кожний віруючий має бути навчений основних засад християнства. Йому необхідно знати, що він не просто повинен бути спасений

жертвою Христа, але відтепер покликаний зробити життя Христа своїм життям і характер Христа — своїм характером. Нехай усі будуть навчені, що християни мають терпляче нести свій тягар, зрікаючись природних гріховних нахилів. Нехай вони відчують благословення, працюючи для Христа, самовіддано йдучи слідом за Ним і зносячи труднощі як добрі воїни. Нехай люди навчаться довіряти Його любові і покладати на Нього свої турботи. Нехай вони відчують радість у роботі навернення душ до Христа. У своїй любові й увазі до загублених вони забудуть про власне «я». Світські насолоди втраять для них свою привабливу силу, а клопоти віку не будуть більше обтяжувати душу. Плуг істини зробить свою роботу. Він розіб'є залежану землю. Він не просто постинає верхівки терня, але вирве його з корінням.

На добрій землі

Праця сіяча, на щастя, не завжди буває даремною. Про насіння, що впало в добру землю, Спаситель сказав: «Це той, хто слухає слово і розуміє, тому приносить плід — один родить у сто разів, один у шістдесят, один у тридцять». «Це ті, що почувши Слово щирим і добрим серцем, бережуть і приносять плід у терпінні».

«Щире і добре серце», про яке говориться у притчі, — це не серце без гріха, адже Євангеліє проповідується загиблим. Христос сказав: «Я прийшов кликати не праведників, а грішників» (Марк.2:17). Щире серце має той, хто підкоряється переконанню Святого Духа. Він визнає свою провину та відчуває потребу в милості і любові Бога. Він щиро бажає пізнати Істину, щоб жити згідно з нею. Добре серце — віруюче серце, воно цілковито довіряє Слову Божому. Без віри неможливо прийняти це Слово. «Тим, які приходять до Бога, треба вірити, що Він є і що винагороджує тих, які Його шукають» (Євр.11.6).

«Це той, хто слухає Слово і розуміє». Фарисеї за днів Христа закривали свої очі, щоб не бачити, і свої вуха, щоб не чути, тому Істина не могла досягти їхніх сердець. Їх чекає відплата за свідоме неуцтво та самозасліплення. Але Христос навчав Своїх учнів, що вони повинні відкрити свій розум для

Його повчання і бути готовими вірити. Він виголосив над ними благословення, бо вони бачили очима і чули вухами, які вірили.

Слухач із добрим ґрунтом серця приймає Слово «не як людське слово, а як істинно Боже Слово» (1Сол.2:13). Тільки той, хто приймає Писання як звернений особисто до нього голос Божий, є справжнім учнем. Він тремтить перед Словом, бо для нього воно — жива дійсність. Він відкриває свою свідомість і своє серце, аби прийняти його. Саме такими слухачами були Корнилій та його друзі, котрі сказали до апостола Петра: «Нині всі ми стоїмо перед Богом, щоб слухати все, що Господь тобі звелів» (Дії 10:33).

Пізнання Істини залежить не стільки від сили інтелекту, скільки від чистоти намірів і простоти серйозної щирої віри. До тих, хто в покорі серця шукає Божественного керівництва, наближаються ангели Божі. Таким людям дається Святий Дух, щоб відкривати їм дорогоцінні скарби Істини.

Слухачі з добрим ґрунтом серця, почувши Слово, бережуть його. Сатана з усіма своїми силами зла не в змозі викрасти його.

Недостатньо просто чути або читати Слово. Хто дійсно прагне одержати користь від дослідження Писання, той повинен глибоко роздумувати над істинами, що містяться в ньому. Зосереджена увага та молитовні роздуми допоможуть збагнути Істину і вгамувати спрагу в глибокому джерелі святого пророчого Слова.

[32] Бог наставляє нас наповнювати свій розум величними, чистими думками. Він бажає, щоб ми роздумували про Його любов та милосердя, вивчали Його чудові діла у великому Плані викуплення. Тоді дедалі яснішим буде наше розуміння Істини, а наше бажання чистоти серця і думок — більш піднесеним. Душа, що перебуває в чистій атмосфері святих думок, буде перетворена спілкуванням з Богом через дослідження Його Слова.

«Тому приносить плід». Ті, хто, почувши Слово, бережуть його, будуть приносити плід у послусі. Боже Слово, прийняте в душу, виявиться в добрих учинках. Його результати будуть очевидні в христоподібному характері, житті. Христос сказав про Себе: «Твою волю чинити, мій Боже, Я хочу, і Закон Твій

— у Мене в серці» (Псал.39:9). «Не шукаю Своєї волі, але волі Того, Хто Мене послав, — [Отця]» (Івана 5:30). І Писання говорить: «Хто каже, що в Ньому перебуває, той має жити так само, як жив Він» (1 Івана 2:6).

Слово Боже часто вступає в суперечність з успадкованими й набутими рисами характеру людини, а також з її життєвими звичками. Але слухач із добрим ґрунтом серця, прийнявши Слово, приймає і всі його умови та вимоги. Свої звички, звичаї і спосіб життя він підпорядковує Божому Слову. Поряд зі Словом Вічного Бога постанови смертної, помильної людини стають у його очах несуттєвими. Усім своїм серцем, без жодних сумнівів він шукає життя вічного та ціною втрат, переслідувань і навіть самої смерті буде підкорятися Істині.

Така людина приносить плід «у терпінні». Ніхто з напевних до Бога не звільнений від труднощів та випробувань; але коли приходить нещастя, справжній християнин не метушиться, не зневіряється, не впадає у відчай. Хоч ми можемо і не бачити виходу з важких обставин і не розуміти мети Божого Провидіння, однак не повинні залишати нашу віру. Пам'ятаючи про ніжне милосердя Господа, ми маємо покласти на Нього наші турботи і з терпінням чекати Його спасіння.

Труднощі і конфлікти сприяють зміцненню нашого духовного життя. Мужньо перенесені випробування розвинуть силу характеру і дорогоцінні духовні якості. Досконалий плід віри, покори й любові часто найкраще дозріває серед грозових хмар і темряви.

«Ось хлібороб очікує дорогоцінного врожаю від землі, терпляче очікує його, доки випадуть ранній та пізній дощ» (Яков.5:7). Так і християнин повинен із терпінням очікувати благословенних плодів Божого Слова у своєму житті. Часто, коли ми молимося про плоди Духа, Господь відповідає на нашу молитву, ставлячи нас у такі обставини, які сприяють розвитку цих плодів, але ми не розуміємо Його мети, дивуємося і лякаємося. Однак ніхто не може принести ці плоди, як тільки через процес росту і дозрівання. Наше завдання — прийняти Боже Слово та міцно його триматися, віддаючись повністю його керівництву, і тоді його мета буде досягнута в нас.

«Якщо хто любить Мене, — сказав Христос, — той буде виконувати Моє слово; і Мій Отець полюбить його, і Ми прийдемо до нього і зробимо оселю в ньому» (Івана 14:23). Нами буде керувати більш сильний, досконалий розум, бо ми маємо живий зв'язок із Джерелом усепереможної сили. У нашому духовному житті ми будемо підпорядковані на послух Ісусові Христу. Ми більше не житимемо звичайним егоїстичним життям, але в нас житиме Христос. Його характер буде відтворений у нашій людській природі. І так ми принесемо плоди Святого Духа — «один у тридцять, один у шістдесят, а один у сто разів!»

[34]

Розділ 3. «Спершу стебло, потім колос»

(Марк.4:26-29)

Притча про сіяча викликала багато питань. Деякі слухачі дійшли висновку, що Христос не мав наміру встановити земне царство; багатьох притча збентежила і викликала цікавість. Бачачи їхню розгубленість, Христос використав іншу ілюстрацію, знову ж намагаючись відвести їхні думки та сподівання від земного царства і спрямувати до роботи Божої благодаті в людській душі.

«І казав: Таким є Царство Боже: як той чоловік, що посіє насіння в землю; і чи спить, чи встає, вночі чи вдень, а насіння сходить і росте, але як, — він не знає. Сама по собі земля робить спершу стебло, потім колос, а тоді — повно пшениці в колосі. Коли ж доспіє врожай, він негайно посилає женців із серпом, бо настали жнива!»

Господар, котрий «посилає женців із серпом, бо настали жнива», не може бути ніхто інший, як Христос. Це Він в останній великий день збере жнива на землі. А сіяч насіння зображає тих, хто трудиться заради Христа. У притчі сказано, що «насіння сходить і росте, але як — він не знає». Це, звичайно, не може стосуватися Сина Божого. Христос не дрімає і не спить, але пильнує Свою ниву вдень і вночі. Йому добре відомо, як зростає насіння. Притча про насіння відкриває нам, що Бог [35] продовжує Свою роботу в природі. Само насіння має в собі потенціальну можливість проростати, і цей принцип закладений у ньому Самим Богом. Однак, залишене напризволяще, насіння не мало б сили прорости. Певна частина роботи у вирощуванні зерна має бути виконана людиною. Вона повинна підготувати і збагатити ґрунт, а потім посіяти насіння. Їй необхідно обробляти землю. Але є межа, за якою людська діяльність припиняється. Жодна людська сила і мудрість не в змозі викликати з насіння живу рослину. Нехай людина докладе навіть неймо-

вірних зусиль, все одно вона залишиться залежною від Того, Хто з'єднав посів та жнива чудесними узами Своєї всемогутньої сили. У насінні міститься життя, ґрунт має життєдайні сили, але якщо вдень і вночі не буде діяти безмежна Божа сила, насіння не принесе врожаю. Дощові потоки мають зволожити спрагли поля, сонце повинно їх зігріти, поховане насіння має отримати електричну енергію. Закладене Творцем життя тільки Він Сам і може викликати. Кожне насіння проростає, кожна рослина розвивається лише силою Бога.

«Бо так, як земля та виводить рослинність свою, й як насіння своє родить сад, так Господь Бог учинить, що виросте праведність, й хвала перед усіма народами!» (Ісаї 61:11). У духовному посіві відбувається те саме, що й у звичайному: учитель Істини має підготувати ґрунт серця, він повинен посіяти насіння, але єдина сила, котра може дати життя, походить від Бога. Є межа, за котрою людські зусилля даремні.

Хоч ми повинні проповідувати Слово, але ми не можемо виявити ту силу, яка б оживила душу, і в ній вирости б праведність і хвала. У проповідуванні Слова має діяти сила, що перевищує людські можливості. Лише завдяки Божественному Духові Слово стає живим і могутнім, здатним воскресити душу до вічного життя. Саме це Христос бажав закарбувати у свідомості Своїх учнів. Він навчав, що самі по собі вони не володіють нічим, що забезпечило б успіх їхній праці, лише чудодійна сила Бога робить Його Слово живим та діючим.

[36] Праця сіяча — це праця віри. Він не розуміє таємниці проростання та розвитку насіння. Але він повністю довіряє тій силі, з допомогою котрої Бог вкриває землю квітучою рослинністю. Кидаючи насіння в землю, він ніби втрачає дорогоцінне зерно, яке могло б стати хлібом для його сім'ї. Однак він віддає теперішнє своє добро задля більшої віддачі в майбутньому. Він кидає зерно, сподіваючись, що воно рясно намножиться в багатому врожаї. Так повинні трудитися і Христові слуги, очікуючи врожаю від посіяного ними насіння.

Добре насіння деякий час може лежати непомітним у холодному, егоїстичному світському серці без жодних ознак того, що воно закорінилося, але згодом, коли Божий Дух вдихне в душу життя, сховане насіння проростає і приносить плід на

славу Божу. У нашій повсякденній праці ми не знаємо, яке насіння принесе бажані результати, те чи інше. Не нам вирішувати це питання. Ми повинні виконувати свою роботу, а турботу про результати довірити Богові. «Сій ранком насіння твоє, та й під вечір хай не спочиває рука твоя» (Екл.11:6). Великий Божий заповіт проголошує, що «надалі, по всі дні землі, сівба та жнива... не припиняться!» (Буття 8:22). Довіряючись цій обітниці, землероб оре та сіє. З не меншою довірою повинні трудитися і ми на духовній ниві, покладаючись на Його запевнення: «Так буде і Слово Моє, що виходить із уст Моїх: порожнім до Мене воно не повертається, але зробить, що Я пожадав, і буде мати поводження в тому, на що Я його посилав!» (Ісаї 55:11). «Все ходять та плаче, хто носить торбину насіння на посів, — та вернеться з співом, хто носить снопи свої» (Псал. 126:6).

Проростання насіння зображує початок духовного життя, а розвиток рослини — це прекрасна аналогія християнського зростання. Як у природі, так і в благодаті: без росту не може бути життя. Рослина повинна або рости, або померти. Подібним до її росту — мовчазного і непомітного, але постійного — є й розвиток християнського життя. На кожній стадії свого розвитку наше життя може бути досконалим, однак, якщо Божі наміри щодо нас виконуються, ми будемо постійно зростати. Освячення — це праця всього життя. У міру збільшення наших можливостей буде збагачуватися наш досвід і зростуть наші знання. Ми будемо здатними нести більшу відповідальність, бо наша зрілість буде пропорційною до наших переваг. [37]

Рослина зростає, засвоюючи те, що Бог дає їй для підтримки життя. Вона заглиблюється своїм корінням у землю, одержує сонячне світло, п'є воду з роси й дощу. Вона засвоює поживні речовини з повітря. Подібним чином має зростати і християнин, співпрацюючи з Божественними силами. Усвідомлюючи власну безпорадність, ми повинні якомога повніше використати всі можливості, даровані нам для збагачення духовного досвіду. Як рослина закорінюється в ґрунті, так і нам слід глибоко закорінюватися у Христі. Як рослина одержує сонячне світло, росу й дощ, так і ми повинні відкривати свої серця Святому Духові. Робота має здійснюватися «не силою й не міццю, але тільки Моїм Духом, говорить Господь Сава-

от» (Зах.4:6). Якщо ми постійно зосереджуємо наш розум на Христі, Він прийде до нас, «немов дощ, немов дощ весняний, що напоює землю» (Осії 6:3). Як Сонце Праведності, Він зійде для нас «та лікування в променях Його» (Мал.4:2). Ми «розцвітемо, неначе лілея». У нашому житті виконуються слова: «...збіжжя оживлять вони й зацвітуть, немов той виноград» (Осії 14:6,8). Постійно покладаючись на Христа як нашого особистого Спасителя, ми у всьому будемо досягати зросту Того, Хто є Голова.

Пшениця дає «спершу стебло, потім колос, а тоді — повно пшениці в колосі». Зібрати добірне зерно — ось мета землероба, коли він сіє насіння чи доглядає за сходами. Йому потрібний хліб для голодних і насіння для майбутнього врожаю. Так і Небесний Господар чекає врожаю як винагороди за Свою працю та жертву. Христос бажає відтворити Себе в серцях людей, і Він чинить це через тих, хто вірує в Нього. Метою християнського життя є принесення плодів — відтворення характеру Христа у віруючому, щоб він міг відобразитися і в інших людях.

Рослина проростає, розвивається і приносить плід не для себе самої, вона «насіння дає сівачеві, а хліб — їдцеві» (Ісаї 55:10). Людина також не повинна жити для себе. Християнин представляє Христа в цьому світі, аби приводити інші душі до спасіння.

[38]

Егоцентричне життя не може розвиватися і приносити плід. Якщо ви прийняли Христа як особистого Спасителя, вам слід забути себе і намагатися допомагати іншим. Розповідайте людям про любов Христа, про Його доброту. Виконуйте кожний обов'язок ретельно. Носіть у своєму серці тягарі інших душ і всіма доступними засобами намагайтеся врятувати загиблих. Коли ви приймете Дух Христа — Дух безкорисливої любові та праці для інших, — ви будете зростати і приносити плід. У вашому характері досягнуть прекрасні плоди Духа. Ваша віра зросте, ваші переконання поглибляться, ваша любов удосконалиться. Ви будете все більше і більше відображати образ Христа в усьому, що справедливе, що чисте, що любе.

«Плід же Духа — любов, радість, мир, довготерпіння, ласкавість, доброта, віра, лагідність, стриманість» (Гал.5:22-23).

Цей плід ніколи не загине, але за родом своїм принесе врожай для вічного життя.

«Коли ж доспіє врожай, він негайно посилає женців із серпом, бо настали жнива!» З палким бажанням Христос чекає, коли Його Церква стане живим відкриттям Його як Спасителя людства. Коли характер Христа досконало відтвориться в Його народі, Він прийде, щоб назвати їх Своїми.

Перевагою кожного християнина є не тільки чекати, але й прискорювати Прихід нашого Господа Ісуса Христа (2Петр.3:12). Якби кожний, хто сповідує Його ім'я, приносив плід для Його слави, як швидко увесь світ був би засіяний насінням Євангелія! Як скоро дозрів би останній великий урожай, і Христос прийшов би зібрати дорогоцінне зерно!

[39]

Розділ 4. Кукіль

Матв.13:24-30,37-43

«Іншу притчу подав їм, кажучи: Подібне Царство Небесне до того, хто сіє добірне насіння на своєму полі. Коли люди спали, прийшов ворог, посіяв кукіль серед пшениці та й пішов. А як зійшло збіжжя і дало колос, тоді ж з'явився і кукіль».

«Поле, — сказав Христос, — це світ». Але ми повинні розуміти, що це стосується Христової Церкви у світі. Наведена притча описує те, що пов'язане з Царством Божим, з роботою спасіння, а ця робота здійснюється через Церкву.

Хоч Святий Дух присутній у всьому світі, Він всюди може впливати на людські серця, проте саме в Церкві ми зростаємо і дозріваємо, аби бути зібраними до Божої клуні.

«Той, що сіє добірне насіння, — це Син Людський. ...Добірне ж насіння — це сини Царства; кукіль — це сини лукавого». Добірне насіння символізує тих, хто народжений від Божого Слова, від Істини. А кукіль зображає клас людей, які є плодом або втіленням хибних понять, невірних принципів. «Ворог, що його посіяв, — це диявол». Ані Бог, ані Його ангели ніколи не сіяли насіння, з якого виростає кукіль. Кукіль завжди сіється сатаною, ворогом Божим та людським.

[40] На Сході люди іноді мстилися своєму ворогові, розкидаючи на його нещодавно засіяному полі насіння шкідливих бур'янів, які, проростаючи, дуже нагадували пшеницю. Зростаючи разом із пшеницею, вони пошкоджували збіжжя та завдавали зайвих клопотів і неминучих втрат господареві поля. Подібним чином і сатана через свою ненависть до Христа розкидає насіння зла серед добірного зерна Його Царства. Плоди ж свого посіву сатана приписує Божому Синові. Приводячи до Церкви тих, хто носить ім'я Христа, але не приймає Його характеру, лукавий намагається знеславити Бога, кинути тінь на роботу спасіння і погубити душі людей.

Слуги Христа засмучуються, коли бачать, що в церкві змішані правдиві й фальшиві віруючі. Вони прагнуть щось зробити, аби очистити Церкву. Подібно до слуг господаря, вони готові виполоти кукіль. Але Христос говорить їм: «Ні, щоб ви часом, виконуючи кукіль, не повиривали разом з ним і пшениці. Залишіть, щоб і те й друге разом росло до жнив».

Христос цілком однозначно вказав: ті, хто вперто продовжує чинити відкритий гріх, повинні бути відокремлені від Церкви, проте Він не доручив нам судити про характер і мотиви поведінки людей. Він надто добре знає нашу природу, щоб довірити нам таку справу. Якщо б ми почали «виривати» із Церкви тих, кого вважаємо фальшивими християнами, то неминуче пропустилися б помилок. Часто ми вважаємо безнадійними саме тих людей, яких Христос кличе до Себе. Якби ми повелися з цими душами згідно з нашим недосконалим судженням, то могли б загасити їхню останню надію. Багато тих, котрі вважають себе християнами, останнього дня будуть знайдені легкими. І багато на Небі буде таких, кого їхні ближні вважали негідними увійти туди. Людина судить за зовнішністю, а Бог бачить серце. Кукіль і пшениця мають рости разом до жнив, а жнива — це кінець часу випробування.

У словах Спасителя міститься ще один урок — урок дивовижного терпіння й ніжної любові. Подібно до того як кукіль своїм корінням тісно переплітається з корінням добірного зерна, так і фальшиві брати в Церкві можуть бути тісно пов'язані з правдивими учнями. Справжній характер цих позірних віруючих повністю ще не виявився. Якби

[41]

вони були вилучені з Церкви, це могло б стати каменем спотикання для інших, котрі в протилежному випадку залишалися б стійкими.

Вчення цієї притчі проілюстроване в особистому ставленні Бога до людей та ангелів. Сатана — неправдомовець. Коли він згрішив на Небесах, навіть вірні ангели не могли повністю зрозуміти його характеру. Ось чому Бог не знищив сатану відразу. Якби Він це зробив, святі ангели не збагнули б справедливості та любові Бога. Сумнів щодо Божої доброти став би тим насінням зла, яке принесло б гіркий плід гріха і горя. Тому родоначальникові зла була дана тимчасова пощада, щоб він

міг повністю виявити свій характер. Упродовж довгих віків Бог терпів біль, дивлячись на розвиток зла у світі. Він радше приніс дорогоцінний дар на Голгофі, ніж дозволив, аби хтось був ошуканий зумисним обманом лукавого, бо неможливо виполоти кукіль без ризику вирвати і зерно. Чи не слід і нам бути такими ж терплячими до наших ближніх, яким є Господь неба і землі у Своєму ставленні до сатани?

Світ не має права сумніватися у християнській Істині, через те що в Церкві є недостойні члени, а християни не повинні журитися через цих лжебратів. Чи було щось подібне в Ранній Церкві? До учнів приєдналися Ананій та Сапфіра. Симон чаклун був хрещений. Димас, котрий покинув Павла, вважався віруючим. Юда Іскаріотський був серед апостолів. Викупитель не хотів втратити жодної душі. Його досвід з Юдою записаний, аби показати Його довготерпіння до зіпсованої людської природи; і Він навчає нас бути такими ж терплячими, як і Він. Христос сказав, що лжебрати будуть у Церкві аж до кінця часу.

Незважаючи на застереження Христа, люди намагалися виривати кукіль. Для покарання тих, кого вважали лиходіями, церква зверталася до громадянської влади. Тих, що не відповідали ustalеним догматам, ув'язнювали, віддавали на тортури і смерть за намовлянням людей, які вважали свої дії угодними Христові. Але на подібні дії людей може надихнути не Дух Христа, а тільки дух сатани. Це власний метод сатани, який [42] він застосовує для встановлення свого панування у світі. Переслідуючи так званих еретиків, церква сприяла поширенню неправильного уявлення про Бога.

Не осуд та звинувачення інших, натомість покора серця й скромна думка про себе — ось урок притчі Христа. Не все, що сіється на полі, є добірним зерном. Той факт, що людина належить до Церкви, не завжди означає, що вона є християнином.

Кукіль дуже нагадував пшеницю, поки стебла були зелені, але коли ниви дозрівають для жнив, бур'ян втрачає свою подібність із пшеницею, яка схиляється під вагою свого повного стиглого колосся. Грішники, які мають вигляд благочестя, деякий час можуть не вирізнятися із середовища правдивих послідовників Христа, і їхнє удаване християнство може ввести в оману багатьох; але коли настануть жнива світу, тоді не буде

жодної подібності між добром та злом. Тоді будуть виявлені ті, що приєдналися до Церкви, але не приєдналися до Христа.

Куколю дозволено рости серед пшениці, одержувати благословення сонячного світла й дощу, але під час жнив ви «побачите різницю між праведним та нечестивим, між тим, хто Богові служить, та тим, хто не служить Йому» (Мал.3:18). Христос Сам вирішить, хто гідний приєднатися до небесної сім'ї. Він буде судити кожного згідно з його словами й ділами. Просте визнання віри не матиме жодної вартості. Вічну долю людини вирішить її характер.

Спаситель не вказує на час, коли кукіль перетвориться на пшеницю. Пшениця та кукіль ростуть разом аж до жнив, тобто до кінця світу. Тоді кукіль пов'яжуть у снопи, аби спалити його, а пшеницю зберуть до Божої клуні. «Тоді праведники засяють, як сонце, в Царстві Отця свого». Тоді «Син Людський пошле Своїх ангелів, які зберуть з Його Царства всі спокуси й тих, що чинять беззаконня, і вкинуть їх у вогняну піч; там буде плач і скрегіт зубів».

Розділ 5. «Подібне до зерна гірчиці»

Матв.13:31-32; Марк.4:30-32; Луки 13:18-19

Серед натовпу, що слухав повчання Христа, було багато фарисеїв. Вони з презирством зауважили, як мало слухачів визнали Його як Месію. І вони запитували самих себе, як цей нічим не примітний Учитель може піднести Ізраїль до світового панування. Як Він збирається заснувати нове царство, не маючи багатства, влади і слави? Христос читав їхні думки і відповів їм: «До чого уподібнимо Царство Боже? Або до якої притчі прирівняємо його?» У земних владах не було нічого, що б могло слугувати для порівняння. Жодне громадянське суспільство не могло бути символом Божого Царства. «Воно — як зерно гірчиці, — сказав Він, — коли сіється в землю, воно є найменшим з усього насіння, що на землі, та коли посіяти, виростає і стає більшим від усякої городньої рослини і пускає таке велике гілля, що в його затінку можуть гніздитися птахи небесні».

[44] Зародок насіння проростає завдяки дії закону життя, закладеному Самим Богом. Його розвиток не залежить від людської сили. Те ж саме стосується і Царства Христа. Це нове творіння. Принципи його розвитку протилежні до тих, які управляють царствами цього світу. Земні правителі утверджують свою владу фізичною силою, вони підтримують своє панування війнами, але засновником Нового Царства є Князь Миру. Дух Святий зображає земні царства в символах лютих хижаків, але Христос — «Агнець Божий, що на Себе бере гріх світу» (Івана 1:29). У Його формі правління немає місця брутальному насильству над совістю. Євреї очікували, що Царство Боже буде встановлене таким же чином, як і царства світу. Вони заохочували до праведності з допомогою зовнішнього впливу. Вони розробляли людські методи і плани. Але Христос сіє зерно небесних прин-

ципів. Насаджуючи насіння істини і праведності, Він протидіє поширенню хибних поглядів та гріха.

Коли Ісус розповідав цю притчу, рослини гірчиці можна було бачити всюди, вони здіймалися над травами і злаками, легенько гойдаючи гіллям у повітрі. Пташки перелітали з гілки на гілку і виспівували серед густого листя. А вирости ці величезні рослини із зернят, які є найменшим насінням. Спочатку з такого насіння утворюється ніжний паросток, але він дуже життєздатний. Тому активно росте, розвивається, аж доки не досягає великих розмірів. Так і Царство Христа на початку видавалося непомітним і незначним. У порівнянні із земними царствами воно виглядало найменшим. В очах правителів цього світу претензії Христа на царя виглядали смішними. Однак у могутніх істинах, доручених Його послідовникам, містилося Божественне життя Царства Євангелія. Яким же швидким було його зростання і як далеко сягав Його вплив! Коли Христос розповідав цю притчу, нове Царство представляли лише кілька галилейських селян. Їхня бідність та нечисленність не захочували людей приєднатися до цих простодушних рибалок, що пішли за Ісусом. Але насіння гірчиці мало зростати і простягати своє віття у світ. Коли земні царства, чия слава свого часу вражала людей, загинуть, могутнє і далекосяжне Царство Христа залишиться непохитним.

Так і робота благодаті в серці людини спочатку малопомітна. Сказане слово, промінь світла, що проник у душу, справляють вплив, який кладе початок новому життю, і хто може зміряти результати цього процесу? Притча про гірчичне зерно ілюструє не тільки ріст Царства Христа загалом, але на кожній стадії його зростання повторюється зображений у притчі досвід. У кожному поколінні Бог має для Своєї Церкви особливу істину й особливу роботу. Істина, схована від мудрих та обачних людей світу цього, відкривається скромним, подитячому простодушним. Вона закликає до самопожертви, до битви та перемоги. Спочатку Істина має мало прихильників. Їх зневажають, їм протидіють великі люди світу цього та церква, що пристосувалася до цього віку. Згадайте Івана Хрестителя, предтечу Христа, котрий самотньо стояв, викриваючи гордість і формалізм юдейської нації. Згадайте перших вісників Єванге-

[45]

лія в Європі. Якою непомітною, якою безнадійною здавалася місія Павла й Сили, двох виробників наметів, коли вони разом зі своїми товаришами вирушили кораблем із Троади до Філіп. Згадайте Павла «старця», котрий у кайданах проповідував Христа в цитаделі кесарів. Згадайте невеликі громади рабів та селян, що боролися проти язичества імператорського Риму. Згадайте Мартина Лютера, коли він стояв проти могутньої церкви — шедевру світської мудрості. Згадайте, як він міцно тримався Божого Слова, захищаючись перед імператором і папою. «На цьому стою і не можу інакше, — проголосив він. — Хай допоможе мені Бог». Згадайте Джона Уеслі, котрий проповідував Христа і Його праведність серед формалізму, сенсуалізму* й невір'я. Уявіть собі, як ця людина, переживаючи за долю нещасного язичеського світу, захищає своє право нести йому Христову вістку любові, а у відповідь чує слова церковників: «Сідайте, молодий добродію. Якщо Бог забажає повернути язичників, Він зробить це без вашої чи моєї допомоги».

[46] Визначні лідери релігійної думки нашого часу прославляють та встановлюють пам'ятники тим, хто розсівав зерна Істини в минулих віках. Однак чи не відвертаються багато людей від цієї роботи, аби потоптати паростки тих самих зерен сьогодні? І знову повторюється давній вигук: «Ми знаємо, що з Мойсеєм говорив Бог, а Цього [Христа у посланому Ним віснику] ми не знаємо, звідки Він!» (Івана 9:29). Як і в минулі віки, особливі істини для теперішнього часу відкриваються не церковним авторитетам, а в середовищі людей не надто освічених і не надто мудрих, щоб вірити Божому Слову.

«Гляньте, брати, на ваше покликання: небагато мудрих тілом, небагато сильних, небагато шляхетних. Але Бог вибрав немудре світу, щоб засоромити премудрих, і Бог вибрав немічне світу, щоб засоромити сильних; Бог вибрав понижене у світі, і погоржене, і неіснуюче, щоб позбавити сили існуюче» (1Кор. 1:26-28); «щоб ваша віра була не через людську мудрість, а через Божу силу» (1Кор.2:5).

* Сенсуалізм — напрямок у теорії пізнання, згідно з яким чуттєвість є основною формою достеменного пізнання. — Прим.ред.

І в цьому останньому поколінні притча про гірчичне зерно повинна досягти визначного, тріумфального здійснення. Малесеньке насіння стане деревом. Остання вістка перестороги й милості має пролунати для «усякого народу, племені і народності» (Об'явл.14:6-14), «щоб вибрати з язичників народ для Свого імені» (Дії 15:14; Об'явл. 18:1). І земля освітиться від Його слави.

[47]

Розділ 6. Інші уроки посіву

З роботи посіву і вирощування рослин можна взяти дорогоцінні уроки для повчання в сім'ї та школі. Нехай діти і молодь навчаються розпізнавати в природних явищах дію Божественних сил, і вони будуть спроможні через віру одержувати небачені благословення. Якщо вони розумітимуть чудову роботу Бога, Який задовольняє потреби Його великої сім'ї; якщо вони навчатимуть співпрацювати з Ним, тоді їхня віра в Бога зросте і вони зможуть краще бачити прояв Його сили у своєму щоденному житті.

Бог створив насіння так само, як і землю, тобто Своїм словом. Своїм словом Він дав йому силу рости і множитися. Він сказав: «Нехай земля вродить траву, ярину, що насіння вона розсіває, дерево овочеве, що за родом своїм плід приносить, що в ньому насіння його на землі. І сталося так...

І Бог побачив, що добре воно» (Буття 1:11-12). Це те саме слово, яке і сьогодні спонукує насіння рости. Кожне насіння, що простягає свої зелені паростки до сонячного проміння, проголошує чудотворну силу цього Слова, виголошеного Тим, Хто «сказав — і сталося», Хто «наказав — і з'явилось» (Псал.33:9).

[48] Христос навчав Своїх учнів молитися: «Хліб наш насущний дай нам сьогодні». І, вказуючи на квіти, Він запевнив їх: «Якщо ж польову траву... Бог так зодягає, то чи не краще зодягне вас?» (Матв.6:11,30). Христос постійно працює, щоб відповісти на цю молитву і виконати Своє запевнення. Людині постійно служить невидима сила, яка годує та зодягає її. Господь залучає багато факторів, аби насіння, яке, здавалося б, просто викинули на землю, перетворити на живу рослину. І Він забезпечує в належній пропорції все необхідне для багатого врожаю. Про це прекрасно сказав псаломспівець:

«Ти відвідуєш землю та поїш їх,
Ти збагачуєш щедро їх, —

Повний води потік Божий,
Ти збіжжя готуєш її, — бо Ти так приготував її!
Ти рілля її насичуєш вогкістю,
Вирівнюєш груддя її,
Розпускаєш дощами її,
Ти благословляєш рослинність її!
Ти добром Своім рік вкороновуєш,
І стежки твої краплями товщу течуть!»
(Псал. 65:10-12).

Матеріальний світ підпорядковується Божому управлінню. Природа слухняна законам природи. У ній усе свідчить про волю Творця та виконує її. Хмари і сонячне проміння, роса і дощ, вітер і буря — усе перебуває під Божим наглядом і виявляє цілковитий послух Його волі. Саме через послух Божому Законові пробивається крізь землю паросток зерна, «спершу стебло, потім колос, а тоді — повно пшениці в колосі» (Марк.4:28). Усі ці стадії розвитку настають свого належного часу, бо рослина не опирається Божій дії. Чи ж може так бути, щоб людина, створена за Божим образом, наділена розумом і мовою, єдина з усього творіння була невдячною Богові за Його дари і неслухняною Його волі? Невже розумні істоти — єдина причина сум'яття в нашому світі?

У всьому, що стосується підтримки життя людини, зауважується узгодженість Божественних та людських зусиль. Не може бути збору врожаю, якщо людські руки не виконають своєї частини роботи під час посіву насіння. Але без участі Бога, Який дарує сонячне світло і дощі, росу і хмари, не було б зростання. Цей самий принцип діє і в кожному виді підприємництва, у кожній галузі науки й освіти. Це стосується і духовного життя, формування характеру та будь-якого напрямку християнської роботи. Ми самі повинні активно діяти, але нам необхідно об'єднатися з Божественною силою, інакше наші зусилля будуть марними.

Якщо людина займається певною діяльністю чи то в духовній, чи дочасній сфері, їй необхідно постійно усвідомлювати, що вона це робить у співпраці зі своїм Творцем. Усвідомлення залежності від Бога — наша велика потреба. Ми занадто по-

кладаємося на людину, на її сили та винахідливість. І так мало довіряємо тій силі, яку готовий нам дати Бог. «Ми є Божими співпрацівниками» (1Кор.3:9). У цій співпраці частка людини незмірно мала, але, якщо вона з'єднана з Божественністю Христа, то може все завдяки Христові, Котрий її зміцнює.

Поступовий розвиток рослини з насіння — це наочний урок, який можна використати у вихованні дітей. «Спершу стебло, потім колос, а тоді — повно пшениці в колосі». Той, Хто розповів цю притчу, створив малесеньке насіння, наділив його життєвими силами і встановив закони, які керують його ростом. А істини, котрих навчає ця притча, стали живою реальністю Його власного життя. Як у фізичному, так і духовному відношенні Він дотримувався встановленої Богом послідовності розвитку, що ілюструється ростом рослини. І Господь бажає, щоб уся молодь наслідувала Його приклад. Хоч Він був Величністю небес, Царем слави, однак став дитям у Вифлеємі і певний час був безпомічним Немовлям, залежним від материнської опіки. У дитинстві Він був прикладом слухняної дитини. Він говорив та діяв з мудрістю дитини, а не дорослої людини, шануючи Своїх батьків, виконуючи їхні бажання та допомагаючи їм у міру своїх дитячих здібностей. Але на кожній стадії Свого розвитку Він був досконалим, із простими, природними чеснотами безгрішного життя. Святе Писання говорить про Його дитинство: «Дитина ж росла й міцніла, сповнюючись мудрості, і благодать Божа була на Ній». А про Його юність написано: «Ісус набував мудрості, віку та благодаті — в Бога і в людей» (Луки 2:40,52). Тут необхідна кропітка праця батьків та вчителів. Вони повинні намагатися так спрямовувати розвиток молодих людей, щоб ті на кожному етапі свого зростання відображали природну красу, властиву саме цьому періодові, розквітаючи природно, як рослини в саду.

[50]

Простота і невимушеність — ось найбільш привабливі в дітях риси. Тому не слід особливим чином підкреслювати їхні успіхи і повторювати при них їхні розумні вислови. Ми не повинні заохочувати в них марнославство, вихваляючи їхні слова, вчинки і зовнішність. Не потрібно одягати дітей дорого або напоказ. Це стимулює в них гордість та викликає заздрість у серцях їхніх товаришів.

Дітей необхідно виховувати в дитячій простоті. Їх слід навчати охоче виконувати невеликі корисні обов'язки і бути задоволеними природними для їхнього віку розвагами й заняттями. Дитинство відповідає періодові зростання зеленого стебельця у притчі, а стебельце має свою власну, притаманну тільки йому красу. Не слід формувати в дітях передчасну дорослість, нехай вони якомога довше зберігають свіжість та привабливість своїх ранніх літ.

Маленькі діти можуть бути християнами, маючи відповідний до їхнього віку досвід. Це все, чого чекає від них Бог. Їх потрібно наставляти в духовних питаннях, і батьки мають надати їм всі можливості, аби вони могли сформувати христо-подібний характер.

Згідно з Божими законами за причиною неминуче йде наслідок. Жнива завжди виявляють, яким був посів. Лінивого землероба звинувачують результати його роботи. Сам урожай свідчить проти нього. Те саме спостерігається і в духовному житті: вірність кожного працівника вимірюється результатами його праці. Його ставлення до роботи — старанне чи байдуже — виявить урожай. Таким чином буде вирішена і його вічна доля.

Кожне посіяне насіння приносить урожай за своїм родом. Так і в людському житті. Нам усім потрібно сіяти насіння утіхи, співчуття й любові, бо ми пожнемо те, що посіяли. Такі якості, як егоїзм, самозакоханість, самозвеличення, потурання своїм слабкостям принесуть і відповідний урожай. Хто живе для себе, той сіє для свого тіла і від тіла пожне тління. [51]

Бог нікого не знищує. Кожний із загиблих знищить себе сам. Кожний, хто заглушає голос сумління, сіє насіння невір'я, і воно принесе відповідний урожай. Відкидаючи перше застереження Бога, фараон стародавнього Єгипту посіяв насіння упертості, він і пожав упертість. Бог не змушував його до невір'я. Посіяне ним насіння невір'я принесло плід за своїм родом. Його опір продовжувався, поки він не побачив свою спустошену землю, холодне мертво тіло свого первістка, а також тіла всіх первістків його дому і всіх сімей його царства, і поки хвилі моря не зімкнулися над його конями, колісницями та воїнами. Його історія — це жахлива ілюстрація правдивості

слів: «Що лише людина посіє, те й пожне» (Гал.6:7). Якщо б люди усвідомлювали це, вони були б обережними з насінням, яке сіють.

Зібраний з посіяного насіння урожай знову сіється, і таким чином урожай множить. Цей закон діє і в наших стосунках з ближніми. Кожна дія, кожне слово — це насіння, яке принесе плоди. Кожний учинок доброти, послуху чи самозречення відтворить себе в інших, а через них — ще в багатьох. Так і кожний учинок гніву, заздрощів, розбрату є насінням, що «випустить гіркий корінь» (Євр. 12:15), яким багато хто опоганиться. А наскільки ж більшим буде число отруєних цими «багатьма»! Таким чином, посів добра і зла продовжується як в дочасному житті, так і для вічності.

Урок про посів навчає нас щедрості як в духовному, так і матеріальному. Господь говорить: «Блаженні ви, сівачі понад всякими водами» (Ісаї 32:20). «Втім, хто сіє скупко, той скупко і жатиме, а хто сіє щедро, той і щедро пожне» (2Кор.9:6). Сіяти понад всякими водами означає постійно ділитися Божими дарами. Це означає віддавати туди, де необхідна наша допомога, — чи це буде справа Бога, чи людська потреба. Це не приведе до бідності. «Хто сіє щедро, той і щедро пожне». Сіяч множує своє насіння, розкидаючи його на полі. Те саме відбувається і з тими, хто виявляє вірність у розподілі Божих дарів. Віддаючи, вони множують даровані їм Богом благословення. Бог пообіцяв їм достаток, щоб вони могли продовжувати давати іншим. «Давайте — і дасться вам; міру добру, натоптану, струснуту й переповнену дадуть вам у подолок» (Луки 6:38).

Посів та жнива дають нам ще більш цінний урок. Коли ми ділимося Божими дочасними благословеннями, прояв нашої любові та співчуття пробуджує в людях вдячність і хвалу Богові. Грунт серця підготовлений прийняти насіння духовної істини. А Той, Хто дає насіння сіячеві, зростить насіння і виростить плоди для вічного життя.

Посівом насіння в землю Христос символізує Свою жертву заради нашого викуплення. «Якщо зерно пшениці, впавши на землю, не вмере, — говорить Він, — воно залишиться одне. Якщо ж умре, — принесе великий урожай» (Івана 12.24). Так і

смерть Христа принесе рясний плід для Божого Царства. Як і в рослинному царстві, результатом Його смерті буде життя.

Всі, що хочуть принести плоди, співпрацюючи з Христом, повинні спочатку впасти в землю і померти. Життя потрібно кинути в борозну потреб світу. Любов до себе, служіння собі мають загинути. Однак закон самопожертвування — це закон самозбереження. Насіння, поховане в землі, приносить плід, який, у свою чергу, також буде посіяний. Саме так урожай намножується. Землероб, викидаючи своє зерно в землю, фактично зберігає його. Так і в людському житті: давати — означає жити. Життя, яке буде збережене, — це життя охоче віддане на служіння Богові й людям. Ті, хто заради Христа жертвує своїм життям у цьому світі, збережуть його для вічного життя.

Насіння помирає, аби прорости новим життям, і з цього ми навчаємося уроку про воскресіння. Усі, хто любить Бога, житимуть знову в небесному Едемі. Про людське тіло, приречене на тління в могилі, Бог сказав: «Сіється в тлінні, встає в нетлінні; сіється в неслав'ї, встає в слав'ї; сіється в немочі, встає в силі» (ІКор, 15:42-43).

Ось такі лише кілька з багатьох уроків яких навчає ця жива, взята із самої природи, притча про сіяча й насіння. Коли батьки й учителі навчають цих істин дітей, урок має носити практичний характер. Нехай діти самі підготують ґрунт і посіють насіння. Поки вони працюють, учитель або хтось із батьків може розповісти про ґрунт серця, куди також сіється добре або погане насіння. Як город необхідно підготувати для посіву звичайного насіння, так і серце має бути підготовленим для посіву насіння Істини. Кидаючи насіння в землю, вони можуть вивчати урок про смерть Христа, а коли проростуть паростки, — урок про воскресіння. У процесі розвитку рослин можна і далі використовувати аналогію між природним і духовним посівом.

Подібним чином слід наставляти і молодих людей. Вони повинні бути навчені обробляти землю. Було б добре, щоб кожна школа мала прилеглі до неї землі, де могли б працювати учні. Такі землі потрібно вважати класною кімнатою Бога. Явища природи — це своєрідний підручник, який мають вивчати Його

діти і з якого вони почерпнуть знання, необхідні для культури душі.

Праця, пов'язана з освоєнням, упорядкуванням та обробкою землі, — це невичерпне джерело все нових і нових уроків. Ніхто, оселившись на новій необробленій землі, не очікуватиме, що вона відразу принесе добрий урожай. Необхідно докласти серйозної, старанної, наполегливої праці, аби підготувати ґрунт для посіву. Те саме стосується і духовної роботи на ниві людського серця. Ті, хто хоче мати успіх в обробці такої ниви, повинні насамперед виходити на цю працю з Божим Словом у власному серці. Тоді вони побачать, що земля, на якій вони збираються працювати, уже зорана, пом'якшена і впокорена впливом Святого Духа. Якщо не докласти важкої праці до ґрунту, він не принесе врожаю. Так і з ґрунтом серця: Святий Дух має попрацювати над ним, щоб очистити та впорядкувати його, перш ніж він зможе приносити плоди на славу Божу.

[54] Земля не дасть своїх багатств, якщо на ній працювати нерегулярно. Вона вимагає вдумливої щоденної уваги. Її потрібно орати часто і глибоко, аби позбутися бур'янів, які забирають поживні речовини від паростків доброго насіння. Саме так орачі й сіячі готують майбутній врожай. Немає жодної необхідності стояти серед поля, сумно споглядаючи крах своїх сподівань.

[55] Благословення Господнє буде спочивати на тих, хто наполегливо трудиться на землі, одночасно черпаючи для себе духовні уроки з природи. Обробляючи ґрунт, землероб мало знає про те, які скарби відкриваються перед ним. Хоч він не відкидає поради досвідчених людей і досягнення вчених, але йому слід брати уроки для себе і в процесі роботи. Це невід'ємна частина його власного досвіду. Праця на землі сприятиме вихованню душі. Той, Хто спонукає насіння проростати, Хто зрошує його вдень і вночі, Хто дає йому сили для розвитку, — наш Творець, Цар Неба; і Він виявляє ще більшу турботу й увагу щодо Своїх дітей. Якщо земний сіяч сіє насіння для підтримки нашого дочасного життя, то Небесний Сіяч сіє в душі насіння, що принесе плід для вічного життя.

Розділ 7. Подібне до закваски

Матв.13:33; Луки 13:20-21

Багато освічених впливових людей прийшли послухати пророка з Галилеї. Деякі з них з цікавістю оглядали народ, що зібрався навколо Христа, коли Він навчав біля моря. У цьому величезному натовпі були представлені всі класи суспільства. Тут можна було побачити бідних, неписьменних, обідраних жебраків, грабіжників з тавром гріха на обличчі, калік, розпусників, купців, нероб, людей шляхетного і простого походження, багатих і бідних, — усі юрмилися, намагаючись протиснутися ближче до Христа, щоб краще чути Його слова. Споглядаючи таке дивне зібрання, ці культурні люди запитували себе: чи може Царство Боже складатися з такого матеріалу, як цей? І знову Спаситель відповів притчею: «Царство Небесне подібне до закваски, що її жінка взяла й поклала до трьох мірок борошна, поки все вкисло».

Серед юдеїв закваска іноді використовувалася як символ гріха. Під час Пасхи людям слід було видалити зі своїх домів будь-яку закваску і, подібно до цього, звільнити від гріха свої серця. Христос застерігав Своїх учнів: «Стережіться закваски фарисейської, якою є лицемірство» (Луки 12:1). Апостол Павло також говорив про «закваску злоби та лукавства» (1Кор.5:8). Однак у притчі Спасителя закваска використовується як символ [56] Небесного Царства. Вона ілюструє оживляючу, перетворювальну силу Божої благодаті.

Жодна людина не така мерзена і не впала так низько, аби бути поза межами дії цієї сили. У кожному, хто підкорить себе Святому Духові, буде утверджений новий принцип життя; у людині буде відновлений втрачений образ Божий. Але людина не спроможна перетворити себе, вправляючи свою волю. Вона не володіє силою, з допомогою якої могла б відбутися така зміна. Закваску — тобто дещо зовнішнє — необхідно по-

класти в борошно, перш ніж у ньому відбудуться бажані зміни. Так і грішник має прийняти Божу благодать, перш ніж стане придатним для Царства слави. Найвищий рівень людської культури чи освіти не в змозі перетворити деградоване дитя гріха на дитя Неба. Перетворювальна енергія має надійти від Бога. Зміна може відбутися тільки силою Святого Духа. Кожний, спрагнений спасіння — чи з вищого класу, чи нижчого, багатий чи бідний — повинен підкоритися дії цієї сили.

Як змішана з борошном закваска, діючи зсередини, виявляється і назовні, так і Божа благодать, обновлюючи серце людини, перетворює все її життя. Одних тільки зовнішніх змін недостатньо, аби привести нас у гармонію з Богом. Багато хто намагається

здійснити перетворення, виправляючи ту чи іншу погану звичку, сподіваючись таким чином стати християнами. Але вони починають не з того кінця. Починати треба із серця.

Визнання віри — це одне, а життя згідно з Істиною, котрою сповнене серце, — це зовсім інше. Простого знання Істини ще недостатньо. Ми можемо володіти таким знанням, але напрямок наших думок може залишатися незмінним. Необхідні

[57]

навернення й освячення серця. Людина, яка намагається додержуватися Заповідей Божих із почуття обов'язку, просто тому, що це вимагається від неї, ніколи не зазнає радості справжнього послуху. Вона і не виявляє послуху. Коли Божі постанови вважаються тягарем, бо вони суперечать людським нахилам, ми можемо бути певні: таке життя — не християнське життя. Справжній послух — це дія внутрішнього

принципу. Він проростає з любові до праведності, з любові до Закону Божого. Суть праведності — це вірність нашому Викупителю. Вона буде заохочувати нас чинити правильно, тому що це правильно, тому що правильні вчинки приємні Богові.

Велика істина про навернення серця Святим Духом представлена в словах Христа до Никодима: «Знову й знову запевняю тебе: коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого Царства!... Народжене від тіла є тіло, а народжене від Духа є дух. Не дивуйся з того, що Я сказав тобі: Вам потрібно

народитися згори. Вітер віє, де хоче, і ти чуєш його шум, але не знаєш, звідки приходить і куди прямує. Так буває з кожним, хто народжений від Духа» (Івана 3:3-8).

Апостол Павло під натхненням Святого Духа говорить: «Але Бог, що багатий на милосердя, через велику Свою любов, якою нас полюбив, — нас, що були мертві через наші переступи, оживив разом із Христом, — адже ви спасенні благодаттю, — і воскресив нас разом з Ним, і в Ісусі Христі посадив разом на небесах, щоб у доброті до нас в Ісусі Христі в майбутніх віках показати надзвичайно велике багатство Своєї благодаті. Адже ви спасенні благодаттю через віру, і це не від вас, це Божий дар» (Ефес.2:4-8).

Закваска, захована в борошні, діє невидимо, поступово приводячи до бродіння всю масу; так і закваска Істини працює непомітно, мовчазно, постійно над перетворенням душі. Природні нахили пом'якшуються й ушляхетнюються. Виникають нові думки, нові почуття, нові спонування. Людина відкриває для себе

[58]

новий ідеал характеру — життя Христа. Відбуваються зміни в розумі, здібності пробуджуються до роботи в нових напрямках. Людина не наділяється новими здібностями, натомість її здібності освячуються. Пробуджується совість. У нашому характері з'являються риси, які роблять нас придатними для служіння Богові.

Часто виникає запитання: чому так багато тих, що вважають себе віруючими в Слово Боже, але не виявляють ознак перетворення ані в словах, ані в душі чи характері? Чому так багато тих, що не можуть терпіти жодних заперечень щодо своїх планів та

намірів; котрі виявляють неосвячений дух і в чийй мові можна почути брутальні, владні непомірковані слова? У їхньому житті зауважується ті самі самолюбство і потурання власним слабкостям, той самий дух і запальна мова, що й у житті світських людей. У них такі амбіції, така залежність від гріховних нахилів, таке спотворення характеру, ніби вони зовсім не знайомі з Істиною. Причина в тому, що вони не навернені. Вони не прийняли закваску Істини у своє серце. Вона не має можливості виконувати в них свою роботу. Успадковані й набуті

[59] схильності до зла не підпорядковані її перетворювальній силі. У їхньому житті відсутня благодать Христа, натомість виявляється невір'я в Його силу перетворити характер. «Віра — від слухання, а слухання — через Слово Христа» (Римл. 10:17). Писання — це велика сила в перетворенні характеру. Христос молився: «Освяти їх істиною Своєю! Твоє Слово — то істина» (Івана 17:17). Якщо ми вивчаємо Слово Боже і слухаємося його, то воно діє в нашому серці, приборкуючи кожную неосвячену властивість. Святий Дух приходить, докоряючи нас за гріх, і віра, що народжується в серці, діє любов'ю до Христа, узгоджуючи нас у тілі, душі й дусі з Його образом. Тоді Бог може використати нас для виконання Своєї волі. Дарована нам сила діє усередині нас і виявляється назовні, заохочуючи нас передавати одержану істину іншим.

Істини Слова Божого відповідають на головну і найсуттєвішу потребу людини — навернення душі через віру. Не слід думати, що ці великі принципи занадто чисті і святі для впровадження їх у повсякденне життя. Це ті істини, які сягають Неба і вічності, і проте їхня животворна сила має діяти в людському досвіді. Вони повинні проходити через усі великі і малі життєві справи.

Прийнята в серце закваска Істини буде управляти бажаннями, очищати думки, пом'якшувати нахили і характер. Вона оживляє розумові здібності і дає енергію душі. Вона посилює здатність відчувати і любити.

[60] Людина, в житті якої діють ці принципи, — загадка для світу. Егоїстична, грошолобна людина живе задля багатств, слави і задоволень цього світу. Але послідовника Христа дочасні цінності не поглинатимуть цілковито. В ім'я Христа він буде самовіддано працювати у великій справі спасіння душ, які без Христа не мають надії в цьому світі. Світ не може зрозуміти людину, яка живе вічними реаліями. Любов Христа з її викупною силою наповнює душу. Ця любов підкоряє собі всі спонукання людини і підносить її над тлінним впливом світу.

Боже Слово повинно мати освячуючий вплив на наші взаємовідносини з кожним членом людської сім'ї. Закваска істини не буде породжувати в нас дух суперництва, самолюбства і прагнення до першості.

Правдива любов, любов небесного походження не егоїстична і незмінна. Вона не залежить від людської похвали. Серце того, хто приймає благодать Божу, переповнюється любов'ю до Бога і тих, за кого Христос помер. Його «я» не шукає людського визнання. Він любить інших не тому, що вони люблять його, догоджають йому або високо цінують його заслуги, а тому, що вони викуплені Христом. Якщо люди невірро розуміють чи тлумачать його спонукання, слова або вчинки, він не ображається, натомість зберігає спокій душі. Він добрий та уважний, скромної думки про себе і водночас сповнений надії, завжди довіряючи милості й любові Бога.

Апостол напучує нас: «Але як Той, Хто покликав вас, є святий, будьте й ви святі в усьому вашому житті, бо написано: Будьте святі, як Я святий» (1Петр. 1:15-16). Нашими почуттями і нашим голосом має керувати благодать Христа. Її дія буде помітна у ввічливих, делікатних взаємовідносинах між братами, у добрих, підбадьорливих словах. У такому домі відчувається присутність ангелів. Життя дихає любимими пахощами, які підносяться до Бога немов святий фіміам. Любов виявляється в доброті, ввічливості, терпінні та довготерпінні.

Змінюється і зовнішність. Христос, перебуваючи в серці, осяває своїм промінням обличчя тих, хто любить Його і виконує Його Заповіді. На них написана Істина. Небесний мир зауважується у кожній рисі. Вони виражають шанобливість, що перевершує людську любов.

Закваска Істини викликає зміни в усій людині, перетворюючи грубі прояви на шляхетні, бурхливі — на стримані, егоїстичні — на щирі. Кров'ю Агнца ця закваска очищує, обмиває все нечисте. Своєю життєдайною силою вона приводить розум, душу і здібності в гармонію з Божественним життям. Людина зі своєю людською природою стає учасником Божественної природи, Христос прославляється красою і досконалістю характеру. Коли відбуваються такі зміни, ангели підносять свої голоси в похвальних піснях, Бог і Христос тішаться душами, відтвореними за Божою подобою.

[61]

[62]

Розділ 8. Схований скарб

Матв. 13:44

«Царство небесне подібне до скарбу, схованого в полі, який людина, знайшовши, ховає і з тієї радості йде та продає все, що має, й купує те поле». У давнину люди зазвичай ховали свої скарби в землі, оскільки часто траплялися крадіжки та пограбування. Крім того, щоразу при зміні влади заможні люди підлягали сплаті великої данини. До того ж, країні постійно загрожувала небезпека вторгнення загарбницьких армій. Внаслідок цього багаті намагалися зберегти свої цінності, закопавши їх у землю, яка вважалася найбезпечнішим сховищем. Однак часто таємне місце забувалося: смерть могла обірвати життя власника, ув'язнення чи полон могли розлучити його зі скарбом, і тоді багатство, що зберігалось такими зусиллями, залишалось для якогось улюбленця долі. За днів Христа не було дивиною знайти в занедбаній землі старовинні монети і прикраси із золота та срібла.

[63] Один землероб орендував землю, і коли воли орали поле, плуг витягнув схований скарб. Розкривши цей скарб, він зрозумів, що може стати власником неабиякого багатства. Заховавши золото в тому самому місці, він повертається додому і продає все, що має, аби придбати поле, де закопаний скарб. Його сім'я й сусіди вважають, що він поводить як божевільний. Дивлячись на поле, вони не бачать жодної цінності в цій занедбаній землі. Але ця людина знає, що робить, і коли одержує право власності на поле, досліджує кожний його клаптик, аби знайти увесь придбаний скарб. Ця притча ілюструє цінність небесного скарбу і ті зусилля, котрих необхідно докласти для його придбання. Людина, котра знайшла скарб у полі, була готова розлучитися з усім своїм майном, невтомно працювати, аби тільки придбати сховані багатства. Так і той, хто знайшов небе-

сний скарб, не вважатиме жодну працю надто великою, жодну жертву надто дорогоцінною, аби досягнути скарби Істини.

У цій притчці поле із захованим скарбом зображає Святе Писання. А Євангеліє — це сам скарб. Сама земля не настільки переплетена золотоносними жилами і сповнена дорогоцінностями, як Слово Боже.

Як схований

Про скарби Євангелія сказано, що вони сховані. Люди, котрі вважають себе мудрими, чий розум переповнений ученням марної філософії, не сприймають краси, сили й таємниці Плану викуплення. Багато хто мають очі, але не бачать, мають вуха, але нечують, мають розум, але не можуть розпізнати схованого скарбу.

Людина може перейти тим місцем, де закопано скарб. Обтяжена нуждою й бідністю, вона може сісти відпочити під деревом, не підозрюючи, які багатства сховані під його корінням. Так було з юдеями. Подібно до золотого скарбу, Істина була довірена єврейському народові. Юдейська релігійна система, несучи на собі печать Неба, була запроваджена Самим Христом. У прообразах та символах приховувалися великі істини Викуплення. Однак, коли Христос прийшов, юдеї не впізнали Того, на Кого вказували всі ці символи. Вони мали у своїх руках Боже Слово, але традиції, що передавалися із покоління в покоління, і людське тлумачення Писання сховали від них істину, якою вона є в Ісусі. Духовний зміст Священних Писань був утрачений. Скарбниця усякого знання була відкрита для них, але вони не пізнали її. [64]

Бог не приховує Своєї Істини від людей. Але власними діями вони роблять її незрозумілою для себе. Христос дав юдейському народові достатнє свідчення того, що Він — Месія, але Його вчення закликала до рішучих змін у їхньому житті. Вони бачили: якщо приймуть Христа, їм доведеться залишити свої виплекані традиції і правила, свої егоїстичні, безбожні вчинки. Прийняття незмінної, вічної Істини вимагало жертви. Тому вони не бажали вірити найбільш переконливим доказам, які тільки міг дати Бог, щоб утвердити віру в Христа. Вони

запевняли, що вірять у Писання Старого Завіту, однак відмовилися прийняти дані в ньому свідчення про життя і характер Христа. Вони боялися переконатися в них і навернутися, бо тоді довелося б залишити свої упередження. Скарб Євангелія — Дорога, Правда і Життя — був серед них, але вони відкинули найбільший Дар, який могло дати їм Небо.

«Все ж таки багато із старших повірило в Нього, — читаємо ми, — але через фарисеїв вони не признавалися, щоб їх не вигнали із синагоги» (Івана 12:42). Вони були переконані, вони повірили, що Ісус — Син Божий, але відкрите визнання не узгоджувалося з їхніми честолюбними бажаннями. Вони не мали віри для одержання небесного скарбу. Вони шукали скарбів земних.

І сьогодні люди жадібно шукають земних скарбів. їхній розум сповнений егоїстичних, честолюбних думок. Заради здобуття земних багатств, слави чи влади вони ставлять людські правила, традиції і постанови вище від вимог Бога. Від них скарби Його Слова сховані.

«Адже душевна людина не приймає того, що від Божого Духа, бо для неї це безумство, й вона не може цього зрозуміти, тому що це досліджується духовно» (1Кор.2:14).

«Якщо наша Євангелія закрита, то вона закрита для тих, що гинуть, — для невіруючих, яким бог цього віку засліпив розум, щоб для них не засяяло світло Євангелії слави Христа, а Він — образ Бога»

[65] (2Кор.4:3-4)

Цінність скарбу

Спаситель бачив, що люди поглинуті придбанням земних благ і випускають з уваги вічні реалії. Він вирішив виправити це зло, тому намагався розсіяти оману, що паралізувала людську душу. Підвищивши Свій голос, Він вигукнув: «Яка користь людині, коли вона увесь світ здобуде, а свою душу занастить? Або що дасть людина взамін за свою душу?» (Матв. 16:26). Він відкриває перед гинучим людством втрачений ними кращий світ, щоб вони могли споглядати вічні реалії.

Він провадить їх до порога Предвічного, осяяного невимовною славою Бога, і показує їм небесні скарби.

Ціна цього скарбу вища за золото і срібло. З ним не зрівняються багатства земних надр.

«Безодня говорить: Вона не в мені!
І море звіщає: Вона не зо мною!
Щирого золота дати за неї не можна,
І не важиться срібло ціною за неї.
Не важать за неї офірського золота,
Ні дорогого оніксу й сапфіру.
Золото й скло — не рівняються в вартості їй,
І її не змінити на посуд із щирого золота.
Коралі й кришталь і не згадуються,
А набуток премудрости — ліпший за перли!»
(Йов.28:14-18).

Ось який скарб відкривається в Писанні. Біблія — великий Божий підручник, видатний просвітянин. Біблія містить підвалини всієї правдивої науки. Дослідник Слова Божого може знайти в ньому кожен галузь знання. А понад усе це вона містить науку всіх наук — науку спасіння. Біблія — це джерело незбагнених багатств Христа.

Справжня вища освіта здобувається завдяки дослідженню Божого Слова та послууху його повелінням. Але коли Боже Слово відкладається в бік заради книг, що не провадять до Бога і Небесного Царства, тоді одержана освіта є просто спотворенням цього поняття.

[66]

Чудові істини несе нам і природа. Земля, море і небеса сповнені Істиною. Вони — наші вчителі. Голос природи звіщає про небесну мудрість і вічну Істину. Однак грішна людина не розуміє цього. Гріх пошкодив її бачення, тому, не розуміючи природу, вона ставить її вище Бога. Правильні уроки не доступні розумові тих, хто відкидає Слово Боже. Такі люди настільки спотворюють учення природи, що воно ще більше відвертає їх від Творця.

Для багатьох людська мудрість видається вищою, ніж мудрість Божественного Вчителя; Божий підручник вони вважа-

ють старомодним, відсталим і нецікавим. Але так не вважають ті, хто оживлений силою Святого Духа. Вони бачать безцінний скарб і готові продати все, аби купити поле, де він схований. Замість книг, сповнених здогадів так званих великих авторів, вони обирають Слово найвеличнішого з усіх Авторів і вчителів, яких будь-коли знав світ, Хто віддав Своє життя за нас, щоб через Нього ми могли мати життя вічне.

Наслідки нехтування скарбом

Сатана працює над розумом людей, схиляючи їх до думки, що можна здобути чудові знання і без Бога. Своїми оманливими доводами він спокусив Адама та Єву засумніватися в Божому Слові і замінити його теорією, що призвела до непослуху. І сьогодні його софістика діє так само, як колись в Едемі. Учителі, які включають в освітні програми твори невіруючих авторів, насаджують у розумах молоді думки, що призводять до невір'я в Бога та порушення Його Закону. Вони не знають, що чинять. Вони не усвідомлюють, якими будуть наслідки їхньої роботи. Студент може пройти повний обсяг програми сучасної школи і коледжу. Він може віддати всі свої сили для одержання знань. Однак якщо він не знає Бога, якщо не підпорядковується законам, які керують його єством, то руйнуватиме це єство. Через погані звички втрачає здатність до правильної самооцінки та самоконтролю. Він не може правильно розмірковувати про життєві питання, які безпосередньо стосуються його. Він нерозважливо ставиться до власного тіла й розуму. Погані звички призводять до руйнування особистості. Він не може бути щасливим, бо знехтував можливостями розвивати чисті, здорові принципи життя, і в результаті опинився у владі звичок, які порушують його душевний спокій. Роки наполегливого навчання втрачені, оскільки він знівечив самого себе. Він зловживав своїми фізичними й розумовими силами, і храм його тіла зруйнований.

Він не придатний ані для теперішнього, ані для прийдешнього життя. За допомогою знань він розраховував придбати скарб, однак, відкладаючи у бік Біблію, пожертвував найдорожчим скарбом.

Пошуки скарбу

Слово Боже має бути предметом нашого вивчення. Ми повинні виховувати наших дітей у біблійних істинах. Це невичерпний скарб, але людям не вдається знайти його, бо вони не шукають доти, доки не знайдуть його. Дуже багато людей задовольняються тільки припущеннями щодо Істини. Вони задовольняються поверховою роботою, вважаючи, що володіють усім суттєво необхідним. Вони приймають за Істину вислови інших людей, лінуючись докласти власних зусиль до наполегливої, серйозної праці, яку Слово Боже порівнює з видобуванням схованого скарбу. Проте людські винаходи щодо Істини не тільки ненадійні, але й небезпечні, тому що ставлять людину на місце Бога. Вони висуюють людські вислови замість «Так говорить Господь».

Христос — істина. Його Слова — істина, і вони мають глибший зміст, ніж видається. Усі вислови Христа мають цінність, що перевершує їхню скромну зовнішність. Оживлений Святим Духом розум розпізнає цінність цих висловів. Він розпізнає дорогоцінні камені Істини, хоч вони можуть бути схованим скарбом.

Людські теорії та здогади ніколи не приведуть до розуміння Божого Слова. Люди, які вважають себе знавцями філософії, гадають, що їхні пояснення необхідні, аби відкрити скарбницю знання і не допустити проникнення ересей у Церкву. Однак саме ці пояснення і принесли фальшиві теорії та ересі. Люди докладали відчайдушних зусиль для пояснення незрозумілого в Писанні, проте надто часто їхні зусилля ще більш затьмарювали те, що вони намагалися прояснити.

Священики й фарисеї вважали, що, як учителі, роблять велику справу, даючи власне тлумачення Слова Божого, але Христос сказав їм: «Чи не тому ви помиляєтеся, що не знаєте ні Писання, ні Божої сили?» (Марк. 12:24). Він звинуватив їх у тому, що вони навчали «людських заповідей» (Марк. 7:7). Хоч вони були вчителями Божого Слова і, як вважалося, мали розуміти його, однак не виконували Слово. Сатана засліпив їхні очі, аби вони не бачили правдивого змісту Писання.

[68]

Та сама робота здійснюється багатьма людьми і в наші дні. Чимало церков винні в цьому гріху. Існує небезпека, велика небезпека, що так звані мудрі люди сьогодення повторять досвід юдейських учителів. Вони фальшиво тлумачать Божественне відкриття, і тому розгублені душі змушені блукати в темряві, не маючи правильного розуміння Божественної Істини.

Немає потреби читати Писання при тьмяному світлі традицій та людських здогадів. Пояснювати Писання з допомогою людських традицій та уявлень — все одно що намагатися підсилити сяйво сонця з допомогою світильника. Для виявлення своїх славних істин святе Боже Слово не має потреби в тьмяному світлі земних світильників. Воно має світло в самому собі — це відкрита людям Божа слава; відкрита людям, поруч із цим світлом будь-яке інше світло згасає.

[69] Необхідно серйозно вивчати і глибоко досліджувати Слово. Лінощі ніколи не будуть винагороджені проникливим, ясним розумінням Істини. Жодне земне добро не здобувається без серйозних, терпеливих, наполегливих зусиль. Якщо люди досягають успіхів у бізнесі, то лише тому, що мають волю до роботи й віру в бажаний результат. І ми не можемо сподіватися одержати духовне знання без серйозної праці. Хто бажає знайти скарби Істини, ті повинні копати як шукач дорогоцінностей, аби видобути із землі схований скарб. Жодна нерішуча, ненахненна робота не принесе успіху. І для старших, і для молодих важливо не тільки читати Боже Слово, але й вивчати його з повним посвяченням серця, серйозністю, молитвою, шукаючи Істину, як схованого скарбу. Такі шукачі будуть винагороджені, бо Христос оживить їхнє сприйняття.

Наше спасіння залежить від знання Істини, що міститься в Писанні. Божа воля полягає в тому, щоб ми здобули це знання. Досліджуйте, о, досліджуйте дорогоцінну Біблію спраглими серцями! Досліджуйте Боже Слово, як шукач золота досліджує землю, аби знайти золотоносну жилу. Ніколи не припиняйте пошуків, поки не утвердитесь у ваших взаємовідносинах з Богом і не пізнаєте Його волю щодо вас. Христос проголосив: «І що тільки попросите в Моє Ім'я, те й зроблю, щоб прославився Отець у Сині. Коли Мене про щось попросите в Моє Ім'я, — Я те зроблю» (Івана 14:13-14).

Побожним й обдарованим людям відкриваються картини вічної реальності, але й вони часто не все розуміють, бо видимі речі затьмарюють славу невидимого. Той, хто прагне успіху в пошуках схованого скарбу, повинен підвестися над цінностями цього світу. Його почуття і всі здібності мають зосередитися на пошуку.

Непослух зачинив двері до великих знань, які можна знайти в Писанні. Розуміння Писання передбачає послух Божим Заповідям. Писання не слід пристосовувати до упереджень та релігійних ревнощів людей. Його можуть зрозуміти тільки ті, хто в покорі серця шукає знання Істини, щоб жити згідно з нею.

Чи запитуете ви: що мені робити, аби бути спасеним? Ви маєте залишити власні упереджені уявлення, успадковані й набуті ідеї біля дверей дослідження. Якщо ви вивчаєте Писання, аби виправдати свої упередження, то ніколи не досягнете Істини. Досліджуйте, аби пізнати, що говорить Господь.

Якщо під час дослідження приходить переконання, якщо бачите, що ваші виплекані уявлення не узгоджуються з Істиною, не спотворюйте Істину, на догоду власним поглядам, натомість [70] приймайте дане вам світло. Відкрийте розум і серце, щоб ви могли споглядати чудові речі в Божому Слові.

Віра у Христа як Викупителя світу спонукує до вдячності за просвічений розум, керований серцем, що може розпізнати й високо оцінити небесний скарб. Ця віра нерозривно пов'язана з покаяттям й перетворенням характеру. Мати віру -- означає знайти і прийняти євангельський скарб з усіма обов'язками, які він накладає. «Коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого Царства!» (Івана 3:3). Людина може робити припущення і мати певні уявлення, проте без споглядання вірою вона не може побачити скарбу. Христос віддав Своє життя, щоб дарувати нам цей дорогоцінний скарб, але без відродження через віру в Його кров жодна гинуча душа не матиме ані прощення гріхів, ані скарбу.

Ми маємо потребу в просвіченні Святим Духом, щоби бачити Істину в Божому Слові. Прекрасні картини природи стають видимими лише тоді, коли сонце, розсіюючи темряву, заливає все своїм промінням. Так і скарби Слова Божого не цінуються

належним чином, поки їх не освітять яскраві промені Сонця Праведності.

Святий Дух, посланий з Небес з доброї волі Безмежної Любові, бере від Божого і відкриває це кожній душі, яка цілковито довіряє Христу. Його силою животворні істини, від яких залежить спасіння душі, закарбовуються у свідомості, і життєвий шлях стає таким ясним, що можна більше не спотикатися на ньому. Коли вивчаємо Писання, ми повинні молитися, аби світло Божого Святого Духа осяяло Слово і ми могли бачити й високо цінувати його істини.

Нагорода за пошуки

Нехай ніхто не думає, що для нього вже не залишилось нічого непізнаного. Можна виміряти глибину людського інтелекту, можна вивчити праці земних авторів, але навіть найвищий, найглибший, найширший політ людської уяви не в змозі осягнути Бога. Нескінченність непізнаного залишається за межами наших моливостей. Ми ж побачили лише

спалахи Божественної слави та безмежного знання і премудрості; ми ніби працювали тільки на поверхні багатих покладів, у той час як золотоносна руда залягає нижче, щоб винагородити того, хто копатиме глибше. Ми повинні розкопувати цінне родовище все глибше і глибше, і результатом такої праці буде славний скарб. Через правдиву віру Божественне знання стане знанням людським.

Ніхто з тих, хто досліджує Писання в душі Христа, не залишиться без нагороди. Якщо людина бажає приймати наставлення подібно до малої дитини, якщо вона цілковито підкоряється Богові, то знайде Істину в Його Слові. Якби люди були слухняними, вони зрозуміли б план Божого правління. Небесний світ відкрив би для них свої сховища благодаті і слави. Люди були б зовсім не такими, якими є тепер, тому що в наполегливій праці на копальнях Істини їхні характери були б облагороджені. Таємниця Викуплення, втілення Христа, Його жертва примирення не були б такими туманними для нашого сприйняття, як зараз. Ми б не тільки краще розуміли їх, але й набагато більше цінували.

У Своїй молитві до Отця Христос дав світові урок, який має закарбуватися в розумі й душі. «Вічне життя є те, — сказав Він, — щоб знали Тебе, єдиного істинного Бога і Того,

Кого Ти послав, — Ісуса Христа» (Івана 17:3). Це — справжня освіта! Вона наділяє силою. Практичне знання Бога й посланого Ним Ісуса Христа перетворює людину за Божою подобою. Це дає людині самовладання; вона здатна підпорядковувати кожне спонукання і кожну пристрасть нижчої природи контролю вищих сил розуму. Це робить людину дитям Божим, спадкоємцем Неба. Це приводить її до спілкування з розумом Предвічного і відкриває їй багаті скарби Всесвіту.

Ось таким є знання, що здобувається за допомогою дослідження Слова Божого. І цей скарб може знайти кожна душа, котра заради нього віддасть усе.

«Якщо до розсудку ти кликати будеш, до розуму кликати-меш своїм голосом, якщо будеш шукати його, немов срібла, і будеш його ти пошукувати, як схованих скарбів, — тоді зрозумієш страх Господній, і знайдеш ти Богопізнання» (Прип. 2:3-5)

Розділ 9. Перлина

Матв. 13:45-46

Благословення викупної любові наш Спаситель порівнює з дорогоцінною перлиною. Він ілюструє Свій урок притчею про купця, що шукає гарних перлин і, «знайшовши одну дорогоцінну перлину, іде, продає все, що має, і купує її». Сам Христос — перлина надзвичайної вартості. У Ньому перебуває вся слава Отця, уся повнота Божества. Він — сяйво слави Отця, видимий образ Його Особи. Слава Божих властивостей явлена в Його характері. Кожна сторінка Святого Писання сяє Його світлом. Праведність Христа, як чиста білосніжна перлина, не має жодної вади, жодної плями. Жодний людський витвір не здатний зробити ще кращим цей великий дорогоцінний дар Бога. Він бездоганний. У Христі «заховані всі скарби премудрості й пізнання» (Колос. 2:3). Він «став для нас мудрістю від Бога, праведністю, освяченням і викупленням» (1Кор. 1:30). Усе, що може задовольнити потреби та прагнення людської душі як у цьому світі, так і прийдешньому, ми знаходимо у Христі. Наш Викупитель — настільки дорогоцінна перлина, що все інше в порівнянні з Ним можна вважати за втрату.

[73] Христос «до Своїх прийшов, та Свої Його не прийняли» (Івана 1:11). Боже Світло світило в темряві світу, і «темрява Його не огорнула» (Івана 1:5). Але не всі байдуже поставилися до Небесного Дару. Купець у притчі уособлює категорію людей, котрі щиро прагнуть Істини. Серед різних народів

були серйозні, вдумливі люди, які шукали в літературі, науці й релігії язичеського світу те, що вони могли б прийняти як скарб для душі. Чимало й юдеїв палко бажали знайти те, чого їм не вистачало. Не задовольняючись формальною релігією, вони прагнули духовного, піднесеного. До цього останнього класу належали вибрані Христом учні, а Корнілій та ефіопський євнух — до попереднього. Вони прагнули небесного

світла; вони молилися про нього, і коли Христос відкрився їм, вони прийняли Його з радістю.

У притчі перлина не зображена як дар. Купець придбав її ціною усього, що мав. Багато хто ставлять під сумнів значення цього факту, оскільки в Писанні Христос представлений як дар. Христос дійсно — дар, але тільки для тих, хто цілковито віддає Йому самого себе — душу, тіло, дух.

Нам потрібно віддати себе Христові, щоб жити життям охочого послуху всім Його повелінням. Усе, чим ми є, усі наші таланти і здібності, котрими володіємо, — Господні, і вони мають бути посвячені Йому на служіння. Коли ми таким чином повністю віддаємо себе Йому, Христос з усіма скарбами Неба віддає Себе нам. Ми отримуємо найкоштовнішу перлину.

Спасіння — це вільний дар, однак воно купується і продається. На ринку, котрим керує Божественна милість, дорогоцінна перлина продається без грошей і без ціни. Усі можуть придбати небесні блага на цьому ринку. Скарбниця коштовностей Істини відкрита для всіх. «Ось Я перед тобою відчинив двері, — проголошує Господь, — і їх ніхто не може зачинити». Жодний меч не охороняє ці двері. Голоси ізсередини та біля дверей говорять: «Увійди!» Голос Спасителя наполегливо, з любов'ю запрошує нас: «Раджу тобі купити в Мене золото, очищене у вогні, щоб збагатитися» (Об'явл. 3:8, 18).

Євангеліє Христа — це благословення, котрим можуть володіти усі. Найбідніші, як і найбагатші, мають змогу придбати Спасіння, бо воно здобувається не земними багатствами. Його можна осягти за допомогою добровільного послуху, повної віддачі себе Христові як набутої Ним власності. Освіта навіть найвищого рівня не може наблизити людину до Бога. Фарисеї були наділені всіма дочасними й духовними перевагами, і вони гордовито вихвалялися: Ми «багаті, розбагатіли і нічого не потребуємо!» Однак вони були «і нужденні, і мізерні, і вбогі, і сліпі, і голі» (Об'явл.3:17). Христос запропонував їм Перлину надзвичайної цінності, але вони з презирством відкинули її, тому Він сказав їм: «Митники й розпусниці випереджають вас до Царства Божого» (Матв. 21:31).

[74]

Ми не можемо заслужити Спасіння, але маємо шукати його з такою зацікавленістю, такою наполегливістю, аби заради нього готові були відмовитися від усього у світі.

Ми повинні шукати перлину величезної ціни, але не на світських ринках чи дорогах. Ціна, яку потрібно заплатити, — це не золото й не срібло, бо вони і так належать Богові. Облиште думку, що земні чи духовні переваги принесуть вам Спасіння. Бог чекає від вас добровільного послуху. Він просить вас залишити ваші гріхи. «Переможцеві, — проголошує Христос, — дозволю сісти зі Мною на Моєму престолі, як і Я, перемігши, сів з Моїм Отцем на Його престолі» (Об'явл.3:21).

Є деякі люди, котрі як нібито завжди шукають небесну Перлину. Але вони не залишили своїх поганих звичок остаточно. Вони не помирають для себе, аби Христос міг жити в них. Тому не знаходять дорогоцінні перлини. Вони не перемогли честолюбства та любові до світських принад. Вони не беруть свого хреста і не йдуть слідом за Христом дорогою самозречення й жертви. Майже християни, але не цілком християни; вони, здається, близькі до Царства Небесного, але не можуть увійти туди. Майже, але не остаточно спасенні означає не майже, але остаточно загиблі.

Притча про купця, що шукає гарних перлин, має подвійне значення: вона стосується не тільки людей, що шукають Царства Небесного, але й Христа, Котрий шукає Свій втрачений спадок. Христос, Небесний Купець, шукаючи гарних перлин, бачив у загубленому людстві кошовну перлину. В опоганеній та зруйнованій гріхом людині Він бачив можливість Викуплення. Серця, котрі були полем битви із сатаною і спаслися силою любові, більш дорогоцінні для Викупителя, ніж ті, що ніколи не впали. Бог не дивився на людство як на безнадійно пропаче й нікчемне, натомість дивився на нього у Христі і бачив його таким, яким воно могло стати завдяки викупній любові. Він зібрав усі багатства Всесвіту і віддав їх, аби купити перлину.

[75]

Ісус, знайшовши її, помістив на Своїй діадемі. «Бо вони, як каміння корони, засяють у красі Його» (Зах.9:16). «І будуть Мені вони власністю, — каже Господь Саваот, — на той день, що вчиню» (Мал.3:17).

Христос як дорогоцінна Перлина та наша перевага володіти цим небесним скарбом — ось тема, на котрій ми повинні найчастіше зосереджуватися. Святий Дух відкриває людині цінність гарної перлини. Час особливої сили Святого Духа — це час пошуків і знаходження небесного дару. За днів Христа багато людей чули Євангеліє, але їхня свідомість була затьмарена фальшивим ученням, тому вони не впізнали в скромному галилейському Вчителі Божого Посланця. Та після вознесіння Христа Його вступ на престол і початок посередницького служіння ознаменувалися злиттям Святого Духа. Дух був дарований у день П'ятидесятниці. Свідки Христа проголошували силу воскреслого Спасителя. Небесне світло просвітило затьмарений розум тих, хто був обманутий ворогами Христа. Тепер вони бачили, що «Бог підняв Його Своєю правицею як Князя і Спасителя, щоб дати Ізраїлеві покаєння і прощення гріхів» (Дії 5:31). Вони бачили Його, оточеного славою Небес із безмежними скарбами в руках, призначеними для тих, хто залишить свій непослух. Коли апостоли проповідували їм про славу Єдинородного Сина Божого, три тисячі душ були навернені. Ці люди побачили себе такими, якими були, — грішними й нечистими, а у Христі вони узріли свого Друга і Викупителя. Христос був звеличений, Христос був прославлений через силу Святого Духа, що спочив на людях. Вірою ці навернені побачили в Ньому Того, Хто переніс пониження, страждання і смерть, щоб вони не загинули, але мали життя вічне. Відкриття Христа Духом Святим привело їх до реального відчуття Його сили й величі, і вони з вірою простягли свої руки до Нього, говорячи: «Я вірую».

[76]

Після цього Радісну вістку про воскреслого Спасителя було донесено до найвіддаленіших куточків населеного світу. Звідусіль до Церкви стікалися навернені до Христа. Віруючі переживали нове навернення. Грішники приєднувалися до християн у пошуках дорогоцінної Перлини. Виконувалося пророцтво: «І буде того дня той, хто спотикається серед них, як Давид, а дім Давидів... як Ангел Господній» (Зах.12:8). Кожний християнин бачив у своєму братові Божественну подобу доброзичливості й любові. Усі прагнули до одного. Одна мета заповонила всіх. Усі серця билися в унісон. Єдиним прагне-

нням віруючих було — виявити подобу характеру Христа і працювати для розширення Його Царства. «Всі ті, що повірили, мали одне серце й душу... Апостоли з великою силою свідчили про воскресіння Господа Ісуса, і велика благодать була на них усіх» (Дії 4:32- 33). «Господь же додавав до них щодня тих, що спасалися» (Дії 2:47). Дух Христа оживив усю громаду, тому що вони знайшли дорогоцінну перлину.

Ці сцени мають повторитися, але із ще більшою силою. Злиття Святого Духа в день П'ятидесятниці було раннім дощем, але пізній дощ буде ще ряснішим. Дух чекає лише нашого наполегливого прохання і прийняття. Христос знову має бути відкритий у Своїй повноті силою Святого Духа. Люди побачать незмірну вартість дорогоцінної Перлини і разом з апостолом Павлом скажуть: «Але що було для мене надбанням, те я визнав заради Христа за втрату. І взагалі, все визнаю за втрату в порівнянні з величчю пізнання мого Господа Ісуса Христа»

[77] (Филп.3:7-8)

Розділ 10. Невід

Матв. 13:47-50

«Царство Небесне подібне також до невода, закинутого в море, що назбирав усякої всячини, а коли він наповниться, його витягнуть на берег та, сівши, виберуть усе добре до посудин, а непридатне викинуть геть. Так буде при кінці віку: вийдуть ангели і відділять злих з-поміж праведних, і їх повкидають у вогняну піч; там буде плач і скрегіт зубів».

Закидання невода — де проповідь Євангелія, яка збирає до Церкви як добрих, так і злих. Коли місія Євангелія завершиться, тоді слід здійснити роботу відокремлення. Христос бачив, як присутність лжебратів у Церкві призведе до зневажання шляху Істини. Світ лихословитиме Євангеліє через неправедне життя лжевчителів. Це буде каменем спотикання навіть для християн, коли вони побачать, що багато з тих, хто носить Христове ім'я, не керуються Його Духом. Оскільки ці грішники залишаються в Церкві, виникає небезпека думати, що Бог закриває очі на їхні гріхи. Тому Христос піднімає завісу з майбутнього і вказує всім, що долю людини вирішує її характер, а не становище у світі.

Як притча про кукіль, так і притча про невід ясно навчають: ніколи не буде такого часу, коли всі злі повернуться до Бога. Пшениця й кукіль ростуть разом аж до жнив. Добру і непридатну рибу витягають разом на берег для остаточного відокремлення. Ці притчі також навчають, що після суду випробування вже не буде. Коли справа Євангелія буде завершена, тоді відразу настане відокремлення добрих від злих, а доля як одних, так і других буде вирішена навіки.

Бог не бажає загибелі жодної людини. «Як живий Я, — говорить Господь Бог, — не прагну смерті несправедливого, а тільки щоб вернути несправедливого з дороги його, і буде він жити!

[78]

Наверніться, наверніться з ваших злих доріг, і нащо вам умирати, доме Ізраїлів?» (Єзек.33.11). Упродовж часу випробування Його Дух благає людей прийняти дар життя. І лише ті, хто відмовився від цього дару, будуть залишені на загибель. Бог проголосив, що гріх має бути знищений, оскільки це руйнівне зло для Всесвіту. Ті, хто з'єднався з гріхом, загинуть при його знищенні.

[79]

Розділ 11. Нове і старе

Матв. 13:51-52

Навчаючи народ, Христос також готував Своїх учнів до їхньої майбутньої роботи. У всіх Його повчаннях містяться уроки і для них. Розповівши притчу про невід, Він запитав учнів: «Чи зрозуміли це все?» Вони відповіли Йому: «Так». Тоді в наступній притчі Він указав їм на їхню відповідальність щодо прийнятих ними істин. «Тому- то, — сказав Він, — кожний книжник, що навчений про Царство Небесне, подібний до людини-господаря, що витягає зі своєї скарбниці нове й старе».

Господь не накопичує набуті Ним скарби. Він витягає їх, аби дати іншим. А під час використання скарб намножується. У господаря є дорогоцінні речі, як нові, так і старі. Отже, Христос навчає, що Істину, довірену Його учням, необхідно передати світові. У міру того, як знання Істини передається іншим, воно намножується.

Усі, хто приймає євангельську вістку у своє серце, будуть прагнути проголошувати її. У їхньому житті виявиться дарована Небом любов Христа. Ті, що зодяглися у Христа, поділяться своїм досвідом, крок за кроком простежуючи той шлях, яким Дух Святий провадив їх — голодних та спраглих пізнання Бога та посланого Ним Ісуса Христа. Вони розкажуть істини, які відкрилися їм під час дослідження Слова Божого; про свої молитви й душевні муки, про звернені до них слова Христа: «Прощаються твої гріхи!» Було б природно замовчувати ці переживання, але сповнені любові Христа не мовчатимуть. У міру того, як Господь відкриває їм священні істини, зростає й їхнє бажання, щоб і інші одержали такі ж благословення Коли вони розповідатимуть про багаті скарби Божої благодаті, тоді дедалі більше благодаті Христа буде даровано їм, їхні серця уподібняться до серця малої дитини, сповненого простоти й беззастережного послуху. їхні душі палко бажатимуть святості,

[80]

і для них усе більше і більше відкриватимуться скарби Істини та благодаті, аби бути переданими світові.

Велика скарбниця Істини — Слово Боже (писане Слово), книга природи та книга Божих діянь у житті людей. Це ті скарби, з яких мають черпати мудрість працівники Христа. У пошуках Істини вони повинні відчувати свою залежність від Бога, а не від людського розуму та великих людей, чия мудрість — безумство перед Богом. Сам Господь через призначені Ним канали передаватиме кожному шукачеві знання про Себе.

Якщо послідовник Христа вірить Його Слову і живе згідно з ним, то у світі природи для нього немає таких питань, які він був би нездатний правильно сприйняти й оцінити. Жодна інша галузь знання не допоможе йому так пояснити Істину іншим, як ця. Природнича наука — це скарбниця знань, з якої кожний учень із школи Христа може черпати повчання. Коли ми споглядаємо красу природи, коли вивчаємо її уроки в обробітку землі і зростанні дерев, у всіх чудесах землі, моря й неба, тоді до нас приходять нове сприйняття Істини. Нам відкриваються таємниці, пов'язані із ставленням Бога до людей, глибини Його мудрості, справедливості Його судів, виявлених у людському житті, — і все це ми знаходимо в багатій Божій скарбниці.

Але саме в писаному Слові грішній людині найбільш ясно відкрите пізнання Бога. Воно є скарбницею незбагненого багатства Христа.

Слово Боже включає Писання як Старого, так і Нового Завітів. Вони доповнюють один одного. Христос проголосив, що істини Старого Завіту такі ж цінні, як і Нового. Христос був таким же Викупителем людей на початку світу, як і сьогодні.

[81] Перш ніж Він зодягнув Свою Божественність у

людську природу і прийшов у наш світ, Євангельська вістка була дана через Адама, Сифа, Еноха, Метушалаха та Ноя. Цю вістку несли також Авраам у Ханаані та Лот у Содомі; від покоління до покоління вірні вісники проголошували Його Прихід. Обряди юдейської релігії були встановлені Самим Христом. Він був основою всієї системи жертвоприношень, живим здійсненням цього прообразного служіння. Кров, що проливалася під час принесення жертви, указувала на жертву Божого Агнця.

Усі жертвоприношення, які по суті були символами, знайшли своє виконання у Христі.

Христос, явлений у жертвовному служінні, зображений у Законі і відкритий пророками — це багатство Старого Завіту. Христос у Своєму житті, Своїй смерті та Своєму воскресінні; Христос, явлений Святим Духом, — це скарб Нового Завіту. Наш Спаситель, сяйво слави Отця, — це одночасно і Старе, і Нове небесної скарбниці.

Апостоли мали свідчити про провіщені пророками життя Христа, Його смерть та посередницьке служіння. Христос у Своєму пониженні, у Своїй чистоті та святості, у Своїй неперевершеній любові мав стати їхньою головною темою. Аби проповідувати Євангеліє у всій повноті, вони повинні були представляти Христа не тільки явленим у Його житті і вченні, але й провіщеним пророками Старого Завіту та символічно зображеним у жертвовному служінні.

Христос у Своєму вченні подавав старі істини, автором котрих був Він Сам; істини, котрі Він виголошував у давнину через патріархів і пророків; але тепер Він пролив на них нове світло. Яким же відмінним видавався їхній зміст! Його пояснення несли потоки світла й духовності. Він обіцяв, що Святий Дух просвітить учнів, і Слово Боже дедалі більше відкриватиметься їм. Вони зможуть подавати його істини в новій красі.

Відколи в Едемі була проголошена перша обітниця викуплення, життя, характер й посередницьке служіння Христа були предметом вивчення для людських умів. Кожний розум, через котрий діяв Святий Дух, подавав ці теми в новому, свіжому світлі. Істини Викуплення здатні до постійного розвитку і розширення. Будучи старими, вони завжди нові, постійно відкриваючи шукачеві Істини дедалі більшу славу та могутнішу силу.

В кожному столітті відбувається новий розвиток Істини, лунає Божа вістка, актуальна для людей саме того покоління. Усі старі істини залишаються важливими; нова істина не виникає незалежно від старої, але є її розкриттям. Тільки розуміючи старі істини, ми можемо збагнути нові. Коли Христос бажав відкрити учням істину про Своє воскресіння, Він почав «від

Мойсея та від усіх пророків» і «пояснив їм з усього Писання, що стосувалося Його» (Луки 24:27). Стару істину звеличує саме те світло, яке сяє у свіжому її розкритті. Той, хто відкидає або ігнорує нову істину, фактично втрачає і стару. Для нього вона губить свою животворну силу і стає лише мертвою формою.

Є чимало людей, котрі визнають і проповідують істини Старого Завіту, водночас не приймаючи Нового. Але, відмовляючись прийняти вчення Христа, вони тим самим показують, що не вірять словам патріархів та пророків. «Бо коли б ви вірили Мойсеєві, — сказав Христос, — то вірили б і Мені, адже він написав про Мене» (Івана 5:46). Отже, їхня проповідь Старого Завіту не має справжньої сили.

Подібної помилки припускаються і ті, котрі стверджують, що вірять в Євангеліє та навчають його істин, однак не приймають Писання Старого Завіту, стосовно котрих Христос проголосив: «Вони свідчать про мене» (Івана 5:39). Відкидаючи Старий Завіт, вони, по суті, відкидають і Новий, бо обидва є частинами неподільного цілого. Ніхто не може правильно подати Божий Закон без Євангелія або Євангеліє без Закону. Закон — це втілене Євангеліє, а Євангеліє — розкритий Закон. Закон — корінь, Євангеліє — пахучий цвіт та плід, який він приносить.

Старий Завіт проливає світло на Новий, а Новий освічує Старий. Кожний з них — це відкриття Божої слави у Христі. Обидва подають істини, які постійно відкриватимуть серйозному шукачеві нові глибини пізнання.

[83] Істина, дарована у Христі і через Христа, — незмірна. Дослідник Писання вивчає ніби джерело, котре поглиблюється і розширюється в міру того, як він вдивляється в його глибини. У цьому житті ми не зможемо збагнути таємницю любові Бога, Котрий віддав Свого Сина в жертву примирення за наші гріхи. Служіння нашого Викупителя на цій землі є і завжди буде темою, яка викликатиме напруження нашої найбагатшої уяви. Людина може мобілізувати всі свої розумові сили, намагаючись осягнути цю таємницю, однак її розум виявиться безсилим. Найстаранніший шукач Істини побачить перед собою безкрає море.

Істину, якою вона є в Ісусі, можна запроваджувати в наше життя, проте ніколи неможливо пояснити. Її висота, широта і глибина — поза межами нашого пізнання. Ми можемо максимально напружити всю свою уяву, та й тоді побачимо лише тьмяні обриси незбагненої любові, високої, як небо, але яка зійшла на землю, аби відтворити в людині образ Божий.

Однак ми можемо бачити Божественне співчуття. Воно відкривається покірній душі, котра щиро кається. Ми розумітимемо Боже співчуття тією мірою, якою цінуємо Його жертву заради нас. Коли ми будемо досліджувати Слово Боже в покорі серця, нам відкриватиметься велична тема Викуплення. Її яскравість, висота і глибина постійно зростатимуть в міру того, як ми прагнемо збагнути її.

Наше життя має бути зв'язане із життям Христа. Ми повинні постійно жити від Нього, приймаючи їжу від Того, Хто є Хліб живий, що зійшов з Неба, гамуючи спрагу із джерела, яке завжди свіже, завжди дарує свої рясні скарби. Якщо ми постійно будемо бачити перед собою Господа, віддаючи Йому хвалу й подяку з усього серця, наше релігійне життя постійно буде сповнене свіжістю. Наші молитви стануть безпосередніми розмовами з Богом як найкращим Другом. Він особисто відкриватиме нам Свої таємниці. Нас часто буде охоплювати приємне, радісне відчуття присутності Ісуса. Часто наше серце палатиме, коли Він буде наближатись до нас, щоб спілкуватись, як з Енохом. Коли це дійсно відбувається із християнином, у його житті помітні простота, скромність, лагідність і покора серця, які свідчать усім про те, з Ким він спілкується, він був з Ісусом і навчився від Нього. У житті таких людей релігія Христа відкривається як всеосяжний животворний принцип, як жива, активна духовна енергія. Вони завжди сповнені свіжою силою й радістю вічної молодості. Серце, яке приймає Боже Слово, не подібне ані до водоймища, котре випаровується, ані до поламаного водозбору, що не тримає дорогоцінної вологи. Воно подібне до гірського потоку, що живиться невичерпними джерелами, чії холодні блискучі води, біжучи між скелями, відсвіжують утомлених, спраглих та обтяжених.

Цей досвід наділяє кожного вчителя Істини саме тими особливими рисами, які зроблять його представником Христа.

Дух Христового вчення надасть сили і цілеспрямованості його спілкуванню з людьми та його молитвам. Його свідчення про Христа не буде вузьким і позбавленим життя. Служитель не повторюватиме знову й знову ту саму серію проповідей. Його розум буде відкритий для постійного освічення Святим Духом.

Христос сказав: «Хто їсть Моє тіло і п'є Мою кров, той має вічне життя... Як ото послав Мене живий Отець, — і Я живу через Отця, — так і той, хто буде споживати Мене, житиме через Мене... Дух оживляє... Слова, які Я вам сказав, є дух і життя» (Івана 6:54-63).

Коли ми будемо споживати тіло Христа і пити Його кров, наше служіння матиме в собі елемент вічного життя. У цьому служінні не матиме місця старий запас заялжених, часто повторюваних ідей. Нецікаве, нудне проповідування припиниться. Старі істини також будуть розглядатися, але їх подадуть у новому світлі. Виявиться нове сприйняття Істини, яка постане в очевидній для всіх чистоті і силі. Люди, які мають перевагу відвідувати таке служіння і які сприйнятливі до впливу Святого Духа, відчують пробуджуючу силу нового життя. У них запалає вогонь Божої любові. Здатність до сприйняття посилиться, аби бачити красу й велич Істини.

[85] Вірний господар — це зразок для кожного вчителя дітей і молоді. Якщо він зробить Слово Боже своєю скарбницею, то постійно виноситиме з неї нову красу й нову істину. Коли такий учитель в молитві поклатиметься на Бога, Дух Христа зійде на нього; Сам Бог Духом Святим буде діяти через нього на розуми інших. Дух наповнює розум і серце блаженною надією, мужністю й біблійними образами, і все це буде передано молоді під час його уроків.

Джерела небесного миру і радості, відкриті в душі вчителя богонатхненним Словом, стануть могутньою рікою благословення для всіх, із ким він спілкується. Для його учнів Біблія ніколи не стане утомливою книгою. Під керівництвом мудрого наставника Слово буде все більш і більш бажаним. Воно стане хлібом життя, воно ніколи не застаріє.

Його свіжість і краса будуть приваблювати і зачаровувати дітей та молодь. Воно подібне до сяючого над землею сонця,

котре постійно випромінює світло й тепло, однак ніколи не виснажується.

Божий Святий освічуючий Дух присутній у Його Слові. Світло, нове дорогоцінне світло, сяє з кожної сторінки.

Там відкривається Істина, а слова й речення підібрані так влучно і так відповідають обставинам життя, ніби Божий голос промовляє до душі. Святий Дух любить звертатися до молоді та відкривати їй скарби і красоту Божого Слова. Обітниці, дані великим Учителем, полонять почуття, спонукують душу силою Божественного походження. Сприйнятливий розум збагачуватиметься духовним знанням, котре стане захистом від спокус.

Важливість слів Істини буде дедалі зростати, їхній зміст набуде такої широти та повноти, про які ми ніколи не мріяли. Краса й багатство Слова справляють перетворювальний вплив на розум і характер. Світло небесної любові зійде в серце як натхнення згори.

Здатність високо цінувати Біблію зростає в процесі її вивчення. До якої б книги Біблії не звернувся учень чи студент, він всюди знайде безмежну мудрість і любов Бога.

Ми ще не до кінця збагнули зміст юдейської релігійної системи. В її обрядах та символах сховані глибокі далекосяжні істини. Євангеліє — ключ, який відкриває таємниці цієї системи. Через знання Плану викуплення її істини стають доступними для розуміння. Слід вважати за перевагу можливість мати набагато кращі знання цих дивовижних тем, ніж ми маємо зараз. Ми повинні розуміти глибокі істини про Бога. Ангели [86] бажають збагнути істини, відкриті людям, котрі в покорі серця досліджують Слово Боже і моляться про більші ширину й довжину, висоту й глибину пізнання, яке може дати лише Він.

Оскільки ми наближаємося до кінця історії нашого світу, нам слід приділити особливу увагу вивченню пророцтв про останні дні. Остання книга Писань Нового Завіту сповнена Істини, котру нам необхідно зрозуміти. Сатана засліпив розум багатьох людей, так що вони раді знайти будь-який привід, аби не вивчати книгу Об'явлення. Але Христос через свого слугу Івана сповістив у цій книзі, що буде в останні дні, і Він

говорить: «Блаженний той, хто читає, і ті, що слухають слова пророцтва та дотримуються написаного в ньому» (Об'явл. 1:3).

«Вічне життя є те, — сказав Христос, — щоб знали Тебе, єдиного істинного Бога, і Того, Кого Ти послав, — Ісуса Христа» (Івана 17:3). Чому ж ми не усвідомлюємо цінності цього знання? Чому ж ці славні істини не палають у наших серцях, не звучать на наших устах, чому не охоплюють усе наше єство?

Даючи нам Своє Слово, Бог зробив нас володарями кожної суттєвої для нашого спасіння істини. Тисячі черпають воду із цього джерела життя, однак його запаси не зменшуються. Тисячі уявляють перед собою Господа і, споглядаючи Його славу, перетворюються в той самий образ. Вони палають духом, коли говорять про Його характер, розповідаючи, Ким Христос є для них і ким вони є для Христа. Але ці щирі дослідники не вичерпали цих величних святих тем. Нові тисячі шукачів Істини можуть приєднатися до дослідження таємниць Спасіння. Коли вони будуть роздумувати про життя Христа і характер Його місії, промені небесного світла все яскравіше сяятимуть для них при кожній спробі знайти істину. Кожний новий пошук відкриє щось глибше й цікавіше, ніж попередні. Ця наука невичерпна. Вивчення теми втілення Христа, Його викупної жертви та посередницького служіння займатиме розум старанного учня аж поки триватиме час; і, дивлячись у небо з його нескінченністю років, він вигукне: «Велика це таємниця благочестя!» У вічності довідаємося про те, що могло б відкритися для нашого розуміння тут, на Землі, якби ми прийняли послане нам світло. Упродовж нескінченних віків серця, розуми й уста викуплених будуть сповнені темою Викуплення. Вони зрозуміють істини, котрі Христос прагнув відкрити Своїм учням, але їм бракувало віри досягнути їх. Від віку до віку відкриватиметься нове бачення досконалості і слави Христа. Протягом нескінченних часів вірний Господар буде виносити зі Своєї скарбниці нове і старе.

[87]

[88]

Розділ 12. Просити, щоб давати

Луки 11:1-13

Христос постійно одержував від Отця, щоби передати нам. «Слово, яке ви чуєте, — сказав Він, — є не Моє, але Того, Хто послав Мене, — Отця» (Івана 14:24). «Син Людський прийшов не для того, щоб служили Йому, а щоб послужити» (Матв.20:28). Він жив, мислив і молився не для себе, а для інших. Щоранку, після проведених з Богом годин, Він виходив до людей, несучи їм небесне світло. Щодня Він одержував нове хрещення Святим Духом. У ранні години нового дня Господь пробуджував Його зі сну, і Його душа й уста помазувалися благодаттю, щоб Він міг наділити нею інших. Він одержував нові слова з Небесних осель, аби вчасно сказати їх знеможеним і пригнобленим. «Господь Бог Мені дав, — сказав Він, — мову вправну, щоб уміти зміцнити словом змученого, Він щоранку пробуджує, збуджує вухо Мені, щоб слухати, мов учні» (Ісая 50:4).

Учні Христа були дуже вражені Його молитвами і звичкою постійно спілкуватися з Богом. Одного дня після недовгої відсутності їхнього Господа вони знайшли Його заглибленим у молитву. Здавалося, Він не усвідомлював їхньої присутності, продовжуючи молитися вголос. Серця учнів були глибоко зворушені. Коли Він закінчив, вони вигукнули: «Господи, навчи нас молитися!» [89]

У відповідь Христос повторив Господню молитву, дану Ним раніше в Нагірній проповіді. А потім у притчі Він виклав урок, якого бажав їх навчити.

«Хто з вас, — сказав Він, — маючи друга, піде до нього опівночі та скаже йому: Друже, позич мені три хліби, бо приятель мій прийшов до мене з дороги, і не маю що дати йому! А той зсередини у відповідь каже: Не турбуй мене: вже двері замкнені, й діти мої зо мною на ліжку; не можу встати й дати тобі!

Кажу вам, якщо він не встане і не дасть йому заради дружби, то через його настирливість встане і дасть йому, скільки той потребує».

Тут Христос змальовує прохача, який просить, аби дати іншому. Він повинен одержати хліб, інакше не зможе нагодувати втомленого запізнілого подорожнього. І хоч його сусід не бажає, щоб його турбували, він не перестане благодіяти, бо друзі обов'язково потрібно допомогти. Врешті-решт, його настирливість була винагороджена, і потреба задовільнена.

Подібним чином учні мали просити благословень у Бога.

У випадку, коли Він нагодував великий натовп людей, і в проповіді про хліб, що сходить з Неба, Христос відкрив учням їхню роботу як Його представників. Вони мали давати людям хліб життя. Той, Хто призначив їх на цю роботу, бачив, як часто їхня віра буде випробувана. Часто вони будуть потрапляти в непередбачені обставини й усвідомлювати свою людську неспроможність. До них звертатимуться душі, спрагнені хліба життя, а вони відчуватимуть себе безпорадними та безпомічними. Їм необхідно буде одержати духовну їжу, інакше не матимуть чим поділитися з іншими. Однак жодна душа не повинна піти від них ненагодованою. Отже, Христос скеровує їх до Джерела достатку. Людина, до якої завітав друг, навіть невчасної нічної пори, не відіслала його геть. Вона не мала що запропонувати друзі, проте пішла до того, хто мав їжу, і наполегливо просила, доки сусід не задовольнив її потребу. Хіба ж Бог, Котрий послав Своїх слуг годувати голодних, не задовольнить їхні потреби для здійснення Своєї справи? Та самолюбний сусід у цій притчі не зображає характер Бога. У даному урочі використовується не метод порівняння, а метод протиставлення. Егоїстична людина задовольнить наполегливе прохання, аби тільки позбутися того, хто порушує її спокій. Але Бог любить давати. Він сповнений співчуття і прагне задовольнити прохання тих, хто приходить до Нього з вірою. Він дає нам, щоб ми могли служити іншим і таким чином ставати подібними до Нього.

[90]

Христос проголошує: «Просіть, — і дасться вам; шукайте — і знайдете; стукайте, — і відчинять вам. Бо кожний, хто

просить, — одержує; і хто шукає, — знаходить; а тому, хто стукає, — відчинять».

Спаситель продовжує: «Коли в когось з вас, батьків, попросить син [хліба, то чи подасте йому камінь? Або] риби, — чи замість риби подасте йому змію? Або коли попросить яйце, чи подасте йому скорпіона? Отже, якщо ви, будучи злими, вмієте добрі дари давати вашим дітям, то наскільки більше Небесний Отець дасть Святого Духа тим, які в Нього просять?»

Щоб зміцнити наше довір'я до Бога, Христос навчає нас звертатися до Нього з новим ім'ям, з ім'ям, що асоціюється з найдорожчими узами людського серця. Він дає нам привілей називати безмежного Бога своїм Отцем. Це ім'я, яке ми виголошуємо, звертаючись до Нього або розповідаючи про Нього, є ознакою наших любові та довір'я до Нього, а також запорукою Його батьківської опіки та любові щодо нас. Вимовлене, коли ми просимо в Бога милості чи благословення, воно звучить для Нього як музика. Аби ми не вважали зухвалістю називати Його цим ім'ям, Він повторює його знову і знову. Він бажає, щоб це звернення стало для нас близьким і дорогим.

Бог вважає нас Своїми дітьми. Він викупив нас із цього безтурботного світу й обрав нас для того, щоб ми стали членами царської сім'ї, синами і дочками Небесного Царя. Він запрошує нас довіритися Йому глибше й сильніше, ніж дитина довіряється своєму земному батькові. Батьки люблять своїх дітей, проте любов Бога більша, ширша, глибша за найсильнішу людську любов. Вона незмірна. Отже, якщо земні батьки

[91]

вміють добрі дари давати своїм дітям, то наскільки більше Небесний Отець дасть Святого Духа тим, які в Нього просять! Уроки Христа стосовно молитви необхідно уважно вивчати. Ми всі маємо потребу в тому, щоб розуміти принципи Божественної науки про молитву, які Христос відкриває в даній притчі. Він показує, що складає справжній дух молитви. Він переконує нас у необхідності бути наполегливими в наших проханнях до Бога та запевняє у Своему бажанні вислухати молитву і відповісти на неї.

Наші молитви не повинні бути егоїстичними проханнями тільки задля власного добра. Нам слід просити для того, щоб давати. Принцип життя Христа має стати принципом нашого

життя. «За них, — сказав Він, згадуючи своїх учнів, — Я посвячую Себе, щоб і вони були освячені» (Івана 17:19). Те саме посвячення, та сама самопожертва, те саме підпорядкування вимогам Слова Божого, які виявилися у Христі, мають бути притаманні і Його слугам. Наша місія у світі полягає не в тому, щоб служити чи догоджати собі, а в тому, щоби прославляти Бога, співпрацюючи з Ним у справі спасіння грішників. Нам потрібно просити в Бога благословень, аби передати їх іншим. Здатність одержувати зберігається лише завдяки готовності віддавати іншим. Ми не зможемо і надалі отримувати небесні скарби, якщо не будемо ділитися ними з оточуючими.

У притчі прохач знову і знову одержує відмову, проте не припиняє своїх зусиль. Може видаватися, що так і на наші молитви не завжди надходить негайна відповідь, однак Христос навчає, що ми не повинні переставати молитися. Молитва призначена не для того, щоб змінити ставлення Бога до нас, натомість привести нас у гармонію з Богом. Коли ми звертаємося до Нього з проханням, Він може зауважити, що нам необхідно дослідити своє серце і покаятися в гріхах. Тому Він провадить нас через випробування, переживання, пониження, аби ми могли побачити, що перешкоджає роботі Святого Духа в нас.

[92] Є певні умови для виконання Божих обітниць, і молитва ніколи не може замінити обов'язку. «Якщо любите Мене, говорить Христос, — ви будете зберігати Мої заповіді». «Хто має Мої заповіді та виконує їх, той Мене любить. А хто Мене любить, того полюбить і Мій Отець, і Я любитиму його і з'явлюсь йому Сам» (Івана 14:15, 21).

Хто приносить свої прохання до Бога, спираючись на Його обітницю, але водночас не погоджуючись із певними умовами, ті зневажають Єгови. Вони називають ім'я Христа як гарантію виконання обітниць, проте не роблять того, що б свідчило про їхню віру в Христа та любов до Нього.

Багато хто нехтують умовами, на яких можна бути прийнятим Отцем. Нам необхідно ретельно дослідити свої діла віри, з якими приходимо перед лице Боже. Якщо ми непокірні, тоді ніби подаємо Господеві чек до оплати, не виконавши при цьому необхідних для оплати умов. Ми нагадуємо Богові про Його

обітниці і просимо виконати їх, проте якби Він це зробив, то знеславив би власне ім'я.

В обітниці сказано: «Якщо ж будете перебувати в Мені, а Мої слова будуть перебувати у вас, то чого б тільки захотіли, просіть, — і станеться вам». Також Іван проголошує: «З того дізнаємося, що ми Його пізнали, якщо дотримуємо Його заповіді. Хто каже, що пізнав Його, а заповідей Його не дотримується, той неправдомовець, і в ньому немає правди. А хто дотримується Його слова, в тому Божа любов справді є досконалою. З цього пізнаємо, що ми в Ньому» (1Івана 2:3-5).

Одним з останніх повелінь Христа Його учням було: «Любіть один одного, як Я полюбив вас» (Івана 13:34). Чи виконуємо ми це повеління, чи потураємо своїм грубим, нехристиянським рисам характеру? Якщо ми когось образили або завдали комусь болю, наш обов'язок — визнати свою провину і шукати примирення. Це дуже важлива підготовка, до того як ми з вірою прийдемо перед лице Боже просити Його благословення.

Є ще й інше питання, яким надто часто нехтують ті, що шукають Господа в молитві. Чи завжди ви чесні по відношенню до Бога? Через пророка Малахію Господь проголошує: «Від устав Моїх ви відступили з днів ваших батьків, і їх не стерегли. Верніться ж до Мене, і вернусь Я до вас! промовляє Господь Саваот. Та говорите ви: „У чому повернемося?“ Чи Бога людина обманить? Мене ж ви обманюєте, ще й говорите: „Чим ми Тебе обманили?“ — Десятиною та приносами!» (Мал.3:7-8).

[93]

Як Податель усіх благословень, Бог заявляє про Своє право на певну частину всього, чим ми володіємо. Це Його достаток для підтримки проповіді Євангелія. Повертаючи Богові цю частину, ми тим самим свідчимо, що високо цінуємо Його дари. Але якщо ми не віддаємо Йому те, що належить Йому по праву, як можемо претендувати на Його благословення? Якщо ми невірні управителі в земному багатстві, то як можемо сподіватися, що Він довірить нам небесне? Можливо, саме тут причина відсутності відповіді на молитву.

Однак Господь у Своїй великій милості готовий прощати нас, тому Він говорить: «Принесіть же ви всю десятину до дому скарбниці, щоб страва була в Моїм храмі, і тим Мене випробуйте. Чи небесних отворів вам не відчиню, та чи не

виллю вам благословення аж надмір? І ради вас насварю Я все те, що жере, і воно не понищить вам земного плоду, і не заб'є винограду вам на полі... І будуть всі люди вважати вас блаженними, бо будете ви любим краєм, говорить Господь Саваот» (Мал. 3:10-12).

Це стосується і всіх інших Божих вимог. Усі Його дари обіцяні на умові послуху. У Бога все Небо наповнене благословеннями для тих, хто співпрацюватиме з Ним. Усі, хто підкоряється Йому, можуть з упевненістю просити виконання Його обітниць.

Але ми повинні мати сильне, непохитне довір'я до Бога.

Часто Він зволікає з відповіддю, аби випробувати нашу віру чи перевірити щирість нашого бажання. Благаючи Бога згідно з Його Словом, ми маємо вірити Його обітниці і наполягати на наших проханнях із рішучістю, якій не буде відмовлено.

Бог не говорить: «Попросіть один раз, — і дасться вам».

[94] Він велить нам просити. Будьте невтомно наполегливі в молитві. Настійні благання допомагають прохачеві серйозніше усвідомити свою потребу і посилюють його бажання одержати те, що просить. Христос сказав до Марти біля могили Лазаря: «Коли будеш вірити, — побачиш Божу славу» (Івана 11:40).

Але багато хто не мають живої віри. Ось чому вони не бачать більших проявів Божої сили. Їхня слабкість — результат невір'я. Вони більше вірять у власні діла, ніж здійснювані для них діла Божі. Такі люди вважають, що можуть подбати про себе самі. Вони складають плани й проекти, але мало моляться і мало по-справжньому довіряють Богові. Вони думають, що мають віру, натомість це просто миттєвий імпульсивний прояв. Не усвідомлюючи власної потреби та бажання Бога давати людям добро, вони не виявляють наполегливості у своїх проханнях до Господа.

Наші молитви мають бути такими ж серйозними і невинними, як і прохання друга, що потребував і просив хліба опівночі. Чим дужче й серйозніше ми просимо, тим тіснішим буде наше духовне єднання з Христом. Ми будемо одержувати більші благословення, бо наша віра зростатиме.

Наше завдання — молитися і вірити. Пильнуйте в молитві. Пильнуйте й об'єднайте свої зусилля з Богом, Котрий чує моли-

тви. Пам'ятайте, що ми є Божими співпрацівниками (1Кор.3:9). Говоріть та дійте згідно з вашими молитвами. Випробування ж або доведе щирість вашої віри, або покаже, що ваші молитви — лише форма. А від цього вже залежатиме ваша вічна доля.

Коли прийдуть труднощі і випробування, не шукайте допомоги в людей. Цілковито довіртеся Богові. Звичка розповідати про наші труднощі іншим тільки послаблює нас, та й іншим не додає сил. Це накладає на них тягар наших духовних немочей, від якого вони не можуть звільнитися. Ми сподіваємося одержати силу в помильної, обмеженої людини, у той час як нам її готовий дати непомильний, безмежний Бог.

Немає жодної потреби вирушати на край світу в пошуках мудрості, адже Бог поруч. Успіх досягається не завдяки здібностям, якими ви володієте тепер або матимете колись. Він досягається завдяки тому, що може зробити для вас Господь. Нам слід набагато менше покладатися на те, що може зробити людина, і набагато більше на те, що може зробити Бог для кожної віруючої душі. Він палко бажає, щоб ви осягнули Його вірою. Він палко бажає, щоб ви очікували від Нього великого. Він палко бажає дати вам розуміння як дочасного, так і духовного. Він може розширити інтелект, дати тактовність та уміння. Докладіть ваші здібності до роботи, просіть у Бога мудрості, — і дасться вам.

[95]

Прийміть слово Христа як надійну гарантію. Хіба Він не запросив вас прийти до Нього? Ніколи не дозволяйте собі говорити безнадійно й розчаровано, інакше багато втратите. Сумний вираз обличчя, скарги на труднощі і переживання свідчать про нестійку, ослаблену віру. Говоріть, дійте так, ніби ваша віра нездоланна. У Господа невичерпні можливості. Він володіє усім світом. Дивіться з вірою в небо. Дивіться на Того, Хто має силу і владу.

Справжня віра має душевну енергію, непохитність принципів та незмінність мети, котрих не можуть послабити ні час, ні випробування. «І помучаться хлопці й потомляться, і юнаки спотикнуться — спіткнуться, а ті, хто надію складає на Господа, силу відновлять, крила підіймуть, немов ті орли, будуть бігати — і не потомляться, будуть ходити — і не помучаться» (Ісаї 40:30-31).

Багато хто прагнуть допомогти іншим, однак відчують, що не мають духовної сили та світла, щоб поділитися з ними. Нехай вони прийдуть зі своїми проханнями до престолу благодаті. Благайте, щоб Господь дарував вам Святого Духа. Бог — гарант кожної Своєї обітниці. З Біблією в руках зверніться до Нього і скажіть: Я зробив так, як Ти звелів. І я покладаюся на Твою обітницю: «Просіть — і дасться вам, шукайте — і знайдете; стукайте — і відчинять вам».

Ми повинні молитися не тільки в ім'я Христа, але й під натхненням Святого Духа. Саме на цьому наголошується:

[96] «Дух заступається за нас невимовними зітханнями» (Римл.8:26). Бог любить відповідати на таку молитву. Коли ми в ім'я Христа підносимо свій голос у серйозній, наполегливій молитві, то в самій цій наполегливості є записка від Бога, що Він відповість на нашу молитву, зробивши «значно більше всього, що ми просимо або думаємо» (Ефес. 3:20). Христос сказав: «Все, про що молитесь і просите, — вірте, що одержите, і сповниться вам» (Марк. 11:24). «І що тільки попросите в Моє ім'я, те й зроблю, щоб прославився Отець у Сині» (Івана 14:13). І улюблений Іван під натхненням Святого Духа говорить з великою ясністю та впевненістю: «Коли чогось попросимо згідно з Його волею, Він вислуховує нас! А коли знаємо, що слухає нас, — чого б тільки ми не попросили, — то знаємо, що одержуємо те, чого просили в Нього» (Івана 5:14-15). Тоді приносьте ваші прохання до Отця в ім'я Ісуса. Бог вшанує це ім'я.

Райдуга навколо престолу — це запевнення, що Бог істинний, що в Ньому немає зміни, ані тіні переміни. Ми згрішили проти Нього і не заслуговуємо Його милості, однак Він Сам сповнив наші уста найбільш чудовими словами благання: «Та не відкидай нас ради Ймення Свого, не безчесь трону слави Своєї, пам'ятай, не зламай заповіту Свого із нами!» (Єрем. 14:21). Він Сам урочисто пообіцяв зглянутися на наші благання, коли ми прийдемо до Нього, визнаючи власні негідність та гріх. Честь Його престолу є запискою виконання Його слова, даного нам.

Подібно до Аарона, котрий символізував Христа, наш Спаситель у святилищі носить на Своему серці імена всіх Своїх

людей. Наш великий Первосвященик пам'ятає всі слова, якими заохочує нас довіряти Йому. Він завжди пам'ятає Свій заповіт з нами.

Усі, хто шукає Господа, — знайдуть Його. Усім, хто стукає, — відчинять двері. Ніхто не почує у відповідь: «Не турбуй Мене, двері замкнені, Я не бажаю відчиняти їх». Нікому не буде сказано: «Я не можу допомогти тобі». Ті, хто просить опівночі хліба, щоб нагодувати голодні душі, отримають його.

У притчі прохач хліба для подорожнього одержує, «скільки він потребує». А якою мірою Бог дасть нам, щоб ми могли поділитися з іншими? «Згідно з даром Христа» (Ефес.4:7). Ангели з глибокою зацікавленістю спостерігають, як людина ставиться до своїх ближніх. Коли вони бачать, що хтось по-християнськи співчуває заблудному, вони зближаються до нього і відтворюють у його пам'яті ті слова потіхи, які будуть хлібом життя для душі. Так «Бог згідно зі Своїм багатством задовольнить усяку вашу потребу, у славі, в Ісусі Христі» (Филп.4:19). Ваше свідчення, сповнене щирості і правди, Він наділить силою прийдешнього життя. Слово Господнє буде у ваших устах Істиною і праведністю.

[97]

Особистим зусиллям заради добра інших мають передувати серйозні таємні молитви, адже нам потрібна велика мудрість для досягнення науки спасіння душ. Перш ніж спілкуватися з людьми, спілкуйтеся з Ісусом. Підготуйтеся до служіння людям біля трону небесної благодаті.

Нехай ваше серце заповнить прагнення до Бога, живого Бога. Життя Христа показало, що може здійснити людина, будучи учасником Божественної природи. Усе, що Христос одержав від Бога, можемо мати і ми. Тоді просіть — і одержите. З наполегливою вірою Якова, з непохитною стійкістю Іллі, просіть усього, що пообіцяв Бог.

Нехай славне уявлення про Бога наповнює ваш розум. Нехай ваше життя буде з'єднане невидимими узами з життям Ісуса. Той, Хто звелів із темряви засяяти світлу, бажає освітити наші серця, аби просвітити пізнанням Божої слави в особі Ісуса Христа. Дух Святий візьме від Бога і сповістить вам, передаючи живу енергію в покірне серце. Христос приведе вас до порога Відвічного. Ви зможете споглядати славу, що

[98] перебуває за завісою, і відкривати людям повноту Того, Хто завжди живий, аби заступатися за нас.

Розділ 13. Фарисей і митник

Луки 18:9-14

«А для тих, що надіються на себе, ніби вони праведні й за ніщо мають інших», Христос розповів притчу про фарисея та митника. Фарисей приходить до храму помолитися не тому, що відчуває себе грішником, котрий потребує прощення, але тому, що вважає себе праведним і сподівається одержати похвалу. Молитву він використовує як нагоду перелічити свої заслуги, аби зарекомендувати себе перед Богом та справити враження побожної людини на оточуючих. Він сподівається завоювати прихильність як Бога, так і людей. Його поклоніння мотивується егоїстичними інтересами. Фарисей сповнений самопохвали. Про це свідчать його зовнішність, поведінка й молитва. Відокремившись від інших, ніби говорячи цим: «Не підходь до мене, бо я святий для тебе» (Ісаї 65:5), — він стоїть і молиться «про себе». Цілком задоволений собою, він вважає, що Бог і люди також захоплюються ним.

[99]

«Боже, дякую Тобі, — каже він, — що я не такий, як інші люди, — грабіжники, несправедливі, перелюбники або як оцей митник». Він оцінює свій характер у порівнянні не з Божим святим характером, а характерами інших людей. Розум його звернений не до Бога, а до людей. У цьому причина його самозадоволення.

Фарисей продовжує перелічувати свої добрі діла: «Я пощу двічі на тиждень, даю десятину з усього, що надбаю». Релігія цього фарисея не торкається його душі. Він не прагне досягти богоподібного характеру, не бажає наповнити своє серце любов'ю та милосердям. Він задоволений релігією, яка стосується лише зовнішньої сторони життя. Його праведність — плід власних зусиль, тобто це самоправедність, і оцінюється вона людськими мірками.

Хто вважає себе праведним, той зневажатиме інших.

Як фарисей судить про себе в порівнянні з іншими людьми, так і про інших він судить по собі. Його праведність вимірюється їхньою праведністю, і чим гірші оточуючі, тим праведнішим у контрасті з ними виглядає він. Його самоправедність спонукує до засудження інших. «Інших людей» він звинувачує як порушників Божого Закону. Отже, він виявляє дух сатани, «обвинувача наших братів». З таким духом він не може увійти в спілкування з Богом. Він повертається додому позбавлений Божих благословень.

Митник же прийшов до храму з іншими прочанами, але згодом став окремо від людей, відчуваючи себе негідним об'єднатися з ними в релігійному служінні. «Здалека стоячи», він «не смів навіть очей звести до неба, але бив себе в груди», відчуваючи сильні муки й огиду до самого себе. Він почував себе винним перед Богом, гріховним і нечистим.

Він не міг сподіватися жалощів від оточуючих, бо вони дивилися на нього з презирством. Він знав, що не має жодних заслуг, аби похвалитися перед Богом, і з неприхованим відчаєм вигукував: «Боже, будь милосердний до мене, грішного!» Митник не порівнював себе з іншими. Переповнений почуттям провини, він стояв ніби сам на сам перед Богом. Його єдиним бажанням було одержати прощення і мир, його єдиним прагненням було прохання про Боже милосердя. І він отримав благословення. «Кажу вам, — сказав Христос, — що цей повернувся до свого дому оправданий більше, ніж той».

[100] Фарисей та митник представляють два великих класи, на які поділяються ті, що приходять на поклоніння Богові. Першими представниками цих класів були двоє дітей, першими народжені у цьому світі. Каїн вважав себе праведним і прийшов до Бога тільки з жертвою подяки. Він не визнав свого гріха і не відчував потреби в милості. Авель же прийшов із кровною жертвою, що вказувала на Агнця Божого. Він прийшов як грішник, визнаючи себе загиблим; його єдиною надією була незаслужена любов Бога. Господь зглянувся на його жертву, а на Каїна та його жертву не зглянувся. Відчуття нужди, визнання власної убогості та гріховності — перша умова прийняття Богом. «Блаженні убогі духом, бо їхнє Царство Небесне» (Матв.5:3).

Для кожного із класів, представлених фарисеєм та митником, міститься урок в історії апостола Петра. На початку свого учнівства Петро вважав себе сильним. Подібно до фарисея, він у власних очах був «не такий, як інші люди». Коли Христос напередодні Юдиної зради застерігав Своїх учнів: «Усі ви спокуситеся цієї ночі», Петро впевнено заявив: «Хоч і всі спокусяться, — але не я!» (Марк.14:27, 29). Петро не бачив загрожуючої йому небезпеки. Самовпевненість обманула його. Він думав, що зможе протистати спокусі, однак лише через кілька годин прийшло випробування, і він клявся й божився, зрікаючись свого Господа.

Коли спів півня нагадав йому про слова Христа, вражений і приголомшений учиненим, він обернувся і глянув на свого Господа. У цей момент Христос подивився на Петра, і під цим сумним поглядом, у якому змішалися співчуття та любов, Петро зрозумів самого себе. Вийшовши геть, він гірко заплакав. Той погляд Христа скрушив його серце. Петро прийшов до поворотного моменту і гірко каявся у власному гріху. У своєму щирому покаянні він був подібний до того митника, і так само, як митникові, йому була дарована милість. Погляд Христа запевнив його в прощенні.

Відтоді самовпевненість покинула його. Більше ніколи не повторювалися минулі хвалькуваті заяви.

Після Свого воскресіння Христос тричі випробував Петра. «Симоне Йонин, — запитав Він, — чи ти любиш Мене більше від цих?» Тепер Петро вже не підносив себе над братами. Він звернувся до Того, Хто міг читати його серце. «Господи, — відповів він, — Ти все знаєш!» Тоді він одержав доручення — виконувати роботу більш конкретну й делікатну, ніж та, якою займався досі. Христос звелів йому пасти овець та ягнят. Доручаючи таким чином Петрові турботу про душі, за котрі Спаситель поклав власне життя, Христос дав йому найсильніший доказ упевненості в його відтвореній вірі. Колись невгамовний, хвалькуватий, самовпевнений учень став покірним, сповненим духом покаяння. З того часу він прямував за своїм Господом, наслідуючи Його в самозреченні і самопожертві. Він був учасником Христових страждань, і коли Христос сяде на престолі Своєї слави, Петро буде учасником Його слави.

[101]

Те зло, що спричинило падіння Петра та відмежувало фаризеїв від спілкування з Богом, призводить до руїни багато тисяч душ і нині. Ніщо так не ображає Бога і не загрожує людській душі, як гордість та самодостатність. З усіх гріхів — це найбільш безнадійний й невиліковний.

Падіння Петра було не моментальним, а поступовим. Самовпевненість утверджувала його в переконанні, що він уже спасений, і крок за кроком штовхала його донизу по похилій, поки він не зрікся свого Вчителя. Ми ніколи не зможемо бути в безпеці, покладаючись на себе або вважаючи, що по цей бік небес(тобто на землі) ми захищені від спокус. Людей, котрі прийняли Спасителя, яким би щирим не було їхнє навернення, ніколи не слід навчати говорити або вважати, що вони вже спасенні. Це провадить до хибної самооцінки. Кожний має бути навчений плекати надію й віру; але навіть коли ми віддаємо себе Христові і знаємо, що Він приймає нас, ми не відмежовані від спокус. Слово Боже проголошує: «Багато хто будуть очищені, і вибіляться, і будуть перетоплені» (Дан.12:10). Тільки той, хто витримає випробування, одержить вінець життя (Яков.1:12).

Тим, хто приймає Христа й у своїй початковій упевненості говорить: «Я спасений». Загрожує небезпека покладатися на самих себе. Вони випускають з уваги власні слабості і постійну потребу в Божественній силі. Вони не підготовлені до вивертів сатани і під час спокуси, подібно до Петра, падають у глибини гріха. Нам дана перестрога: «Хто вважає, що він стоїть, нехай стережеться, щоб не впав» (1Кор.10:12). Наша єдина безпека — постійне недовір'я до себе та відчуття залежності від Христа.

Петрові необхідно було усвідомити вади свого характеру та потребу в силі і благодаті Христа. Господь не міг врятувати його від випробування, але міг врятувати його від поразки. Якби Петро прийняв до уваги застереження Христа, він пильнував би в молитві. Він ходив би зі страхом і тремтінням, аби не спіткнулися стопи його. Він би одержав Божественну допомогу і не був переможений сатаною.

Через самодостатність Петро впав, але через покаєння та пониження його стопи знову зміцнилися. Кожний покаєний грішник може знайти підбадьорення у цьому досвіді Петра.

Адже, незважаючи на те, що Петро тяжко згрішив, він не був покинутий. У його душі були записані слова Христа: «Я ж благав за тебе, щоб не забракло тобі віри» (Луки 22:32). У гірких муках докорів сумління ця молитва Христа і згадка про Його погляд любові й жалю дали Петрові надію. Після Свого воскресіння Христос пам'ятав про Петра і через ангела сповістив жінок: «Ідіть та скажіть Його учням і Петрові, що Він випередить вас у Галилеї. Там ви Його побачите» (Марк. 16:7). Петрове покаєння було прийняте Спасителем, Котрий прощає гріхи.

Виявлене до Петра співчуття задля його спасіння, звернене до кожної душі, що впала під час спокуси. Особливий прийом сатани полягає в тому, щоб ввести людину в гріх, а потім покинути напризволяще, змусивши тремтіти і боятися просити прощення. Але чого нам боятися, якщо Бог сказав: «Хіба буде держатися міцно Мого він захисту, щоб мир учинити зо Мною, зо Мною щоб мир учинити!» (Ісаї 27:5). Все було зроблено, аби зміцнити нас, аби підбадьорити й заохотити нас прийти до Христа.

Христос віддав Своє знівечене тіло, щоб викупити Божу спадщину і дати людині можливість ще однієї спроби. «Тому може Він завжди й спасати тих, хто через Нього до Бога приходять, бо Він завжди живий, щоб за них заступитись» (Євр. 7:25). Своїм бездоганим життям, Своєю покорою, Своєю смертю на Голгофському хресті Христос заступився за грішне людство. І тепер Вождь нашого спасіння заступа

ється за нас не як простий прохач, а як Переможець, проголошуючи Свою перемогу. Його жертва — досконала; і як наш Заступник, Він здійснює взяте на Себе служіння, тримаючи перед Богом кадильницю, наповнену власними бездоганим заслугами, а також молитвами, покаєнням і подяками Його народу. Цей ладан разом з ароматом Його праведності здійснюється до Бога як любі пахощі. Ця жертва до вподоби Господеві, і Божественне прощення покриває всі переступи.

Христос пообіцяв бути нашим Заступником та Поручителем: Він не нехтує жодною людиною. Він не міг змиритися з тим, щоб люди були приречені на вічну загибель, і поклав за них Свою душу, тому дивитиметься з жалем та співчуттям на

[103]

кожну душу, що усвідомлює свою неспроможність врятувати себе.

Він не зможе байдуже дивитися на жодного тремтячого прохача, а допоможе йому підвестися. Той, Хто Своєю жертвою примирення дав людині невичерпне джерело моральних сил, не перестане використовувати ці сили для нашого спасіння. Ми можемо покласти наші гріхи і скорботи до Його ніг, бо Він любить нас. Кожний Його погляд, кожне слово заохочують нас довіряти Йому. Він сформує наш характер згідно зі Своєю волею.

Усі сатанинські сили не здатні перемогти одну душу, котра з простим довір'ям цілковито покладається на Христа.

«Він змученому дає силу, а безсилу — міць» (Ісаї 40:29).

«Якщо ж визнаємо свої гріхи, то Він, вірний і праведний, щоб простити нам гріхи й очистити нас від усякої неправедності». Господь говорить: «Тільки пізнай же провину свою, бо ти проти Господа, Бога свого повстала». «І покроплю вас чистою водою, — і станете чисті; зо всіх ваших нечистот і зо всіх ваших бовванів очищу вас» (1 Івана 1:9; Єрем.3:13;

Єзек.36:25).

[104] Але, перш ніж ми одержимо прощення і мир, нам необхідно пізнати самих себе, щоб це пізнання привело до покаяння. Фарисей не усвідомлював свого гріха. Дух Святий не міг працювати над ним. Його душа була закута в панцир самоправедності, через котрий не могли проникнути, нагострені та вірно націлені руками ангелів Божественні стріли. Христос може спасти лише того, хто визнає себе грішником. Він прийшов «зціляти розбитих серцем, проповідувати полоненим визволення, сліпим — прозріння і пригноблених відпустити на волю» (Луки 4:18). «Лікаря потребують не здорові, а хворі» (Луки 5:31). Ми повинні усвідомлювати наш справжній стан, інакше не відчуватимемо потреби в допомозі Христа. Ми маємо бачити загрожуючу нам небезпеку, інакше не будемо шукати сховища. Ми повинні відчувати біль наших ран, інакше не захочемо зцілення.

Господь сказав: «Бо ти кажеш: Я багатий, розбагатів і нічого не потребую! А не знаєш, що ти і нужденний, і мізерний, і вбогий, і сліпий, і голий! Раджу тобі купити в Мене золото, очищене у вогні, щоб збагатитися, та білу одіж, щоб зодягнутися, аби не видно було сорому твоєї наготи, та мазь, щоб помазати твої очі, аби ти бачив» (Об'явл.3:17-18). Золото, очищене у вогні, — це віра, що діє любов'ю. Тільки це може привести нас у гармонію з Богом. Ми можемо бути активними, виконувати багато роботи, проте без любові, тої любові, що наповнює серце Христа, ми ніколи не зможемо прилучитися до небесної сім'ї.

Жодна людина не може самостійно усвідомити свої гріхи. «Людське серце найлукавіше над усе та невігойне, — хто пізнає його?» (Єрем.17:9). Уста можуть говорити про убогість душі, а серце — не визнавати цього. У той час як уста говорять Богові про убогість духа, серце може надиматися від гордощів за свою особливу скромність і високу праведність. Існує тільки один шлях пізнання самого себе. Ми повинні дивитися на Христа. Саме незнання Його приводить людей до високої думки про власну праведність. Коли ми будемо роздумувати про Його чистоту і досконалість, то побачимо власні слабості, вади й мізерність такими, якими вони є насправді. Ми побачимо, що загублені, позбавлені надії, зодягнені в шати самоправедності, як і кожний інший грішник. Ми усвідомимо: якщо коли-небудь будемо спасенні, то це станеться завдяки не нашим чеснотам, а безмежній Божій благодаті.

[105]

Молитва митника була почута, бо вона свідчила про залежність, котра спонукала його цілком покластися на Всемогутнього. У собі митник не бачив нічого, крім сорому. Таким має бачити себе кожний, хто шукає Бога. Вірою нужденний прохач повинен покластися на безмежну силу — вірою, що відкидає будь-яку самовпевненість.

Жодні зовнішні обряди не можуть замінити простої віри й повного самозречення. Однак ніхто не може самостійно звільнитися від власного «я». Ми можемо лише дозволити Христові здійснити цю роботу. Тоді душа буде благодати:

«Господи, візьми моє серце, бо я сам не можу його віддати.

Це Твоя власність. Очисти його, бо я сам не можу зберегти його чистим для Тебе. Спаси мене, незважаючи на мій характер, мої слабості та нехристоподібні риси. Відтвори мене й обнови, піднеси мене до чистої, святої атмосфери, де щедрий потік Твоєї любові може омита мою душу».

Це самозречення має здійснюватися не тільки на початку християнського життя. Його необхідно відновлювати з кожним наступним кроком на шляху до Неба. Усі наші добрі діла залежать від дії зовнішньої сили. А тому наша потреба — у постійному прагненні серця до Бога, у постійному, серйозному, щиросердечному визнанні гріха й упокоренні душі перед Ним. Лише завдяки постійному самозреченню та залежності від Христа ми можемо бути в безпеці.

Чим ближче ми підходимо до Христа і чим ясніше бачимо чистоту Його характеру, тим ясніше побачимо надмірну гріховність гріха і тим менше будемо бажати підносити себе. Ті, кого Небо визнає святими, найменше бажають афішувати власні чесноти. Апостол Петро став вірним служителем Христа; великою мірою він був удостоєний честі одержати небесне світло і силу, він брав активну участь у побудові Христової Церкви. Проте Петро ніколи не забував страшного досвіду свого пониження. Його гріх був прощений, але він добре розумів, що та слабкість характеру, яка спричинила його падіння, може бути переможена тільки благодаттю Христа. У собі він не знаходив нічого, чим можна було б хвалитися. Жоден з апостолів чи пророків ніколи не заявляв про свою безгрішність. Люди, котрі перебували найближче до Бога; люди, котрі радше пожертвували б власним життям, аніж зумисно здійснили невірний учинок; люди, котрих Бог відзначив небесними світлом і силою, — визнавали гріховність своєї природи. Вони не довіряли власній плоті, не спиралися на свою праведність, але цілковито поклалися на праведність Христа. Так чинитимуть усі, хто споглядає Христа.

[106]

З кожним наступним кроком у християнському досвіді наше покаяння буде поглиблюватися. Саме до тих, кого Господь простив і кого визнає Своїм народом, звернені Його слова: «І згадаєте ви про ваші дороги лихі та про ваші вчинки, що не добрі, і будете брідитися самих себе» (Єзек.36.31). І знову Він

говорить: «І відновлю Я Свого заповіта з тобою, і ти пізнаєш, що Я — Господь, щоб згадала ти й засоромилася, і не могла більше відкривати уста перед ганьбою своєю, коли прощу тобі все, що ти наробила, говорить Господь Бог» (Єзек. 16:62-63). Тоді наші уста не відкриються для самопрославлення. Ми знатимемо, що наша достатність — лише у Христі. Тоді визнання апостола стане нашим власним: «Адже знаю, що не живе в мені, тобто в моєму тілі, добро» (Римл. 7:18). «А я не став би хвалитися нічим іншим, як тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа, яким для мене розп'ятий світ, а я для світу» (Гал.6:14).

З цим досвідом узгоджується повеління: «Зі страхом і трепетом звершуйте своє спасіння. Адже то Бог за Своєю доброю волею викликає у вас і бажання і дію» (Филп.2:12-13). Бог не велить вам боятися, що Він не виконає Своїх обітниць, що Його терпіння вичерпається або Його співчуття забракне. Бійтеся того, що ваша воля може не підпорядкуватися волі Христа, що вашим життям можуть управляти ваші успадковані та набуті риси характеру. «Адже то Бог за Своєю доброю волею викликає у вас і бажання і дію». Бійтеся, щоб ваше «я» не стало між вашою душею та великим Господом-Творцем. Бійтеся, щоб ваша егоїстична воля не затьмарила ту високу мету, яку Бог бажає досягти через вас. Бійтеся покладатися на власні сили, бійтеся забрати свою руку з руки Христа і спробувати пройти життєвий шлях без Його постійної присутності.

[107]

Нам потрібно уникати всього, що заохочує гордість і самодостатність; тому ми повинні остерігатися лестощів та похвали як щодо нас, так і інших. Лестити — робота сатани.

Він займається лестощами поряд із звинуваченням та засудженням. Так він намагається привести душу до загибелі. Сатана використовує людей, котрі вихваляють інших, як своїх агентів. Нехай працівники Христа віддаляють від себе кожне слово похвали. Нехай власне «я» зникне з поля зору. Тільки Христос повинен бути піднесений. Кожний погляд нехай буде звернений на Того, «Котрий любить нас і омив нас від наших гріхів Своєю кров'ю» (Об'явл.1:5); Йому хай підноситься хвала з кожного серця.

Життя, в якому плекається страх Господній, не буде сумним та похмурим. Саме відсутність Христа кидає тінь смутку на обличчя людини і перетворює життя на паломництво зітхань. Люди, сповнені гордоців та любові до себе, не відчують потреби в живому особистому єднанні з Христом. Серце, котре не впало на Скелю, пишається своєю цілістю. Люди бажають величної релігії. Вони прагнуть іти дорогою, достатньо широкою для того, аби прихопити із собою і власні атрибути. Їхня самозакоханість, любов до популярності і похвали не допускають Христа до їхніх сердець, а без Нього стає сумно й похмуро. Однак якщо Христос перебуває в душі людини, Він стає для неї джерелом радості. У всіх, хто приймає Його, сам тон Слова Божого викликає радість.

«Бо так промовляє Високий і Піднесений, повіки Живущий, і Святий Його Ймення: Пробиваю Я на височині та в святині, і з зламаним та з упокореним, щоб оживляти духа скромних і щоб оживляти серця згноблених!» (Ісаї 57:15).

[108] Перш ніж Мойсей міг споглядати Божу славу, він був схований в ущелині скелі. Якщо і ми заховаємося в ущелині Скелі, Христос покриє нас Своєю пробитою рукою і ми почуємо, що Господь говорить Своїм слугам. Нам, як і Мойсеєві, Бог відкриває Себе як «милосердного і милостивого, довготерпеливого і многомилостивого та правдивого, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провину, й переступ та гріх» (Вихід 34:6-7).

Справа викуплення має такі наслідки, які людині важко навіть уявити. «Чого око не бачило й вухо не чуло і що на серце людині не приходило — те приготував Бог тим, які люблять Його!» (1Кор.2:9). Коли грішник, навернутий силою Христа, наближається до Голгофського хреста і падає долілиць перед ним, відбувається нове творення. Йому дарується нове серце. Він стає новим створінням у Христі Ісусі. Святість не вимагає нічого більшого. Сам Бог «оправдує того, хто вірить в Ісуса» (Римл.3:26). А кого Він «оправдав, тих і прославив» (Римл.8:30). Якими великими були ганьба й пониження через гріх, такими ж і навіть більшими будуть слава й піднесення через викупну любов. Людським істотам, котрі прагнуть відтворення в них Божого образу, виділяються засоби з небесної

скарбниці — перевага сили, котра піднесе їх вище навіть за ангелів, які ніколи не згрішили.

«Так говорить Господь, Спаситель Ізраїля і його Святий, до зневаженого людьми, до погордженого в народі... Царі побачать тебе і встануть, князі поклоняться заради Господа, що об'явивсь як вірний, заради Святого Ізраїля, що тебе вибрав» (Ісаї 49:7; СП).

«Бо кожний, хто підноситься, — буде понижений; а хто себе понижує, — піднесений буде!»

[109]

Розділ 14. «Хіба Бог не захистить вибраних Своїх?»

Луки 18:1-8

[110] Христос говорив про період, що настане безпосередньо що домагалася розгляду своєї справи. Знову і знову вона приходила до нього, і тільки для того, щоб зазнати презирства і бути вигнаною із суду. Суддя знав, що її справа справедлива; він міг би відразу допомогти їй, проте не бажав цього зробити. Він хотів показати свою деспотичну владу; йому приносило задоволення примушувати її надаремно просити, благати й молити. Однак вона не зупинялася і не розчаровувалася. Незважаючи на його байдужість і жорстокосердя, вона зверталася зі своїм проханням, поки суддя не погодився розглянути її справу. «Хоч я і Бога не боюся, і людей не соромлюся, — сказав він, — але через те, що мені докучає ця вдова, захищу її, щоб не приходила й не надокучала мені!» Аби врятувати свою репутацію й уникнути розголосу про його несправедливе, небезстороннє судочинство, він захистив наполегливу жінку.

«І промовив Господь: Слухайте, що каже неправедний суддя. То хіба Бог не захистить вибраних Своїх, що кличуть до Нього день і ніч? Чи буде Він зволікати щодо них? Кажу вам: Він оборонить їх негайно!» Тут Христос проводить різкий контраст між неправедним суддею і Богом. Суддя зглянувся на прохання вдови просто з егоїстичних міркувань, аби позбавитися її надокучань. Він не мав до неї ні жалю, ні співчуття, її горе нічого не значило для нього. Наскільки ж відрізняється ставлення Бога до тих, хто шукає Його! Благання нужденних і страдників Він приймає з безмежним співчуттям.

Жінка, що просила в судді справедливості, втратила чоловіка. Бідна й самотня, вона не могла повернути свою втрачену долю. Так і людина через гріх втратила зв'язок із Богом. Вона

не може сама себе врятувати. Але у Христі ми знову прилучаємося до Отця. Божі вибранці дорогі для Його серця. Це ті, кого Він покликав із темряви до дивного Свого світла, аби вони звіщали Його чесноти і сяяли мов світила серед темряви світу. Неправедний суддя був абсолютно не зацікавлений долею вдови, котра докучала йому своїми просьбами про допомогу, однак, аби позбутися її жалісних благань, він вислухав її прохання і захистив від супротивника. Але Бог любить Своїх дітей безмежною любов'ю. Для Нього Його Церква — найдорожче на землі.

«Бо частка Господня — народ Його, Яків — відмірений уділ спадщини Його. Знайшов Він його на пустинній землі та в степу завивання пустельних гієн, та й його оточив, уважав Він за ним, зберігав його, як зіницю оту свого ока» (П.Зак.32:9-10). «Бо так промовляє Господь Саваот: Для слави послав Він мене до народів, що вас грабували, бо хто вас доторкується, той доторкується до зірця Його ока» (Зах.2:12).

[111]

Прохання вдови: «Захисти мене („вияви до мене справедливість“ — англ. перекл.) від мого супротивника» — це молитва Божих дітей. Їхній великий супротивник — сатана. Він той «обвинувач наших братів», що обвинувачує їх перед Богом день і ніч. Він постійно займається тим, щоб обмовити, звинуватити, обманути і знищити Божий народ. І саме заради їхнього звільнення від влади сатани та його слуг Христос у цій притці навчає Своїх учнів молитися.

У пророцтві Захарії зображена обвинувачувальна робота сатани та протидія Христа супротивникові Його народу. Пророк говорить: «І показав Він мені Ісуса, великого священика, що стояв перед лицем Господнього ангела, а сатана стояв по правиці його, щоб противитися йому. І сказав Господь сатані: Господь буде карати тебе, сатано, і буде карати тебе Господь, Який вибрав Собі Єрусалима! Чи ж він не головешка, що вціліла від огню? А Ісус був зодягнений у брудну одежу і стояв перед лицем ангела» (Зах.3:1-3).

Божий народ зображений тут як злочинець, що стоїть перед судом. Ісус, як первосвященик, просить благословення для свого народу, котрий опинився у великій біді. У той час як він благає Бога, сатана стоїть праворуч від нього як його супро-

тивник. Він звинувачує Божих дітей і намагається представити їхню справу в найбільш безнадійному вигляді. Він представляє перед Господом їхні несправедливі вчинки і вади. Він вказує на їхні помилки й падіння, сподіваючись, що в очах Христа вони виглядатимуть так, що Він відмовиться допомогти їм у їхній великій нужді. Ісус — представник Божого народу — стоїть звинувачуваний, одягнений у брудну одягу. Усвідомлюючи гріхи свого народу, він пригнічений цим становищем. Сатана обтяжує його душу відчуттям вини, що змушує його майже втратити надію. Однак він продовжує стояти як прохач, а поруч — налаштований проти нього сатана. Робота сатани як обвинувача почалася ще на Небі. Від часу гріхопадіння людини він займається цією роботою на Землі і в міру наближення кінця історії цього світу вона набуватиме особливого характеру. Знаючи, що має обмаль часу, він буде працювати ще з більшою наполегливістю, щоб обманювати і вигубити. Він лютує, коли бачить на Землі народ, який, незважаючи на свою слабкість і гріховність, шанує Закон Єгови. Він вирішив перешкоджати їм слухатися Бога. Він знаходить задоволення в їхній недостойності та приготував підступний задум для кожної душі, аби заманити у свої сіті і роз'єднати з Богом. Сатана намагається звинуватити, засудити Бога й усіх, хто прагне співпрацювати з Ним у Його місії милосердя, любові, співчуття і прощення для цього світу.

Кожний прояв Божої сили для Його народу викликає гнів сатани. Щоразу, коли Бог діє для добра людей, сатана і його ангели з новими силами намагаються привести їх до загибелі. Він ревниво ставиться до всіх, хто черпає свою силу в Христі. Його мета — підбурювати до зла і, коли це вдається, — перекласти всю вину на спокушених. Він вказує на їхній брудний одяг та недосконалі характери. Він говорить про їхні слабості і нерозсудливість, їхні гріхи невдячності, їхню неподібність до Христа, що зганьбили їхнього Викупителя. Він наполягає, що всі ці аргументи доводять його право чинити над ними свою волю і провадити їх до загибелі. Він намагається залякати їхні душі думкою, що їхнє становище безнадійне і плями занечищення неможливо змити. Він сподівається настільки

підірвати їхню віру, що вони цілком піддадуться його спокусам і відвернуться від Бога.

Народ Господній не може самостійно відповісти на звинувачення сатани. Дивлячись на себе, вони готові впасти у відчай. Але вони кличуть до Божественного Заступника. Вони покладаються на заслуги Викупителя. Тільки Бог «справедливий і оправдує того, хто вірить в Ісуса» (Римл.3:26). Діти Господа з довірою кличуть до Нього, щоб Він заборонив сатані звинувачувати їх та розвіяв його задуми. «Захисти мене від мого супротивника», — благають вони, і могутнім свідченням хреста Христос змушує зухвалого обвинувача замовкнути.

[113]

«І сказав Господь сатані: Господь буде картати тебе, сатано, і буде картати тебе Господь, Який вибрав Собі Єрусалима! Чи ж він не головешка, що вціліла від огню?» Коли сатана намагається обмовити і знищити Божий народ, Христос стає між ними. Хоч вони згрішили, Христос узяв вину за їхні гріхи на Свою душу. Він вихопив людський рід наче головешку з вогню. Своєю людською природою Він зв'язаний з людиною, і водночас через Свою Божественну природу Він — одне з безмежним Богом. Таким чином, допомога доступна кожній гинучій душі. Супротивникові дана відсіч.

«А Ісус одягнений був у брудну одягу і стояв перед лицем ангела. І він заговорив та й сказав до тих, що стояли перед його лицем, говорячи: Здійміть з нього цю брудну одягу! І сказав він йому: Я зняв з тебе провину твою і зодягну тебе в шати коштовні. І він сказав: Нехай покладуть чистого завоя на його голову! І поклали чистого завоя на його голову і зодягли його в шати, а ангел Господній стояв. І освідчив ангел Господній Ісусові, промовляючи: Так говорить Господь Саваот: Якщо ти будеш ходити Моїми дорогами, і якщо стерегтимеш сторожу Мою, тоді й ти будеш судити Мій дім, і також будеш стерегти Мої подвір'я, і дам тобі ходити поміж тими, що стоять тут», — навіть поміж ангелів, що оточують Божий престол (Зах.3:3-7).

Незважаючи на вади Божого народу, Христос не відвертається від об'єктів Своєї опіки. Він має владу змінити їхній одяг. Він здіймає брудну одягу і зодягає Своїх розкаяних віруючих дітей у Свої власні шати праведності. Він записує прощення напроти їхніх імен у небесних книгах. Він визнає їх Своїм

народом перед небесним Всесвітом. Сатану, їхнього супротивника, викрито як обвинувача і неправдомовця. Бог виявить справедливість до Своїх вибраних.

[114] Молитва: «Захисти мене від мого супротивника», стосується не тільки сатани, але і його прибічників, котрих він підбурює обмовляти, спокушувати й вигублювати Божий народ. Ті, хто вирішив дотримуватися Божих Заповідей, на власному досвіді зрозуміють, що вони мають супротивни

ків, керованих силами темряви. Жодна людина не може навіть уявити, з якою постійністю й рішучістю ці супротивники протидіяли Христу на кожному Його кроці. Учні Христа, подібно до їхнього Вчителя, також постійно переслідувані спокусами.

Писання змальовує стан нашого світу напередодні Другого приходу Христа. Апостол Яків пише, що великого поширення набудуть жадібність і пригноблення. Він говорить: «Тепер послухайте ви, багаті, ... ви назбирали скарбів на останні дні. Ось затримана вами платня робітників, які жали на ваших нивах, вже волає, і зойки женців досягли вух Господа Саваота. Ви розкошували на землі й насолоджувалися, наситили свої серця, немов на заколення. Ви засудили й убили Праведника: Він вам не чинив опору» (Яков.5:1-6). Цю картину ми спостерігаємо і сьогодні. За допомогою різних способів гноблення і здирства люди награвують величезні багатства, у той час як зойки голодуючих підносяться до Бога.

«І правосуддя назад відступилося, а справедливість здалека стоїть, бо на майдані спіткнулася правда, праведність же не може прийти, — і правда зникла, а той, хто від злого відходить, грабований» (Ісаї 59:14-15). Це виконалося в житті Христа на землі. Він був вірний Божим Заповідям, обминаючи людські традиції та постанови, що були піднесені вище Заповідей. За це Його ненавиділи і переслідували. Ця історія повторюється. Закони й традиції людей поставлені вище Божого Закону, а ті, хто залишається вірним Божим Заповідям, зазнають ганьби та переслідувань. Христос через Свою вірність Богові був звинувачений у порушенні суботи та богозневазі. Про Нього говорили, що Він має біса, і Його назвали Вельзевулом. Подібним чином звинувачують та обмовляють і Його послідовників.

Так сатана сподівається підштовхнути їх до гріха і знеславити Бога.

Христос зобразив у притчі суддю, котрий Бога не боявся і людей не соромився, аби показати характер правосуддя тих часів, який невдовзі мав виявитися і при Його засудженні. Він бажає, щоб у всі часи Його народ розумів, як мало надії можна покладати на земних правителів та суддів у день нещастя. Часто вибраному Божому народові доводиться стояти перед офіційними особами, які не обрали Слово Боже своїм керівником і порадиником, натомість діють під впливом власних неосвячених неконтрольованих спонукань.

[115]

У притчі про немилосердного суддю Христос показав, що ми маємо чинити. «То хіба Бог не захистить вибраних своїх, що кличуть до Нього день і ніч?» Христос, наш приклад, не робив нічого задля Свого виправдання або звільнення. Свою долю Він доручив Богові. Так і Його послідовники не повинні звинувачувати, засуджувати або використовувати силу задля свого звільнення.

Коли прийдуть випробування, які здаватимуться нам незрозумілими, ми не повинні втрачати спокою. Як би несправедливо з нами не поводитися, не допускаймо проявів гніву. Потураючи духові помсти, ми шкодимо самим собі. Ми руйнуємо наше довір'я до Бога і засмучуємо Святого Духа. На нашій стороні — свідок, небесний вісник, котрий задля нас піднесе прапор проти ворога. Він сховає нас у яскравих променях Сонця Праведності. Сатана не може подолати цю перешкоду. Він не може пройти крізь цей щит святого світла.

Коли світ прогресує у злі, ніхто з нас не повинен потішати себе думкою, що ми не матимемо жодних труднощів. Однак саме ці труднощі приводять нас до приймальної Всевишнього. Ми можемо шукати поради в Того, Хто Сам є безмежна Мудрість.

Господь говорить: «До Мене поклич в день неволі» (Псал.49:15). Він запрошує нас прийти до Нього з нашими труднощами, турботами і потребою в Божій допомозі. Він закликає нас молитися, не зволікаючи. Як тільки виникають труднощі, нам слід відразу ж занести до Нього наші щирі серйозні благання. Наполегливість у молитві свідчить про ве-

лике довір'я до Бога. Відчуття потреби спонукує нас серйозно молитися, і Небесний Отець зворушений нашими проханнями.

[116] Часто ті, хто зазнає ганьби чи переслідувань за свою віру, спокушувані думати, що вони залишені Богом. В очах людей вони в меншості. Може видаватися, що вороги свят

кують перемогу над ними. Проте нехай ніщо не змусить їх діяти проти свого сумління. Той, Хто за них постраждав і поніс їхні болі й немочі, не покинув їх.

Божі діти не залишені самотніми та беззахисними. Молитва приводить в рух руку Всемогутнього. Молитви «перемогли царства, чинили справедливість, одержали обітниці, замкнули лев'ячі пащі, згасили силу вогню» (ми дізнаємося, що це означає, коли почуємо розповіді про мучеників, що померли за свою віру), «обернули до втечі полки чужинців» (Євр.11:33-34). Якщо віддаємо наше життя на служіння Богові, ми ніколи не опинимося в такому становищі, коли б Він не турбувався про нас. Якою б не була ситуація, ми маємо Провідника, що скерує наш шлях; якими б не були труднощі, у нас є надійний Порадник; якими б не були наші болі, втрати чи самотність, ми маємо співчутливого Друга. Якщо в нашому незнанні припускаємося помилок, Христос не залишає нас. Його чистий ясний голос промовляє: «Я є Дорога, і Правда, і Життя!» (Івана 14:6). «Бо визволить він бідаря, що голосить, та вбогого, що не має собі допомоги!» (Псал.71:12).

Господь проголошує, що Він буде прославлений Своїми дітьми, котрі вірно виконують Його служіння. «Душу, оперту на Тебе, збережеш Ти у повнім спокої, бо на Тебе надію вона покладає» (Ісаї 26:3). Рука Всемогутнього простягнута, аби провадити нас усе вперед і вперед. Ідуть вперед, говорить Господь, Я пошлю вам допомогу. Коли будете просити, ви одержите заради слави Мого імені. Я буду прославлений перед тими, хто чекає вашої поразки. Вони побачать славну перемогу Мого Слова. «І все, що попросите в молитві з вірою, — одержите» (Матв.21:22).

Нехай усі засмучені та несправедливо переслідувані клит чуть до Бога. Відверніться від тих, чії серця тверді, наче сталь, і принесіть свої прохання Творцеві. Нікому, хто приходить до Нього в покайні серця, не буде відмовлено. Жодна щира

молитва не буде знехтувана. Серед співів небесного хору Бог чує зойки найслабшої людської істоти. Ми відкриваємо наші сердечні бажання в тиші домівки, подумки мовимо молитву, йдучи дорогою, і наші слова сягають престолу Владики Всесвіту. їх може не почути жодне людське вухо, але вони не можуть відійти у мовчання, ані загубитися серед розмаїття буденщини. Ніщо не може заглушити бажання душі. Воно підноситься над гуркотом вулиць, над вируючим натовпом і лине до небесних осель. Ми розмовляємо із Самим Богом, і наша молитва почута.

[117]

Ви, що відчуваєте себе найбільш негідними, не бійтеся доручити вашу справу Богові. Віддаючи Себе у Христі за гріх світу, Він узяв на Себе справу кожної душі. «Той, Хто Свого Сина не пощадив, а видав Його за нас усіх, то хіба разом з Ним не подарує нам і всього?» (Римл.8:32). Чи не виконає Він благодатного слова, даного для нашого підбадьорення і зміцнення?

Христос нічого не бажає так сильно, як визволення Свого спадку з-під влади сатани. Але перш ніж ми будемо звільнені від його влади зовні, це звільнення має зазнати наше внутрішнє єство. Господь допускає випробування, аби ми могли бути очищені від земного, егоїстичного, від грубих, нехристиянських рис характеру. Він дозволяє глибоким водам переживань пройти над нашими душами, щоб ми пізнали Його та посланого Ним Ісуса Христа, відчувши глибоку сердечну потребу в очищенні від гріха, та вийшли з випробування більш чистими, святими, щасливими. Часто ми входимо у вогняну піч випробування з думкою, затьмареною самолюбством, проте з терпінням перейшовши через вирішальне випробування, вийдемо з нього, відображаючи Божественний характер. Коли в цьому переживанні буде досягнута Його мета, «Він випровадить, немов світло, твою справедливість, а правду твою — немов південь» (Псал.36:6).

Нам не загрожує небезпека, що Господь знехтує молитвами Свого народу. Небезпека полягає в тому, що під час випробування і спокуси ми можемо втратити мужність і наполегливість у молитві.

Спаситель виявив Божественне співчуття до жінки сиропікіянки. Його серце було зворушене її горем. Він усім серцем

[118] бажав відразу ж дати їй запевнення, що її молитва почута. Але водночас Він хотів дати урок і Своїм учням, тому деякий час здавалося, ніби Він не звернув уваги на зойк зболілого серця матері. Коли ж вона виявила свою віру, Спаситель сказав їй слова схвалення та відпустив із тим дорогоцінним даром, якого вона просила. Учні ніколи не забували цього уроку; він записаний, аби показати результат наполегливої молитви.

Христос Сам уклав у серце цієї матері таку наполегливість, яка не могла бути знехтувана. Це Христос дав благаючій вдові мужність і рішучість перед суддею. Це Христос століття тому в таємничій боротьбі при потоці Яббок надихнув Якова такою ж наполегливою вірою. І те довір'я, яким Він Сам наділяє, Він ніколи не залишав не винагородженим.

Той, Хто перебуває у небесній святині, судить праведно. Його народ, котрий бореться зі спокусами у світі гріха, тішить Господа більше, ніж сонми ангелів навколо Його престолу.

Увесь небесний Всесвіт виявляє величезний інтерес до крихітної планети, бо Христос заплатив безмежну ціну за душі її мешканців. Викупитель світу з'єднав Землю з Небом узами спілкування, адже тут перебувають викуплені Господом. Сьогодні небесні істоти продовжують відвідувати землю, як і за тих днів, коли вони ходили й розмовляли з Авраамом та Мойсеєм. Серед ділового виру наших великих міст, серед натовпу, що юрмиться на широких дорогах та заповнює торгові центри, де з ранку до ночі люди поводяться так, ніби бізнес, спорт і задоволення складають увесь зміст життя, де так мало людей замислюється над невидимими реаліями, — навіть тут Небо ще має своїх спостерігачів та святих. Невидимі істоти стежать за кожним словом і вчинком людей. На всіх ділових зібраннях, у місцях розваг, на всіх богослужіннях присутні більше слухачів, ніж можна побачити звичайним зором. Іноді небесні спостерігачі відхиляють завісу, що приховує невидимий світ, аби відвернути наші думки від поспіху й марноти життя і нагадати про невидимих свідків усього, що ми робимо чи говоримо.

Нам потрібно краще розуміти місію ангельських відвідувачів. Було б добре пам'ятати, що в усій нашій роботі з нами співпрацюють, про нас дбають небесні істоти. Невидимі армії

світла й сили відвідують лагідних і покірних, котрі з вірою просять виконання Божих обітниць. Херувими, серафими й ангели, наділені надзвичайною силою, — десять тисяч десятків тисяч і тисячі тисяч стоять по правиці Бога, — «всі вони є духами служіння, що посилаються на служіння задля тих, які мають успадкувати спасіння» (Євр. 1:14). [119]

Ці небесні посланці ведуть ретельні записи слів та діл синів людських. Кожний жорстокий чи несправедливий учинок щодо Божих дітей, усе, що вони змушені терпіти від влади злочинців, реєструється на Небесах.

«То хіба Бог не захистить вибраних Своїх, що кличуть до Нього день і ніч? Чи буде Він зволікати щодо них? Кажу вам: Він оборонить їх негайно!»

«Тому не залишайте вашої відваги, бо вона варта великої нагороди. Вам потрібна терпеливість, щоб виконати Божу волю і одержати обітницю. Адже ще трохи, дуже недовго — і прийде Той, Хто йде, — і не забариться» (Євр.10:35-37).

«Ось хлібороб очікує дорогоцінного врожаю від землі, терпляче очікує його, доки випаде ранній та пізній дощ. Довготерпеливі будьте й ви; зміцніть ваші серця, бо прихід Господа вже близько» (Якова 5:7-8).

Боже довготерпіння дивовижне. Справедливість довго очікує, поки милість благає за грішника. Але «справедливість та право — підстава престолу Його» (Псал.96:2). «Господь повільний на гнів», але Він «великої потуги, та очистити винного — Він не очистить. Господь — у бурі та в вихрі дорога Його, а хмара — від стіп Його курява» (Наума 1:3).

Світ став зухвалим у порушенні Божого Закону. У відповідь на довготерпіння Господа люди потоптали Його авторитет. Вони підтримували одне одного в утисках і жорстокості щодо Його спадку, говорячи: «Хіба Бог те знає, і чи має Всевишній відомість?» (Псал. 72:11). Проте існує межа, якої вони не можуть перейти. Наближається той час, коли вони досягнуть встановленої межі. Навіть тепер вони майже перевершили межі довготерпіння Божого, межі Його благодаті й милосердя. Господь втрутиться у розвиток подій, щоб захистити Свою честь, звільнити Свій народ та приборкати поширення нечестя. [120]

За днів Ноя люди зневажали Божий Закон, доки усяка пам'ять про Творця була майже втрачена на землі. Їхнє беззаконня досягло таких загрозливих розмірів, що Господь навів води потопу на землю та змив з неї її нечестивих мешканців.

Із покоління в покоління Господь відкривав характер Своїх діянь. Коли надійшла криза, Він явив Себе і втрутився, аби перешкодити здійсненню планів сатани. Він часто допускав такий розвиток подій, коли цілі нації, родини або окремі особи доходили до кризи, аби Його втручання було очевидним для всіх. Тоді всі бачили, що є Бог в Ізраїлі, Котрий утверджує Свій Закон і захищає Свій народ.

У наш час повсюдного беззаконня ми можемо бачити наближення останньої великої кризи. Коли відверта зневага до Божого Закону стане майже всезагальною, коли Його народ буде терпіти утиски й переслідування з боку ближніх, Господь неодмінно заступиться за Своїх дітей.

Недалеко вже той час, коли Він скаже: «Іди, Мій народе, ввійди до покоїв своїх, і свої двері замкни за собою, сховайся на хвилю малу, поки лютість перейде! Бо Господь ось виходить із місця Свого навідати провини мешканців землі, кожного з них, — і відкриє земля свою кров, і вже не закриє забитих своїх» (Ісаї 26:20-21). Люди, які вважають себе християнами, можуть зараз обманювати і пригноблювати бідних, грабувати вдів та сиріт, потурати своїй сатанинській ненависті через те, що не здатні поневолити совість Божого народу, — але за все це Бог приведе їх на суд! На них буде «суд без милосердя», бо і вони «не чинили милосердя» (Якова 2:13). Невдовзі вони стануть перед Суддею всієї землі, щоб відповісти за біль, завданий тілам і душам Його спадку. Зараз ці люди можуть невпинно фальшиво звинувачувати і зневажати тих, кого Бог призначив виконувати Його роботу. Вони можуть прирікати Його віруючих на ув'язнення, на каторгу в кайданах, вигнання, смерть, але за кожне болісне страждання, за кожную пролиту сльозу їм доведеться дати відповідь. Бог віддасть їм удвічі за їхні гріхи. Стосовно Вавилону, символу церкви-відступниці, [121] Він говорить до виконавців Свого суду: «Бо її гріхи досягли неба, і Бог згадав про її злочини. Відплатить їй так, як вона

вам платила; удвічі відплатить за її вчинки! Чашею, якою вона черпала, — зачерпніть їй подвійно!» (Об'явл. 18:5-6).

З Індії, Африки, Китаю та морських островів, від мільйонів пригноблених у так званих християнських країнах до Бога підноситься зойк людського горя. Цей зойк не залишиться довго без відповіді. Бог очистить землю від морального розтління, але не морем води, як за днів Ноя, а морем вогню, якого не зможуть загасити жодні людські зусилля.

«І буде час утиску, якого не було від існування люду аж до кінця часу. І того часу буде врятований із народу твого кожен, хто буде знайдений записаним у книзі» (Дан. 12:1).

Із горищ, хатин, в'язниць, ешафотів, із гір та пустель, із земних печер і морських западин Христос збере до Себе Своїх дітей. На землі вони терпіли нестатки, горе й тортури. Мільйони зійшли в могилу знеславленими, бо відмовилися підкоритися обманливим претензіям сатани. Земним судом Божі діти були визнані наймерзеннішими злочинцями. Але близький той день, коли всі визнають, «що Бог — Він суддя» (Псал.49:6). Тоді земні вироки будуть скасовані. «І ганьбу народу Свого Він усуне з усієї землі» (Ісаї 25:8). Кожному з них буде дано білий одяг (Об'явл.6:11). «І будуть їх звати народом святим, викупленцями Господа» (Ісаї 62:12).

Який тільки хрест вони не були покликані нести, яких тільки втрат вони не зазнали, яких тільки переслідувань не знесли аж до втрати тимчасового життя, — але після всього цього діти Божі будуть рясно винагороджені. «І побачать Його обличчя, а Його Ім'я на їхніх чолах» (Об'явл.22:4).

Розділ 15. «Він приймає грішників»

Луки 15:1-10

Коли «митники та грішники» збиралися навколо Христа, рабини висловлювали своє невдоволення: «Він грішників приймає і з ними їсть».

За допомогою цього звинувачення вони прагнули представити Христа як людину, котра любить спілкуватися з грішними й негідними, не відчуваючи огиди до їхнього нечестя. Рабини розчарувалися в Ісусі. Чому Той, Хто проповідує такі високі ідеї, не приєднується до них і не наслідує їхні методи навчання? Чому Він так скромно Себе поводить, працюючи серед усіх класів? Якби Він був правдивий пророк, говорили вони, Він був би у згоді з нами, а до митників та грішників ставився б із байдужістю, якої вони заслуговують. Цих «вартових» суспільства злостило, що Той, із Ким вони постійно сперечалися, однак Чиє чисте життя викликало шанобливість і засуджувало їх, — із такою відкритою симпатією приймав покидьків суспільства. Вони не схвалювали Його методів. Вони вважали себе освіченими, шляхетними, надзвичайно релігійними, приклад Христа викривав їхнє самолюбство.

[123] Їх дратувало також і те, що люди, котрі ставилися до рабинів із презирством і котрих ніколи не було видно в синагогах, гуртувалися навколо Ісуса, з увагою й захопленням слухаючи Його слова. Книжники і фарисеї відчували в Його святій присутності тільки засудження, чому ж митники та грішники тягнулися до Ісуса?

Вони не знали, що пояснення слід було шукати в тих самих словах, котрі вони вимовили як презирливе звинувачення: «Він приймає грішників». Душі, які приходили до Ісуса, відчували в Його присутності, що навіть для них є порятунок із безодні гріха. Фарисеї залишали для них тільки презирство й засудження, Христос вітав їх як Божих дітей, розлучених із батьківським

домом, але не забутих Батьківським серцем. А їхні страждання і гріховний стан тільки викликали ще більше співчуття Ісуса.

Чим далі вони відійшли від Нього, тим наполегливішим було Його прагнення врятувати їх, тим більшою була жертва задля їхнього спасіння.

Про все це вчителі Ізраїлю могли дізнатися зі священних сувоїв, хоронителями й тлумачами котрих гордовито себе вважали. Хіба не написав Давид — Давид, котрий упав у смертний гріх: «Я блукаю, немов та овечка загублена, — пошукай же Свого раба» (Псал.118:176)? Хіба Михей не відкрив Божу любов до грішника, говорячи: «Хто Бог інший, як Ти, що прощає провину і пробачає прогріх останку спадку Свого, Свого гніву не держить назавжди, бо кохається в милості»? (Михея 7:18).

Загублена вівця

Цього разу Христос не нагадував Своїм слухачам слів із Писання. Він звернувся до їхнього власного життєвого досвіду. Широко розкинуті плоскогір'я на східному березі Йордану були чудовими пасовищами для отар, і по ущелинах та лісистих пагорбах блукало багато загублених овець, яких мали розшукати й повернути назад дбайливі пастухи. У гурті, що оточував Ісуса, були пастухи, а також люди, котрі вклали гроші в отари і стада, і тому всі могли зрозуміти Його ілюстрацію: «Який чоловік із вас, маючи сто овець і загубивши одну з них, не лишає дев'яносто дев'ять у пустині та не йде за тією, що загубилася, доки не знайде її?» Ці душі, котрих ви зневажаєте, сказав Христос, — власність Бога. За правом творіння й викуплення вони належать Йому і цінні в Його очах. Як пастир любить своїх овець і не заспокоїться, доки не знайде останньої загубленої овечки, так само, тільки в безмежно більшій мірі, Бог любить кожну заблудну душу. Люди можуть відкидати поклик Його любові і віддалятися від Нього; вони можуть вибрати для себе іншого господаря, однак належать Богові, і Він прагне повернути Своє. Він говорить: «Як пастух переглядає своє стадо того дня, коли він серед своєї розпорошеної отари, так Я перегляну отару Свою і врятую їх зо всіх тих місць,

[124]

куди вони були розпорошені за хмарного та імлистого дня» (Єзек.34:12).

У притчі пастир іде шукати лише одну вівцю — ту останню, якої бракує. Отже, якби була тільки одна заблудна душа, Христос помер би за цю одну-єдину.

Вівця, що відбилася від отари, — це найбільш безпорадна істота. Пастух має шукати її, бо сама вона не може знайти дорогу назад. Так само і душа, що відійшла від Бога, — вона така ж безпорадна, як загублена вівця, і якщо Божественна любов не прийде їй на допомогу, вона ніколи не зможе знайти дороги до Бога.

Пастир, що виявив пропажу одної зі своїх овець, не споглядає безтурботно отару, що безпечно повернулася додому, і не говорить: Я маю дев'яносто дев'ять, а пошуки однієї загубленої будуть коштувати мені надто великих зусиль. Нехай вертається сама, я відчиню двері до кошари та впущу її. Ні, як тільки вівця пропала, смуток і неспокій охоплюють пастиря. Він лічить і перелічує отару. Упевнившись, що вівця таки загубилася, він не дрімає ні хвилини. Залишаючи дев'яносто дев'ять у кошарі, Він вирушає на пошуки тієї, що відбилася від отари. Чим темніша й буремніша ніч, чим небезпечніший шлях, тим сильніше занепокоєння пастиря і тим наполегливіші його пошуки. Він докладаеть всіх зусиль, аби знайти цю одну загублену овечку.

[125] З яким же полегшенням чує він удалині перші слабкі звуки її голосу! Ідучи на цей голос, він підіймається на стрімкі кручі, ступає самим краєм провалля, ризикує власним життям. Так пастир продовжує пошуки, в той час як дедалі слабші звуки говорять йому, що вівця може ось-ось померти. Але нарешті його зусилля винагороджені: загублена знайдена. Він не сварить її за те, що вона завдала йому стільки клопотів. Він не жене її батогом. Він навіть не намагається вести її додому. З радістю пастир кладе тремтячу істоту на свої плечі; якщо ж вона поранена, бере її на руки, пригортаючи до грудей, щоб тепло його серця могло дати їй життя. Із почуттям вдячності, що його пошуки не були даремними, він несе її назад до кошари.

Дяка Богові, Він не змалював у нашій уяві картину замученого пастиря, що повертається без овечки! Ця притча

розповідає не про невдачу, а про успіх і радість спасіння. У ній дано Божественне запевнення, що жодна із заблудних овець Божої отари не забута, жодна не залишена без допомоги. Кожного, хто дозволить Богові викупити себе, Христос урятує з безодні зіпсуття і терня гріха.

О, засмучена душе, не втрачай мужності, навіть якщо тяжко згрішила. Не думай, що, можливо, Бог простить твої переступи і дозволить увійти в Його присутність. Бог уже зробив перший крок. У той час як ти ще бунтувала проти Нього, Він вийшов шукати тебе. З ніжним серцем пастиря Він залишив дев'яносто дев'ять і пішов у пустелю, щоб знайти загублену. Своїми люблячими руками Він обіймає знеможену, поранену, гинучу душу і радісно несе до безпечної кошари.

Юдеї навчали: перш ніж Божа любов буде виявлена до грішника, він має покаятися. Вони вважали: покаєння — це така дія, за допомогою якої люди могли заслужити прихильність Неба. Саме ця думка змусила фарисеїв вигукнути з подивом і гнівом: «Він грішників приймає». Згідно з їхніми ідеями, Він нікому не мав дозволяти наближатися до Себе, окрім покаєних. Однак у притчі про загублену вівцю Христос навчає, що спасіння приходить не завдяки нашим пошукам Бога, натомість пошукам Бога нас. «Нема того, хто розуміє, нема того, хто шукає Бога. Усі збилися з дороги» (Рим.3:11-12). Ми каємося не для того, щоби Бог міг полюбити нас, але Він відкриває нам Свою любов, щоб ми могли покаятися. Коли пастир нарешті приніс заблудну вівцю додому, вдячність пастиря виливається в радісних мелодійних піснях. Він скликає своїх друзів та сусідів, кажучи їм: «Радійте зі мною, бо я знайшов мою вівцю, що загубилася!» Так само, коли Великий Пастир овець знаходить заблудну душу, Небо й Земля об'єднуються в подяці й радості.

«За одного грішника, який кається, радість на небі буде більша, ніж за дев'яносто дев'ятьох праведників, які не потребують покаєння». Ви, фарисеї, сказав Христос, вважаєте себе улюбленцями Неба. Ви почуваетесь безпечними у власній праведності. Тоді знайте: якщо ви не потребуєте покаєння, Моя місія — не для вас. Ці бідні душі, котрі відчувають свою вбогість та гріховність, — саме ті, котрих Я прийшов спасти. Небесні ангели зацікавлені в цих заблудних, яких ви зневажа-

[126]

ете. Ви нарікаєте і глузуєте, коли одна із цих душ приходять до Мене, але знайте, що в цей час ангели радіють і в небесних дворах лунає пісня перемоги.

Рабини мали прислів'я про те, що Небеса радіють, коли гине той, хто згрішив проти Бога. Проте Христос навчав: знищення — незвичайна робота для Бога. Що викликає радість усього Неба — то це відновлення Божого образу у створених Ним душах. Коли людина, котра далеко заблукала в гріховному житті, намагатиметься повернутися до Бога, вона зустрінеться із критикою та недовір'ям. Знайдуться такі, що сумніватимуться у щирості її покаєння або нашіптуватимуть: «Він не постійний, я не вірю, що він витримає». Ці люди виконують роботу не Бога, а сатани — обвинувача наших братів. Їхньою критикою лукавий сподівається розчарувати цю душу та відвести її ще далі від надії і Бога. Нехай же розкаяний грішник роздумує про радість на Небі при наверненні однієї заблудної душі. Нехай він перебуває в любові Божій і в жодному разі не розчарується від зневаги й підозр фарисеїв.

[127] Рабини зрозуміли, що притча Христа стосується митників і грішників, але має також ширше значення. Загублена вівця зображає не тільки окремого грішника, але й один із світів, що відступив від Бога і був зруйнований гріхом. Цей світ — лише атом у величезних володіннях, котрими управляє Бог, однак цей маленький грішний світ — одна заблудна вівця — більш дорогоцінний у Його очах, ніж дев'яносто дев'ять, котрі не відбивалися від отари. Христос, улюблений Правитель Небесних дворів, залишив Своє високе становище і славу, котру мав з Отцем, а зійшов, аби спасти один загублений світ. Задля цього Він залишив безгрішні небесні світи, ті дев'яносто дев'ять, котрі любили Його, і прийшов на землю, щоби бути раненим за наші гріхи та мученим за наші провини (Ісаї 53:5). Бог віддав Себе у Сзоему Синові, щоби мати радість при наверненні загубленої вівці.

«Подивіться, яку любов дав нам Отець, щоби ми звалися Божими дітьми!» (Івана 3:1). І Христос говорить: «Як Ти послав Мене у світ, так і Я послав їх у світ» (Івана 17:18) доповнити «недостатність Христових страждань... задля Його тіла, яким є Церква» (Колос.1:24). Кожна спасенна Христом душа поклика-

на працювати в Його ім'я для спасіння заблудних. Ця робота була знехтувана в Ізраїлі. Чи не нехтують нею сьогодні ті, хто визнає себе послідовником Христа?

А скількох із заблудних шукали і привели назад до отари ви, читачу? Коли ви відвертаєтеся від тих, що здаються вам безнадійними та непривабливими, чи усвідомлюєте, що нехтуєте душами, котрих шукає Христос? Саме в той час, коли ви відвертаєтеся від них, вони можуть мати найбільшу потребу у вашому співчутті. На кожному богослужінні є спрагнені спокою душі. Може видаватися, що вони живуть безтурботним життям, проте не є нечутливими до впливу Святого Духа. Багато з них можуть бути придбані для Христа.

Якщо загублену вівцю не повернути до отари, вона блукатиме, поки не загине. Так і багато душ скочуються вниз до загибелі, бо ніхто не простягає їм руки для спасіння. Ці грішні люди можуть виглядати грубими і нерозважливими, однак, якби вони мали ті ж переваги, якими володіють інші, то виявили б далеко більші шляхетність душі й обдарування, котрі були б успішно використані. Ангели журяться про цих заблудних. Ангели плачуть, у той час як людські очі залишаються сухими, а серця — закритими для співчуття.

О, як бракує глибокого, зворушливого співчуття до спокуюваних і грішних! О, наскільки більше необхідно Христового Духа і менше, незрівнянно менше самолюбства! Фарисеї зрозуміли притчу Христа як докір на свою адресу. Він не тільки не прийняв їхньої критики щодо Його роботи, а й докорив їх за нехтування митниками та грішниками. Він не зробив цього відкрито, аби вони не закрили своїх сердець перед Ним, проте Його ілюстрація вказала їм на ту роботу, якої вимагав від них Бог і якої вони не виконали. Якби ці вожді Ізраїлю були справжніми пастирями, вони виконували б роботу пастиря. Вони виявляли б милосердя і любов Христа, об'єднавшись із Ним у Його місії, їхня відмова зробити це викрила позірність їхньої побожності. Тоді багато з них відкинули докір Христа, однак деякого Його слова переконали. Після вознесіння Христа на них зійшов Святий Дух, і вони приєдналися до Його учнів у роботі, зображеній у притчі про загублену вівцю.

[128]

Загублена драхма

Розповівши притчу про загублену вівцю, Христос перейшов до іншої, кажучи: «Або яка жінка, маючи десять драхм, якщо загубила одну, не запалює світильника і не замітає хати, шукаючи пильно, доки не знайде?»

На сході хати бідняків переважно мали лише одну кімнату, часто без вікон, а, отже, темну. Кімнату рідко замітали, і монета, що впала на підлогу, швидко вкривалася пилом та сміттям. Аби знайти її, потрібно було навіть удень запалити світильника і старанно замести хату.

Зазвичай посаг нареченої складався зі срібних монет, які вона старанно зберігала як найцінніший набуток, щоб згодом передати їх своїм дочкам. Втрата однієї з таких монет вважалася неабиякою бідною, а її повернення було причиною великої радості, яку охоче поділяли сусідки.

«А знайшовши, — сказав Христос, — скликає приятельок і сусідок, кажучи: радійте зі мною, бо я знайшла драхму, що загубилася! Такою, кажу вам, буває радість у Божих ангелів за одного грішника, який кається».

[129] Ця притча, як і попередня, розповідає про втрату, котру завдяки належним пошукам можна віднайти, а її повернення викликає велику радість. Але ці дві притчі

зображають дві різні категорії грішників. Загублена вівця знає, що загубилася. Вона залишила пастиря й отару і не може повернутися сама. Вона зображає

тих, що усвідомлюють своє розділення з Богом, проте оповиті туманом розгубленості, терплять приниження й сильні спокуси.

Загублена драхма — це ті, що загубилися в гріхах і переступах, але навіть не здогадуються про серйозність свого стану. Вони віддалилися від Бога, однак не знають про це. Їхні душі в небезпеці, а вони не усвідомлюють цього, і це їх не тривожить. У притчі Христос навчає: навіть байдужі до Бо-

жих вимог люди є об'єктами Його співчутливої любові. Їх потрібно шукати, щоб вони повернулись до Бога.

Вівця відбилася від отари, вона загубилася в пустелі або горах. Срібна ж монета загубилася в домі. Вона тут, поряд, однак і її можна знайти тільки завдяки старанним пошукам.

Ця притча містить урок для сім'ї. У сім'ї часто спостерігається надзвичайна безтурботність щодо душ її членів.

Один з них може віддалитися від Бога, проте як мало занепокоєні інші, аби в сімейному колі не загубився хтось із довірених Богом дарів.

Монета хоч і лежить серед пилу й сміття, залишається сріблом. Її власниця шукає її, бо вона має певну цінність.

Так і кожна душа, хоч і зіпсована гріхом, в очах Божих вважається дорогоцінністю. Як монета несе на собі зображення й напис пануючої влади, так і людина від її створення несе образ та напис Бога. Сліди цього напису, хоч тепер пошкоджені і затьмарені впливом гріха, залишаються на кожній душі. Бог бажає повернути цю душу та відтворити в ній Свій образ у праведності і святості. У притчі жінка ретельно шукає свою загублену монету. Вона запалює світильник і замітає хату. Вона пересуває все, що може заважати пошукам. Хоч загубилася лише одна драхма, жінка не припиняє своїх зусиль, доки не знайде її. Так і в сім'ї, якщо один член загубився для Бога, слід використати всі засоби для його повернення. Нехай усі інші члени проведуть ретельний, уважний самоаналіз. Потрібно дослідити щоденне життя. Подумайте, чи немає якогось недогляду чи помилки в поведженні, через що душа стає запеклою в нерозкаянні.

[130]

Якщо в сім'ї є дитина, яка не усвідомлює свого гріховного стану, батьки не повинні спочивати. Нехай світильник буде запалений. Досліджуйте Слово Боже і в його світлі ретельно перегляньте весь сімейний уклад, щоб дізнатися, чому дитина загублена. Нехай батьки досліджують власні серця й аналізують свої звички і вчинки. Діти — спадщина Господня, і ми відповідальні перед Ним за управління Його власністю.

Є батьки і матері, котрі прагнуть працювати в зарубіжних місійних полях; багато батьків здійснюють активну християнську роботу поза домом, а їхні власні діти цураються Спасителя та Його любові. Багато батьків доручають роботу виховання своїх дітей для Христа служителіві церкви або вчителіві субо-

тньої школи, таким чином нехтуючи покладеними на них Богом обов'язками. Виховання і навчання дітей в християнському дусі — найвище служіння, яке батьки можуть виконати для Бога. Ця робота вимагає терплячої праці, старанних, наполегливих зусиль упродовж усього життя. Нехтуючи цим дорученням, ми стаємо невірними управителями. Бог не прийме жодних виправдань за таку недбалість.

Проте винні у нехтуванні цим обов'язком не повинні впасти у відчай. Жінка, котра загубила драхму, шукала її доти, доки не знайшла. Тож нехай батьки з любов'ю, вірою й молитвою працюють для своїх сімей, поки не зможуть з радістю прийти до Бога і сказати: «Ось я та ті діти, що дав мені Господь» (Ісаї 8:18).

[131] Це справжня місіонерська домашня робота, і вона однаково корисна як для її виконавців, так і для тих, заради кого виконується. У самовідданій праці для домашнього кола ми готуємося до праці для членів Господньої сім'ї, з котрими житимемо впродовж нескінченних віків, якщо залишимося вірними Господеві. До наших братів і сестер у Христі ми маємо виявляти такий самий інтерес, як і до членів своєї сім'ї.

Божий задум полягає в тому, щоб усе це готувало нас до праці для дедалі ширшого кола людей. У міру розширення наших симпатій та зростання нашої любові, ми всюди знаходимо для себе роботу. Божа велика людська сім'я охоплює увесь світ, тому не можна проходити байдуже повз жодного з її членів.

Де б ми не перебували, всюди є загублені драхми, що чекають наших пошуків. Чи ми шукаємо їх? День у день ми зустрічаємося з тими, хто не виявляє жодної цікавості до релігійних питань; ми відвідуємо їх, розмовляємо з ними.

Чи виявляємо зацікавленість їхнім духовим станом? Чи представляємо їм Христа як вибачного Спасителя? Чи прагнуть наші серця, зігріті любов'ю Христа, розповісти і їм про цю любов? Якщо ні, то як ми зустрінемося з цими душами — загубленими, навіки загубленими, — коли разом з ними станемо перед Божим престолом?

Хто може визначити цінність однієї душі? Якщо ви хочете знати її, ідіть до Гефсиманії та пильнуйте із Христом упродовж

тих годин страждань, коли Його піт став як краплини крові, що спадали на землю. Погляньте на Спасителя, піднесеного на хресті. Прислухайтеся до відчайдушного зойку: «Боже мій, Боже мій, чому Ти Мене покинув?» (Марк.15:34). Подивіться на поранену голову, проколотий бік, закривавлені ноги. Пам'ятайте, що Христос ризикував усім. Задля нашого викуплення саме Небо було в небезпеці. Там, біля підніжжя хреста, пам'ятаючи, що навіть за одного грішника Христос віддав би Своє життя, ви можете збагнути цінність душі.

Якщо перебуваєте у спілкуванні з Христом, ви будете підходити до кожної людської істоти з Його оцінкою. Ви будете відчувати до інших таку саму глибоку любов, яку Христос має до вас. Тоді ви будете спроможні придбати, а не відігнати, привабити, а не відштовхнути тих, за кого Він помер. Ніхто ніколи не навернувся б до Бога, якби Христос не доклав до цього Своїх зусиль; і тільки завдяки такій особистій праці ми можемо спасати душі. Коли ви побачите тих, що прямують до загибелі, то не будете байдуже і безтурботно спочивати. Чим більші їхні гріхи та глибші страждання, тим наполегливішими й ніжнішими будуть ваші зусилля заради їхнього навернення. Ви будете бачити потреби страждальців, котрі грішили проти Бога, а тепер пригнічені тягарем вини. Ваше серце сповниться співчуттям до них, і ви простягнете їм руку допомоги. На руках віри й любові ви принесете їх до Христа. Ви будете пильнувати над цими наверненими душами та підбадьорювати їх, а ваше співчуття і довір'я допоможуть їм не захитатися.

Усі небесні ангели в розпорядженні тих, хто прагне спасати загублених. Ангели допоможуть вам знайти підхід до найбільш безтурботних і зачерствілих. Коли одна така душа приведена до Бога, усе Небо радіє; серафими й херувими торкаються своїх золотих арф і співають хвалу Богові та Агнцеві за їхнє милосердя, любов та доброту до людських дітей.

[132]

[133]

Розділ 16. «Пропа́в — і знайшовся»

Луки 15:11-32

Притчі про загублену вівцю, загублену драхму та блудного сина яскраво змальовують Божу співчутливу любов до тих, хто віддалився від Нього, Хоч вони і відвернулися від Бога, Він не залишає їх у біді. Він сповнений доброти й ніжного співчуття до тих, хто зазнає спокус з боку підступного ворога. У притчі про блудного сина зображено, як Господь поводить ся з тими, котрі колись пізнали Батьківську любов, але дозволили спокусникові уловити їх для своєї волі.

«Один чоловік мав двох синів. І сказав молодший з них батькові: Батьку, дай мені належну частину майна! І він поділив між ними майно. А через кілька днів, забравши все, молодший син подався до далекого краю».

Молодшому синові набридло виконувати стримуючі правила батьківського дому. Він вважав, що його свобода обмежена. Батьківські любов і турбота щодо нього не були належно оцінені, і він вирішив іти за нахилами власного серця!

[134] Цей юнак не визнає жодних зобов'язань щодо батька і не виражає йому вдячності, натомість заявляє про своє синівське право на частину батьківського майна. Спадщину, яка залишилася б йому після смерті батька, він бажає одержати вже тепер. Не дбаючи про майбутнє, він прагне насолодитися сьогодні.

Одержавши свою спадщину, син іде «до далекого краю», подалі від батьківського дому. Маючи багато грошей і свободу робити, що заманеться, він тішиться, що здійснилося бажання його серця. Тепер ніхто не скаже йому: не роби цього, це пошкодить тобі, або: чини так, бо це правильно. Розбещені друзі допомагають йому опускатися дедалі глибше — на дно гріха, і він «розтратив своє майно, живучи розпусно».

Біблія говорить про людей, котрі, «називаючи себе мудрим, стали нерозумними» (Римл.1:22); їхню історію повторив

юнак із притчі. Майно, яке егоїстично вимагав від батька, він розтратив на блудниць. Багатство його молодого життя спустошене. Дорогоцінні роки життя, сила інтелекту, блискучі перспективи молодості, духовні прагнення — усе згоріло в полум'ї пристрасті.

У країні настає великий голод, і юнак починає бідувати; він пристає до одного з громадян тієї землі, а той посилає його на свої поля пасти свиней. Для єврея це було одним з найбільш принизливих, ганебних занять. Юнак, що хвалився своєю свободою, тепер стає рабом. Він переживає гніт найгіршого рабства — «у пута власного гріха він потрапляє» (Прип.5:22). Блиск та принади, що так вабили його, зникли, і він відчуває весь тягар своїх кайданів. Сидячи на землі в спустошеній і виснаженій голодом країні, без жодних друзів поруч, крім свиней, він був би радий насититися стручками, що їли ці тварини. З веселої компанії, яка оточувала його в безжурні дні, їла й пила за його рахунок, не залишилося нікого, хто б йому тепер допоміг. Куди ж поділася його буйна радість? Заспокоюючи своє сумління, гамуючи свою чутливість, він вважав себе щасливим. Але тепер, не маючи грошей, постійно голодний, з приниженою гідністю, морально спустошений, безвольний і, здавалося, із назавжди похованими благородними почуттями, він був найнещаснішим зі смертних.

Яка картина жалюгідного стану грішника! Хоч і оточений благословеннями Божої любові, грішник, схильний до потурання своїм слабкостям та гріховним насолодам, нічого так не бажає, як розділення з Богом. Подібно до невдячного сина, він вимагає від Бога добра, котре, на його думку, належить йому по праву. Він приймає його як належне, не збираючись зі свого боку відповісти Богові подякою та служінням любові. Як Каїн пішов від лиця Господнього шукати собі оселю, як блудний син подався до «далекого краю»,

так і грішники шукають щастя, забуваючи про Бога.

Яким би зовні не виглядало життя, зосереджене на собі, насправді ж це витрачене надаремно життя. Хто намагається жити без Бога, той розтрачує своє майно. Він марно витрачає дорогоцінні роки, губить сили розуму, серця й душі і таким чином стає банкрутом для вічності. Людина, яка віддаляється від

Бога задля служіння собі, стає рабом мамони. Розум, створений Богом для спілкування з ангелами, деградує до служіння земному й нікчемному. Такий неминучий кінець служіння самому собі.

Якщо ви обираєте таке життя, знайте: ви витрачаєте гроші на те, що не хліб, і працюєте на те, що не насичує. Надходить час, коли усвідомите своє падіння. Самотні, у далекому краї, ви відчуваєте себе нещасним і у відчаї вигукуєте: «Нещасна я людина! Хто визволить мене від цього тіла смерті?» (Римл. 7:24). У словах пророка міститься загальна істина: «Проклятий той муж, що надію кладе на людину, і робить раменом своїм слабу плоть, а від Господа серце його відступає! І він буде, як голий той кущ у степу, і не побачить, щоб добре прийшло, і він пробуватиме в краї сухому в пустині, у краї солоному та незамешканому» (Єрем. 17:5-6). Бог «Своєму сонцю велить сходити над злими і над добрими та посилає дощ на праведних і на неправедних» (Матв.5:45); але люди володіють правом позбавляти себе сонячного світла й дощу. Таким чином, у той час як сяє Сонце Праведності і для всіх даром посилаються дощі благодаті, ми можемо, віддаляючись від Бога, продовжувати пробувати «в краї сухому в пустині».

[136] Однак Божа любов продовжує сумувати за тим, хто обрав життя без Нього; усіма способами вона намагається повернути його до батьківського дому. Перебуваючи в такому жалюгідному стані, блудний син «опам'ятався». Оманливі пута, котрими сатана полонив його, були розірвані. Він побачив, що його страждання були результатом власної нерозсудливості, і сказав: «Скільки наймитів мого батька мають у надлишку хліба, а я тут гину з голоду. Встану, піду до свого батька». До цього нещасного приходить надія через спогади про батьківську любов. Саме ця любов тягнула його додому. Так само впевненість у Божій любові спонукує грішника повернутися до Бога. «Доброта Божа веде тебе до покаяння» (Римл.2:4). Золотий ланцюжок милосердя, співчуття й любові Бога обвиває кожную душу, що потрапила в небезпеку. Господь промовляє: «Я вічним коханням тебе покохав, тому милість тобі виявляю!» (Єрем.31:3).

Син вирішує визнати свою провину. Він прийде до батька і скаже: «Отче, я згрішив перед небом і перед тобою і вже негідний зватися твоїм сином». Але він додає, виявляючи своє обмежене розуміння батьківської любові: «Прийми ж мене як одного з твоїх наймитів!»

Ця молода людина залишає стада свиней, стручки і звертає свій погляд додому. Тремтячи від слабості, виснажений голодом, він, однак, наполегливо і нетерпляче прямує дорогою. Йому нема чим прикрити своє лахміття, але нещастя перемогло гордість, і він поспішає проситися в наймити там, де колись був сином.

Як мало думав цей веселий, безтурботний юнак, виходячи тоді за ворота батьківського дому, про біль і смуток, які залишив у серці батька. Коли він танцював та бенкетував зі своїми розпусними друзями, як мало думав про ту тінь, що впала на його дім. І тепер, втопившись, перемагаючи біль у ногах, він продовжує йти додому, не знаючи, що хтось виглядає його повернення. Але, «коли він був ще далеко», батько розпізнав його постать. Любов має гострий зір. Навіть роки гріха, спотворивши його зовнішність, не перешкодили батькові впізнати сина. Він «змилосердився; побігши, кинувся йому на шию», довго тримаючи його в палких ніжних обіймах.

Батько не дозволить жодному принизливому поглядіві глузувати з убогості й лахміття сина. Він здіймає зі своїх

[137]

плечей широку дорогу мантію-і вкриває нею виснажене тіло сина; а юнак, ридаючи, вимовляє слова покаяння: «Отче, я згрішив перед небом і перед тобою і вже негідний зватися твоїм сином». Батько пригортає його до себе і веде додому. Йому не надається жодної можливості проситися в наймити. Він — син, котрий буде вшанований усім найкращим, що може собі дозволити цей дім, і котрого будуть поважати, завжди готові служити йому слуги та служниці.

Батько сказав своїм рабам: «Негайно принесіть найкращий одяг і зодягніть його, дайте перстень йому на руку і взуття на ноги; приведіть теля відгодоване та заколіть; будемо їсти й веселитися, бо цей син мій був мертвий — і ожив, пропадав — і знайшовся! І почали веселитися».

У роки своєї невгамовної юності блудний син вважав, що його батько суворий і вимогливий. Наскільки ж змінилася його думка про нього тепер! Так і обмануті сатаною вважають, що Бог вибагливий та немилосердний. Вони гадають, що Він постійно стежить за усіма, аби звинуватити й засудити, не бажаючи прийняти грішника, якщо є законна підстава відмовити йому в допомозі. Його Закон вони розглядають як обмеження людського щастя, обтяжливе ярмо, від котрого раді звільнитися. Але той, чий очі були відкриті любов'ю Христа, побачить, що Бог сповнений співчуття. Господь не здаватиметься йому деспотичною, невблаганною істотою, натомість побачить у Ньому батька, котрий обіймає свого покаяного сина. Тоді грішник вигукне разом із псалмистом: «Як жалує батько дітей, так Господь пожалівся над тими, хто боїться Його» (Псал.102:13).

У притчі немає жодної насмішки над блудним сином, ніхто не докоряє йому за лихі дороги. Син відчуває, що минуле прощене й забуте, стерте назавжди. Отже, Бог говорить грішнику: «Провини твої постирав Я, мов хмару, і немов мряку, — гріхи твої» (Ісаї 44:22). «Їхню провину прощу, і не буду вже згадувати їм гріха!» (Єрем.31:34). «Хай безбожний покине дорогу свою, а крутій — свої задуми, і хай до Господа звернеться, — і його Він помилує, і до нашого Бога, бо Він пробачає багато!» (Ісаї 55:7). «За тих днів й того часу, — говорить Господь, — будуть шукати провину Ізраїлеву, та не буде її, і прогріли Юди, одначе не знайдені будуть вони» (Єрем.50:20).

[138]

Яке запевнення ми маємо тут, що Бог бажає прийняти покаяного грішника! Чи не вибрали і ви, читачу, власний шлях? Чи не заблукали далеко від Бога? Чи не прагнули насолоджуватися плодами переступів, виявивши згодом, що вони перетворилися на попіл на ваших устах? І тепер, коли ваше майно розтрачене, життєві плани зруйновані, а надії померли, чи не сидите ви самотні та спустошені? Нині до вас виразно і ясно звертається той голос, котрий так довго промовляв до вашого серця, але котрого ви не бажали слухати: «Устаньте й ідіть, бо тут не спочинок, — це за занечищення ваше, що загладу для вас принесе, вирішальну загладу» (Мих.2:10). Вертайтеся до дому Батька. Він запрошує вас: «Навернися ж до Мене, тебе бо Я викупив!» (Ісаї 44:22).

Не прислухайтесь до пропозицій ворога залишатися далеко від Христа, доки ви не станете кращими, достатньо хорошим, аби прийти до Бога. Якщо зволікатимете, то не прийдете ніколи. Якщо сатана вказує на ваш брудний одяг, повторюйте обітницю Ісуса: «Того, хто приходить до Мене, Я не вижену геть» (Івана 6:37). Скажіть ворогові, що кров Ісуса Христа очищає від усякого гріха. Нехай вашою молитвою стане молитва Давида: «Очисти ісопом мене, — і буду я чистий, обмий Ти мене — і я стану біліший від снігу» (Псал.51:9).

Уставайте й ідіть до свого Батька. Він побачить вас ще здалеку. Якщо в покаянні ви зробите тільки один крок назустріч Йому, Він поспішить обняти вас руками безмежної любові. Його вухо відкрите до зойку покаяної душі. Найперший порив серця до Бога відомий Йому. Жодна молитва, як би несміливо вона не була виголошена, жодна сльоза, як би потаємно вона не була пролита, жодне щире прагнення до Бога, яким би слабким воно не було, ніколи не залишаються без того, щоб Дух Святий не поспішив їм назустріч. Навіть коли молитва ще не вимовлена, а прагнення серця не усвідомлене, від Христа надходить благодать, щоб об'єднатися з тією благодаттю, що вже діє в людській душі.

[139]

Ваш Небесний Отець здіме з вас заплямований гріхом одяг. У прекрасному символічному пророцтві Захарії великий священник Ісус, що стояв перед лицем Господнього ангела в брудній одежі, представляє грішника. І Господь промовив: «Здійміть з нього цю брудну одягу! І сказав Він йому: Я зняв з тебе провину твою і зодягну тебе в шати коштовні... І поклали чистого завоя на його голову, і зодягли його в шати» (Зах.3:4-5). Так Бог зодягне і вас у «шати спасіння» і вбере вас в «одягу праведності» (Ісаї 61:10). «Коли ви спочиваєте між обійстями, — то крила голубки покриті сріблом, а пера її зеленкавістю золота» (Псал. 68:14).

Він уведе вас у бенкетний покій, і любов — стяг Його над вами (П. Пісень 2:4). «Якщо ти будеш ходити Моїми дорогами, — говорить Господь, — Я дам тобі ходити поміж тими, що стоять тут» (Зах.3:7) — навіть серед святих ангелів, що оточують Його престол.

«Як тішитися той молодий нареченою, так радітиме Бог твій тобою!» (Ісаї 62:5). «Могутній... врятує. Він буде вельми радуватися тобою, Він відновить тебе любов'ю Своєю. Він буде веселитися тобою під веселі співи» (Соф.3:17). І небо, і земля з'єднаються в пісні радості Отця: «Бо цей син Мій був мертвий — і ожив, пропадав — і знайшовся!»

Досі в притчі Спасителя немає жодної ноти, яка б порушила гармонію сцени радості; проте далі Христос уводить інший елемент. Коли блудний син прийшов додому, старший син «був на полі. Коли, ідучи, наблизився до хати, почув співи й танці. Покликавши одного зі слуг, він запитав: Що це таке? Той сказав йому: Твій брат повернувся, і твій батько заколов відгодоване теля, бо здоровим його прийняв. Тож він розгнівався і не хотів увійти». Цей старший брат не поділяв тривоги свого батька і не виглядав загубленого. Тому не поділяє й радості батька з приводу повернення заблудного. Звуки веселоців не викликають жодної радості в його серці. Він розпитує слугу про причину забави, і відповідь збуджує в ньому ревності. Він не увійде привітати свого заблудлого брата. Виявлену братові прихильність він вважає особистою образою.

Коли вийшов батько і почав його умовляти, тоді виявилися гордість та злостивість його характеру. Він говорить про власне життя в батьківському домі як про рутинну безоплатну службу, а потім із гнівом змальовує контрастну картину прихильності, виявленої до сина, який щойно повернувся. Він дає зрозуміти, що його служба була швидше роботою слуги, ніж сина. Він не відчував постійної радості в присутності батька, натомість думав про накопичення прибутку, який приносило його обачне життя. Його слова свідчать, що саме заради цього він стримувався від гріховних задовольень. А тепер, якщо його брат має одержувати від батька дари, старший син вважає, що з ним повелися несправедливо, Він заздрить братові через виявлену до нього прихильність. Стає зрозумілим: якби він був на місці батька, то не прийняв би заблудного. Він навіть не визнає його за брата, а холодно говорить про нього: «син твій».

Однак батько ніжно поводить з ним. «Сину, — говорить він, — ти завжди зі мною, і все моє — твоє». Хіба впродовж усіх

цих років блукання твого брата ти не мав переваги дружнього спілкування зі мною?

Усе, що могло служити щастю його дітей, повністю належало їм. Синові не потрібно було запитувати про дари чи винагороду. «Усе моє — твоє». Тобі необхідно тільки повірити в мою любов і прийняти дар, який дається безкоштовно.

Один син на деякий час виключив себе із сімейного кола, не розпізнавши батьківської любові. Але тепер він повернувся, і хвиля радості розвіє всі тривожні думки. «Цей брат твій був мертвий — і ожив, пропав — і знайшовся!»

Чи усвідомив старший брат свій злобний, невдячний дух? Чи зміг зрозуміти, що хоч його брат і згрішив, однак залишається його братом? Чи покався старший брат у своїх ревнощах і жорстокості? Про це Христос не говорить. Оскільки дія притчі усе ще триває, Він залишає Своїм слухачам можливість самим визначити, яким має бути кінець. Старший син зображає тут нерозкаяних юдеїв часів Христа, а також фарисеїв усіх часів, котрі з презирством дивилися на тих, кого вони вважали митниками і грішниками. Оскільки вони самі не вдавалися до гріха в його крайніх формах, то були сповнені самоправедності. Розмовляючи з цими прискіпливими людьми, Христос використовував їхні власні поняття. Подібно до старшого сина із притчі, вони користувалися особливими привілеями від Бога. Вони вважали себе синами в домі Божому, проте мали дух наймитів. Вони працювали не з любові, а з розрахунку одержати винагороду. У їхніх очах Бог був суворим наглядачем. Вони бачили, як Христос запрошував митників та грішників безвідплатно прийняти дар Його благодаті — дар, котрий рабини сподівалися отримати ціною тяжкої праці й покути, — і були ображені. Повернення блудного сина, яке наповнювало серце Батька радістю, збуджувало в них лише заздрощі.

У притчі батьківське напучування старшого сина — це ніжний заклик Неба, звернений до фарисеїв. «Усе моє — твоє» — не як плата, а дар. Як і блудний син, ви можете прийняти його тільки як незаслужений дар батьківської любові.

Самоправедність не тільки провадить людей до неправильного розуміння Бога, а й робить їх холодними, критично налаштованими щодо братів. Старший брат з його егоїзмом і

[141]

ревностями був готовий стежити за своїм братом, критикувати кожну дію і засуджувати за найменшу ваду.

Він би помітив кожну помилку і підкреслив кожний неправильний учинок. Таким чином він намагався виправдати власний дух непростення. І сьогодні багато людей чинять так само. Коли душа робить перші спроби протистати лавині спокус, вони стоять поруч — уперті, свавільні, готові нарікати й засуджувати. Вони можуть вважати себе Божими дітьми, однак діють у дусі сатани. Своїм відношенням до братів вони ставлять себе в таке положення, що Бог не може дати їм світло від Свого лиця.

[142] Багато хто постійно запитують: «З чим піду перед Господом, схилюсь перед Богом високости? Чи піду перед Нього з цілопаленням, з річними телятами? Чи Господь уподобає тисячі баранів, десяти тисячки потоків оливи?» Проте «було тобі виявлено, о людино, що добре, і чого пожадає від тебе Господь, — нічого, а тільки чинити правосуддя, і милосердя любити, і з твоїм Богом ходити сумирно» (Мих.6:6-8).

Ось яке служіння вибрав Бог — «розв'язати ,кайдани безбожності, пута ярма розв'язати й пустити на волю утиснених, і всяке ярмо розірвати... і не сховатися від свого рідного» (Ісаї 58:6- 7). Коли ви усвідомите себе грішником, спасенням лише любов'ю вашого Небесного Отця, то матимете ніжне співчуття до інших, котрі страждають у гріхах. Ви не будете більше ставитися до нещастя і покаяння ближніх із заздрістю й осудженням. Коли лід егоїзму у вашому серці розтане, ви зрозумієте Бога і будете поділяти Його радість у спасінні загиблих.

Ви вважаєте себе Божою дитиною, але, якщо це твердження вірне, тоді вірне і наступне: це — «брат твій» — той, що «був мертвим — і ожив, пропав — і знайшовся». Він з'єднаний з вами найтіснішими узами, бо Сам Бог визнає його Своїм сином. Відмовляючись від родинних зв'язків з ним, ви показуєте, що є лише наймитом у домі, а не дитиною в Божій сім'ї.

Навіть якщо ви не приєднаєтеся до привітань з нагоди повернення заблудного, радість все одно триватиме, навернений займе своє місце поруч з Батьком на бенкеті та в Його роботі. Кому багато прощено, той і любить більше. А ви залишитеся в

зовнішній темряві. Бо «хто не любить, той не пізнав Бога, бо Бог є любов» (Івана 4:8).

[143]

Розділ 17. «Залиш її ще цього року»

Луки 13:1-9

У Своїх повчаннях Христос поєднував запрошення милості із попередженням про суд. «Людський Син прийшов, — сказав Він, — не губити людські душі, а спасати їх» (Луки 9:55). «Бо не послав Бог Свого Сина у світ, щоб судити світ, але щоб через Нього спасти світ» (Івана 3:17). У притчі про безплідну смоківницю зображена Божественна місія милосердя в нерозривному зв'язку з Його справедливістю і судом.

Христос попереджав людей про наближення Божого Царства, різко докоряючи їхні незнання та байдужість. Ознаки неба, що провіщали погоду, вони читали швидко, а ознак часу, які ясно вказували на Його місію, не розпізнавали.

Як тоді, так і сьогодні люди схильні вважати, що вони є улюбленцями Небес, а вістка докору стосується інших. Слухачі Ісуса розповіли Йому про подію, яка викликала в той час велике збудження. Деякі із заходів Понтія Пилата, правителя Юдеї, були образливими для народу. В Єрусалимі виникли народні заворушення, і Пилат намагався придушити їх силою. В одній із сутичок його солдати вдерлися на територію храму і вбили деяких галилейських паломників саме під час жертвоприношення. Євреї вважали це нещастя здійсненням суду над потерпілими за їхні гріхи і розповідали про цей акт насильства з прихованим задоволенням. Вони вважали: їхня щаслива доля доводила, що вони набагато кращі і тому заслуговують більшої прихильності Бога, ніж ці галилейці. Вони сподівалися почути від Ісуса слова осуду тих людей, не сумніваючись, що вони цілком заслужили це покарання.

[144]

Учні Христа не відважувалися висловлювати свої ідеї, доки не почують думку Вчителя. Адже Він дав їм певні уроки щодо осудження інших людей та визначення міри покарання згідно з їхнім обмеженим людським судом. Однак вони чекали, що

Христос засудить цих людей як грішників, гірших за інших. Як же їх здивувала Його відповідь!

Звертаючись до натовпу, Спаситель сказав: «Чи ви думаєте, що ці галилейці, що так постраждали, були більш грішні від інших галилейців? Ні, кажу вам; але якщо не покається, то всі так само загинете». Це страшне нещастя повинно було б упокорити серця людей і спонукати їх до покаяння в гріхах. Насувалася буря відплати, яка невдовзі мала здійснитися над усіма, що не знайшли сховища у Христі.

Коли Ісус розмовляв з учнями й народом, Він пророчим поглядом дивився в майбутнє і бачив Єрусалим в облозі ворожих армій. Він чув важкі кроки маршу ворогів, що насувалися на вибране місто, і бачив тисячі загиблих в облозі. Подібно до згаданих галилейців, багато євреїв були вбиті у дворах храму саме під час обряду жертвоприношення. Нещастя, що спіткало окремих людей, було Божим попередженням для всього так само винного народу. «Якщо не покається, — сказав Ісус, — то всі так само загинете». Ще на короткий час їхній день випробування затримувався. Вони ще мали час зрозуміти, що потрібно для їхнього миру.

«Один чоловік мав у своєму винограднику смоківницю і прийшов шукати на ній плоду, але не знайшов. І сказав він виноградареві: Ось уже третій рік, як приходжу шукати плоду на цій смоківниці й не знаходжу; тому зрубай її, — нащо землю даремно займає?»

Слухачі Христа не могли не зрозуміти, кого стосувалися ці слова. Давид оспівував Ізраїль як виноградну лозу, перенесену з Єгипту. Ісаїя писав: «Бо виноградник Господа Сава-ота — то Ізраїлів дім, а муж Юди — коханий Його саджанець» (Ісаї 5:7). Покоління, до якого прийшов Спаситель, було зображене смоківницею в Господньому винограднику, оточеною Його особливою турботою і благословеннями.

Божа мета щодо Його народу, славні можливості, що відкривалися перед ним, зображені в прекрасних словах: «І будуть їх звати дубами праведності, саджанцями Господніми, щоб прославивсь Господь!» (Ісаї 61:3). Помираючий Яків під натхненням Святого Духа сказав про свого улюбленого сина: «Йосип — вітка родюча, вітка родюча над джерелом, її віття

по муру спинається». І він продовжує: «Проси ти від Бога, свого Отця, — і Він допоможе тобі, і проси Всемогутнього — і Він благословить тебе благословенням небес, що на висоті, благословенням безодні, що долі лежить»

(Бут.49:22, 25). Отже, Бог насадив Ізраїль як добру виноградну лозу біля джерел життя. Його виноградник ріс «на плодючому версі гори». «І обкопав Він його, й від каміння очистив його, і виноградом добірним його засадив» (Ісаї 5:1-2).

«І чекав, що родитиме він виноград, — та він уродив дикі ягоди!» (Ісаї 5:2). Люди за днів Христа більше виставляли напоказ своє благочестя, ніж юдеї минулих віків, проте їм більшою мірою бракувало чудових плодів Божого Духа. Дорогоцінні риси характеру, які зробили життя Йосипа таким прекрасним і запашним, були відсутні в характері єврейського народу.

Бог через Свого Сина шукав плоду в них, але не знайшов. Ізраїль даремно займав землю. Саме його існування було прокляттям, бо він займав місце у винограднику, де могло б рости плодюче дерево. Таким чином, Ізраїль позбавляв світ тих благословень, які Бог бажав дати йому. Ізраїльтяни неправильно представляли Бога серед інших народів. Вони не тільки не приносили жодної користі, але й були явною перешкодою. Їхня релігія великою мірою була неправильною і несла загибель замість спасіння.

[146] У притчі виноградар не сперечається з рішенням господаря зрубати дерево, якщо воно не приносить плоду, однак він знає і поділяє зацікавленість господаря в цьому безплідному дереві. Ніщо не може принести йому більшої радості, ніж бачити, що це дерево росте і плодоносить. Виноградар відгукується на бажання господаря словами: «Пане, залиши її ще цього року, доки обкопаю довкола неї та підсиплю гною, то, може, наступного року зродить плід».

Садівник не відмовляється доглядати за цією малообіцяючою рослиною. Він готовий ще більше турбуватися про неї. Він створить для неї найсприятливіше середовище і приділить їй якнайбільше уваги.

Господар та виноградник єдині у своїй турботі про смоківницю. Подібно до цього Отець і Син були єдині у Своїй любові до вибраного народу.

Христос говорив Своїм слухачам, що їм будуть дані постійно зростаючі можливості. У їхньому розпорядженні будуть усі засоби, на котрі тільки здатна Божа любов, аби вони могли стати деревами праведності, що приносять плоди для благословення світу.

У притчі Ісус не говорить про результати праці виноградаря. На цьому Його оповідь обривається. Завершувати її доручено поколінню, котре слухало слова Христа. Цьому поколінню було дане серйозне застереження: «... а коли ні, зрубаєш її!» Чи буде винесено остаточний вирок, — залежало від самих людей. День гніву наближався. Серед нещасть, які вже спіткали Ізраїль, Господар винограднику милостиво попереджав Свій народ про загибель безплідного дерева.

Це застереження продовжує звучати і сьогодні для нашого покоління. О, безтурботне серце, можливо, ти безплідне дерево в Господньому винограднику? Чи будуть незабаром проголошені слова вироку і для тебе? Як довго ти одержуєш дари від Бога? Як довго Він піклувався про тебе і чекав на відгук любові? Зростаючи в Його винограднику під дбайливою опікою Садівника, якими перевагами ти володієш! Як часто ніжна вістка Євангелія торкалася твого серця! Ти носиш ім'я Христа, формально є членом церкви, Його тіла, однак усвідомлюєш, що не маєш живого зв'язку з великим Серцем любові. Потік Його життя не протікає через тебе. Прекрасні риси Його характеру, «плоди Духа», не виявляються у твоєму житті.

[147]

Безплідне дерево одержує дощ, сонячне тепло і світло, про нього дбає садівник. Воно живиться соками землі. Однак його безплідне гілля лише затемнює ґрунт, так що плодоносні рослини не можуть рости в його затінку. Так і Божі дари, котрими Він щедро тебе наділив, не приносять благословення світові. Ти позбавляєш людей тих благ, які могли б їм належати, якби не ти.

Ти усвідомлюєш, хоч і не зовсім ясно, що даремно займаєш землю. Однак у Своїй великій милості Бог не зрубав тебе. Він не дивиться на тебе холодним поглядом. Він не відвертається байдуже від тебе і не залишає тебе на загибель. Дивлячись на тебе, Він плаче, як плакав багато віків тому над Ізраїлем: «Як тебе Я, Єфреме, віддам, як видам тебе, о Ізраїлю?... Не вчиню

жару гніву свого, більше нищити Єфрема не буду, бо Бог Я, а не людина» (Осії 11:8-9). Милосердний Спаситель говорить про тебе: «Залиши її ще цього року, доки обкопаю довкола неї та підсиплю гною».

З якою невтомною любов'ю Христос служив Ізраїлеві під час цього додаткового випробувального періоду! На хресті Він молився: «Отче, прости їм, бо вони не знають, що роблять!» (Луки 23:34). Після Його вознесіння Євангеліє проповідувалося спочатку в Єрусалимі. Там був злитий Святий Дух. Там перша євангельська Церква виявила силу воскреслого Спасителя. Там Степан — «його обличчя було подібне до обличчя ангела» (Дії 6:15) — проголосив своє свідчення і віддав своє життя. Усе, що тільки могло дати Небо, було дароване Ізраїльському народові. «Що ще можна вчинити було для Мого виноградника, — запитує Христос, — але Я не зробив того в ньому?» (Ісаї 5:4). Так і для тебе Його турбота і праця не зменшуються, а зростають. Він усе ще говорить: «Я Господь, його Я напоюю; щоб хто не навідав його, стережу його вдень та вночі» (Ісаї 27:3).

[148] «Може, наступного року зродить плід, а коли ні» — якщо серце не відгукується на Божественну турботу, воно кам'яніє, аж поки не втрачає чутливості до впливу Святого Духа. А тоді дається наказ: «Зрубай її, — нащо землю даремно займає?»

[149] Сьогодні Він запрошує тебе: «Вернися, Ізраїлю, до Господа, Бога свого... Ворохобність їхню вилікую, добровільно любитиму їх... Я буду Ізраїлеві, як роса, розцвіте він, неначе лілея, і пустить коріння своє, мов Ліван... Навернуться ті, що сиділи під тінню його, збіжжя оживлять вони й зацвітуть, немов той виноград... З Мене знайдений буде твій плід» (Осії 14:2).

Розділ 18. «Вийди на шляхи та загороди»

Луки 14:1, 12-24

Одного разу Спаситель гостював у фарисея. Господь приймав запрошення як багатих, так і бідних, зазвичай використовуючи усе побачене в уроках Істини. У євреїв священне свято було пов'язане з річним циклом національних та релігійних урочистостей. Для них воно було прообразом благословень вічного життя. Великий бенкет, на якому вони мали сидіти з Авраамом, Ісаком та Яковом, — у той час як язичники стоятимуть зовні і жадібними очима заглядатимуть усередину, — був улюбленою темою розмов.

Урок застереження і настанови, котрий Христос бажав викласти цього разу, Він проілюстрував притчею про велику гостину. Євреї вважали, що Божі благословення як для теперішнього, так і майбутнього життя належали винятково їм. Вони заперечували можливість Божого милосердя до язичників. Цією притчею Христос показав: водночас євреї самі відкидали запрошення милості, заклик до Божого Царства. Він показав, що знехтуване ними запрошення буде звернене до тих, кого вони зневажали і при зустрічі з котрими підсмикували поли свого одягу, ніби ті були прокаженими.

При виборі гостей на цей бенкет фарисей керувався егоїстичними інтересами. Христос сказав йому: «Коли ти справляєш обід або вечерю, не запрошуй своїх друзів, ані своїх братів, ані своїх родичів, ані багатих сусідів, щоб і вони тебе колись запросили, — і в цьому буде тобі винагорода. Але коли влаштуєш гостину, клич бідних, слабких, кривих, сліпих, — і будеш блаженний, бо не мають чим тобі віддати; віддасться ж тобі у воскресінні праведних!»

Тут Христос повторив повеління, дане Ним Ізраїлеві через Мойсея. Господь навчав, що на їхніх священних гостинах «і приходько, і сирота, і вдова, що в брамах твоїх, будуть їсти й

[150]

наситяться» (П.Зак. 14:29). Такі зібрання мали бути наочним уроком для Ізраїлю. Відчувши радість справжньої гостинності, люди повинні були впродовж усього року піклуватися про самотніх і бідних. Однак цей урок охоплював більш широкий аспект. Духовні благословення, дані Ізраїлю, призначалися не лише для них. Бог дав їм хліб життя, щоб вони переломили його для усього світу.

Цієї роботи вони не виконали. Слова Христа були докором для їхнього самолюбства. Фарисеям було неприємно чути Його слова. Сподіваючись повернути розмову в інше русло, один з них зі святенницьким виглядом вигукнув: «Блаженний той, хто їстиме хліб у Божому Царстві!» Фарисей говорив це з великою впевненістю, ніби йому вже було забезпечене місце в Царстві. Його думка подібна до твердження тих, котрі з радістю говорять про своє спасіння

у Христі, водночас не виконуючи умов, на яких це спасіння обіцяне. Його духовний стан був схожий на стан Валаама, коли той молився: «Хай душа моя вмре смертю праведних, і кінець мій хай буде такий, як його!» (Чисел 23:10). Фарисей не думав про свою придатність для Неба, натомість чим він насолоджувався на Небі. Його репліка мала на меті відволікти увагу гостей бенкету від їхніх практичних обов'язків і теперішнього життя та спрямувати думки до віддалених часів воскресіння праведних.

[151]

Христос читав серце цього лицеміра; спрямувавши погляд на нього, Він відкрив перед зібраними зміст і цінність їхніх теперішніх переваг. Він показав: щоб розділити благословення майбутнього, вони мають уже тепер виконати певну справу.

«Один чоловік, — сказав Господь, — справляв велику гостинну і запросив багатьох». Коли ж настав час бенкету, господар послав свого раба вдруге покликати запрошених: «Ідіть, бо вже [все] готове!» Однак усі виявили дивну байдужість. «І враз усі почали відмовлятися. Перший сказав йому:

Поле купив я, потрібно мені піти й побачити його; благаю тебе, вважай мене за виправданого. А другий сказав: Купив я п'ять пар волів і йду випробувати їх; благаю тебе, вважай мене за виправданого. Ще один сказав: Я одружився і через те не можу прийти».

Жодне із цих виправдань не було пов'язане з дійсною необхідністю. Чоловік, котрому «потрібно... піти й побачити» своє поле, вже придбав його. Він поспішає піти й оглянути поле, бо його інтерес поглинутий цим придбанням. Воли також уже куплені. Випробовуючи їх, покупець хотів лише задовольнити свою цікавість. І третє виправдання також не мало поважної підстави. Той факт, що запрошений одружився, не був перешкодою для його присутності на бенкеті. Його дружина також була б там гостинно прийнята. Проте він мав власні плани щодо приємного проведення часу і вони видавалися йому більш привабливими за бенкет, на який обіцяв прийти. Він навчився знаходити задоволення в іншому товаристві, а не в спілкуванні з господарем гостини. Відмовляючись від запрошення, він не попросив вибачення і не виявив навіть позірної ввічливості. Слова «не можу прийти» лише приховували правду: «Мені це байдуже».

Усі ці виправдання виявляють: розум запрошених був цілковито поглинутий іншими інтересами. Запрошення, котре вони пообіцяли прийняти, згодом було відхилене, і щирий друг залишився ображений їхньою байдужістю.

[152]

Велика гостина в притчі Христа символізує запропоновані Євангелієм благословення. Страва на бенкеті — ніщо інше, як Сам Христос. Він — Хліб, що сходить з небес; від Нього течуть потоки спасіння. Господні вісники проголосили євреям прихід Спасителя: вони вказали на Христа як Агнця Божого, «що на Себе бере гріх світу!» (Івана 1:29). На приготовленому бенкеті Бог запропонував їм найвеличніший дар, який тільки може дати Небо, — незмірний дар. Божа любов влаштувала цей дорогий бенкет і забезпечила невичерпні запаси. «Якщо хто буде їсти цей хліб, — сказав Христос, — житиме вічно» (Івана 6:51).

Проте для того щоби прийняти запрошення на євангельську гостину, люди мають підпорядкувати свої світські інтереси одній меті — прийняттю Христа і Його праведності. Бог дав людині все і просить її поставити служіння Йому понад усі земні егоїстичні інтереси. Він не може прийняти роздвоєного серця. Серце, захоплене земними уподобаннями, не може бути віддане Богові.

Цей урок актуальний для всіх часів. Ми маємо йти слідом за Агнцем Божим, куди б Він не пішов. Нам потрібно обрати Його керівництво, спілкування з Ним необхідно цінувати вище за спілкування із земними друзями. Христос говорить: «Хто любить батька або матір більше, ніж Мене, той недостойний Мене, і хто любить сина або дочку більше за Мене, той недостойний Мене» (Матв.10:37).

Ламаючи свій щоденний хліб, за сімейним столом багато хто за днів Христа повторювали слова: «Блаженний той, хто їстиме хліб у Божому Царстві!» Проте Христос показав, як важко знайти гостей для цього столу, приготованого за безмежно велику ціну. Його слухачі знали, що злегковажили запрошенням милості. Вони цілковито були поглинуті власними земними маєтками, багатством і задоволеннями. Усі

[153] одностайно відмовля- і лися прийняти запрошення.

Те саме спостерігається і сьогодні. виправдання запрошених на бенкет знову і знову повторюються як відмова від євангельського запрошення. Люди заявляють, що не можуть ризикувати своїми світськими планами, приділяючи увагу настановам Євангелія. Вони вважають свої дочасні інтереси важливішими за цінності вічності. Отримані від Бога ті благословення стали для них бар'єром, розділивши їхні душі з Творцем та Викупителем. Вони не бажають, аби хтось перешкоджав їхнім світським намірам, тому заявляють вісникові милості: «Тепер досить, іди, а відповідного часу я покличу тебе!» (Дії 24:25). Інші посилаються на труднощі, котрі можуть виникнути в їхніх суспільних зв'язках, якщо вони відгукнуться на Божий заклик. Ці люди кажуть, що не можуть дозволити собі порушити гармонію родинних та дружніх взаємовідносин. Таким чином вони стають дійовими особами, зображеними в цій притчі. Господар гостини вважає їхні слабкі виправдання проявом зневаги до Свого запрошення.

Людина, що сказала: «Я одружився і через те не можу прийти», — представляє численний клас людей. Як багато таких, що дозволяють своїм дружинам або чоловікам заважати їм іти на заклик Бога!.. Чоловік говорить: «Я не можу жити згідно з моїми переконаннями, поки моя дружина налаштована проти цього. Її вплив буде надзвичайно великою перешкодою для

мене». Дружина чує заклик благодаті: «Ідіть, бо вже все готове!» і говорить: «Благаю тебе, вважай мене за виправдану. Мій чоловік відмовляється від запрошення милості. Він говорить, що в цьому йому перешкоджає робота. Я маю бути в згоді з чоловіком і тому не можу прийти». Дитячі серця зворушені вісткою. Діти бажають прийти. Але вони люблять своїх батька й матір, а оскільки ті не звертають особливої уваги на заклик Євангелія, діти думають, що і їм не обов'язково приходити. Тому вони також кажуть: «Вважай мене за виправданого».

Усі ці люди відмовляються від запрошення Спасителя, тому що бояться розділення в сім'ї. Вони вважають, що, відмовляючись від служіння Богові, забезпечать мир і достаток своїй родині, однак вони помиляються. Хто сіє егоїзм, той і пожне егоїзм. Відкидаючи любов Христа, вони відкидають те єдине, що тільки й може очистити і зміцнити людську любов. Вони втрачать не тільки Небо, але й справжнє задоволення від того, заради чого пожертвували Небом.

[154]

Згідно з притчею господар гостини довідався, як поставилися до його запрошення, і, «розгнівавшись, сказав своєму рабові: Мерщій виходь на площі та вулиці міста і приведи сюди вбогих, калік, сліпих, кривих!»

Господар відвернувся від тих, котрі знехтували його щедрістю, і запросив такий клас людей, які не були пересичені, не мали будинків та земель. Він покликав бідних, голодних, котрі гідно оцінили б його щедрість. «Митники й розпусниці, -- сказав Христос, — випереджають вас до Царства Божого» (Матв.21:31). Якими б жалюгідними не були представники людського роду, від котрих із презирством відвертаються інші, вони ніколи не будуть настільки жалюгідними і пропашими, щоби залишатися позбавленими уваги й любові Бога. Христос палко бажає, щоб обтяжені, знеможені, пригнічені люди прийшли до Нього. Він бажає дати їм світло, радість і мир, яких неможливо знайти ніде. Найбезнадійніші грішники викликають в Нього щире співчуття і глибоку любов. Святий Дух, посланий Христом, ніжно впливає на їхні серця, аби повернути їх до Спасителя.

Слуга, що привів убогих та сліпих, доповів господареві: «Пане, сталося так, як наказав ти, і ще є місця. Сказав пан

рабові: Вийди на шляхи, на загороди і змушуй увійти, щоб наповнився мій дім». Тут Христос вказує на роботу благовісткування за межами юдаїзму, на широких дорогах і стежках цього світу.

Підкоряючись цьому повелінню, Павло і Варнава проголосили юдеям: «Треба було в першу чергу вам проповідувати Боже

[155]

Слово, але, оскільки ви відкинули його і самі себе робите не-достойними вічного життя, то ми звертаємося до язичників. Бо так заповів нам Господь: Поставив Я Тебе як світло язичникам, щоб ти був для спасіння аж до краю землі! Чуючи це, язичники раділи і прославляли Господнє Слово; і повірили ті, що були призначені для вічного життя» (Дії 13:46-48).

Євангельська вістка, проповідувана учнями Христа, повідомляла про Його Перший прихід у світ. Вона несла людям Добру Новину про спасіння через віру в Ісуса. Вона також указувала на Його Другий прихід у славі для викуплення Його народу, даруючи людям надію через віру і послух стати спільниками спадщини святих у світлі. Ця вістка дарована людям і сьогодні, і в наш час вона пов'язана з проголошенням скорого Другого приходу Христа. Ознаки Його Приходу, про які Він Сам попереджав, уже збулися; досліджуючи Слово Боже, ми можемо знати, що Господь біля дверей.

Іван у книзі Об'явлення провіщає проголошення євангельської вістки безпосередньо перед Другим приходом Христа. Він бачить ангела, що летить «серед неба» з вічним Євангелієм у руках, аби звіщати її жителям Землі, — «усякому народові, поколінню, племені і народності, — проголошуючи гучним голосом: Побійтеся Бога й віддайте Йому славу, бо прийшла година Його суду!» (Об'явл. 14:6-7).

Пророцтво повідомляє: після цього попередження про суд та пов'язаних з ним вістей відбувається Прихід Сина Людського на хмарах небесних. Проголошення суду — це повідомлення про скорий Другий прихід Христа. І це проголошення назване вічним Євангелієм. Таким чином, проповідь про Другий прихід Христа та попередження про Його близькість — суттєва частина євангельської вісті.

Біблія говорить, що в останні дні люди будуть захоплені світськими інтересами, задоволеннями та гонитвою за грошима. Вони будуть сліпими щодо вічних цінностей. Христос говорить: «Бо так, як було за днів Ноя, таким буде прихід Сина Людського. Бо так, як у ті дні перед потопом Ліу й пили, одружувалися і виходили заміж — аж до того дня, як Ной увійшов у ковчег, і ніхто не знав; аж ось прийшов потоп і забрав усіх, — таким буде і прихід Сина Людського» (Матв.24:37-39)

[156]

Це відбувається сьогодні. Люди женуться за прибутками, потурають егоїстичним нахилам так, ніби не існує ні Бога, ні неба, ні майбутнього. За днів Ноя людям було дано застереження про потоп, аби спонукати їх усвідомити власну гріховність та закликати їх до покаяння. Так і вістка про скорий Прихід Христа має на меті збудити людей від їхнього захоплення світською марнотою. Вона покликана пробудити їх до розуміння вічних реалій, щоб вони могли прийняти запрошення на бенкет до Господа.

Євангельське запрошення має бути дане усьому світові — «усякому народові, поколінню, племені і народності» (Об'явл.14:6). Остання вістка застереження й милості повинна освітити своєю славою всю землю. Вона має охопити всі класи людей — багатих і бідних, шляхетних і простих. «Вийди на шляхи, на загороди, — говорить Христос, — і змушуй увійти, щоб наповнився Мій дім!»

Світ гине через нестачу Євангелія. Він терпить голод Слова Божого. Мало хто проповідує Слово, не змішане з людськими традиціями. Хоч люди і мають Біблію у своїх руках, проте не одержують тих благословень, які Бог помістив для них у цій Книзі. Господь закликає Своїх слуг нести Його вістку людям. Слово вічного життя необхідно донести до тих, що гинуть у гріхах.

Спонукуючи йти на шляхи й загороди, Христос ставить це завдання перед усіма, кого закликає служити в Його ім'я. Увесь світ — поле для діяльності служителів Христа. Їхня громада — уся людська сім'я. Господь бажає, щоб Його слово благодаті було донесене до кожної душі.

Значною мірою це служіння має бути здійснене завдяки особистій праці. Таким був метод Христа. Він Сам звершував

[157]

Свою роботу переважно в особистому спілкуванні з людьми. Він завжди з повагою ставився до аудиторії, навіть якщо вона складалася лише з однієї душі. Часто через одну таку душу вістка поширювалася до тисяч людей.

Нам не слід чекати, поки люди прийдуть до нас, ми самі повинні шукати їх там, де вони перебувають. Коли Слово проповідується з кафедри, тоді робота тільки починається. Є маси людей, які ніколи не почують Євангеліє, якщо їм його не принести.

Спочатку запрошення на бенкет було дане юдейському народові, покликаному стати вчителем та лідером людства.

Цей народ тримав у своїх руках пророчі сувої, що провіщали Перший прихід Христа; йому було доручене символічне служіння, котре вказувало на майбутню місію Спасителя. Якби священики і народ прислухалися до цього заклик, вони об'єдналися б із вісниками Христа в розповсюдженні євангельського запрошення світові. Їм була довірена Істина, щоб вони поділилися нею з іншими. Коли юдеї відкинули заклик, він був звернений до вбогих, калік, сліпих і кривих. Митники та грішники прийняли це запрошення. Коли євангельський заклик лунає до язичників, має діяти той самий принцип роботи. Спочатку вістка повинна пролунати «на шляхах» — тобто адресуватися людям, які відіграють активну роль у суспільстві, учителям, лідерам народу.

Нехай Господні посланці пам'ятають про це. Пастирі отари, призначені Богом учителі, повинні звернути особливу увагу на цю вказівку. Представників вищих класів суспільства можна придбати для Христа ніжною любов'ю та братерською повагою. Працівники сфери бізнесу, високопоставлені особи, люди з великими творчими здібностями і даром наукового дослідження, люди талановиті, учителі Євангелія, чий розум ще не був повернутий до особливих істин для теперішнього часу, — усі вони першими повинні почути заклик. Їм неодмінно має бути дане запрошення.

Таку ж роботу необхідно виконати і для багатих. Їх потрібно пробудити до усвідомлення відповідальності за довірені їм Небом дари. Їм слід нагадати, що вони повинні будуть дати звіт Тому, Хто судитиме живих і мертвих. Багата людина

має потребу у вашій праці, здійснюваній з любов'ю і страхом Божим. Надто часто вона покладається на свої багатства, не усвідомлюючи загрозової небезпеки, що їй загрожує. Її розум необхідно привернути до неминуючих цінностей. Така людина має потребу в тому, щоб визнати авторитет справжньої Доброти, що закликає: «Прийдіть до Мене, всі втомлені та обтяжені, — і Я заспокою вас! Візьміть Моє ярмо на себе і навчіться від Мене, бо Я лагідний і покірний серцем, — і знайдете спокій своїм душам. Бо Моє ярмо любе і Мій тягар легкий» (Матв.11:28-30).

До осіб, що займають високе становище у світі завдяки своїй освіті, багатству чи званню, рідко звертаються особисто з питання потреб їхньої душі. Багато християнських служителів не наважуються підійти ближче до цього класу людей. Але так не повинно бути. Якби людина тонула, ми б не стояли осторонь, байдуже спостерігаючи, як вона гине, тільки тому, що це адвокат, комерсант чи суддя. Якби ми побачили людей, що мчать до прірви, ми, не вагаючись, зупинили б їх, незалежно від їхнього становища чи звання. Так само ми не повинні вагатися попередити людей про небезпеку для їхніх душ. Жодною людиною не можна нехтувати через її позірну відданість світським справам. Багато з високопоставлених людей, засмучені душею і втомлені марнотою. Вони прагнуть миру, котрого не мають. У найвищих сферах суспільства є люди, голодні та спрагли спасіння. їм можна було б допомогти, якби Господні працівники наблизилися до них особисто, виявляючи гарні манери й ніжну любов Христа.

Успіх благовістування не залежить від високовчених промов, красномовних свідчень чи глибоких аргументів. Він залежить від простоти вістки та її доступності для душ, котрі прагнуть хліба життя. «Що мені робити, щоб спастися?» — ось у чому полягає потреба душі. Євангеліє може досягти тисяч сердець найбільш простим, доступним способом. Люди високого інтелекту, яких вважають найбільш обдарованими у світі, часто бувають зворушені простими словами того, хто любить Бога і може розповідати про цю любов так природно, як світська людина розповідає про найбільш цікаві для неї речі. Часто ретельно підготовлені, завчені слова мають лише незна-

чний вплив. Але правдиві, щирі вислови сина чи дочки Бога, сказані з природною простотою, мають силу відчиняти двері сердець, які довгий час залишалися закритими для Христа і Його любові.

Нехай працівник Христа пам'ятає, що в роботі він має використовувати не власну силу. Нехай він міцно тримається за Божий престол з вірою в Його спасенну силу. Нехай бореться з Богом у молитві, а потім працює, використовуючи всі даровані Богом здібності. Святий Дух буде його діючою силою. Небесні ангели, ці служебні духи, завжди будуть поруч з ним, аби впливати на людські серця.

Якби вожді й учителі в Єрусалимі прийняли принесену Христом Істину, яким місіонерським центром стало б їхнє місто! Тоді Ізраїль — відступник тоді навернувся б. Для Господа була б зібрана численна армія. Як швидко вони змогли б доставити Євангеліє до всіх частин світу! Так і тепер: якби люди впливові та здібні до плідної діяльності були придбані для Христа, яка б робота була здійснена через них, аби підняти упалих, зібрати відкинутих і далеко поширити вістку спасіння. Запрошення було б швидко розповсюджене, і гості зібралися б за Господнім столом.

Але ми не повинні думати лише про великих та обдарованих людей, нехтуючи бідними класами. Христос велить Своїм вісникам виходити також на стежки й загороди до бідних і понижених на землі. У дворах та провулках великих міст, на сільських стежках є сім'ї й окремі люди — можливо, чужинці в далекій країні, — котрі не мають спілкування в церковній громаді і котрі у своїй самотності вважають себе забутими Богом. Вони не знають, що їм робити, аби спастися. Багато з них потопають у гріхах. Багато хто в біді. Вони пригнічені стражданням, нуждою, зневір'ям, розчаруванням. Різноманітні хвороби уражають цих людей як фізично, так і духовно. Вони прагнуть знайти втіху у своєму горі, і сатана спокутує їх шукати її в пристрастях і задоволеннях, що призводять до руйнації та смерті. Він пропонує їм содомські яблука, котрі перетворюються на попіл на їхніх устах. Вони витрачають свої гроші на те, що не хліб, і свою працю на те, що не насичує.

[160] У цих страждальцях ми повинні бачити тих, кого прийшов

спасати Христос. До них звернене Його запрошення: «О, всі спрагнені, — йдіть до води, й ви, що не маєте срібла, — ідіть, купіть живности — й їжте! І йдіть, без срібла купіть живности, і без платні вина й молока!... Послухайте пильно Мене, й споживайте добро, — і нехай розкошує у наситі ваша душа! Нахиліть своє вухо, й до Мене прийдіть, послухайте, й житиме ваша душа!» (Ісаї 55:1-3).

Бог дав особливе повеління, щоб ми уважно і співчутливо ставилися до чужинців, відкинутих, убогих душ, чиї моральні сили виснажені. Багато з тих, котрі видаються зовсім байдужими до релігійних питань, у глибині свого серця прагнуть спокою й миру. Хоч вони, можливо, потонули в глибинах гріха, для них ще залишається надія на спасіння.

Слуги Христа мають наслідувати Його приклад. Ідучи від одного місця до іншого, Він потішав страдників та зціляв хворих. А потім відкривав їм великі істини Свого Царства. Цю ж працю повинні виконувати і Його послідовники. Якщо ви полегшите страждання тіла людини, то знайдете можливість послужити і потребам її душі. Ви зможете вказати на розп'ятого Спасителя і розповісти про любов великого Лікаря — єдиного, хто має силу зціляти.

Скажіть нещасним, розчарованим, заблудним, що вони не повинні впадати у відчай. Хоч вони заблукали і не сформували правильного характеру, Бог з радістю перетворить їх і подарує Своє спасіння. Він відчуває задоволення, коли бере безнадійний матеріал, над котрим уже попрацював сатана, і робить його об'єктом Своєї благодаті. Він радий звільнити їх від гніву, який має впасти на непокірних. Скажіть їм, що кожна душа може бути зцілена й очищена. Для них є місце за Господнім столом. Він чекає, щоб гостинно зустріти їх.

Ті, хто виходить на стежки і загороди, знайдуть дуже різних людей, котрі потребують їхньої допомоги. Є такі, що живуть згідно з одержаним світлом і в міру своїх знань прагнуть якнайкраще служити Богові. Але вони усвідомлюють, що для них і для оточуючих має бути здійснена велика робота. Вони прагнуть більшого знання про Бога, проте усвідомлюють, що побачили лише перші спалахи більшого світла. Зі сльозами на очах вони благають Бога послати їм благословення, котрі

вірою бачать удалині. Багато таких душ повинні бути знайдені серед зла й нечестя великих міст. Багато з них живуть у дуже скромних умовах і тому залишаються непомітними для світу. Є багато людей, про яких церкви та служителі не знають нічого. Але вони — Господні свідки серед понижених, бідних людей.

На їхньому шляху було небагато світла і мало можливостей одержати християнське виховання, однак серед наготи, голоду й холоду вони прагнуть служити іншим. Нехай управителі різноманітної Божої благодаті шукають цих душ, відвідують їхні оселі і з допомогою Святого Духа служать їхнім потребам. Вивчайте з ними Біблію і моліться разом з ними з простою, натхненною Святим Духом. Христос дасть Своїм слугам вістку, яка стане хлібом небесним для душі. Дорогоцінне благословення буде передаватися від серця до серця, від сім'ї до сім'ї.

Дане у притчі повеління — «змушуй увійти» — часто тлумачилося невірною. Його розглядали як наказ примушувати людей прийняти Євангеліє. Проте воно швидше вказує на невідкладність запрошення та його переконуючої дії. Євангеліє ніколи не використовує силу в наверненні людей до Христа. Воно закликає: «О, всі спрагнені, — ідіть до води» (Ісаї 55:1). «А Дух і наречена кажуть: Прийди!... і хто хоче, хай візьме воду життя даром» (Об'явл.22:17). Сила любові та благодаті Бога спонукує нас прийти.

Спаситель говорить: «Ось Я стою під дверима і стукаю.

Якщо хто почує Мій голос і відчинить двері, то Я ввійду до нього і буду вечеряти з ним і він зі Мною» (Об'явл.3:20). Він не відступає, зустрічаючи презирство та погрози, натомість постійно шукає заблудних, кажучи: «Як тебе Я віддам?»

(Осії 11:8). Хоч уперте серце відкидає Його любов, Він продовжує благувати ще більш наполегливо: «Ось Я стою під дверима і стукаю». Переможна сила Його любові спонукує душі прийти до Нього. І вони відповідають Христу: «Чинить великим мене Твоя поміч» (Псал.17:36). Христос наділить Своїх вісників тією ж невтомною любов'ю, котру виявляє Сам у пошуку загублених. Недостатньо просто сказати: «Прийдіть». Деякі люди чують цей заклик, однак їхній слух надто притупився, щоб збагнути його значення. Їхні очі надто засліплені,

щоб побачити щось цінне в запропонованому їм багатстві. Багато з них усвідомлюють міру своєї деградації. Вони кажуть: Я не гідний вашої допомоги, облиште мене. Але слуги Христа не повинні відступати. Підтримайте розчарованих і безпорадних ніжною, співчутливою любов'ю. Поділіться з ними своєю мужністю, своєю надією, своєю силою. Нехай ваша доброта змусить їх прийти. «Тож будьте милосердні до тих, що вагаються! Інших спасайте, вириваючи з вогню, а ще до інших будьте милосердні зі страхом» (Юди 22, 23).

Якщо Божі слуги будуть ходити з Ним у вірі, Він надасть сили їхній вісті. Вони будуть здатні так виявити Його любов і так попередити про небезпеку відмови від Божої благодаті, що люди будуть переконані в необхідності прийняти Євангеліє. Христос здійснить дивовижні чудеса, якщо тільки люди виконають свою, призначену їм Богом частину роботи. У наші дні в людських серцях можуть бути здійснені найвеличніші перетворення, які будь-коли були здійснені в минулих поколіннях. Джон Буньян був викуплений із богохульства та гулянок, Джон Ньютон — з работоргівлі, щоб звіщати про розп'ятого Спасителя. Подібні буньяни та ньютони можуть бути викуплені і серед сучасних людей. За допомогою людських зусиль, об'єднаних з небесними, навернеться багато бідних, відкинутих людей, котрі, у свою чергу, прагнутимуть відтворити Божий образ в інших. Є чимало таких, котрі у своєму житті мали дуже мізерні можливості, ходили хибними шляхами, бо не знали кращого шляху, однак і до них дійдуть промені світла. Як слово Христа прийшло до Закхея: «Сьогодні потрібно Мені бути у твоєму домі!» (Луки 19:5), — так слово прийде і до них. Тоді виявиться, що ті, котрі вважалися зачерствілими грішниками, мають подитячому ніжні серця, бо Христос зволив помітити їх. Багато хто вийде з жахливої омани, залишивши гріх, та займе місце інших, які мали чудові можливості та переваги, але не оцінили їх належним чином. Вони будуть вважатися вибраними Божими, покликаними; інколи Христос прийме Своє Царство, вони стоятимуть біля Його престолу.

[163]

Але «пильуйте, аби не відректися Того, Хто говорить» (Євр. 12:25). Ісус сказав: «Жодний з тих раніше запрошених мужів не скуштує Моєї вечері». Вони відмовилися від запро-

шення, і ніхто не буде запрошений знову. Відкидаючи Христа, юдеї зробили запеклими свої серця і віддали себе у владу сатани, тому стали неспроможними прийняти Його благодать. Те саме відбувається і сьогодні. Якщо Божа любов не оцінюється належним чином і не стає незмінним принципом, що пом'якшує й упокорює душу, то ми загинемо назавжди. Господь не може виявити до нас ще більшої любові, ніж Він це вже зробив. Якщо любов Ісуса не впокорює наше серце, тоді для нас не залишається жодних інших засобів спасіння.

Щоразу відмовляючись прислухатися до вістки милосердя, ви утверджуєтеся в невір'ї. Щоразу відмовляючись відчинити двері свого серця Христові, ви все більше втрачаєте бажання слухати Його голос. Ви зменшуєте свій шанс відгукнутися на останній заклик благодаті. Нехай про вас не буде написано, як про стародавній Ізраїль: «Прилучивсь до бовванів Єфрем, — покинь ти його!» (Осії 4:17). Нехай не заплаче над вами Христос, як Він плакав над Єрусалимом, говорячи: «Скільки разів хотів Я зібрати твоїх дітей, як квочка збирає своїх курчат під крила, — та ви не захотіли! Тому залишається вам дім ваш порожнім» (Луки 13:34-35).

Ми живемо в той час, коли для людських дітей лунає остання вістка благодаті, останнє запрошення. Повеління: «Вийди на шляхи, на загороди» дуже скоро остаточно виконається. Запрошення Христа буде дане кожній душі. Вісники говорять: «Ідіть, бо вже все готове!» Небесні ангели продовжують співпрацювати з людьми. Святий Дух використовує увесь Свій вплив, аби переконати вас прийти. Христос спостерігає за найменшою ознакою того, що залізні засуви вже починають рухатися і двері вашого серця відчиняться для Нього. Ангели чекають, щоби понести на Небо вістку про те, що знайдений ще один загублений грішник. Небесні сонми готові торкнутися струн на своїх арфах і заспівати пісню радості про ще одну душу, що прийняла запрошення на євангельську гостину.

Розділ 19. Міра прощення

Матв. 18:21-35

Петро підійшов до Христа з питанням: «Як згрішить мій брат проти мене, чи маю йому прощати до семи разів?» Рабини обмежили міру прощення до трьох образ. Петро, дотримуючись, як він вважав, учення Христа, вирішив розширити її до семи, тобто до числа, що символізувало досконалість. Але Христос навчав, що ми ніколи не повинні втомлюватися прощати. Не «до семи разів, — сказав Він, — але до сімдесяти разів по сім».

Далі Він указав на справжню підставу прощення та небезпеку плекати в собі дух непростення. Господь у притчі розповів про те, як цар повівся зі своїми слугами, управителями його царства. Деякі із цих службовців оперували величезними сумами державних грошей. Коли цар перевіряв довірену їм роботу, до нього привели одного з таких людей. Виявилося, що за ним рахується надзвичайно великий борг його панові — десять тисяч талантів. Він не мав чим заплатити, тому, відповідно до поширеного звичаю, цар наказав продати його разом з усім, що в нього було, і заплатити борг. Слуга у відчаї упав до його ніг і почав благати: «Потерпи ще мені, — й усе тобі віддам». «Змилосердившись, пан того раба відпустив його й простив йому борг».

«Коли вийшов той раб, він зустрів іншого раба, який був винен йому сто динаріїв, схопив його, почав душити, проказуючи: Віддай те, що винен! А той другий раб, упавши, благав його, кажучи: Потерпи мені, я все віддам тобі. Він же не забажав і вкинув його до в'язниці, доки не віддасть борг. Побачивши, що сталося, інші раби дуже засмутилися, пішли й розповіли своєму панові про все, що сталося. Тоді його пан покликав його та каже йому: Лукавий рабе, увесь той борг я тобі простив, бо ти ублагав мене. Чи не слід і тобі було змилосердитися над твоїм

[165]

співрабом, як я змилосердився над тобою? Розгнівавшись, його пан передав його катам, доки не віддасть увесь борг».

Ця притча містить деталі, які необхідні лише для створення цілісної картини і не мають своїх відповідників у духовному тлумаченні притчі. На них не слід звертати особливої уваги. Тут ілюструються деякі великі істини, і саме на них слід зосередити думки.

Дароване царем прощення символізує Божественне прощення усіх гріхів. Христос зображений царем, Котрий, змилосердившись, простив борг свого раба. Людина перебувала під засудженням порушеного закону і не могла спасти себе. Тому в наш світ прийшов Христос, зодягнув Свою Божественність у людське тіло і віддав Своє життя, Праведник — за неправедних. Він віддав Себе за наші гріхи і кожній душі безкоштовно пропонує прощення, куплене ціною Ного крові. «З Господом милість, і велике визволення з Ним» (Псал.129:7).

На підставі цього ми маємо виявляти співчуття до наших братів-грішників. «Коли Бог нас так полюбив, то й ми повинні любити один одного!» (1 Івана 4:11). «Даром отримали, — каже Христос, — даром давайте» (Матв. 10:8).

Притча повідомляє, що боржник почав благодати царя про відстрочку, обіцяючи: «Потерпи ще мені, — й усе тобі віддам», — тому вирок було скасовано, увесь борг анульовано. Невдовзі боржник отримав нагоду вчинити за прикладом свого пана, котрий простив його. Вийшовши, він зустрів іншого раба, який заборгував йому невелику суму.

Йому простили десять тисяч талантів, а цей боржник був винен йому лише сто динаріїв. Однак той, із ким так милостиво вчинили, повівся зовсім по-іншому зі своїм співтоваришем.

[166] Його боржник благав його тими ж словами, з якими він сам упав до ніг царя, проте результат був протилежним. Той, хто недавно сам був прощений, не мав милосердя і співчуття. Він не виявив до свого товариша милості, виявленої до нього. Він знехтував проханням трохи потерпіти. Заборгована йому мізерна сума грошей — ось про що зараз думав невдячний слуга. Він зажадав усього, що вважав своїм, і привів у виконання той самий вирок, який так милостиво був скасований щодо нього.

Як багато людей і сьогодні виявляють такий самий дух. Благаючи свого пана про милість, боржник не мав правильного розуміння величини свого боргу. Не усвідомлюючи безнадійності власного становища, він сподівався, що зможе звільнитися самостійно. «Потерпи ще мені, — сказав він, -- й усе тобі віддам». Подібним чином багато людей сподіваються власними ділами заслужити Божу прихильність. Вони не усвідомлюють свою безпорадність, не приймають Божої благодаті як безкоштовного дару, а намагаються зростати у власній праведності. Їхні серця не зламані й не упокорені усвідомленням своєї гріховності, для них характерні вимогливість і дух непростення щодо інших. Їхні власні гріхи проти Бога порівняно з гріхами їхніх братів проти них співвідносяться як десять тисяч талантів до ста динаріїв — приблизно як мільйон до одного; однак вони насмілюються не прощати інших.

У притчі пан викликає немилосердного боржника до себе й «каже йому: Лукавий рабе, увесь той борг я тобі простив, бо ти вблагав мене. Чи не слід і тобі було змилосердитися над твоїм співрабом, як я змилосердився над тобою? Розгнівавшись, його пан передав його катам, доки не віддасть увесь борг. Так і Мій Отець Небесний, — сказав Ісус, — чинитиме з вами, якщо не простите від вашого серця кожний братові своєму [його переступів]». Хто відмовляється прощати, той руйнує власну надію на прощення.

Проте не слід неправильно застосовувати вчення цієї притчі. Дароване Богом прощення жодним чином не зменшує нашого обов'язку коритися Йому, так само як дух прощення, виявлений нами до ближніх, не применшує вимог щодо їхніх боргових зобов'язань. У молитві, котрої Христос навчив Своїх учнів, Він сказав: «Прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим» (Матв. 6:12).

Цим Він не хотів сказати: аби наші гріхи були прощені, ми не повинні вимагати від наших боржників те, що належить нам по праву. Якщо вони не спроможні розрахуватися, можливо навіть унаслідок не зовсім мудрого управління, їх не потрібно кидати до в'язниці, утискати або грубо з ними поводитися; однак притча не навчає нас заохочувати неробство. Слово Боже говорить: якщо людина не хоче працювати, то нехай і не

їсть (2Сол.3:10). Господь не вимагає, аби хтось своєю тяжкою працею утримував ледарів. Багато людей марнують час, не докладаючи достатніх зусиль у роботі, що призводить до бідності та нестатків. Якщо вони не виправляють цих вад, а лише потурають їм, то будь-яка допомога їм подібна до складання цінностей у дірявий мішок. Проте буває неминуча бідність, і в таких випадках ми маємо виявити ніжність і співчуття до нещасних. Ми повинні ставитися до інших так, як хотіли б, щоб у подібних обставинах ставилися до нас.

Святий Дух через апостола Павла напучує нас: «Отож, коли є яка втіха в Христі, коли є яка відрада в любові, коли є яка спільність Духа, коли є якесь милосердя і щедрість, доповніть мою радість, щоб ви думали те саме, мали ту саму любов, були однодушні й одної думки. Нічого не робіть наперекір чи з марнославства, але в покорі вважайте один одного більшим за себе. Нехай кожний дбає не про себе, а про інших. Плекайте в собі ті самі думки, що й у Христі Ісусі» (Филип.2:1-5).

Однак ми не повинні легковажно ставитися до гріха. Господь не велить нам мовчки терпіти образи з боку наших братів. Він говорить: «Коли згрішить твій брат, — докори йому» (Луки 17:3). Гріх слід назвати його справжнім ім'ям, і його згубність має бути розкрита перед грішником.

[168] Павло, натхненний Святим Духом, повчає Тимофія: «Утверджуй за сприятливих і несприятливих обставин, докоряй, потішай, закликай — з усякою терпеливістю і повчанням» (2Тим.4:2). А до Тита він пише: «Бо є багато таких, що не коряться, пустослівних і обманщиків... З цієї причини викривай їх нещадно, аби ставали здоровими у вірі» (Тит. 1:10-13).

«Коли згрішить твій брат проти тебе, піди й докори йому віч-на-віч. Коли послухає тебе, ти придбав свого брата; а коли не послухає, візьми з собою ще одного або двох, щоб устами двох або трьох свідків підтвердилося кожне слово; коли не послухає їх, скажи церкві; а коли й церкві не послухає, хай буде тобі як язичник і митник» (Матв.18:15-17).

Наш Господь навчає, що суперечки між християнами мають вирішуватися в середовищі церкви. Їх не слід відкривати перед тими, хто не боїться Бога. Якщо християнина образив його брат по вірі, нехай він не звертається до суду невіруючих. Нехай діє

згідно з повелінням Христа. Хай не мститися за себе, натомість намагається спасти свого брата. Бог подбає про інтереси тих, хто любить і боїться Його, а ми з цілковитою довірою можемо доручити нашу справу Тому, Хто судить праведно.

Надто часто буває так, що зло повторюється знову й знову, і винний щоразу визнає свій гріх, тоді ображений втомлюється, вважаючи, що вже достатньо прощав. Однак Спаситель ясно говорить, як поводитися з грішником: «Коли згрішить твій брат, — докори йому, а коли покається, — прости йому» (Луки 17:3). Не цурайтеся його як негідного вашого довір'я. Пильнуйте «за собою, щоб і собі не потрапити в спокусу» (Гал.6:1).

Якщо ваші брати припускаються помилок, вам слід прощати їх. Коли вони приходять до вас, визнаючи свою провину, ви не повинні казати: «Я не думаю, що вони достатньо упокорилися. Я вважаю, що їхнє визнання нещире. Яке ви маєте право судити їх, ніби можете читати серце? Слово Боже говорить: „Коли покається, — прости йому. І якщо сім разів на день згрішить проти тебе і сім разів на день звернеться до тебе, кажучи: Каюся! — прости йому“» (Луки 17:3-4). І не тільки сім раз, але сімдесят разів по сім -- тобто стільки разів, скільки Бог прощає нас.

Ми самі зобов'язані усім Божому дару благодаті. Заповіт благодаті утвердив наше усиновлення. Благодать у Спасителі здійснила наше викуплення і наше відродження; завдяки цій благодаті відбувається наше зростання до високого звання співпадкоємців із Христом. Нехай же вона буде відкрита іншим.

[169]

Не давайте жодного приводу для розчарування тому, хто спіткнувся. Не дозволяйте фарисейській жорстокості увійти в серце і завдати болю братові. Нехай жодна гірка насмішка не промайне в розумі чи серці. Хай у голосі не відчувається навіть натяку на зневагу. Якщо ви скажете необережне слово, якщо продемонструєте байдуже ставлення або виявите підозру чи недовір'я, це може призвести до загибелі душі. Винному потрібний брат зі співчутливим серцем Старшого Брата, щоб торкнутися його людського серця. Нехай він відчує сильний потиск співчутливої руки і почує тихе запрошення до спільної молитви. Бог допоможе пережити вам обом багатий духовний

досвід. Молитва єднає нас одного з одним та Богом. Молитва приводить до нас Христа і дає ослабленій, збентеженій душі нові сили для перемоги над світом, власним тілом та дияволом. Молитва відбиває атаки сатани.

Коли людина відвертається від вад ближніх, аби споглядати Христа, Бог здійснює перетворення в її характері.

Дух Христа, працюючи над серцем людини, приводить його у відповідність з образом Спасителя. Тоді і ви докладіть зусиль, щоби звеличити Ісуса. Спрямуйте погляд грішника на Агнца Божого, «що на Себе бере гріх світу» (Івана 1:29). Здійснючи цю роботу, пам'ятайте: «Той, хто навернув грішника з його облудної дороги, спасе свою душу від смерті й покриє безліч гріхів» (Яков.5:20).

«Якщо ж не прощаєте людям [їхніх переступів], то й ваш Отець не простить вам ваших переступів» (Матв. 6:15).

Дух непростення не можна виправдати нічим. Хто не виявляє милосердя до інших, той показує, що сам не є причасником Божої вибачної благодаті. Завдяки Божому прощенню серце грішника пригортається до великого серця Безмежної любові. Потік Божественного співчуття зливається в його душу, а від нього — і в душі інших. Ніжність і милість, явлені Христом у Його дорогоцінному житті, будуть виявлені і в житті тих, що стали причасниками Його

[170]

благодаті. «Якщо ж хто не має Христового Духа, той не Його» (Римл.8:9). Він відчужується від Бога і тим прирікає себе на вічне розділення з Ним.

Щоправда, така людина колись могла одержати прощення, проте її немилосердний дух свідчить, що тепер вона відкидає Божу вибачну любов. Вона відокремилася від Бога і зараз перебуває в такому стані, як перед прощенням. Вона зреклася свого покаяння, її гріхи залишаються на ній, ніби вона і не каялась.

Великий урок цієї притчі міститься у контрасті між Божим співчуттям та жорстокістю людини; у тому факті, що Божа милість має бути мірилом нашого прощення. «Чи не слід і тобі було змилосердитися над своїм співрабом, як я змилосердився над тобою?»

Господь не прощає нас тому, що ми прощаємо, а прощає нас, як ми прощаємо. Основою усього прощення є незаслужена Божа любов, а наше ставлення до інших свідчить, чи зробили ми цю любов своєю власною. Тому Христос говорить: «Бо яким судом судите, таким будуть судити і вас, і якою мірою міряєте, такою буде відміряно і вам» (Матв. 7:2).

[171]

Розділ 20. Надбання, що стало втратою

Луки 12:13-21

Одного разу, коли Христос навчав, як і завжди, навколо Нього, крім Його учнів, зібралися ще й інші люди. Він говорив учням про події, учасниками яких вони незабаром мали стати. Вони повинні були проголошувати іншим народам доручені їм Христом істини, що неминуче призведе до конфлікту з правителями цього світу. За Його ім'я їх віддаватимуть до судів та поведуть до володарів і царів. Він запевнив їх у мудрості, якій ніхто не зможе протистояти. Його слова, здатні пробуджувати серця тисяч людей і бентежити лукавих ворогів, свідчили про силу пробуваючого в Ньому Духа, Котрого Він обіцяв дати Своїм послідовникам.

Однак багато хто зі слухачів бажали одержати небесну благодать лише для задоволення власних егоїстичних прагнень. Вони визнавали чудодійну силу Христа, коли Він викладав Істину в такому ясному світлі. Вони чули Його обітницю дати Своїм послідовникам мудрість, аби говорити перед правителями та судьями. А чи не можна запозичити в Нього цієї сили для своїх світських інтересів?

[172] «Озвася до Нього хтось із натовпу: Учителю, скажи моєму братові, щоб він поділився зі мною спадщиною!» Через Мойсея Бог дав вказівки стосовно передачі власності. Старший син одержував подвійну частку батьківського майна (П.Зак.21:17), частки ж молодших братів були рівними. Цей спадкоємець вважає себе ошуканим своїм братом при поділі спадщини. Йому не вдалося власними силами одержати те, що вважав своїм по праву, однак якщо за нього заступиться Христос, можна бути певним: справу буде виграно. Він чув хвилюючі заклики Христа, а також Його серйозне засудження книжників та фарисеїв. Якщо такі рішучі слова будуть сказані його братові, той не наважиться відмовити ображеній людині в її частці спадщини.

Слухаючи урочисті повчання Христа учням, цей чоловік виявив свої егоїстичні нахили. Він високо оцінив лише ту здатність Господа, котра могла сприяти успіхові його земних, дочасних справ, натомість духовні істини не торкнулися його розуму й серця. Здобуття спадщини — ось що поглинуло його думки. Ісус, Цар слави, Котрий, будучи багатим, заради нас збіднів, відкривав для нього скарби Божественної любові. Святий Дух благав його стати спадкоємцем «нетлінної, непорочної і нев'янучої спадщини» (1Петр.1:4). Він бачив докази сили Христа. Він мав нагоду говорити з великим Учителем, аби висловити найпотаємніші бажання свого серця. Однак, подібно до людини з вилами для гною в алегорії Буньяна, його погляд був прикутий до земного. Він не бачив вінця над своєю головою. Подібно до Симона — чаклуна, він цінував Божий дар лише як засіб для збагачення.

Місія Спасителя на Землі швидко наближалася до завершення. Залишалось лише кілька місяців для здійснення мети Його приходу — встановлення Царства благодаті. Однак людська захланність наважилася відволікти Його від цієї справи, аби вирішити суперечку про шматок землі. Та Ісус не міг відвертати увагу від Своєї місії. У відповідь Він сказав: «Чоловіче, хто Мене поставив суддею або розподільовачем над вами?»

Ісус міг би вказати цій людині правильній підхід до такого питання. Він знав його справедливе розв'язання, але брати посварилися, бо обидва були жадібні. Фактично Христос сказав: Моя робота не полягає у вирішуванні суперечок такого роду. Я прийшов задля іншої мети — проповідувати Євангеліє і пробуджувати в людях усвідомлення вічних реалій. [173]

Ставлення Христа до цього випадку є уроком для всіх, хто служить в Його ім'я. Посилаючи дванадцятьох учнів, Він сказав: «Ідіть і проповідуйте, кажучи, що наблизилося Царство Небесне. Хворих оздоровляйте, прокажених очищайте, мертвих воскрешайте, бісів виганяйте; даром отримали — даром давайте» (Матв. 10:7-8). Вони не повинні були займатися дочасними справами людей. Їхнім завданням було переконувати людей примиритися з Богом. У цій роботі вони реалізували свою здатність нести благословення людству. Христос — єдиний зціляючий бальзам від людських гріхів і страждань. Лише

Євангеліє Його благодаті може оздоровити пороки, які стали прокляттям для суспільства. В основі несправедливості багатих щодо бідних та ненависті бідних до багатих лежить егоїзм, і це можливо викоринити лише підкорившись Христу. Він єдиний може дати людині замість егоїстичного серця гріха нове серце любові. Нехай же слуги Христа проповідують Євангеліє в силі Духа, посланого з Небес, і працюючи, як Він, для добра людей. Тоді у благословенні та піднесенні людства виявляться такі результати, яких неможливо досягти людськими силами.

Наш Господь влучив у самий корінь проблеми, яка непокоїла цього прохача, та всіх подібних суперечок, коли сказав: «Глядіть і стережіться всякої зажерливості, бо не від надміру багатства залежить життя людини!»

«Він розповів їм притчу, кажучи: В одного багатого чоловіка рясно вродила нива. І думав він, говорячи сам до себе:

Що робити, коли не маю куди зібрати врожаю? І сказав: Зроблю так: розвалю свої клуні, збудую більші, зберу туди все [моє] збіжжя та моє добро, і скажу своїй душі: Душе, маєш вдосталь добра, зібраного на багато років: спочивай, їж, пий, веселися... А Бог до нього промовив: Нерозумний, цієї ночі душу твою зажадають від тебе; а те, що ти приготував, кому воно буде? Так буває із тим, хто збирає для себе, але не багатіє для Бога».

[174] У притчі про нерозумного багача Христос показав безумство тих, хто цілковито зосереджується на світському. Цей чоловік одержав усе від Бога. Сонцю було дозволено світити над його нивою, бо його проміння сяє для праведних і неправедних. Небесні дощі також посилаються на злих і добрих. Завдяки Господній силі рослини зростали й цвіли, і поля рясно зародили. Багач навіть розгубився, не знаючи, що робити з таким урожаєм. Його клуні були переповнені, і він не мав де подіти решти врожаю. Цей чоловік не думав про Бога, від Котрого прийшли всі ці блага. Він не зрозумів, що Бог зробив його управителем Свого добра, аби він міг допомагати нужденним. Він мав благословенну нагоду бути Божим служителем у справі доброчинності, однак дбав лише про власний добробут.

Цьому багатому господареві була дана можливість подумати про становище бідних, сиріт, вдів, страждальців, засмуче-

них; поруч знаходилося так багато потребуючих, із ким можна було б поділитися своїм добром. Він легко міг би віддати частину свого достатку, і багато осель були б урятовані від нужди, багато голодних були б нагодовані, і нагих — одягнені, багато сердець стали б щасливими, численні молитви про хліб та одяг були б задовільнені і пісня хвали піднеслася б до Небес. Господь почув молитви нужденних і у Своїй доброті все приготував для бідних (Псал.67:11). Рясні благословення, даровані багатому господареві, мали послужити потребам багатьох. Але він зачинив своє серце перед зойками нуждених і сказав до своїх слуг: «Зроблю так: розвалю свої клуні, збудую більші, зберу туди все [моє] збіжжя та моє добро, і скажу своїй душі: Душе, маєш вдосталь добра, зібраного на багато років: спочивай, їж, пий, веселися...»

Життєва мета цієї людини була не вищою, ніж у тварин, що гинуть. Вона жила так, ніби не існує ані Бога, ані Неба, ані майбутнього життя; ніби все, чим володіла, було її власним і вона нічого не була винна ні Богові, ні людям. Псалмист змалював таку людину, коли написав: «Безумний говорить у серці своїм: Нема Бога!» (Псал.13:1).

Цей багач жив і планував лише для себе. Він бачить, що його майбутнє цілком забезпечене і тепер йому нічого не залишається, як тільки зберігати своє добро і насолоджуватися плодами власної праці. Він гадає, що володіє значними перевагами в порівнянні з іншими людьми, і вважає заслугою своє мудре господарювання. Співгорожани ставляться до нього з пошаною як до розсудливої людини, громадянина, що досяг великих успіхів. Бо «славлять тебе, як для себе ти чиниш добро» (Псал.48:19).

Але «мудрість цього світу є безумством у Бога» (1Кор. 3:19). У той час як багач дивиться у своє безжурне майбутнє, сповнене задоволень, Господь складає зовсім інші плани. До цього нерозумного управителя посилається вістка: «Нерозумний, цієї ночі душу твою зажадають від тебе». Цієї вимоги гроші не можуть задовольнити. Багатством, яке він зібрав, не можна купити відстрочку. В один момент те, над чим він працював упродовж усього життя задля забезпечення майбутнього, стає безвартісним для нього. «А те, що ти приготував, кому

[175]

воно буде?» Його широкі поля та переповнені зерносховища вже не належатимуть йому. «Громадить вона, — та не знає, хто звозити буде оте!» (Псал.38:7).

Багач не придбав того єдиного, що дійсно мало б тепер цінність для нього. Живучи для себе, він відкинув Божественну любов, яка могла б виявлятися в його милосерді до ближніх. Тим самим він відкинув життя. Ця людина обрала не духовне, а земне, тому вона мала померти, як і все земне. «Людина в пошані, але нерозумна, — подібна худобі, що гине» (Псал.48:21).

«Так буває із тим, хто збирає для себе, але не багатіє для Бога». Ця картина дійсна для всіх часів. Ви можете скласти плани щодо власного добробуту, накопичувати скарби, будувати великі й високі палаци, як це робили будівничі стародавнього Вавилону, проте ви не можете збудувати достатньо високої стіни або достатньо міцних воріт, аби не допустити вісників вироку. Цар Валтасар «справив велике прийняття», і «пили вони вино й славили богів золотих та срібних, мідяних, залізних, дерев'яних та камінних». Але рука Невидимого написана на стіні слова вироку, і кроки ворожої армії почулися біля воріт палацу. «Тієї ж ночі був забитий Валтасар, цар халдейський», і чужий монарх сів на його престолі (Дан.5:30). Жити для себе означає загинути. Жадібність, бажання благополуччя тільки для себе відтинають душу від життя. Нагромаджувати, тягнути все до себе — це дух сатани. Дух же Христа — віддавати, жертвувати собою заради добра інших. «А свідчення це, що Бог дав нам вічне життя, і це життя — в Його Сині. Хто має Сина, той має життя, хто не має Божого Сина, той не має життя» (Івана 5:11-12).

[176]

[177]

Ось чому Він говорить: «Глядіть і стережіться всякої зажерливості, бо не від надміру багатства залежить життя людини!»

Розділ 21. Велика безодня

Луки 16:19-31

У притчі про багача і Лазаря Христос показав, що свою вічну долю люди вирішують ще у цьому житті. Упродовж випробувального терміну Божа благодать пропонується кожній душі. Але якщо люди витрачають свої можливості для самозадоволення, вони відокремлюють себе від вічного життя. Їм уже не буде дароване повторне випробування. Зробивши свій вибір, вони утворили нездоланну безодню між собою та їхнім Богом.

Ця притча зображає контраст між багатими, котрі не відчують своєї залежності від Бога, та бідними, що покладають свої надії лише на Нього. Христос попереджає, що надходить час, коли ці два класи поміняються місцями. Люди, котрі були убогі на земні блага, однак довіряли Богові і терпляче зносили страждання, будуть колись піднесені над тими, котрі займали найвище становище у світі, але не підпорядкували свого життя Богові.

«Один чоловік був багатий, — сказав Христос, — зодягався в багряницю та вісон і розкішно бенкетував щодня. А другий — бідний, на ім'я Лазар, лежав перед його ворітьми у струпах і бажав насититися тим, що падало зі столу багатого».

Цей багач не належав до класу, представленого неправедним суддею, котрий відкрито заявив про свою зневагу до Бога та людей. Він уважав себе сином Авраама. Він не поведився з бідним жорстоко, не проганяв його через те, що в нього була неприємна зовнішність. Якщо цей нужденний, огидний на вигляд представник людського роду міг мати втіху, споглядаючи його, коли він входить ворітьми, то нехай собі там і залишається, — вирішив багач. Але він був егоїстично байдужий до потреб свого страждаючого брата.

У той час не було лікарень, де доглядали б за хворими. Страждальці й нужденні були полишені на милість тих, кому

[178]

Господь довірив багатство, аби вони допомагали та співчували їм. Саме в такій ситуації опинилися багач і вбогий. Лазар мав велику потребу в допомозі, адже не мав ані друзів, ані оселі, ні грошей чи їжі. Однак він був змушений день у день залишатися в такому стані, у той час як багатий вельможа задовольняв будь-яке своє бажання. Той, хто мав наддостаток і міг полегшити страждання свого ближнього, жив винятково для себе, подібно до багатьох людей теперішнього часу.

Сьогодні також поруч із нами є багато голодних, нагих, безпритульних. Нехтування можливістю поділитися нашими коштами з цими нужденними і страждальцями накладає на нас тягар провини, з котрим ми певного дня будемо боятися зустрітися. Жадібність засуджується як ідолопоклонство. Потурання своїм егоїстичним бажанням — це образа в очах Божих.

Бог поставив багача управителем Своїх благ; його обов'язком було дбати саме про таких людей, як Лазар. Були дані повеління: «Люби Господа, Бога твого, усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю!» (П.Зак 6:5); і «будеш любити ближнього свого, як самого себе!» (Левит 19:18). Багач був юдей, йому були відомі ці повеління. Проте забув, що він відповідальний за використання довірених йому коштів та здібностей. Божі благословення рясно зливалися на нього, однак він скористався ними егоїстично, бажаючи прославити себе, а не свого Творця. Його обов'язок використовувати свої дари для добра людства був пропорційний його достаткові. Це було Боже повеління, та багач і не думав про свій обов'язок перед Богом. Він давав гроші в борг під проценти, але сам не повертав жодного проценту за те, що йому позичив Бог. Він мав знання і таланти, однак не намагався примножити їх. Забувши про свою відповідальність перед Богом, він присвятив усі свої сили задоволенням. Усе, що його оточувало — розваги, похвала, лестощі друзів, — служило втіхою для власного самолюбства. Його увага настільки була поглинута товариством друзів, що він втратив будь-яке відчуття обов'язку співпрацювати з Богом у Його служінні милосердя.

[179]

Він мав можливість розуміти Слово Боже і жити згідно з його вченням, натомість обрав товариство, що полюбляло

задоволення; воно настільки займало його час, що він забув про вічного Бога.

Настав час, коли становище цих двох людей змінилося. Бідний день у день страждав, але терпляче й мовчазно зносив муки. Через деякий час він помер і його поховали. Не було нікого, хто б за ним заплакав; та своїм терпінням у стражданнях він засвідчив про Христа, витримав випробування віри, і після смерті зображений як той, що був віднесений ангелами на лоно Авраамове.

Лазар представляє убогих страждальців, котрі вірять у Христа. Коли пролунає звук труби і всі померлі почують голос Христа та підведуться, вони одержать свою нагороду, бо їхня віра в Бога була не просто теорією, а реальністю.

«Помер же й багатий, і його поховали. І терплячи муки аду, він звів свої очі й побачив здалека Авраама та Лазаря на його лоні. І закричав, гукаючи: Батьку Аврааме, змилосердься наді мною і пошли Лазаря, щоб змочив кінчик пальця свого у воді й охолодив мій язик, бо мучуся в цьому полум'ї!»

У цій притчі Христос говорить до людей їхньою власною мовою. Багато слухачів Христа поділяли вчення про свідоме існування між смертю та воскресінням. Спаситель знав їхні ідеї, тому побудував Свою притчу так, аби за допомогою цих упереджених поглядів викласти важливі істини. Він ніби поставив перед Своїми слухачами дзеркало, у якому вони могли побачити себе та свої справжні відносини з Богом. Він використав поширене вчення, аби передати ідею, до котрої бажав повернути особливу увагу: гідність людини не визначається її мастком, бо все, чим вона володіє, належить їй лише як позичене Господом. Неправильне використання цих дарів поставить їх власника нижче за найубогішу, найнещаснішу людину, котра, однак, любить Бога і довіряє Йому.

Христос бажав, аби Його слухачі зрозуміли, що після смерті вже неможливо одержати спасіння душі. «Сину, — Авраам зображений тут відповідачем, — згадай, як ти одержував своє добро за свого життя, а Лазар — одне лихо. А тепер він тут утішається, ти ж мучишся. І крім усього цього, між нами й вами лежить велика безодня, щоб ті, що бажують перейти звідси до вас, не змогли, ані звідти до нас не переходили!» Таким

чином Христос показав безпідставність надій на повторне випробування. Земне життя — це єдиний даний людині термін, аби приготуватися для вічності.

Багача не полишає думка, що він — син Авраама, тому в притчі він зображений як прохач, що кличе до нього про допомогу в біді. «Батьку, Аврааме, — благав він, — змилосердсья наді мною». Він молився не до Бога, а до Авраама. Таким чином, він поставив Авраама вище від Бога і в питанні спасіння покладався на свої родинні зв'язки з Авраамом. Розбійник на хресті звернувся в молитві до Христа. «Згадай мене, коли прийдеш у Царство Твоє!» — сказав він (Луки 23:42). Відразу ж надійшла відповідь: «Запевняю тебе: сьогодні [коли Я розп'ятий на хресті і терплю страждання і пониження] ти будеш зі Мною в раю!» Багач же молився до Авраама, і його прохання не було задовільнене. Бог підніс лише Христа «як Князя і Спасителя, щоб дати Ізраїлеві покаяння і прощення гріхів» (Дії 5:31). «І в нікому іншому немає спасіння» (Дії 4:12).

Багач провів своє життя в самодогодженні і надто пізно зрозумів, що зовсім не приготувався до вічності. Він усвідомив власну нерозважливість і подумав про своїх братів, котрі підуть його слідами, живучи лише для задоволення. Тому він попросив: «Благаю тебе, батьку, пошли його [Лазаря] до дому мого батька, бо маю п'ять братів, хай засвідчить їм, щоб і вони не прийшли на це місце страждання!» Але «Авраам відповів: Вони мають Мойсея та пророків; нехай їх слухають! А той вів далі: Ні, батьку Аврааме, коли ж хто з мертвих прийде до них, то покаються. Він же сказав йому: Якщо Мойсея і пророків не слухають, не повірять і тому, хто з мертвих воскресне».

[181]

Коли багач благав дати додаткове свідчення братам, йому було ясно сказано: навіть якщо таке свідчення буде дано, воно не переконає їх. Його прохання кидає тінь на Бога. Адже багач ніби говорить: Якби ти попередив мене більш серйозно, я не опинився б тут. Авраам у притчі відповідає: Твої брати були достатньо попереджені. Їм було дане світло, та вони не хочуть бачити його; їм була дана Істина, однак вони не бажають чути її.

«Якщо Мойсея і пророків не слухають, не повірять і тому, хто з мертвих воскресне». Істинність цих слів підтвердила істо-

рія юдейського народу. Останнім і особливо видатним чудом Христа було воскресіння Лазаря з Витанії через чотири дні після його смерті. Юдеям був даний цей чудовий доказ Божественності Спасителя, але вони відкинули його. Лазар воскрес із мертвих і свідчив їм про це, проте вони зробили закам'янілими свої серця для всіх свідчень і навіть хотіли вбити Лазаря (Івана 12:9-11).

Закон і Пророки — це призначені Богом засоби для спасіння людей. Христос сказав: Нехай вони приймуть до уваги ці свідчення. Якщо ж вони не слухають голосу Божого в Його Слові, то не звернуть уваги і на свідчення воскреслого з мертвих.

Хто слухається Мойсея та пророків, ті не вимагатимуть більшого за вже дане їм Богом світло; однак якщо люди відкидають це світло і не цінують дарованих їм можливостей, то не послухаються і коли хто з мертвих прийде до них із вісткою. Їх не переконає навіть таке свідчення, бо, відкидаючи Закон і Пророків, вони зробили своє серце настільки запеклим, що відкинуть будь-яке світло.

Розмова між Авраамом та колишнім багатцем подається в образній формі. З неї потрібно почерпнути урок: кожній людині дається достатньо світла для виконання покладених на неї обов'язків. Відповідальність людини пропорційна її можливостям та перевагам. Бог дає достатньо світла і благодаті кожному, аби виконувати доручену Богом роботу. Якщо людина не виконує того обов'язку, на який їй указує менше світло, то більше світло лише виявить її невірність та недбалість у використанні дарованих благословень. «Вірний у найменшому — і у великому вірний; несправедливий у найменшому — і у великому несправедливий» (Луки 16:10). Хто відмовляється від світла, даного Мойсеєм та пророками, і просить здійснити чудо, той не буде переконаний навіть за виконання такого прохання.

[182]

Притча про багача і Лазаря показує, як оцінюються у невидимому світі два класи, представлені цими людьми. Якщо багатство не набуто нечесним шляхом, то нема жодного гріха в тому, аби бути багатим. Багата людина не звинувачується в тому, що багата, натомість на ній залишається вина, якщо довірені їй кошти вона витрачає для власних егоїстичних бажань. Для неї було б краще складати ці гроші біля Божого

престолу, використовуючи їх на добрі діла. Смерть не може зробити бідною людину, яка таким чином присвячує себе пошукам вічних багатств. Але той, хто накопичує багатства для себе, не зможе взяти їх на Небеса. Він виявив себе невірним управителем. Упродовж життя він мав достаток, однак забув про свій обов'язок перед Богом. Він не намагався придбати небесні скарби.

Багач, котрий мав стільки переваг, представляє людину, якій слід було розвивати свої дари, щоб її справа досягла великих успіхів, водночас приносячи і більші духовні благословення. Мета Викуплення — не тільки знищення гріха, але й повернення людині тих духовних дарів, які вона втратила внаслідок згубної сили гріха. Гроші не можна взяти зі собою в майбутнє життя, вони там не потрібні, однак у небесні двори потрапляють добрі діла, здійснені з метою навернення душ до Христа. Але ті, що егоїстично витрачають Господні дари лише на себе, залишаючи без допомоги нужденних братів і нічого не роблячи для розвитку Божої справи у світі, безчестять свого Творця. У небесних книгах напроти їхніх імен записано: обкрадання Бога.

[183] Багач мав усе, що тільки можна одержати за гроші, однак не дбав про те, щоб його витрати узгоджувалися з Божою волею. Він жив так, ніби все, чим володів, було його власним. Він знехтував Божим закликком і потребами бідного страждальця. Але, врешті-решт, пролунав заклик, яким він не зміг знехтувати. Сила, якій він не міг протистати й опиратися, наказує йому залишити власність, над котрою він уже не буде управителем. Колись багата людина тепер стала безнадійно убогою. Одяг Христової праведності, зітканий на небесному верстаті, ніколи не зможе вкрити його. Хто колись одягався в найбагатшу багрянцю та найкращий вісон, тепер став нагим. Його випробування закінчилося. Він нічого не приніс у цей світ і нічого не може винести з нього.

Христос відхилив завісу, змалювавши цю картину перед священиками, правителями, книжниками і фарисеями. Подивіться на неї ви, котрі збагачуєтеся земними скарбами, але не багатієте для Бога. Чи не замислитеся ви над цією сценою? Те, що серед людей високе, — огидне перед Богом. Христос

запитує: «Бо яка користь людині, якщо придбає увесь світ, але занапастить душу свою? Або що дасть людина взамін за душу свою?» (Марка 8:36-37).

Значення притчі для юдейського народу

Коли Христос розповідав притчу про багача і Лазаря, багато хто з юдейського народу перебував у такому ж жалюгідному стані, як і цей багач. Вони використовували Господні дари для власного задоволення, готуючи собі неминучий вирок: «Ти зважений на вазі і знайдений легеньким» (Дан.5:27). Багач був обдарований усіма земними й духовними благословеннями, проте відмовився співпрацювати з Богом у використанні цих благословень. Так сталося і з юдейською нацією. Господь зробив юдеїв хоронителями священної Істини. Він призначив їх доморядниками Своєї благодаті. Він дав їм усі духовні й дочасні переваги і закликав ділитися цими благословеннями з іншими. Їм були дані особливі настанови, як ставитися до своїх братів, що припустилися переступу, до чужинців у їхніх воротах та убогих серед них. Вони мали дбати не тільки про власні прибутки, але й, пам'ятаючи про нужденних, ділитися з ними. А Бог обіцяв благословити їх згідно з їхніми ділами любові й милосердя. Проте, подібно до того багача, вони не простягнули руку допомоги, аби задовольнити фізичні й духовні потреби страждаючого людства. Сповнені гордощів, вони вважали себе вибраним улюбленим народом Бога, однак не служили і не поклонялися Йому. Юдеї пов'язували своє спасіння з фактом, що були дітьми Авраама. «Ми є потомством Авраама», — гордо заявляли вони (Івана 8:33). Коли ж надійшла криза, виявилось, що вони відокремилися від Бога і поклали свою надію на Авраама, ніби він був Богом.

[184]

Христос палко бажав просвітити затьмарений розум юдейського народу. Він сказав до них: «Якби ви були дітьми Авраама, ви чинили б діла Авраамові; нині ж ви шукаєте вбити Мене — Людину, Яка сказала вам істину, яку почула від Бога. Авраам такого не робив» (Івана 8:39-40).

Христос не вважав людський родовід чимось важливим. Він навчав, що духовні узи мають перевагу над родинними.

Юдеї пишалися своїм походженням від Авраама; але оскільки вони не чинили діл Авраама, їх не можна було вважати його правдивими дітьми. Лише ті, що виявляють духовну єдність з Авраамом, підкоряючись Божому голосу, є його справжніми нащадками. Хоч убогий Лазар належав до нижчого, на людський погляд, класу, Христос визнав його тим, кого Авраам прийняв би як найближчого друга.

Багач, хоч і оточений усіма розкошами життя, був таким невігласом, що поставив Авраама на місце Бога. Якби він цінував свої високі привілеї, дозволивши Божому Духові здійснити перетворювальну роботу над його розумом і серцем, його доля склалася б зовсім інакше. Це стосується

і народу, представником котрого він був. Якщо б юдеї відгукнулися на Божий заклик, їхнє майбутнє було б зовсім іншим. Вони б виявили справжню духовну проникливість. Бог намножив би їхні можливості, щоб вони послужили благословенням і світлом для всього світу. Однак юдеї настільки віддалилися від намірів Господа, що все їхнє життя було спотворене. Вони не використали своїх дарів як Божі управителі — згідно з Істиною та праведністю. Вічні цінності не привернули їхньої уваги, і результатом такої невірності стала загибель.

[185]

Христос знав, що під час зруйнування Єрусалима юдеї згадають Його застереження. Так воно і було. Коли Єрусалим спіткало нещастя, коли люди терпіли голод і страждання, вони згадали ці слова Христа і зрозуміли притчу.

Вони самі накликали на себе страждання, не бажаючи нести у світ дане Богом світло.

В останні дні

Наприкінці притчі про багача і Лазаря змальовані заключні сцени земної історії. Багач вважав себе сином Авраама, проте був розділений з ним нездоланною безоднею — невірною сформованим характером. Авраам служив Богові, слухаючись Його слів у вірі й покорі. Але багач не думав ані про Бога, ані про потреби страждаючого людства. Велика безодня, що лежить між ним та Авраамом, — це безодня непослуху. Багато хто і сьогодні прямують тією самою дорогою. Будучи члена-

ми Церкви, вони залишаються ненаверненими. Вони можуть брати участь у церковному служінні, можуть співати псалом: «Як лине той олень до водних потоків, так лине до Тебе, о Боже, душа моя» (Псал.41:1); однак вони свідкують неправдиво. У Божих очах вони не більш праведні, ніж найгірший грішник. Душа, що прагне збудливих світських задовольень, та сповнений марнославства розум не можуть служити Богові. Подібно до багача із притчі, така людина не здатна воювати з тілесними пристрастями. Вона бажає потурати апетитові. Вона обирає атмосферу гріха. Смерть несподівано забирає її, і вона йде в могилу з характером, сформованим упродовж життя у співдружності зі слугами сатани. А в могилі вже нема можливості вибору між добром і злом, бо зі смертю людини її задуми гинуть (Псал.145:4; Єкл.9:5-6).

Коли Божий голос пробудить мертвих, ця людина підійметься з могили з тими самими пристрастями й апетитом, з такими ж симпатіями та антипатіями, які плекала за життя. Бог не вчинить жодного чуда, аби відтворити людину, котра не бажала цього, коли їй були надані всі можливості та забезпечені всі засоби. Упродовж свого життя вона не знаходила радості в Господі, не відчувала задоволення у служінні Йому. Її характер не відповідає Божій подобі, і вона не зможе бути щасливою в новій сім'ї.

[186]

Сьогодні в нашому світі є категорія людей, які мають лише власну праведність. Вони не черевоугодники, не пияки, не перелюбники; натомість бажають жити для себе, а не для Бога. В думках таких людей немає Бога, тому вони зараховані до невіруючих. Якби для них було можливим увійти в Боже місто, вони не мали б жодного права на дерево життя, бо коли їм були відкриті Божі заповіді з усіма обов'язками, вони сказали: «Ні». Такі люди не служили Богові тут, тому не служили б Йому і там. Вони не змогли б жити в Його присутності, тому вважали б будь-яке інше місце кращим за Небо.

Навчитися від Христа означає прийняти Його благодать, тобто Його характер. Але хто не цінує та не використовує дорогоцінних можливостей і святого впливу Небес, дарованих їм на землі, непридатні для святого служіння на Небесах. Їхні характери не сформовані за Божественною подобою. Своєю

[187] власною недбалістю вони створили нездоланну прірву. Між ними та праведниками лежить велика безодня.

Розділ 22. Слова й діла

Матв.21:23 32

«Один чоловік мав двох синів. І прийшовши до першого, сказав: Сину, іди попрацюй сьогодні у винограднику.

Він у відповідь сказав: Не хочу! А пізніше, розкаявшись, пішов. Підійшовши до другого, сказав так само. Той у відповідь прорік: Я іду, пане, — але не пішов. Котрий із двох виконав волю батька? Кажуть: Перший!»

У Нагірній проповіді Христос сказав: «Не кожний, хто каже Мені: Господи, Господи! — увійде до Царства Небесного, але той, хто виконує волю Мого Отця, що на небесах» (Матв.7:21). Щирість випробовується не словами, а ділами. Христос нікого не запитує. «Що особливого говорите?», натомість: «Що особливого робите?» (Матв.5:47). Сповнені глибокого змісту Його слова: «Якщо не знаєте, то ви блаженні, коли це виконуете» (Івана 13:17). Слова не мають жодної вартості, якщо вони не підтверджуються відповідними ділами. Цей урок викладено в притчі про двох синів.

Цю притчу Христос розповів під час останніх відвідин Єрусалима напередодні Своєї смерті. Він вигнав із храму покупців та продавців. Його голос промовляв до їхніх сердець із Божественною владою. Здивовані й налякані, вони підкорилися Його наказам без суперечок та опору.

Коли страх минув, священики і старійшини, повертаючись до храму, побачили, що Христос зціляє хворих і помираючих. Вони почули радісні вигуки, пісні хвали. У самому ж храмі оздоровлені діти, махали пальмовим віттям і співали осанну Сину Давидовому. Уста немовлят лепетали хвалу могутньому Зцілителю. Однак для священиків та старійшин цього всього було недостатньо, аби подолати свої заздрощі й упередження.

[188]

Наступного дня, коли Христос навчав у храмі, первосвященики і старійшини народу підійшли до Нього із запитанням: «Якою владою Ти це робиш? І хто Тобі дав цю владу?»

Священики і старійшини мали незаперечні докази влади Христа. Коли Він очищав храм, вони побачили небесну владу, що променіла від Його лица. Вони не могли опиратися владі, з котрою Він говорив. Своїми дивовижними ділами зцілення Він уже відповів на їхнє запитання. Він дав їм свідчення Своєї влади, яке неможливо було заперечити. Проте це було не таке свідчення, якого вони бажали. Священики і старійшини з нетерпінням чекали, що Ісус проголосить Себе Месією, і тоді вони зможуть спотворено витлумачити Його слова, підбурюючи проти Нього народ. Вони бажали підірвати Його вплив, а Його Самого віддати на смерть.

Ісус знав: якщо вони не змогли визнати в Ньому Бога або побачити в Його ділах прояв Його Божественного характеру, то не повірять і Його особистому свідченню, що Він Христос. У Своїй відповіді Він уникає розмови, якої вони сподівалися, обертаючи звинувачення проти них самих.

«Задам і Я вам одне запитання, — сказав Він. — Якщо на нього відповісте Мені, то і Я вам скажу, якою владою Я це чиню: Хрещення Іванове звідки було? З неба чи від людей?»

Священики та правителі були збентежені. «Вони ж міркували між собою: Якщо скажемо: з неба, Він скаже нам: То чому ви не повірили йому? Якщо ж скажемо: від людей, то боїмося народу, бо всі вважають Івана за пророка. Тож у відповідь вони Ісусові сказали: Не знаємо! Тоді й Він промовив до них: І Я не скажу вам, якою владою Я це чиню!»

«Не знаємо!» Ця відповідь була неправдивою. Священики розуміли, в якому становищі опинилися, і сказали неправду, аби захистити себе. Іван Хреститель прийшов, проголошуючи вістку про Того, владу Котрого вони тепер піддавали сумніву.

[189] Він указав на Нього, говорячи: «Ось

Агнець Божий, що на Себе бере гріх світу!» (Івана 1:29). Він охрестив Його; після хрещення, коли Христос молився, небеса відкрилися і Дух Божий у подібі голуба спочив на Ньому. У цей час почувся голос з неба: «Це є Син Мій улюблений, Якого Я вподобав» (Матв. 3:17).

Пам'ятаючи, як Іван повторював пророцтва про Месію, пам'ятаючи все, що відбулось при хрещенні Ісуса, священники й правителі, однак, не наважилися сказати, що Іванове хрещення було з Неба. Якщо вони визнають Івана пророком (у що справді вірили), тоді як зможуть заперечувати його свідчення, що Ісус із Назарета — Божий Син? Водночас вони не могли сказати, що Іванове хрещення було від людей, оскільки боялися народу, котрий уважав Івана за пророка. Отож, вони сказали: «Не знаємо!»

Тоді Ісус розповів притчу про батька і двох синів. Коли батько прийшов до першого сина, кажучи: «Іди попрацюй сьогодні у винограднику», — син відразу відповів: «Не хочу!» Він відмовився послухатися і пішов дорогами зла, обравши нечестиве товариство. Але згодом розкаявся і послухався повеління.

Батько підійшов і до другого сина з тим же дорученням: «Іди попрацюй сьогодні у винограднику!» Цей син відповів: «Я іду, пане», — але не пішов.

Батько у цій притчі зображає Бога, а виноградник — Церкву. Двома синами зображені два класи людей. Син, який відмовився слухатися повеління, говорячи «не хочу», — уособлює людей, котрі жили у явному гріху, не визнаючи праведності, вони відкрито відмовлялися взяти на себе ярмо покори й обмежень, котрих вимагає Божий Закон. Однак згодом багато з них розкаялися і відгукнулися на заклик Бога. Коли Євангеліє прийшло до них у вістці Івана Хрестителя: «Покайтеся, бо наблизилося Царство Небесне», — вони покаялися і визнали свої гріхи (Матв.3:2).

У сині ж, котрий сказав: «Я іду, пане», — але не пішов, розкритий характер фарисеїв. Подібно до цього сина, юдейські вожді виявили свою нерозкаяність та позірну самодостатність. Релігійне життя юдейського народу стало формальним. Коли на горі Синай голос Божий проголосив Закон, вони урочно поклялися виконувати його. Вони сказали: «Я іду, пане», але не пішли. Коли ж Христос особисто прийшов до них, аби відкрити принципи Закону, вони відкинули Його. Свого часу Христос дав юдейським вождям більш як достатні свідчення власної влади і Божественної сили, але, будучи навіть

переконані, вони не бажали прийняти ці свідчення. Христос показав їм, що вони продовжують залишатися в невір'ї, бо не мають духу, що веде до покори. Він сказав їм: «Ви задля ваших передань скасовуєте Слово Боже... Та даремно поклоняються Мені, навчаючи людських заповідей» (Матв. 15:6,9).

Серед слухачів Христа були книжники і фарисеї, священники і правителі, і тому, розповівши притчу про двох синів, Христос звернувся до них із запитанням: «Котрий із двох виконав волю батька?» Забувши про себе, фарисеї відповіли: «Перший!» Вони сказали це, не усвідомлюючи, що винесли собі вирок. І тоді з уст Христа пролунало звинувачення: «Запевняю вас, що митники й розпусниці випереджають вас до Царства Божого. Бо прийшов до вас Іван дорогою праведності, та ви не повірили йому, а митники й розпусниці повірили йому; ви ж, побачивши це, не покалися, щоб хоч потім повірити йому!»

Іван Хреститель прийшов проповідувати Істину, і його проповідь переконувала й наvertала грішників. Вони ідуть до Царства Небесного попереду тих, котрі у своїй самоправедності відкинули урочисті застереження. Митники й розпусниці були темними, а ці освічені люди знали дорогу Правди. Однак вони відмовилися прямувати дорогою до Божого раю. Істина, що мала бути для них запахом життя -- на життя, стала запахом смерті — на смерть. Явні грішники, відчувши огиду до самих себе, одержали хрещення від Івана, а ці вчителі виявилися лицемірами. Їхні власні запеклі серця перешкоджали їм прийняти Істину. Вони опиралися переконливому впливові Духа Божого. Вони відмовилися коритися Божим Заповідям.

[191] Христос не сказав, що вони не можуть увійти до Царства небесного, натомість показав, що вони самі створили собі перешкоди на шляху до нього. Двері для вождів

юдейського народу все ще були відчинені; запрошення продовжувало залишатися в силі. Христос палко бажав, аби вони переконалися в Істині й навернулися.

Священники і старійшини Ізраїлю провадили все своє життя в релігійних обрядах, які вважали надто священними, аби поєднувати їх зі світськими справами. Тому мали репутацію дуже релігійних людей. Проте вони виконували ці обряди лише про людське око, щоби створити враження побожних, посвячених

людей. Виявляючи позірний послух Богові, вони насправді відмовлялися слухатися Його. Вони не були виконавцями Правди, котрої навчали народ.

Христос проголосив Івана Хрестителя одним з найбільших пророків і показав Своїм слухачам, що вони мали достатнє свідчення того, що Іван — вісник від Бога. Слова проповідника в пустелі були сповнені сили. Він рішуче ніс свою вістку, викриваючи гріхи священників та правителів, наказуючи їм чинити діла Царства Небесного. Іван указував на їхнє гріховне нехтування авторитетом Отця, оскільки вони відмовилися виконувати доручену їм справу. Він не допускав жодного компромісу із гріхом, і багато з його слухачів навернулися до Правди.

Якби юдейські керівники були щирими, вони б прийняли Іванове свідчення і визнали Ісуса Месією. Але вони не принесли плодів покаяння та праведності. І саме ті, кого вони зневажали, прямували до Божого Царства попереду них.

У притчі син, котрий сказав: «Я іду, пане», представив себе вірним та слухняним, однак час показав, що його запевнення було нещирим. Насправді він не любив свого батька. Так і фарисеї пишалися власною святістю, та вона не витримала випробування. Вони робили вимоги Закону дуже суворими, коли це було їм вигідно, але коли послух вимагався від них самих, хитросплетеною софістикою позбавляли сили Божі постанови. Христос сказав про них:

[192]

«Так, як вони, не чинить, бо вони кажуть і не роблять» (Матв.23:3). Фарисеї не мали справжньої любові ні до Бога, ні до людей. Бог покликав їх співпрацювати з Ним для благословення світу, проте, прийнявши цей заклик на словах, на ділі вони відмовилися слухатися. Вони покладалися на себе, пишаючись власною добродійністю, однак нехтували Божими Заповідями. Вони відмовилися виконувати доручену Богом справу, і через їхні переступи Господь був готовий залишити непокірний народ.

Самоправедність — це фальшива праведність, і ті, що плекають її, будуть залишені, аби пожинати наслідки цього фатального обману. Сьогодні багато хто стверджують, що дотримуються Божих Заповідей, але в їхніх серцях немає любові Божої, тому вони не виявляють її до інших. Христос закликає їх об'єдна-

тися з Ним у справі спасіння світу, та вони задовольняються відповіддю: «Я їду, пане». Вони не йдуть. Вони не співпрацюють з тими, хто виконує служіння для Бога. Вони нероби. Подібно до невірного сина, вони дають Богові пусті обіцянки. Укладаючи в Церкві священний заповіт з Господом, ці люди урочисто обіцяли приймати Слово Боже, коритися йому та віддати себе на служіння Богові, однак не роблять цього. Вони називають себе синами Божими, але життям і характером зрікаються цих родинних зв'язків. Вони не підпорядковують свою волю Богові і живуть життям неправди.

Позірно вони виконують обітницю послуху, коли це не пов'язано з жодною жертвою; проте коли вимагається самозречення і самопожертва, коли вони усвідомлюють необхідність нести хрест, тоді відступають. Тоді зникає відчуття обов'язку і свідоме порушення Божих Заповідей стає звичкою. Вуха може чути Боже Слово, однак сили духовного сприйняття вже немає. Серце стало запеклим, совість спалена.

[193] Не думайте, що, якщо ви не виявляєте явної ворожнечі до Христа, то виконуєте служіння для Нього. Так ми лише обманюємо власні душі. Не використовуємо те, що Бог дав нам для Його служіння — чи то час, чи кошти, чи інші дари, — ми діємо проти Нього.

Сатана використовує байдуже, сонне ледарство так званих християн, аби зміцнити свої сили та повернути душі на свій бік. Багато хто вважає: хоч вони по суті не працюють для Христа, проте залишаються на Його стороні. Насправді ж вони дають можливість ворогові ступати на незайману територію і здобувати переваги. Нехтуючи обов'язком бути старанними працівниками свого Пана, залишаючи завдання невиконаними, а слова неказаними, вони дозволяють сатані мати владу над душами, котрі можна було б придбати для Христа.

Ми ніколи не зможемо бути спасеними в ледарстві та бездіяльності. Справді навернена людина не може жити даремним життям, не приносячи користі іншим. Ми не увійдемо до Неба, просто пливучи за течією; там не буде жодного ледаря. Якщо ми не докладасемо зусиль, аби здобути право на вхід до Царства Божого, якщо не намагаємося серйозно пізнати його

закони, то не придатні для перебування там. Хто відмовляється співпрацювати з Богом на/

землі, не співпрацюватиме з Ним і на Небі. Було б небезпечно узяти таких туди.

Митники і грішники мають більше надії, ніж ті, що знають Слово Боже, але не бажають коритися йому. Хто усвідомлює себе грішником, гріхи котрого ніщо не може покрити, хто бачить зіпсованість своїх душі, тіла й духа перед Богом, той тривожиться, аби не бути вічно роз'єднаним з Небесним Царством. Він розуміє свій хворобливий істан і прагне одержати зцілення від Великого Лікаря, Котрий сказав: «Того, хто до Мене приходить, Я не вижену геть» (Івана 6:37). Такі душі Господь може використати для роботи у Своему винограднику.

Син, котрий спочатку відмовився послухатися батьківського повеління, не був засуджений Христом, але не був і схвалений. Людей, яких представляє перший син, не можна похвалити за висловлений непослух. Їхня відвертість не може вважатися добродієм. Освячена Істиною й побожністю, вона робить людей відважними свідками Христа, але в устах грішника вона виражає зневагу і зухвалість, межуючи з богохульством. Той факт, що людина не лицемірить, анітрохи не робить її менш грішною. Коли заклик Святого Духа лунає до серця, наша безпека лише в тому, аби без зволікань відгукнутися на нього. Коли ви чуєте заклик: «Іди попрацюй сьогодні у винограднику», — не відмовляйтеся від запрошення. «Сьогодні, коли почуєте Його голос, не зробіть закам'янілими ваші серця» (Євр.4:7). Небезпечно зволікати із послухом. Ви можете ніколи не почути повторного запрошення.

І нехай ніхто не тішить себе думкою, що зможе легко й відразу залишити гріхи, що плекалися протягом певного часу. Це не так. Кожний виплеканий гріх послаблює характер та зміцнює звичку, результатом чого є фізичне, розумове й моральне зіпсуття. Ви можете розкаятися у своїх поганих учинках і повернутися на правильний шлях, але склад вашого розуму, близьке знайомство зі злом створюватимуть для вас труднощі у розпізнаванні добра і зла. Сатана буде використовувати сформовані шкідливі звички, щоб атакувати вас знову і знову.

[194]

У повелінні: «Іди, попрацюй сьогодні у винограднику» — міститься тестна щирість для кожної душі. Чи будуть у нас не тільки слова, але й діла? Чи буде покликаний до праці використувати усе своє знання, виконуючи роботу для Господаря виноградника вірно й безкорисливо?

Апостол Петро навчає нас, якого плану ми маємо притримуватися. «Благодать вам і мир хай помножиться, — говорить він, — у пізнанні Бога й Ісуса, нашого Господа! Усе те, що потрібно для життя і побожності, подарувала нам Його Божа сила — пізнанням Того, Хто покликав власною славою і чеснотою. Через них даровані нам дорогоцінні та великі обітницї, щоб через них ви стали учасниками Божественної природи, уникнувши морального розтління, що у світі. Тому докладіть усі старання, покажіть у вашій вірі чесноту, а в чесноті — пізнання, у пізнанні — стриманість, у стриманості — терпеливість, у терпеливості — побожність, у побожності — братерство, а в братерстві — любов» (2Петра 1:2

[195]

Якщо ви старанно доглядаєте виноградник власної душі, Бог зробить вас Своїми співробітниками. І ви будете трудитися не тільки для себе, а й для інших. Зображуючи Церкву виноградником, Христос не навчає нас обмежувати свої симпатії і працю лише членами нашої Церкви. Виноградник Господа має розширюватися. Бог бажає, аби цей виноградник поширився до всіх кінців Землі. У міру того як одержуємо настанови і благодать від Бога, ми повинні ділитися з іншими знанням про те, як доглядати за дорогоцінними рослинами. Таким чином зможемо розширити виноградник Господа. Бог очікує від нас свідчення віри, любові й терпіння. Він дивиться, чи використовуємо ми всі духовні переваги, аби стати умілими працівниками в Його винограднику на Землі, щоб ми могли увійти в Божий рай, той Едемський дім, звідки Адам і Єва були вигнані за непослух.

Бог є Батьком Свого народу, Він володіє батьківським правом сподіватися від нас вірного служіння. Подумайте про життя Христа. Стоячи на чолі людства, служачи Своему Отцеві, Він — приклад того, ким має і може бути кожний син. Бог вимагає сьогодні від людських істот послуху, виявленого Христом. Він служив Своему Батькові з любов'ю, охоче й добровільно. «Твою волю чинити, Мій Боже, Я хочу, — проголосив Він, — і

Закон Твій — у Мене в серці» (Псал.39:9). Христос не вважав жодну жертву надто великою, жодну працю надто важкою, аби звершити справу, заради котрої прийшов. У дванадцятирічному віці Він сказав: «Хіба ви не знали, що Мені треба бути при справах Мого Отця?» (Луки 2:49). Він почув заклик і взявся за роботу.

«Моя пожива, — сказав Він, — чинити волю Того, Хто послав Мене, та довершити Його справу» (Івана 4:34).

Так повинні служити Богові і ми. Справжнє служіння здійснює лише той, хто прагне до досконалого послуху.

Усі, котрі бажають бути синами і дочками Бога, повинні виявити себе як співробітники Бога, Христа й небесних ангелів. Це — випробування для кожної душі. Господь говорить про Своїх вірних слуг: «І будуть Мені вони власністю... на той день, що вчиню, і змилюсь над ними, як змилюється чоловік над синами своїми, що служать йому» (Мал.3:17).

[196]

Великою метою Божого провидіння є випробування людей для того, щоб дати їм можливість розвинути свій характер. Таким чином Він перевіряє, покірні вони Його повелінням чи ні. Ми не можемо здобути любов Бога за допомогою добрих діл, але вони свідчать, що ми володіємо цією любов'ю. Якщо ми підпорядковуємо свою волю Богові, то не будемо намагатися заслужити Його любов. Його любов як вільний дар буде прийнята в душу, і з любові до Нього ми з радістю коритимемося Його Заповідям.

Сьогодні у світі існують тільки два класи людей і тільки два класи будуть визнані на суді: порушники Божого Закону і його виконавці. Христос пропонує нам тест, за допомогою якого можемо визначити нашу вірність або невірність. «Якщо любите Мене, — говорить Він, — ви будете зберігати Мої заповіді... Хто має Мої заповіді та виконує їх, той Мене любить. А хто Мене любить, того полюбить і Мій Отець, і Я любитиму його і з'явлюся йому Сам... Хто ж не любить Мене, слів Моїх не виконує. Слово, яке ви чуєте, є не Моє, але Того, Хто послав Мене, — Отця». «Якщо будете зберігати Мої заповіді, то перебуватимете в любові Моїй, так само, як Я, зберігши заповіді Мого Отця, перебуваю в любові Його» (Івана 14:15-24; 15:10).

[197]

Розділ 23. Виноградник Господа

Матв.21:33-44

Юдейський народ

Слідом за притчею про двох синів іде притча про виноградник. У першій Христос звернув увагу юдейських учителів на важливість послуху. У другій Він указав на даровані Ізраїлеві багаті благословення та пов'язані з ними Божественні вимоги послуху. Він розкрив перед слухачами всю велич Божих намірів, які вони могли б здійснити через послух. Піднімаючи завісу майбутнього, Він показує: нехтуючи перевагою виконати наміри Бога, увесь народ втрачає Його благословення і накликає на себе загибель.

«Був чоловік-господар, — сказав Христос, — що насадив виноградник, обгородив його огорожею, викопав у ньому чавильню, збудував башту, найняв робітників і відійшов».

[198] Опис цього виноградника дає пророк Ісаї: «Заспіваю ж я вам про свого Улюбленого пісню любовну про Його виноградника! На плодючому версі гори виноградника мав був Мій Приятель. І обкопав Він його, й від каміння очистив його, і виноградом добірним його засадив, і башту поставив посеред його, і витесав у ньому чавило, і чекав, що родитиме він виноград...» (Ісаї 5:1,2). Господар вибирає ділянку необробленої землі; обгороджує, очищає, обкопує її та засаджує добірними лозами, сподіваючись багатого врожаю. Він очікував, що ця земля, яка тепер мала явні переваги в порівнянні з оточуючим пустирем, принесе йому честь, коли всі побачать результати його турботи і наполегливої праці. Так і Бог обрав у світі один народ, аби він був вихований та навчений Христом. Пророк говорить: «Бо виноградник Господа Саваота — то Ізраїлів дім, а муж Юди — коханий Його саджанець» (Ісаї 5:7). Бог наділив цей народ великими перевагами, рясно благословляючи

його Своїм добром. Він сподівався, що вони прославлять Його своїми плодами. Вони мали відкрити перед усіма народами принципи Божого Царства, виявити Божий характер у грішному, злому світі.

Як виноградник Господа, вони повинні були приносити плоди, які б цілковито відрізнялися від плодів язичеських народів. Ці ідолопоклонники повністю віддалилися учинкам нечестя. Насильство, злочинність, жадібність, гноблення, крайня підступність плекалися без жодних обмежень. Плодами цього дикого дерева були беззаконня, деградація, страждання. Помітною протилежністю їм мали стати плоди насадженої Богом лози.

Юдейський народ був удостоєний переваги виявити Божий характер, як він був відкритий Мойсееві. У відповідь на молитву Мойсея: «Покажи мені славу Своєю!» Господь пообіцяв: «Я переведу все добро Своє перед тобою...» (Вихід 33:18-19). «І перейшов Господь перед лицем його та й викликнув: Господь, Господь, — Бог милосердний і милостивий, довготерпеливий і многомилостивий та правдивий, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провину й переступ та гріх...» (Вихід 34:6-7). Саме такого плоду Бог чекав від Свого народу. Чистотою характеру, святістю життя, милосердям, добротою та співчуттям вони мали засвідчити, що «Господній Закон досконалий — він зміцнює душу» (Псал. 18:8).

Бог мав на меті наділити всі народи щедрими благословеннями через юдейську націю. Ізраїль повинен був приготувати шлях для поширення Його світла у всьому світі. Народи світу, потураючи своїм нечестивим нахилам, втра тили знання про Бога. Однак Бог у Своему милосерді не знищив їх. Він бажав дати їм можливість познайомитися з Ним через Його Церкву. Згідно із задумом Господа принципи, відкриті через Його народ, мали стати засобом відродження морального Божого образу в людині.

Саме для здійснення цієї мети Бог покликав Авраама з його язичеської родини і звелів йому оселитися в Ханаанській землі. «Народом великим тебе я вчиню, — сказав Він, -- і поблагословлю Я тебе, і звеличу ймення твоє, — і будеш ти благословенням» (Буття 12:2).

[199]

Нащадки Авраама — Яків та його потомки — були переселені до Єгипту, аби в середовищі цієї великої нечестивої нації відкрити принципи Божого Царства. Чистота Йосипа, його дивовижна праця задля збереження життя усього єгипетського народу були свідченням про життя Христа. Мойсей та багато інших також були Божими свідками.

У виході Ізраїлю з Єгипту Господь знову виявив могутність і милосердя. Його чудодійні прояви під час звільнення ізраїльтян з рабства та Його ставлення до них упродовж подорожі по пустелі були благословенням не тільки для них. Це були наочні уроки для навколишніх народів. Господь відкрив Себе як Бог, Котрий стоїть понад будь-якими людськими авторитетом і величчю. Ознаки й чудеса, здійснені Ним задля Свого народу, продемонстрували Його владу над природою та найвеличнішими з тих, що поклонялися природі. Бог перейшов гордою землею Єгипту, як пройде по Землі в останні дні. Вогнем і бурею, землетрусом і смертю великий «Я Є» викупив Свій народ. Він звільнив їх від рабства. Він провадив їх «цією великою пустинею, яка збуджує страх, де вуж, сараф і скорпіон...» (Втор.8:15). Він «спустив, немов дощ, на них манну для їжі, — і збіжжя небесне їм дав» (Псал. 77:24). «Бо частка Господня, — сказав Мойсей, — народ Його, Яків — відмірений уділ спадщини Його. Знайшов Він його на пустинній землі та в степу завивання пустельних гієн, та й його оточив, уважав Він за ним, зберігав Він його, як зіницю Свого ока. Як гніздо своє будить орел, як ширяє він понад своїми малятами, крила свої простягає, бере їх та носить їх він на рамені крилатім своїм, так Господь Сам провадив його, а бога чужого при нім не було» (П.Зак.32:9-12). Так Він узяв їх до Себе, щоб вони жили під покровом Всевишнього.

Христос був вождем дітей Ізраїлевих під час їхньої мандрівки в пустелі. Перебуваючи в хмарному стовпі вдень і вогняному — вночі, Він провадив і скеровував їх. Він охороняв їх від небезпек пустелі, привів до Обіцяної землі та перед лицем усіх народів, що не визнавали Бога, утвердив Ізраїля як Свою вибрану власність, як виноградник Господа.

Цьому народові було доручене Слово Боже. Огорожею йому слугували постанови Божого Закону — вічні принципи Істини,

справедливості й чистоти. Послух цим принципам мав стати їхнім захистом, рятуючи їх від руйнівної сили гріховних учинків. Подібно до башти у винограднику, Бог спорудив посеред їхньої землі Свій святий храм.

Христос був Наставником цього народу. Як колись у пустелі, Він залишався їхнім Учителем і Керівником. У Святає Святих над престолом благодаті skinії та храму перебувала Його слава. Він постійно виявляв до них багатства Своєї любові й довготерпіння.

Бог бажав, щоб ізраїльський народ був Його хвалою і славою. Їм були даровані всі духовні переваги. Бог не відмовляв їм ні в чому, що могло сприяти формуванню такого характеру, який би гідно представляв іншим Його Самого.

Послух Божому Законові сприяв би їхньому надзвичайному процвітанню перед лицем народів світу. Той, Хто міг дати їм мудрість і здібність до всілякої мистецької роботи, і надалі залишався їхнім учителем, ушляхетнюючи та звеличуючи їх через дотримання Його законів. Якби ізраїльтяни виявили послух, вони були б захищені від хвороб, що уражали інші народи, та обдаровані силою інтелекту. Слава, велич та сила Бога мали виявитися в їхньому добробуті. Вони повинні були стати царством священників. Бог наділив їх усіма здібностями, щоб вони зробилися найвидатнішим народом на Землі.

Христос через Мойсея ясно окреслив ізраїльтянам Божу мету та пояснив умови їхнього процвітання. «... Ти святий народ для Господа, Бога свого, — сказав Він, — тебе вибрав Господь, Бог твій, щоб ти був Йому вибраним народом зо всіх народів, що на поверхні землі. ...І ти пізнаєш, що Господь, Бог твій, — Він той Бог, той Бог вірний, що стереже заповіта та милість для тих, хто любить Його та хто додержує Його заповіді, на тисячу поколінь... Ти будеш виконувати заповіді й постанови та закони, що Я сьогодні наказую виконувати їх. І станеться, — за те, що ви будете слухатися цих законів, і будете додержувати, і будете виконувати їх, то й Господь, Бог твій, буде додержувати для тебе заповіт та милість, що був присягнув батькам твоїм. І буде Він любити тебе, і поблагословить тебе, і розмножить тебе, і поблагословить плід твоєї утроби та плід твоєї землі, — збіжжя твоє, і сік твій виноградний, і сік твоїх

[201]

оливок, порід биків твоїх і котіння отари твоєї на цій землі, яку присягнув батькам твоїм дати тобі. Ти будеш благословенний поміж усіма народами... І Господь відхилить від тебе всяку хворобу, і жодних лютих єгипетських недуг, які ти знаєш, не наведе їх на тебе» (П.Зак.7:6,9,11-15).

Якби вони виконували Його Заповіт, Бог обіцяв годувати їх достатком пшениці, насичувати медом зі скелі. Довгістю днів Він би наситив їх, дав би побачити спасіння Його.

Через непослух Богові Адам і Єва втратили Едем, через гріх прокляття спіткало всю землю. Однак якби Божий народ жив згідно з Його повеліннями, то краса й родючість його землі були б відтворені. Бог Сам давав їм вказівки щодо обробітку землі, і вони мали співпрацювати з ним у справі її відновлення. Таким чином, завдяки Божій турботі вся земля стала наочним уроком духовної істини. Подібно до того, як земля, перебуваючи у згоді з Божими законами природи, принесла б свої багаті плоди, так і людські серця, підкоряючись Його моральному Законові, відображали б риси Його характеру. Навіть язичники визнали б перевагу тих, хто служить і поклоняється живому Богові.

[202] «Дивіться, — сказав Мойсей, — навчив я вас постанов та законів, як наказав мені Господь, Бог мій, чинити так серед того Краю, куди ви входите, щоб посісти його. Бережіть і виконуйте їх, бо це мудрість ваша та ваш розум на очах народів, що вислухають усіх постанов тих та й скажуть: Тільки він мудрий та розумний народ, цей великий люд! Бо хто інший такий великий народ, що мав би богів таких йому близьких, як Господь, Бог наш, кожного разу, як ми кличемо до Нього? І хто інший такий великий народ, що має постанови й закони такі справедливі, як увесь той Закон, що я даю перед вами сьогодні?» (Втор.4:5-8).

Діти Ізраїлю повинні були заселити всю, призначену для них Богом територію. Народи, які відкинули поклоніння та служіння істинному Богові, мали бути позбавлені цих земель. Але Божий намір полягав у тому, аби через Ізраїль відкрити Свій характер і повернути людей до Себе. Євангельське запрошення повинно було прозвучати для усього світу. Через служіння жертвоприношення Христос мав бути звеличений перед наро-

дами, щоб кожний, хто споглядатиме Його, міг жити. Усі, хто, подібно до Рахав-хананеянки та Рут — моавітянки, відцураються ідолопоклонства і служитимуть істинному Богові, повинні з'єднатися з Його вибраним народом. У міру зростання чисельності ізраїльтян їхні кордони мали розширитися, аж поки їхнє царство не охопить увесь світ.

Бог прагнув привести всі народи під Своє милосердне управління. Він бажав, щоб земля наповнилася радістю й миром. Він створив людину для щастя і намагається наповнити людські серця небесним миром. Він хоче, щоб земні сім'ї були символом великої небесної родини.

Однак Ізраїль не здійснив Божих намірів. Господь говорить: «Я ж посадив був тебе виноградом добірним, увесь він — насіння правдиве! І як ти змінилась Мені на виродка винограду чужого?» (Єрем.2:21). «Ізраїль — буйний виноград, що родить подібне собі» (Осії 10:1). «Тепер же ти, єрусалимський мешканче та мужу юдейський, розсудить-но між Мною й Моїм виноградником: що ще можна вчинити було для Мого виноградаря, але Я не зробив того в ньому? Чому Я чекав, що родитиме він виноград, а він уродив дикі ягоди? А тепер завідомлю Я вас, що зроблю для Свого виноградаря: живопліт його викину, і він буде на знищення, горожу його розвалю, і він на потоптання буде, зроблю Я загубу йому, — він не буде обтинаний ані підсапуваний, — і виросте терня й будяччя на ньому, а хмарам звелю, щоб дощу не давали на нього! Бо... сподівався правосуддя, та ось кровопролиття, сподівався справедливості Він, та ось зойк...» (Ісаї 5:3-7).

[203]

Господь через Мойсея показав Своему народові, якими будуть результати невірності. Відмовляючись дотримуватися Його заповіту, вони відокремилися від життя Бога, тому Його благословення не могли зливатися на них. «Стережися, — сказав Мойсей, — щоб не забув ти Господа, Бога свого, не пильнуючи Його заповідей, і законів Його, і постанов Його, що я сьогодні наказую тобі, щоб, коли ти будеш їсти й наситишся, і добрі дома будуватимеш, і осядеш у них, а худоба твоя велика та худоба твоя мала розмножиться, і срібло та золото розмножаться тобі, і все, що твоє, розмножиться, то щоб не загордилося серце твоє, і щоб не забув ти Господа, Бога свого ... щоб ти не

сказав у серці своїм: „Сила моя та міць моєї руки здобули мені цей добробут...“ І станеться, якщо справді забудеш ти Господа, Бога свого, і підеш за іншими богами, і будеш їм служити, і будеш вклонятися їм, то врочисто свідчу вам сьогодні, — ви конче погинете! Як ті люди, що Господь вигубляє з-перед вас, так ви погинете за те, що не будете слухатися голосу Господа, Бога вашого!» (П.Зак.8:11-14,17,19,20).

Єврейський народ не звернув уваги на це попередження. Вони забули Бога і втратили розуміння своєї високої переваги бути Його представниками у світі. Одержані ними благословення не принесли жодного добра для світу. Усі свої переваги вони використали для власного прославлення. Юдеї обікрали як Бога, не виконавши довіреного Ним служіння, так і ближніх, не ставши для них релігійними керівниками та святим прикладом. Подібно до мешканців допотопного світу вони потурали гріховним нахилам своїх сердець. Таким чином, євреї перетворили священне служіння на фарс, говорячи: «Храм Господній, храм Господній, храм Господній отут!» (Єрем.7:4); водночас вони справляли спотворене враження про характер Божий, ганьбили Його ім'я й опоганювали Його святиню.

[204] Виноградарі, котрим було доручено доглядати за Господнім виноградником, не виправдали виявленого до них довір'я. Священики й учителі не були вірними наставниками народу. Вони не розкривали перед народом доброту й милосердя Бога та Його право на їхню любов й віддане служіння. Ці виноградарі прагнули тільки власної слави. Вони бажали присвоїти плоди виноградника, намагаючись привернути увагу й пошану людей до себе.

Вина вождів Ізраїлю не подібна до вина звичайного грішника. Ці люди взяли на себе найсерйозніші зобов'язання перед Богом. Вони присвятили себе тому, щоб навчати відповідно до «Так говорить Господь» та виявляти досконалий послух у щоденному житті. Однак вони спотворили Писання. Вони накладали на плечі людей непосильні тягарі, змушуючи їх на кожному кроці виконувати вигадані ними церемонії. Люди жили в постійному неспокої, оскільки не могли виконати усіх вимог, покладених на них рабинами. Усвідомлюючи неможли-

вість виконання людських заповідей, вони ставали недбалими і стосовно Заповідей Божих.

Господь навчав Свій народ, що саме Він є власником виноградника, а все, чим володіють люди, довірено їм для служіння Йому. Але священики і вчителі не виконали дорученої їм святої справи, поводячись так, ніби були володарями Божої власності. Вони систематично обкрадали Бога в засобах та здібностях, доручених їм для успіху Його роботи, їхні скупість і жадібність викликали презирство навіть у язичників. Внаслідок цього язичеський світ мав хибне розуміння характеру Бога та законів Його Царства.

Бог ставився до Свого народу з батьківським терпінням. Він намагався промовляти до його серця, то даруючи йому Свої милості, то позбавляючи його їх. Він терпляче вказував юдеям на їхні гріхи і так само терпляче очікував від них вдячності. Щоб нагадати про відповідальність перед Богом, до робітників виноградника були послані пророки й вісники, однак їх не вітали, натомість зустрічали як ворогів. Виноградарі переслідували й убивали їх. Бог посилав інших вісників, та з ними поводитися, як і з попередніми, і навіть зі ще більшою ненавистю.

Тоді Бог удався до останнього засобу: Він послав Свого Сина, кажучи: «Посоромляться Мого Сина». Проте запеклість виноградарів зробила їх мстивими, і вони сказали один до одного: «Це спадкоємець; ходімо вб'ємо його й одержимо його спадщину». Тоді заволодіємо виноградником, а з плодами вчинимо як заманеться.

Юдейські вожді не любили Бога, тому відмежувалися від Нього, відкинувши всі Його спроби налагодити справедливі взаємовідносини. Христос, улюблений Божий Син, прийшов, аби підтвердити права Власника виноградника, але виноградарі поставилися до Нього з відкритим презирством, говорячи: «Ми не бажаємо, аби ця Людина панувала над нами». Вони заздрили красі Христового характеру. Його вміння мовчати набагато перевищувало їхні методи, і вони боялися Його успіху. Він напучував їх, викриваючи їхнє лицемірство і вказуючи на неминучі наслідки таких дій. Вони ж при цьому скаженіли від люті. Вони не могли терпіти докорів, яких не в змозі були

спростувати. Юдейські вожді ненавиділи той високий зразок праведності, котрий постійно являв Христос. Вони бачили, що Його вчення викриває їхній егоїзм, тому вирішили вбити Його. У всіх Його вчинках вони бачили взірць правдивості, доброчесності й високої духовності, і це викликало їхню ненависть. Усе Його життя було докором їхньому самолюбству; і коли прийшло останнє випробування, яке мало виявити їхній остаточний вибір: послух на життя вічне або ж непослух на вічну загибель, — вони зреклися Святого Ізраїлевого. Коли їм було запропоновано обрати між Христом і Вараввою, вони вигукнули: «Відпусти Варавву!»

(Луки 23:18). Коли Пилат запитав: «А що я маю зробити з Ісусом?» — вони несамовито закричали: «Хай буде розп'ятий!» (Матв.27:22). «Вашого Царя розп'яти?» — запитав Пилат і почув відповідь від священників та правителів: «Ми не маємо царя, крім кесаря!» (Івана 19:15). Коли Пилат умив руки, кажучи: «Невинний я в крові Цього Праведника», — священники об'єдналися з темним натовпом, шалено вигукуючи: «Кров Його на нас і на наших дітях!» (Матв.27:24-25).

[206] Ось так юдейські вожді зробили свій вибір. Їхнє рішення було зареєстроване в книзі, котру Іван бачив у руці Сидячого на престолі і котру ніхто з людей не міг розгорнути. Це рішення постане перед ними в усій своїй безпощадності того дня, коли книга буде розпечатана Левом із покоління Юдиного.

Юдейський народ тішив себе думкою, що був улюбленцем Неба і завжди займатиме високе становище як Божа Церква. Вони називали себе дітьми Авраама, вважаючи основу свого добробуту такою непохитною, що ні земля, ні небо неспроможні позбавити їх таких переваг. Однак власним несправедним життям вони приготували собі засудження Неба та розділення з Богом.

Змалювавши перед священниками в притчі про виноградник заключний акт їхнього нечестя, Христос запитав: «Тож коли прийде господар виноградника, що зробить тим робітникам?» Священники з глибокою цікавістю слухали розповідь і, не усвідомлюючи, що притча стосується їх самих, приєдналися до відповіді народу: «Злих люто вигубить, а виноградник передасть іншим робітникам, які будуть віддавати йому частку

впору». Несвідомо вони винесли собі вирок. Ісус подивився на них, і під проникливим поглядом вони зрозуміли, що Він читає таємниці їхніх сердець. Його Божественність засяяла перед ними з очевидною силою. Вони побачили у виноградарях самих себе і мимоволі вигукнули: «Нехай так не буде!»

Урочистим, сповненим жалю голосом Христос запитав: «Хіба ви не читали ніколи в Писаннях: Камінь, який будівничі відкинули як непридатний, саме він став нарижним. Від Господа це сталося, і це дивовижне в очах наших? Тому й кажу це вам, що буде забране від вас Царство Боже і дане народові, який буде приносити його плоди. І хто впаде на цей камінь, розіб'ється, а на кого він упаде, того розчавить».

Якби юдейський народ прийняв Його, Христос відвернув би від них вирок. Але заздрість і ревність зробили їх запеклими, і вони вирішили не приймати Ісуса з Назарета як Месію. Вони відкинули Світло для світу, і відтоді їхнє життя огорнула опівнічна темрява. Юдейський народ спіткала передречена доля. Люті некеровані пристрасті людей зумовили їхню загибель. У сліпій ненависті вони нищили один одного. Їхня бунтівна, уперта гординя стягнула на них гнів римських завойовників. Єрусалим був зруйнований, храм лежав у руїнах, а місце, де він стояв, було зоране, наче поле. Діти Юди помирали найжахливішою смертю. Мільйони були продані в рабство до язичеських країн.

[207]

Як народ, юдеї не виконали Божих намірів, і виноградник був забраний від них. Переваги, котрими вони зловживали, справа якою знехтували, — були довірені іншим.

Церква в наші дні

Притча про виноградник стосується не тільки юдейського народу. Вона містить урок і для нас. Бог обдарував Церкву теперішнього часу великими перевагами і благословеннями, сподіваючись від неї відповідної віддачі.

Ми викуплені дорогою ціною. Лише віддавши належне величчю викупної жертви, зможемо збагнути результати Викуплення. На землі, зрошеній сльозами і кров'ю Сина Божого, мають бути принесені дорогоцінні райські плоди. Істини Слова

Божого в усій славі й досконалості повинні бути відкриті у житті Божого народу. Через Свій народ Христос бажає явити власний характер та принципи Божого Царства.

Сатана намагається протидіяти роботі Божій, постійно спонукаючи людей прийняти його принципи. Він представляє вибраний Божий народ ошуканим. Він — обвинувач братів; його звинувачення спрямовані проти тих, хто чинить правду. Через Свій народ Господь бажає дати відповідь на звинувачення сатани, показавши результати послуху Божественним принципам.

Ці принципи мають бути виявлені в житті кожного християнина, у кожній сім'ї, кожній церкві та кожній установі, заснованій для служіння Богові. Усе це має уособлювати, що може бути здійснено для світу. Вони мають бути наочними прикладами спасенної сили євангельських істин.

Усі є співпрацівниками в досягненні великої Божої мети для людського роду.

[208] Юдейські керівники з гордістю дивилися на свій величний храм і вражаючи релігійні церемонії, у той час як їхнім серцям бракувало Божественних справедливості, милосердя й любові. Ні слава храму, ні пишні обряди не могли служити для них рекомендацією перед Богом, бо вони не виявляли того єдиного, що цінне в Його очах. Вони не приносили Йому жертви зламаного й упокореного духу. Коли втрачаються животворні принципи Царства Божого, тоді множуються церемонії, зростає їхня пишність. Коли нехтують вихованням характеру, коли занедбують красу душі, а простоту благочестя випускають з уваги, тоді гордість і любов до показного вимагають зведення величних церковних споруд, розкішних прикрас та пишних церемоній. Однак Бога це не задовольняє. Він не приймає світську релігію з її церемоніями, удаваною побожністю і зовнішніми ефектами. Таке служіння не викликає жодного відгуку в небесних вісників.

Церква дуже дорога в Божих очах. Він цінує її не за зовнішні переваги, а за щирі побожність, яка вирізняє її з-поміж світу. Він оцінює Церкву відповідно до того, як її члени зростають у пізнанні Христа і практичному духовному досвіді.

Христос палко бажає одержати від Свого виноградника плоди святості і безкорисливості. Він шукає проявів любові й доброти. Уся краса мистецтва не може порівнятися із красою душі й характеру представників Христа в цьому світі. Атмосфера благодаті, що огортає душу віруючого, Святий Дух, Котрий працює над розумом та серцем, роблять його запахом життя — на життя і дають Богові можливість благословляти його працю.

Громада віруючих може бути найбіднішою на Землі. Вона може не мати зовнішньої привабливості, але якщо її члени володіють рисами Христового характеру, їхні думки будуть сповнені Його радістю. Ангели приєднаються до них у богослужінні. Хвала й подяка від щирих сердець підноситимуться до Бога як приємне жертвоприношення.

Господь бажає, щоб ми згадували про Його добродійства, розповідали про Його силу. Висловлюючи хвалу й подяку, ми виявляємо пошану до Нього. Він говорить: «Хто жертву подяки приносить, той шанує Мене» (Псал.49:23). Народ ізраїльський вихваляв Бога у священних піснях під час подорожі по пустелі. Заповіді й обітниці Господні були покладені на музику, і мандрівники співали їх впродовж усієї подорожі. І в Ханаані, зустрічаючись під час священних свят, вони мали пригадувати дивовижні Божі діла та віддавати подяку і славу Його імені. Бог бажав, щоб життя Його народу було життям хвали. Таким чином усі могли «пізнати дорогу» Його «на землі, посеред народів усіх — спа сіння» Його (Псал.66:3).

[209]

Так має бути і в наші дні. Люди цього світу поклоняються фальшивим богам. Вони можуть відвернутися від неправдивого служіння не тому, що почують засудження на адресу своїх друзів, а тому, що побачать дещо краще. Люди повинні дізнатися про доброту Бога. «Ви ж свідки Мої, — говорить Господь, — а Я Бог!» (Ісаї 43:12).

Господь бажає, щоб ми цінували великий План викуплення, аби нам усвідомити наші високі переваги як Божих дітей і ходити перед Ним у послусі та вдячності. Він бажає, щоб ми щодня радісно служили Йому відновленим життям.

Він палко бажає, щоб наші серця були сповнені подяки, бо наші імена записані в книзі життя в Агнця і ми можемо

покласти всі свої турботи на Того, Хто дбає про нас. Господь велить нам радіти, тому що ми — Його спадщина, тому що праведність Христа — це білий одяг Його святих, тому що маємо блаженну надію на скорий Прихід нашого Спасителя.

Віддавати Богові щиру сердечну хвалу — такий же обов'язок, як і молитва. Ми повинні показати світові й усім мешканцям Неба, що високо цінуємо дивовижну Божу любов до грішного людства та сподіваємося дедалі більших благословень від Його незмірної повноти. Нам необхідно набагато більше говорити про свій духовний досвід. Після особливого злиття Святого Духа наша радість у Господі, наша корисність у служінні Йому набагато зростуть, якщо ми розповідатимемо про Його доброту й дивовижні діла задля Своїх дітей.

Ці духовні досвіди позбавляють сили сатану. Вони відганяють дух незадоволення і нарікання, а спокусник втрачає підставу для своєї діяльності. Дух хвали й подяки розвиває такі риси характеру, які дозволять мешканцям Землі увійти в небесні оселі.

[210]

Таке свідчення справлятиме добрий вплив на оточуючих. Жодний інший засіб не буде таким дійовим для навернення душ до Христа.

Ми маємо прославляти Бога своїм практичним служінням, роблячи усе можливе, аби гідно звеличити Його ім'я. Бог наділяє нас Своїми дарами, щоб ми також могли давати іншим і таким чином відкривати Його характер світові. В юдейській релігійній системі дари та приношення були суттєвою частиною поклоніння Богові. Ізраїльтяни були навчені віддавати десятку частину всіх своїх прибутків на служіння у святині. Крім цього вони мали приносити жертви за гріх, добровільні дари та жертви подяки. Так у давнину підтримувалося служіння Євангелія. Бог сподівається від нас не меншого, ніж сподівався від Свого народу за стародавніх днів. Велика справа спасіння душ має невпинно просуватися вперед. Для здійснення цієї роботи Він передбачив десятину, дари та приношення. Він бажає, щоб саме таким чином підтримувалося служіння Євангелія. Бог визначив десятину як Свою власність; її потрібно вважати тією святою частиною, яку необхідно покласти до Його скарбниці на користь Його справи. Він просить, щоб ми також приносили

добровільні дари і подячні жертви. Усе це слід присвятити для поширення євангельської вістки до найвіддаленіших куточків Землі.

Служіння Богові включає й особисте служіння. Докладаючи особистих зусиль, ми маємо співпрацювати з Ним у справі спасіння світу. Христове доручення: «Ідіть по цілому світі й усьому творінню проповідуйте Євангеліє», — звернене до Його послідовників (Марка 16:15). Усі, хто присвятив себе Христові, присвятили себе і спасінню ближніх. Їхні серця будуть битися в унісон із серцем Христа. Вони будуть сповнені тим самим прагненням спасати душі, котре відчуває і Він. Не всі можуть виконувати однакову роботу, однак місце і робота знайдуться для кожного.

У стародавні часи Авраам, Ісак, Яків, Мойсей з його лагідністю і мудрістю, Ісус Навин з його різноманітними талантами — усі зробили свій внесок у Божу справу. Музика Маріям, мужність і добродіє Дебори, ніжна любов Рут, послух і відданість Самуїла, непохитна вірність Іллі, пом'якшуючий та упокорюючий вплив Єлисея — усе це мало значення для служіння Господу. Так і тепер — усі, кому були даровані Божі благословення, мають відгукнутися на це відданим служінням: кожний дар потрібно використати для розширення Його Царства та слави Його імені.

Усі, що прийняли Христа як особистого Спасителя, повинні виявити у своєму житті істину Євангелія та його спасенну силу. Бог не ставить перед людиною жодних вимог, не давши їй усього необхідного для їх виконання. Завдяки благодаті Христа ми можемо виконати все, чого очікує від нас Бог. Через Божий народ мають бути відкриті всі багатства Неба. «У цьому прославлений Мій Отець, — говорить Христос, — щоб ви проносили багатий урожай і стали Моїми учнями» (Івана 15:8).

Бог вважає всю землю Своїм виноградником. Хоч тепер вона ще перебуває в руках узурпатора, проте належить Богові. Це Його власність як за правом Творіння, так і за правом Випкуплення. За цей світ була принесена жертва Христа. «Бо так Бог полюбив світ, що дав Свого Єдинородного Сина» (Івана 3:16). Тільки завдяки цьому єдиному дарові люди можуть одержувати всі інші дари. Увесь світ щодня отримує благословення

[211]

від Бога. Кожна крапля дощу, кожний промінь світла, проліті на невдячний рід, кожні листочок, квітка і плід свідчать про довготерпіння та велику любов Бога.

Яку ж подяку люди приносять великому Подателеві? Як вони ставляться до Божих повелінь? Кому віддають на служіння своє життя? Вони служать мамоні. Багатство, суспільне становище, світські задоволення — ось їхня мета. Багатство ж здобувається обкраданням — і не лише людей, а й Бога. Люди використовують Його дари, аби задовольнити самолюбство. Усе, що вони можуть ухопити, служить для власної захланності та егоїстичних задоволень.

[212] Той самий гріх, що спричинив падіння Ізраїлю, панує і в сучасному світі. Невдячність щодо Бога, нехтування можливостями та благословеннями, егоїстичне привласнення Божих дарів — ось у чому полягав той гріх, який накликав гнів на Ізраїля. Це призведе до загибелі й сучасний світ. Не тільки про Єрусалим плакав Христос, стоячи на Оливній горі та споглядаючи улюблене місто. У долі Єрусалима Він бачив загибель світу. «Якби ти зрозумів хоч у цей день, що потрібно для твого миру! Тепер же це сховано від очей твоїх!» (Луки 19:42).

«У цей день». Цей день наближається до кінця. Час милості та сприятливих можливостей майже закінчився. Уже збираються хмари відплати. Тих, що відкинули Божу благодать, невдовзі спіткає неминуча загибель.

Однак світ спить. Люди не знають часу своїх відвідин.

У цей критичний час де має бути Церква? Чи відповідають її члени Божим вимогам? Чи виконують доручення Господа, відкриваючи Його характер світові? Чи привертають увагу ближніх до останніх можливостей вістки перестороги?

Людство у небезпеці. Маса людей гинуть. Проте як мало з тих, що називають себе послідовниками Христа, відчувають тягар за долю цих душ... Доля світу покладена на вагу, однак це мало хвилює навіть тих, хто сповідує віру в найбільш серйозну істину, будь-коли дану смертним. Відчувається брак тієї любові, яка спонукала Христа залишити Свою небесну оселю і прийняти людську природу, аби Божественне могло доторкнутися до людського і навернути його до Бога. Божий

народ ніби скутий заціпенінням, паралічем, що заважає йому усвідомити свій теперішній обов'язок.

Коли ізраїльтяни увійшли до Ханаану, вони не заволоділи всією землею, не виконавши через це Божих намірів. Частково завоювавши землю, вони оселилися на ній, аби споживати плоди своїх перемог. У своєму невір'ї та бажанні йти шляхом найменшого опору вони скупчилися на завойованих ділянках, замість того щоб рухатися вперед, займаючи нові території. Так вони почали віддалятися від Бога. Своїм небажанням здійснити Божі наміри вони унеможливили виконання Його обітниць благословення і для них самих. Чи не так само чинить Церква сьогодні? У той час як увесь світ потребує Євангелія, християни скупчуються там, де самі можуть насолоджуватися перевагами Євангелія. Вони не відчують потреби освоювати нові

[213]

території, несучи Вістку спасіння на незаймані поля. Вони відмовляються виконувати Христове доручення: «Ідіть по цілому світу й усьому творінню проповідуйте Євангеліє» (Марка 16:15), Хіба вони менш винні, ніж юдейська церква?

Послідовники Христа стоять перед небесним судом: через брак горливості і слабкість зусиль у служінні Богові вони відмічені як невірні. Якби вони прагнули якнайкраще виконати своє завдання, засудження не впало б на них. Якби їхні серця цілковито були присвячені роботі, вони могли б зробити набагато більше. І вони самі, і світ знає, що великою мірою втратили дух самозречення й готовності нести свій хрест. У небесних книгах напроти багатьох імен буде написано: «Не працівники, а споживачі». Багато з тих, що носять ім'я Христа, затьмарюють Його славу, приховують Його красу, принижують Його честь.

Імена багатьох віруючих записані в церковних книгах, однак вони не перебували під керівництвом Христа. Вони нехтують Його напучуваннями і не виконують Його роботу. Отже, перебувають під управлінням людського ворога. Ці люди не чинять добра ближнім, значить завдають їм незмірної шкоди. Їхній вплив не є запахом життя — на життя, натомість смерті — на смерть.

Господь говорить: «Чи ж оцього Я не покараю?» (Єрем.5:9). Оскільки діти Ізраїлю не спромоглися виконати Божих намірів, то були залишені і Божий заклик був звернений до інших народів. Якщо ж сучасні християни виявляться невірними, то хіба не будуть і вони відкинуті подібним чином?

У притчі про виноградник Христос проголосив виноградарів винними. Вони відмовилися повернути своєму панові плоди його землі. В юдейському народі це були священики і вчителі, котрі провадили народ хибними шляхами і цим обкрадали Бога в служінні, якого Він вимагав від них. Саме вони відвернули народ від Христа.

[214] Христос відкрив Божий Закон, не змішаний з людською традицією, як великий взірець послуху. Це викликало ворожість рабинів. Вони піднесли людське вчення вище Божого Слова і відвернули народ від його постанов. Вони не бажали залишити свої людські заповіді та підкоритися вимогам Слова Божого. Не бажали в ім'я Істини пожертвувати гордістю розуму й людською славою. Коли прийшов Христос, відкриваючи народові вимоги Божі, священики і старійшини не визнали Його права стати між ними та народом. Не прийнявши Його докорів і застережень, вони вирішили підбурювати проти Нього народ і змовилися вбити Його.

На них лежить відповідальність за відкинення Христа й усі наслідки цього. Релігійні вожді призвели націю до гріха та загибелі. Хіба не зауважуються такі самі тенденції і в наші дні? Чи не йдуть слідами юдейських лідерів багато хто з працівників Господнього виноградника? Чи не відвертають релігійні вчителі увагу людей від простих вимог Слова Божого? Замість того щоб навчати їх послуху Господнім Заповідям, хіба не навчають вони їх переступу? З багатьох церковних кафедр людей переконують, що Божий Закон більше не зв'язує їх. Натомість звеличуються людські традиції, постанови, звичаї. Люди, наділені дарами від Бога, сповнені через це гордістю і самовдоволенням, водночас ігноруючи Божі вимоги.

Нехтуючи Законом Божим, люди не знають, що чинять. Божий Закон — це відображення Його характеру. У ньому втілені принципи Його Царства. Хто відмовляється прийняти ці принципи, той перебуває поза руслом потоку Божих благословень.

Славні можливості, запропоновані Ізраїлеві, могли бути реалізовані лише через послух Божим Заповідям. Та сама шляхетність характеру, та сама повнота благословень — благословень для розуму, душі й тіла, благословень для дому і поля, благословень для теперішнього життя і життя прийдешнього — можливі для нас лише через послух.

У духовному світі, як і у світі природи, послух Божим законам є умовою плодоношення. Коли ж служителі навчають народ нехтувати Божими Заповідями, вони перешкоджають йому приносити плід на славу Божу. Ці вчителі винні в тому, що позбавляють Господа плодів Його виноградника.

За повелінням свого Владики Божі вісники приходять і до нас. Вони приходять, вимагаючи, як це робив і Христос, послуху Слову Божому. Вони розказують про Його бажання одержати плоди виноградника — плоди любові, лагідності, самовідданого служіння. Але хіба багато хто з працівників винограднику не гніваються подібно до юдейських вождів? Коли вимоги Божого Закону розкриваються перед людьми, чи не використовують ці вчителі свій вплив, аби схилити людей відкинути цей Закон? Таких учителів Бог називає невірними слугами.

[215]

Божі слова, звернені до стародавнього Ізраїлю, містять урочисте попередження і для сучасної Церкви та її керівників. Про Ізраїль Господь сказав: «Я можу йому написати Закон Свій хоч тисячу разів, — як чуже пораховане буде!» (Осії 8:12). А до священників та вчителів Він промовив: «Погиє народ Мій за те, що не має знання: тому, що знання ти відкинув, відкину й тебе... А тому, що забув ти Закон свого Бога, забуду синів твоїх й Я!» (Осії 4:6).

Чи залишаться Божі застереження не зауваженими, а сприятливі можливості для служіння невикористаними? Чи зневага світу, гордощі розуму, пристосування до людських звичаїв і традицій стримуватимуть послідовників Христа від служіння Йому? Чи відкинуть вони Боже Слово, як колись юдейські вожді відкинули Христа? Нам відомі результати гріха Ізраїлю. Чи прийме до уваги ці застереження сучасна Церква?

«Коли ж деякі з гілок відломилися, а ти, будучи дикою оливкою, прищепився до них і живишся з кореня та соку

оливкового дерева, то не хвалися. ... Вони відломалися через невірство, а ти тримаєшся вірою. Не величайся, але бійся. Бо коли Бог не пощадив природних галузок, то Він і тебе не

[216] пощадить» (Римл.11:17-21)

Розділ 24. Без весільного одягу

Матв. 22:1 -14

Притча про весільний одяг викладає урок із надзвичайно важливими наслідками. Весілля символізує союз людства з Божеством, а весільний одяг зображає характер, яким мають володіти всі, визнані гідними гостями на весіллі.

Ця притча, як і притча про велику гостину, ілюструє євангельський заклик, його відкинення юдейським народом та запрошення милості, звернене до язичників. Однак, розповідаючи про тих, що відкинули запрошення, притча змальовує ще зухвалішу образу, ще жахливіше покарання. Заклик на бенкет — царське запрошення. Воно походить від того, хто наділений владою наказувати. Запрошення царя — це вияв високої честі. Однак цією честю знехтували. Царський авторитет зневажили. Якщо до запрошення господаря поставилися байдуже, то відповіддю на запрошення царя були образа й убивство. Люди зустріли його рабів із презирством, знущалися над ними і вбили їх.

Господар, побачивши, що його запрошенням злегковажили, проголосив: жоден із запрошених мужів не скуштує його вечері. Але тим, хто виявив презирство до царя, був винесений більш суворий вирок, ніж вигнання від його присутності та столу. «Цар розгнівався, послав своє військо, вигубив убивців і спалив їхнє місто». В обох притчах бенкет наповнюється гостями, але друга наголошує: усі запрошені мали зробити деяке приготування.

[217]

Хто знехтував цим приготуванням, той був вигнаний геть.

«Цар прийшов подивитися на тих, що зібралися, і побачив чоловіка, не вбраного у весільний одяг, і каже йому: Друже, як ти ввійшов сюди без весільного одягу? Той же мовчав. Тоді сказав цар слугам: Зв'яжіть йому ноги й руки та викиньте в зовнішню темряву: там буде плач і скрегіт зубів».

Запрошення на бенкет було проголошене учнями Христа. Наш Господь послав дванадцятьох, а згодом ще сімдесятьох вісників, котрі оголосили наближення Царства Божого, закликаючи людей покаятися і вірувати в Євангеліє.

Але заклик залишився без уваги. Люди, запрошені на бенкет, не прийшли. Згодом слуги були послані знову, аби сказати: «Ось я приготував мій бенкет, моїх волів та годовану худобу зарізано і все готове, приходьте на весілля!» Ця вістка проповідувалася юдейському народові після розп'яття Христа, однак нація, котра вважала себе Божим особливим народом, відкинула Євангеліє, проголошене їй у силі Святого Духа. Багато хто зробили це з підкресленим презирством. Інші ж були так розгнівані запропонованими спасінням і прощенням за відкинення Господа слави, що повстали на проповідників цієї вістки. Тоді настало «велике переслідування» (Дії 8:1). Багато чоловіків та жінок були ув'язнені, а деякі з Господніх вісників, такі як Степан та Яків, були вбиті.

Таким чином юдейський народ підтвердив своє відкинення Божого милосердя. Результат цього відкинення був провіщений Христом у притчі. Цар «послав своє військо, вигубив убивців і спалив їхнє місто». Виголошений тут вирок над юдеями знайшов своє виконання у зруйнуванні Єрусалима та розсіянні нації.

Третє запрошення на бенкет символізує проповідь Євангелія язичникам. Цар сказав: «Оскільки весілля готове, а запрошені виявилися недостойними, то ідіть на роздоріжжя і, кого тільки зустрінете, кличте на весілля».

[218] Слуги царя, вийшовши на дороги, «зібрали усіх, кого знайшли — і злих і добрих». Це було змішане товариство. Деякі з них поважали господаря бенкету не більше, ніж ті, що відмовилися від запрошення. Категорія гостей, запрошених спочатку, вважала, що не може дозволити собі пожертвувати світськими перевагами задля участі в царському бенкеті. І серед тих, що прийняли запрошення, були деякі, котрі думали про власні інтереси. Вони прийшли скористатися багатством бенкетного столу, проте не мали жодного бажання вшанувати царя.

Коли цар прийшов подивитися на гостей, перед ним відкрився справжній характер кожного з них. Для кожного гостя

бенкету був приготований весільний одяг. Цей одяг був подарунком царя. Одягаючи його, гості виявляли свою повагу до господаря бенкету. Однак один чоловік був убраний у свій звичайний одяг. Він відмовився зробити необхідне приготування, якого вимагав цар. Він знехтував одягом, придбаним для нього за велику ціну. Цим він образив свого пана. На питання царя: «Як ти ввійшов сюди без весільного одягу?» — він нічого не міг відповісти, отже, засудив самого себе. Тоді цар сказав: «Зв'яжіть йому ноги й руки та викиньте в зовнішню темряву».

Царська перевірка гостей на бенкеті зображає роботу суду. Гості на євангельському бенкеті — це ті, хто заявляє, що служить Богові, і чиї імена записані у книзі життя. Проте не всі, що вважають себе християнами, є справжніми учнями. Перш ніж буде дана остаточна винагорода, має бути вирішено, хто гідний одержати спадщину праведних. Це рішення необхідно буде прийняти ще до Другого приходу Христа на хмарах небесних, бо коли Він прийде, Його нагорода з Ним, «щоб віддати кожному за його вчинками» (Об'явл.22:12). Отож, перед Приходом Господа буде розглянута справа кожної людини, прийняте відповідне рішення і кожному з послідовників Христа буде призначена нагорода згідно з його ділами.

У той час як люди ще живуть на Землі, у небесних дворах уже здійснюється робота слідчого суду. Перед Божим зором проходить життя кожного з Його послідовників. Усі справи досліджуються відповідно до записів у небесних книгах і вічна доля кожного вирішується за його вчинками.

[219]

Весільний одяг у притчі символізує чистий, незаплямований характер, яким володітимуть правдиві послідовники Христа. Церкві було дано «зодягнутися в чистий світлий вісон», «що немає ні плями, ні вади, і нічого такого подібного» (Ефес.5:27). Вісон, згідно з Писанням, — «то праведність святих» (Об'явл.19:8). Це праведність Христа, Його власний бездоганний характер, котрим через віру наділяються усі, що приймають Його як свого особистого Спасителя.

Білий одяг невинності носили наші прабатьки, поселені Богом у святому Едемі. Вони жили в досконалій гармонії з Божою волею. Уся сила їхньої любові належала Небесному Отцеві. Прекрасне м'яке світло, світло Боже, огортало святу

пару. Цей одяг зі світла був символом їхнього духовного одягу небесної чистоти. Якби вони залишалися вірними Богові, він завжди огортав би їх. Але коли увійшов гріх, вони розірвали свій зв'язок з Богом і світло, що оточувало їх, відійшло від них. Нагі й засоромлені, вони намагалися замінити небесні одяжі зшитим фіговим листям, аби прикрити своє тіло.

Саме так чинять порушники Божого Закону ще від дня непослуху Адама та Єви. Вони зшивають фігове листя, аби прикрити наготу, спричинену переступом. Вони носять винайдені ними одяжі, намагаючись покрити свої гріхи, власними ділами аби заслужити прихильність Бога.

Однак вони ніколи не зможуть досягти цього. Жодний людський винахід не здатний замінити втрачені шати непорочності. Жодний одяг з фігового листя, жодне світське плаття не можуть носити ті, що сядуть разом із Христом та ангелами на весільній вечері Агнця.

Лише шати, запропоновані Самим Христом, можуть зробити нас спроможними з'явитись у присутність Бога. У ці шати — одяг Його власної праведності — Христос зодягне кожную розкаюну, віруючу душу. «Раджу тобі, — говорить Він, — купити в Мене... білу одіж, щоб зодягнутися, аби не видно було сорому твоєї наготи» (Об'явл.3:18).

[220] Цей одяг, зітканий на небесному верстаті, не має жодної нитки людського винаходу. Христос, будучи в людському тілі, досягнув досконалого характеру і цим характером бажає наділити й нас. «Уся праведність наша — немов поплямована одіж» (Ісаї 64:6). Усе, що ми самі можемо зробити, опоганене гріхом. Та Син Божий «з'явився, аби взяти наші гріхи, а в Ньому гріха нема». Гріх визначений як «беззаконня» (Івана 3:5,4). Христос же був слухняний кожній вимозі Закону. Він сказав про Себе: «Твою волю чинити, Мій Боже, Я хочу, і Закон Твій — у Мене в серці» (Псал. 39:8). Перебуваючи на Землі, Він сказав Своїм учням: «Я зберіг заповіді Мого Отця» (Івана 15:10). Своїм досконалим послухом Він зробив можливим для кожної людської істоти бути слухняною Божим Заповідям. Коли ми підпорядковуємо себе Христу, наше серце з'єднується з Його серцем, наша воля зливається з Його волею, розум стає одним цілим з Його розумом, наші думки сповнені Ним, ми

живемо Його життям. Ось що означає бути вбраним в одяг Його праведності. Тоді, дивлячись на нас, Господь бачить не одяг із фігового листя, не наготу і потворність гріха, натомість Свій власний одяг праведності, котрим є досконалий послух Законові Єгови.

Цар оглянув гостей весільного бенкету. Лише ті з них були прийняті, котрі виявили послух Його вимогам і вбралися у весільний одяг. Така сама доля спіткає і гостей євангельського бенкету. Усі мають перейти через уважне дослідження великого Царя, і прийняті будуть лише ті, котрі зодягнулися у праведність Христа.

Праведність — це правильні вчинки, і саме відповідно до своїх діл усі будуть суджені. Наш характер відкривається в тому, що ми робимо. Діла виявляють, чи щира наша віра.

Для нас недостатньо вірити, що Ісус не був обманщик і що біблійна релігія — не хитрі вигадки. Ми можемо вірити, що ім'я Ісуса — єдине ім'я під небом, яким людина може спастися, проте так і не зробити Його через віру своїм особистим Спасителем. Вірити в теорію істини — замало. Замало визнавати віру в Христа і зареєструвати своє ім'я в церковній книзі. «Хто зберігає Його заповіді, той у Ньому перебуває, а Він — у ньому; а що Він у нас перебуває, дізнаємося від Духа, Якого Він нам дав». «З того дізнаємося, що ми Його пізнали, якщо дотримуємо Його заповіді» (1Івана 3:24; 2:3). Це правдивий доказ навернення. Яким би не було наше визнання віри, воно нічого не значить, якщо в наших ділах праведності не виявлений Христос.

[221]

Істина має бути посаджена в серці. Вона повинна управляти нашим розумом та контролювати почуття. Увесь характер повинен нести печать Божественного Слова. Кожну йоту, кожну риску Слова Божого необхідно запровадити в щоденне життя. Хто стає учасником Божественної природи, той перебуватиме в гармонії з Божим великим мірилом праведності — Його святим Законом. Закон — це норма, за якою Бог оцінює вчинки людей. З ним буде порівнюватися наш характер на суді.

Багато хто стверджують, що смерть Христа скасувала Закон, але цим вони суперечать словам Самого Христа: «Не думайте, що Я прийшов відмінити Закон або Пророків... Запевняю вас,

[222]

доки будуть існувати небо й земля, жодна йота, жодна риска із Закону не зникне» (Матв.5:17-18). Христос віддав Своє життя саме задля викуплення людини від наслідків порушення Закону. Якби Закон можна було змінити або скасувати, Христу не потрібно було б помирати. Своїм життям на Землі Він звеличив Божий Закон. Своєю смертю Він утвердив Його. Він віддав Своє життя в жертву не для того, щоб зруйнувати Божий Закон або занизити його вимоги, натомість щоб захистити справедливість, показати незмінність Закону, утвердити його навіки.

Сатана заявив, що людина не здатна виконати Божі Заповіді, і справді, власними силами цього неможливо досягти. Проте Христос, прийшовши в людському тілі, Своїм досконалим послухом довів, що людина, об'єднана з Богом, може дотримуватися кожної Божої настанови.

«А тим, які прийняли Його, дав владу стати Божими дітьми, — тим, які вірять у Його ім'я» (Івана 1:12). Ця влада — не людського походження. Це влада Бога. Коли душа приймає Христа, вона приймає і силу жити життям Христа.

Бог вимагає досконалості від Своїх дітей. Його Закон — відображення Його власного характеру, зразок для будь-якого характеру. Цей вічний зразок даний усім, аби не виникло жодної помилки стосовно моральних якостей тих людей, яких Бог візьме у Своє Царство. Життя Христа на Землі було досконалим проявом Божого Закону, і коли ті, хто називає себе Божими дітьми, стануть подібними до Христа в характері, вони також будуть слухняні Божим Заповідям. Тоді Господь удостоїть їх стати членами небесної сім'ї. Зодягнені у славні шати Христової праведності, вони одержать місце на царському бенкеті. Вони матимуть право приєднатися до омитого Христовою кров'ю народу.

Чоловік, що прийшов на бенкет без весільного одягу, зображає духовний стан багатьох людей сучасного світу. Вони вважають себе християнами, претендуючи на благословення й даровані Євангелієм переваги, однак не відчують потреби в перетворенні характеру. Вони ніколи не пережили справжнього покаяння у гріхах. Вони не усвідомлюють своєї потреби в Христі і не вправляються у своїй вірі в Нього. Ці люди не

перемогли успадкованих та набутих схильностей до зла. Проте вважать себе достатньо добрими і покладаються на власні заслуги, замість того щоб довіритися Христу. Ці слухачі Слова прийшли на бенкет, однак не вбралися в одяг Христової праведності.

Багато так званих християн — це просто добропорядні люди у світському розумінні. Вони відмовилися від того дару, котрий єдиний може зробити їх здатними прославляти Христа, являючи Його світові. Робота Святого Духа зовсім не знайома їм. Вони не є виконавцями Слова. Небесні принципи, котрі вирізняють з'єднаних із Христом з-поміж з'єднаних зі світом, стали майже непомітними. Ті, що називають себе послідовниками Христа, уже не окремих і не особливий народ. Люди підпорядковують себе світові, його нормам, звичаям і самолюбству. Церква приєдналася до світу, порушуючи Закон, у той час як світ мав би приєднатися до Церкви, дотримуючись Закону. Щоденно Церква наворачтається до світу.

Усі ці люди сподіваються осягти спасіння завдяки смерті Христа, водночас відмовляючись жити Його життям самопожертви. Вони вихваляють багатства дарованої благодаті, а самі намагаються прикритися позірною праведністю і приховати вади свого характеру, однак їхні зусилля будуть даремними в день Божий.

[223]

Праведність Христа не покриє жодного виплеканого гріха. Людина може бути законопорушником у серці, хоч зовні не чинить жодного переступу, і світ вважатиме її людиною досконалої чистоти. Але Божий Закон бачить таємниці серця. Кожний учинок суджено за його мотивами. На суді встоїть тільки те, що узгоджується з принципами Божого Закону.

Бог є любов. Він явив цю любов у дарі Ісуса Христа. Віддавши Свого Єдинородного Сина, щоб кожний, хто вірить у Нього, не загинув, але мав життя вічне, Він нічого не пошкодував для тих, кого бажав викупити як Свою власність (Івана 3:16). Він віддав нам усе Небо, звідки можемо черпати сили й мужність, аби не відступити і не бути переможеними лукавим ворогом. Але любов Бога не означає, що Він може безумовно прощати гріх. Він не простив його сатані, Він не простив його Адамові й Каїнові; безумовного прощення не одержить

і будь-яка інша людина. Він не потуратиме нашим гріхам, не помічаючи вад нашого характеру. Він бажає, щоб ми перемогли їх у Його ім'я.

Хто відкидає дар Христової праведності, ті відмовляються мати такі якості характеру, які дозволили б їм стати синами і дочками Бога. Вони відмовляються від того єдиного, що може зробити їх гідними участі у весільному бенкеті.

У притчі на питання царя: «Як ти ввійшов сюди без весільного одягу?» — чоловік мовчав. Так буде і великого судного дня. Зараз люди можуть виправдовувати вади свого характеру, але того дня в них не знайдеться жодного виправдання.

Християнські церкви нашого часу удостоєні величезних переваг. Господь відкрився нам у постійно зростаючому світлі. Наші привілеї набагато більші від переваг Божого народу давнини. Ми володіємо не тільки великим світлом, дорученим Ізраїлеві, але й маємо більше свідчення великого спасіння, здійсненого Христом. Те, що було символами і прообразами для юдеїв, стало реальністю для нас. Вони мали історію Старого Завіту, ми ж, окрім неї, володіємо Новим Завітом. Ми маємо незаперечне свідчення про Спасителя, Котрий прийшов, був розп'ятий, воскрес і над розкритою

[224]

гробницею Йосипа проголосив: «Я є воскресіння і життя». Завдяки пізнанню Христа і Його любові Царство Боже перебуває серед нас. Христос відкритий нам у проповідях і прославлений у піснях. Для нас приготовлений багатий, щедрий духовний бенкет. Весільний одяг, куплений за безмежну ціну, пропонується кожній душі даром. Божі вісники виклали нам істини про праведність Христа, оправдання вірою, великі дорогоцінні обітниці Божого Слова, потіху Духа Святого; вони дали нам добре обгрунтоване запевнення вічного життя в Божому Царстві. Що міг ще більше зробити Бог, готуючи для нас велику вечерю, небесний бенкет?

Ангели, котрі служили людям, сказали на Небесах: Ми виконали доручене нам служіння. Ми проганяли армії злих ангелів. Ми посилали промені світла в душі людей, нагадуючи їм про Божу любов, явлену в Ісусі. Ми привертали їхній погляд до хреста Христового. Їхні серця були глибоко зворушені усвідомленням гріха, який розп'яв Сина Божого. Вони були

переконані. Вони зрозуміли, які кроки потрібно зробити для навернення; вони відчували силу Євангелія; їхні серця танули при спогляданні глибини Божої любові. Вони бачили красу характеру Христа. Але для багатьох це все було даремно. Вони не бажали залишити свої звички та змінити характер. Вони не хотіли скинути земний одяг, аби зодягнутися в небесні шати. Їхні серця залишалися в полоні жадібності. Вони більше полюбили світське товариство, ніж свого Бога.

Величним буде день остаточного рішення. Апостол Іван описує його в пророчому видінні: «І я побачив великий білий престол і Того, Хто сидів на ньому, що від Його обличчя втекло небо і земля, і для них не було місця. І я побачив померлих, малих і великих, що стояли перед Богом. І книги відкрилися; відкрилася й інша книга, що є книгою життя. І судили мертвих, як записано в книгах, за їхніми ділами» (Об'явл.20:11-12).

Сумним буде погляд у минуле того дня, коли люди стануть лицем до лица з вічністю. Вони побачать своє життя таким, яким воно було. Тоді світські задоволення, багатство й почесні не будуть здаватися такими важливими. Тоді люди зрозуміють, що єдина цінність — праведність, якою вони знехтували. Вони усвідомлять, що сформували свій характер під впливом обманливих принад сатани. Вибраний ними одяг є ознакою їхньої відданості першому великому відступникові. Тоді вони побачать результати власного вибору і зрозуміють, що значить порушувати Заповіді Божі.

У майбутньому вже не буде повторного випробування, коли можна було б приготуватися до вічності. Лише в цьому житті ми маємо зодягтися в шати Христової праведності. Це наша єдина можливість сформувати характер для того дому, котрий Христос приготував для слухняних Його Заповідям.

Швидко минають дні нашого випробування. Наближається кінець. Нам дано застереження: «Стережіться, щоб ваші серця не обтяжувалися ненаситністю та пияцтвом і життєвими клопотами і щоб не надійшов на вас той день несподівано» (Луки 21:34). Будьте уважні, аби того дня ви не виявилися неготовими. Стережіться, щоб не прийшли на царський бенкет без весільного одягу.

[225]

«Бо Син Людський приходить у ту годину, про яку й не думаєте». «Блаженний, хто пильнує і хто береже свій одяг, щоб не ходити нагим і щоб не побачили його сорому!» (Матв.24:44;

[226] Об'явл.16:15).

Розділ 25. Таланти

Матв.25:13-30

На Оливній горі Христос говорив учням про Свій Другий прихід у світ. Він наголосив на певних ознаках, які мали вказати на близькість Його приходу, та звелів учням пильнувати і бути готовими. Знову Він повторив застереження: «Тож пильнуйте, бо не знаєте ні дня, ні години, коли Син Людський прийде». Далі Він показав, що означає пильнувати, очікуючи Його Приходу. Час потрібно використовувати для наполегливої праці, а не витратити в марній бездіяльності. Цей урок Господь виклав у притчі про таланти.

«Один чоловік, — сказав Він, — відходячи, покликав своїх рабів та передав їм своє майно; одному дав п'ять талантів, другому — два, а третьому — один, кожному згідно з його спроможністю, і відійшов».

Чоловік, що відбуває в далеку країну, зображає Христа, Котрий невдовзі мав відійти із Землі на Небо. «Раби», або слуги, у цій притчі символізують послідовників Христа. Адже ми не належимо собі. Ми були «викуплені за ціну» (1Кор. 6:20) «не тлінним сріблом або золотом, а дорогоцінною кров'ю Христа» (1Петр.1:18-19); «щоб ті, котрі живуть, більше не жили для самих себе, але для Того, Хто за них помер і воскрес» (2Кор.5:15).

Усі люди були куплені цією безмежною ціною. Даруючи всі небесні скарби цьому світові, віддаючи нам у Христі все Небо, Бог придбав волю, почуття, розум, душу кожної людської істоти. Усі люди — як віруючі, так і невіруючі — власність Господа. Усі покликані служити Йому, а великого судного дня від кожного вимагатиметься дати звіт про те, як він відгукнувся на цей поклик.

[227]

Та не всі люди визнають Божі вимоги. А ті, хто прийняв на себе служіння Христові, зображені у притчі як Його власні слуги.

Послідовники Христа були викуплені для служіння. Наш Господь навчає: справжня мета життя — служіння. Христос Сам був невтомним працівником, усім Своїм послідовникам Він дав закон служіння — служіння Богові та ближнім.

Тут Христос явив світові найвищу з усіх відомих йому концепцій життя. Живучи для служіння іншим, людина з'єднується з Христом. Закон служіння стає сполучною ланкою, яка об'єднує нас із Богом та ближніми.

Христос доручає Своїм слугам «Своє майно», тобто те, що необхідно використати для Нього. Кожній людині Він дає певну роботу. Кожний має своє місце у вічному Плані Неба. Кожен повинен співпрацювати з Христом у справі спасіння душ. Приготовлене для нас місце в небесних оселях забезпечене нам не більшою мірою, ніж особливе місце, призначене для нас на Землі, де ми повинні працювати для Бога.

Дари Святого Духа

Таланти, довірені Христом Своїй Церкві, — це особливі дари і благословення Святого Духа. «Одному Дух дає слово мудрості, іншому — слово знання тим же Духом, іншому — віру тим же Духом, іншому — дари оздоровлень тим же Духом, іншому — робити чудеса, іншому — пророкувати, іншому — розпізнавати духів, іншому — різні мови, іншому — пояснення мов. А все це робить один і той же Дух, даючи окремо кожному, як хоче» (1Кор.12:8-11). Усі люди не одержують однакових дарів, однак певний дар Духа обіцяний кожному слугі Небесного Владики.

[228] Перш ніж залишити Своїх учнів, Христос «дихнув і каже їм: Прийміть Святого Духа!» (Івана 20:22). І знову Він го ворить: «Ось Я посилаю на вас обітницю Мого Отця» (Луки 24:49). Але тільки після вознесіння цей дар був одержаний у всій повноті. Тільки після того, як через віру й молитву учні цілковито підпорядкували себе Його перетворювальній дії, вони зазнали злиття Духа. Тоді в особливому розумінні небесне майно було

доручене послідовникам Христа. «Піднявшись на висоту, Він полон полонив і дав дари людям» (Ефес. 4:8). «А кожному з нас дана благодать згідно з даром Христа» (Ефес.4:7). «А все це робить один і той же Дух, даючи окремо кожному, як хоче» (1Кор. 12:11). Ці дари вже наші у Христі, але справжнє володіння ними залежить від нашого прийняття Божого Духа.

Обітницю Духа не цінують належним чином. Вона не виконується так, як це могло би бути. Саме через відсутність Духа євангельське служіння таке безсиле. Людина може володіти знанням, талантами, красномовністю, різноманітними природними й набутими здібностями, але без присутності Духа Божого жодне серце не буде зворушене, жодний грішник не буде навернений до Христа. З іншого боку, перебуваючи в єднанні з Христом, володіючи дарами Духа, навіть найбільш та найменш освічені з Його учнів будуть спроможні промовляти до людських сердець. Бог зробить їх каналами для поширення найблагодійнішого впливу у Всесвіті.

Інші таланти

Особливі дари Духа — це не єдині таланти, зображені у притчі. Тут говориться про всі дари та здібності — вроджені і набуті, природні і духовні. Усіх їх необхідно використати в служінні Христу. Стаючи Його учнями, ми цілковито віддаємо себе Йому разом з усім, чим володіємо. Ці дари Він повертає нам очищеними та облагородженими, аби ми використали їх для Його слави, несучи благословення ближнім.

Бог дає кожному «згідно з його спроможністю». Талантами не наділяються випадково. Хто здатний використати п'ять талантів, той одержує п'ять. Хто може застосувати тільки два, одержує два. А хто може мудро використати лише один, одержує один. Нікому нема потреби скаржитися, що він не одержав більше дарів; адже Той, Хто наділив ними кожную людину, однаково прославляється виконанням кожного обов'язку -- чи то більшого, чи то меншого. Людина, якій було доручено п'ять талантів, має повернути намножених п'ять; хто має лише один — намножений один. Бог очікує віддачі «згідно з тим, що хто має, а не з тим, чого хто не має» (2Кор.8:12).

У притчі раб, котрий «одержав п'ять талантів, негайно пішов, пустив їх у обіг і заробив ще п'ять; так само той, що взяв два, заробив ще два».

Усі таланти, як би небагато їх не було, необхідно використовувати. Найбільше нас має непокоїти не питання: Скільки я одержав? — натомість: Що я роблю з тим, що маю? Розвиток усіх наших здібностей — наш перший обов'язок перед Богом та нашими ближніми. Якщо здібності та корисність людини щоденно не зростають, вона не виконує мети життя. Привселюдно засвідчивши про свою віру в Христа, ми беремо на себе зобов'язання стати якомога кращими працівниками для свого Господа. Ми повинні розвивати кожен здібність до найвищого ступеня досконалості, аби принести якомога більше добра.

У Господа є велика робота, яку необхідно виконати; у майбутньому житті Він дасть найкраще тим, хто найбільш віддано й охоче здійснює служіння в житті теперішньому. Господь обирає Собі помічників і щодня за різноманітних обставин випробовує їх під час здійснення Свого плану. Зауважуючи кожне щире прагнення виконати Його план,

Він обирає Своїх помічників не тому, що вони досконалі, натомість у сполучі з Ним можуть досягнути досконалості.

Бог прийме лише тих, котрі сповнені рішучості ставити перед собою високі цілі. Він очікує, що кожна людина прагнучиме якнайкраще виконати своє завдання. Від усіх вимагається моральна досконалість. Ми ніколи не повинні занижати стандарт праведності, аби пристосувати його до наших успадкованих та набутих нахилів до зла. Ми маємо зрозуміти, що недосконалість характеру — гріх. Усі праведні якості характеру з'єднані в Богові у досконале, гармонійне цілісне, і кожний, хто приймає Христа як особистого Спасителя, має перевагу володіти цими якостями. Хто бажає бути Божим співпрацівником, той має докладати усіх зусиль, аби досягти досконалості кожної частини тіла, кожної здібності розуму. Справжня освіта — це підготовка фізичних, розумових і моральних сил до виконання усіх обов'язків; підготовка тіла, розуму й душі для Божественного служіння. Така освіта буде продовжуватися й у вічності.

Від кожного християнина Господь вимагає зростання його ефективності та здібностей у кожній сфері. Христос прийняв

кару за наші гріхи, заплативши Своєю кров'ю та стражданнями, і тепер чекає від нас щирого, охочого служіння. Він прийшов у світ, щоб дати приклад того, як та з яким духом ми маємо звершувати нашу працю. Христос бажає, щоб ми вивчали, як можемо найкращим чином просувати вперед Його справу, прославити Його ім'я у світі, виявляючи честь, найглибшу любов і посвячення Отцеві, Котрий «так полюбив світ, що дав Свого Єдинородного Сина, щоб кожний, хто вірить у Нього, не загинув, але мав життя вічне» (Івана 3:16).

Однак Христос не запевнив нас у тому, що досягнення досконалості характеру — легка справа. Шляхетний, всебічно розвинутий характер не успадковується. Він не приходить до нас випадково. Шляхетний характер виховується особистими зусиллями, завдяки заслугам і благодаті Христа. Бог дає нам таланти і розумові здібності, а ми формуємо характер. Він здобувається у важкій, суворій боротьбі з власним «я». Ми маємо провадити битву за битвою проти успадкованих нахилів. Нам слід критично досліджувати себе, аби не дозволити жодній негативній рисі залишитися невиправленою.

Нехай ніхто не каже: «Я не можу позбутися вад свого характеру». Якщо ви дійдете такого висновку, то неодмінно знаєте поразки і не досягнете вічного життя. Справжня причина неспроможності полягає у вашій власній волі. Ви не зможете перемогти, якщо не бажаєте цього. В дійсності труднощі виникають через зіпсутість неосвяченого серця та небажання підпорядкувати себе Божому керівництву.

Багато з тих, кому Бог доручив виконати важливу роботу, досягли дуже незначних результатів, бо і не намагалися зробити більше. Тисячі людей проходять через життя, ніби не мають в ньому ані певної мсти, ані висот, яких бажали б досягнути. Такі одержать нагороду, пропорційну до своєї праці.

[231]

Пам'ятайте: ви ніколи не досягнете рівня, вищого за той, який собі накреслили. Отже, ставте свою відмітку високо і крок за кроком, навіть ціною болісних зусиль, через самозречення і жертви підіймайтеся вгору сходинками прогресу. Нехай ніщо не заважає вам. Жодну людину доля не обплутала своїми сітями настільки міцно, щоб вона залишалася безпорадною і розгубленою. Несприятливі обставини мають спонукати до

твердої рішучості перемогти їх. Подолання однієї перешкоди додасть нам більше сили й мужності рухатися вперед. Наполегливо прямуйте в правильному напрямку, тоді обставини стануть вашими помічниками, а не перешкодами.

Будьте горливі у прагненні виховати чесноти характеру на славу Творця. Намагайтеся догодити Богові на кожному етапі формування характеру. Ви можете це зробити, адже й Енох, живучи навіть у час загального зіпсуття, догодив Йому. У наші дні також є Енохи.

Стійте подібно до Даниїла, вірного державного мужа, котрого не могли здолати жодні спокуси. Не засмучуйте Того,

Хто настільки полюбив вас, що віддав власне життя, аби знищити ваші гріхи. Він говорить: «Без Мене не можете робити нічого» (Івана 15:5). Пам'ятайте про це. Якщо ви припустилися помилок, однак усвідомлюєте їх і бачите в них застережливі маяки, то, безперечно, ви одержали перемогу. Таким чином ви перетворили поразку на перемогу, засмутивши ворога і прославивши вашого Викупителя.

Характер, сформований за Божественною подобою, — єдиний скарб, який ви можете взяти з цього світу до світу прийдешнього. Хто підкоряється керівництву Христа в цьому житті, ті візьмуть до небесних осель усі свої духовні досягнення. Ми будемо постійно удосконалюватися в Небесах. Тому як важливо розвивати свій характер у цьому житті!

[232] Небесні істоти співпрацюватимуть з людиною, котра з наполегливою вірою прагне такої досконалості характеру, яка досягається в діяльності. До кожного, хто здійснює цю роботу, Христос говорить: «Я по правиці твоїй, аби допомагати тобі». Коли людська воля співпрацює з Божою, вона стає всемогутньою. Усе, що необхідно зробити за Його повелінням, може бути здійснене Його силою. Усі Його повеління містять силу для їх виконання.

Розумові здібності

Бог вимагає розвитку наших розумових здібностей. Він бажає, щоб Його слуги володіли сильнішим інтелектом, гострішою проникливістю, ніж світські люди; Він невдоволений

тими, хто надто байдужий та лінивий, аби стати умілими, фаховими працівниками. Господь бажає, щоб ми любили Його всім серцем своїм, усією своєю душею, усією своєю силою і всім своїм розумом. Це накладає на нас обов'язок розвивати інтелект до його найширших можливостей, аби всім своїм розумом ми могли знати й любити нашого Творця.

Чим повніше розвивається інтелект за умови підпорядкування керівництву Святого Духа, тим ефективніше він може бути використаний у служінні Богові. Неосвічена, але посвячена Богові людина, котра прагне стати благословенням для інших, може бути використана і використовується Господом у Його служінні. Але ті, що, маючи той самий дух посвячення, володіють ще й перевагами ґрунтовної освіти, можуть виконати для Христа набагато більшу роботу. Вони стоять на «командній висоті».

Господь бажає, щоб ми одержали якомога кращу й ширшу освіту, не випускаючи з уваги її мету — ділитися знаннями з іншими. Ніхто не може передбачити, де і яким чином він буде покликаний працювати для Бога або говорити про Нього. Наш Небесний Отець — єдиний, Хто бачить, як може використати людські ресурси. Перед нами відкриті можливості, яких наша слабка віра не помічає. Наш розум має бути настільки розвинутий і збагачений, щоб у разі потреби ми могли розкрити істини Його Слова перед найвищими земними авторитетами, прославляючи Його ім'я. Ми не повинні пропускати жодної нагоди для інтелектуального зростання заради Божої справи. Нехай молодь, яка має потребу в освіті, наполегливо працює з рішучим наміром здобути її. Не чекайте відкриття можливостей, створюйте їх самі. Ухопіться за найменший шанс. Будьте економними. Не витрачайте кошти для задоволення апетиту чи в пошуках розваг. Виявляйте рішучість, аби стати такими корисними й ефективними, як до того закликає вас Бог. Будьте серйозними й вірними в будь-якому починанні. Використовуйте кожну доступну вам перевагу для зміцнення інтелекту. Нехай вивчення книг поєднується з корисною фізичною працею; шляхом невтомних зусиль, пильнування молитви здобуйте мудрість, що сходить згори. Так ви одержите всебічну осві-

[233]

ту. Так зможете удосконалити характер та впливати на розум інших людей, провадити їх шляхом чесності і святості.

Якби ми пробудилися й усвідомили власні можливості і переваги, то звершили б набагато більше у справі самоосвіти. Справжня освіта — дещо більше, ніж можуть дати коледжі. Не можна нехтувати вивченням наук, та, водночас, існує вищий рівень освіти, який здобувається через живий зв'язок із Богом. Нехай кожний студент візьме свою Біблію і спілкується з великим Учителем. Нехай розум буде натренований та дисциплінований для вирішення важких завдань у дослідженні Божественної Істини.

Хто прагне знань, аби служити благословенням для ближніх, ті одержують благословення від Бога. Через вивчення Його Слова їхні розумові сили пробудяться для наполегливої праці. Здібності зростуть і розширяться, розум одержить силу й ефективність.

Кожен, хто бажає бути працівником для Бога, має практикувати у своєму житті самодисципліну. Вона звершить більше, ніж красномовність чи найблискучіші таланти. Звичайний, але добре дисциплінований розум здійснить більшу й важливішу роботу, ніж високоосвічений розум і найбільші таланти, позбавлені самоконтролю.

Мова

[234] Сила мови — талант, який слід старанно розвивати. З усіх одержаних нами від Бога дарів жоден не може бути більшим благословенням, ніж цей. За допомогою голосу ми переконуємо і навчаємо, промовляємо молитву і славимо Бога, розповідаємо іншим про любов Викупителя. Тому дуже важливо розвивати цей дар, щоб якомога ефективніше використати для добра.

Культурою та правильним використанням голосу вельми нехтують навіть освічені люди і християнські діячі. Багато хто читають або говорять так тихо чи так швидко, що їх важко зрозуміти. Деякі мають важку, нечітку вимову, інші говорять високим, різким, пронизливим голосом, що боляче сприймається слухачами. Часом тексти, гімни, доповіді й виступи виголошу-

ються перед аудиторією таким чином, що їх не розуміють або ж їхні сила та вплив втрачені.

Це зло можна і необхідно виправити. Біблія дає певні вказівки з цього питання. Про левитів, котрі за часів Ездри читали Писання народові, сказано: «І читали в книзі, у Божому Законі виразно, і вияснювали значення, і робили зрозумілим читане» (Неєм.8:8).

Докладаючи старанних зусиль, усі можуть виробити вміння читати виразно, говорити повним, чистим, приємним голосом, що справляє враження на слухачів. Цим ми, як працівники Христа, можемо значно підвищити свою ефективність.

Кожний християнин покликаний благовістити іншим незбагненне багатство Христа, тому має удосконалювати свою мову. Йому слід так подавати Слово Боже, щоб воно приваблювало слухачів. Бог не бажає, щоб Його людські канали передачі Слова були невідшліфовані. Його волі немає на те, щоб людина принижувала або послаблювала небесний потік, який зливається через неї на світ.

Нам необхідно дивитися на Ісуса — досконалий зразок; ми повинні молитися про допомогу Святого Духа, з Його силою намагаючись тренувати кожную частину тіла для досконалої праці.

Це особливо стосується тих, хто покликаний до громадського служіння. Кожний служитель, кожний учитель повинні пам'ятати, що несуть людям вістку, з якою пов'язані вічні інтереси. Проголошена Істина судитиме їх у великий день [235] остаточної відплати. І для деяких душ манера проголошення вістки проповідником визначить її прийняття або відкинення. Отож, нехай слово буде сказане так, аби промовляло до розуму та впливало на серце. Його необхідно говорити неспішно, виразно й урочисто, з усією серйозністю, якої вимагає його важливість.

Культура та правильне використання сили мови пов'язані з кожною сферою християнської діяльності; вони також стосуються особистого життя і нашого спілкування одне з одним. Нам слід привчати себе говорити приємним тоном, чистою, правильною мовою, уживаючи лагідні, ввічливі слова. Приємні, лагідні слова — як роса й ніжний дощ для душі. Писання

говорить про Христа, що в Його устах була «розлита краса та добро», Він мав «мову вправну, щоб уміти зміцнити словом змученого» (Псал. 44:3; Ісаї 50:4). Господь велить і нам: «Слово ваше нехай буде завжди ласкаве» (Колос.4:6), «щоб воно подало благодать тим, хто чує» (Ефес.4:29).

Намагаючись виправити інших або сприяти їхньому перетворенню, ми повинні бути обережні в словах, бо вони стануть або запахом життя — на життя, або ж запахом смерті — на смерть. Висловлюючи зауваження або пораду, багато хто дозволяють собі говорити різкою, суворою мовою, словами, які не спроможні зцілити поранену душу. Ці нерозсудливі вислови збуджують дух, і часто грішники бувають підбурені ними до протидії. Усі, хто захищає принципи Істини, мають потребу в небесній оливці любові.

За всіх обставин докір необхідно висловлювати з любов'ю, тоді наші слова будуть перетворювати, а не дратувати. Христос Своїм Святим Духом наділить нас силою і владою. Це Його робота.

Жодного слова не слід говорити необдумано. З уст послідовника Христа не повинні виходити ні лихослів'я, ні легковажні розмови, роздратовані скарги чи нечисті припущення. Натхнений Святим Духом апостол Павло говорить: «Жодне погане слово хай не виходить з ваших уст» (Ефес.4:29). «Погане слово» означає не тільки негідні вирази. Це — будь-які вислови, що суперечать святим принципам та чистій, неспотвореній релігії. Сюди відносяться нечисті натяки, приховані нашіптування зла. Якщо їм не протистати відразу, вони призведуть до великого гріха.

[236]

На кожній сім'ї, на кожному християнинові лежить обов'язок перекривати шлях негідній мові. Якщо ми опинилися в товаристві, де точиться легковажна розмова, наш обов'язок — змінити, по можливості, її тему. З допомогою Божої благодаті ми повинні спокійно сказати кілька слів або почати іншу тему, щоби перевести розмову в корисне русло.

Завдання батьків — прищепити дітям правильні навички мови. Найкраща школа для таких уроків — сімейне коло. З ранніх років діти мають бути навчені говорити з повагою і любов'ю з батьками та одне з одним. Їх необхідно навчити, що з їхніх уст

можуть виходити тільки ввічливі, правдиві, чисті слова. Нехай самі батьки щоденно будуть учнями в школі Христа. Тоді напученням та особистим прикладом вони зможуть навчити своїх дітей уживати «здорове й бездоганне слово» (Тита 2:8). Це один з їхніх найбільших, найвідповідальніших обов'язків.

Як послідовники Христа, ми повинні дбати, аби своїми словами допомагати і підбадьорювати один одного в християнському житті. Нам потрібно набагато більше розповідати дорогоцінні досвіди з нашого духовного життя. Ми маємо говорити про милосердя й люблячу турботу Бога, про незмінну глибину любові Спасителя. Наші слова повинні бути словами хвали і подяки. Якщо розум і серце сповнені Божою любов'ю, це виявиться в розмові. Неважко поділитися тим, що складає зміст нашого духовного життя. Величні думки, шляхетні стремління, ясне розуміння Істини, безкорисливі цілі, прагнення побожності і святості — принесуть плід у словах, які відкриють скарб серця. Коли Христос таким чином буде відкриватися в нашій мові, вона матиме силу навертати душі до Христа.

Ми маємо говорити про Христа тим, хто Його ще не знає. У спілкуванні з людьми нам потрібно наслідувати Христа. Де б Він не перебував — у синагозі, при дорозі, у човні біля берега, на гостині у фарисея чи за столом митника, — Він говорив з людьми на теми прийдешнього життя. Сцени природи, події щоденного життя Він пов'язував зі словами Істини. Серця Його слухачів линули до Нього, бо Він зціляв їхні хвороби, потішав засмучених, брав на руки і благословляв їхніх дітей. Коли Він відкривав уста і починав говорити, їхня увага була прикута до Нього і кожне Його слово було для когось запахом життя — на життя.

Це — приклад для нас. Де б не перебували, ми повинні знаходити можливість розповісти іншим про Спасителя.

Якщо будемо наслідувати Христа в добродійності, серця людей відкриються для нас, як відкривалися для Нього. Не нав'язливо, а з тактовністю, підказаною Божественною любов'ю, ми зможемо розповісти їм про Того, Хто «визначніший від десяти тисяч інших» і Хто «увесь — пожадання» (П.Пісень.5:10, 16). Це — найбільш престижна робота, де можемо використати

[237]

талант мови. Він даний нам, щоб ми могли представити Христа як Спасителя, Котрий прощає гріхи.

Вплив

Життя Христа було постійно зростаючим безмежним впливом — впливом, котрий пов'язував Його з Богом та усією людською сім'єю. Через Христа Бог оточив людину таким впливом, який робить для неї неможливим жити винятково для себе. Кожний з нас пов'язаний зі своїми ближніми — частиною великого Божого цілого, тому маємо взаємні зобов'язання одне перед одним. Жодна людина не може бути незалежною від своїх ближніх, адже благополуччя кожного впливає на інших. Божа мета полягає в тому, аби кожний відчував себе потрібним іншим і намагався сприяти їхньому добробуту й щастю.

[238] Кожна душа оточена власною атмосферою — це може бути атмосфера, заряджена життєдайною силою віри, мужності й надії, сповнена пахощів любові. Або ж це — важка холодна атмосфера похмурого незадоволення та самолюбства, отруєна смертоносним диханням виплеканого гріха. Своєю атмосферою ми свідомо або несвідомо впливаємо на кожну людину, котра вступає з нами в контакт. Це накладає на нас відповідальність, від якої не можемо звільнитися. Наші слова, учинки, одяг, поведінка, навіть вираз обличчя — усе має вплив. Враження, котре ми таким чином справляємо, приводить до результатів — добрих чи поганих, — котрих ніхто не може зміряти. Кожний імпульс, який виходить від нас, — це посіяне насіння, що принесе свій плід. Це одна ланка в довгому ланцюгу подій людського життя, і ми не знаємо, як далеко він сягає. Якщо своїм прикладом ми допомагаємо іншим розвивати принципи добра, то даємо їм силу чинити добро. У свою чергу вони поширять такий же вплив на інших, а ті — ще на інших. І так через наш неусвідомлений вплив тисячі можуть одержати благословення.

Киньте камінчик в озеро, і одна за одною утворяться хвилі; число їх буде зростати, а коло — розширюватися, поки не досягне берега. Так і наш вплив. Навіть неусвідомлений і

неконтрольований, він може стати для інших благословенням або прокляттям.

Характер — це сила. Мовчазне свідчення правдивого безкорисливого побожного життя справляє майже нездоланий вплив. Відкриваючи у своєму житті характер Христа, ми співпрацюємо з Ним у справі спасіння душ. І саме завдяки прояву Його характеру в нашому житті ми можемо співпрацювати з Ним. Чим ширша сфера нашого впливу, тим більше добра можемо робити. Коли люди, котрі називають себе Божими слугами, наслідуватимуть приклад Христа, впроваджуючи принципи Закону у своє щоденне життя, коли кожний їхній учинок свідчитиме, що вони люблять Бога понад усе і ближнього, як самих себе, — тоді Церква матиме силу пробудити світ.

Проте ніколи не слід забувати, що не меншою мірою вплив може бути силою до зла. Втратити власну душу — жахливо, але ще жахливіше — спричинити загибель інших душ. Страшно навіть припустити, що наш вплив може бути запахом смерті — на смерть, однак це можливо. Багато тих, що визнають себе збирачами для Христа, насправді відкидають від Нього. Ось чому Церква така слабка. Багато хто потурають духові критики й осудження. Висловлюючи підозру, заздрощі, незадоволення, вони підпорядковують себе сатані як його знаряддя. Перш ніж вони усвідомлять свою поведінку, ворог людський уже досяг через них своєї мети. Вплив зла вже діє, тінь уже кинута, стріли сатани вже поцілили у свою жертву. Сумнів, зневіра, відкрита безбожність охоплюють тих, котрі за інших обставин могли би прийняти Христа. Тим часом помічники сатани самовдоволено поглядають на тих, кого підштовхнули до скептицизму й озлобили проти докорів і благань. Вони лестять собі, що в порівнянні з цими душами є гідними та праведними. Вони не усвідомлюють, що ця трагічна руйнація душ — справа їхнього неприборканого язика й бунтівного серця. Ці спокушувані впали саме через їхній вплив.

Ось так легковажність, потурання самолюбству, безтурботність і байдужість так званих християн відводять багато душ з дороги життя. Багато таких християн боятимуться зустрітися на Божому суді з результатами свого впливу.

Лише завдяки Божій благодаті ми можемо правильно використовувати цей дар. Самі по собі не маємо нічого, що могло б справляти добрий вплив на інших. Якщо усвідомимо свою беспорядність і потребу в Божественній силі, то не будемо покладатися на себе. Ми не знаємо, які наслідки може принести день, година чи певний момент, тому ніколи не повинні починати дня, не довіривши наших шляхів Небесному Отцеві. Він доручив Своїм ангелам пильнувати над нами, і якщо ми станемо під їхній захист, тоді щоразу в час небезпеки вони будуть праворуч від нас. Коли нам загрожуватиме небезпека мимоволі стати джерелом недоброго впливу, ці ангели будуть поруч, спонукуючи нас обрати кращу лінію поведінки, добираючи для нас слова та скеровуючи наші дії. Таким чином, наш вплив може бути мовчазною неусвідомленою, але могутньою силою в навершенні інших до Христа й небесного світу.

Час

[240] Наш час належить Богові. Йому належить кожна мить нашого життя, і нашим найурочистішим обов'язком є використання цього дару для Його слави. Про жоден із даних Богом талантів Він не вимагатиме такого строгого звіту, як про наш час.

Цінність часу незмірна. Христос уважав кожний момент дорогоцінним, таким же повинні вважати його і ми. Життя надто коротке, щоб марно витратити його. У нашому розпорядженні лише небагато днів випробування, аби приготуватися до вічності. У нас нема часу, щоб його марнувати, проводити його в егоїстичних задоволеннях, потурати гріху. Саме зараз ми повинні формувати характер для майбутнього безсмертного життя. Саме зараз необхідно підготуватися до слідчого суду.

Людська сім'я, щойно народившись, відразу почала помирати, і вся безперервна людська праця перетворюється на ніщо без справжнього знання про вічне життя. Людина, котра цінує час як день, дарований їй для праці, удостоїться небесних осель та безсмертного життя. Така людина виправдає своє народження. Ми повинні викупляти час. Даремно витрачений час неможливо відтворити. Ми не можемо повернути назад жодної миті. Єдиний спосіб викупити час — максимально використати

те, що в нас залишається, ставши співпрацівниками з Богом у Його великому Плані викуплення.

Якщо хтось так чинить, у ньому відбувається перетворення характеру. Він стає сином Бога, членом царської сім'ї, дитиною Небесного Царя. Він гідний бути товаришем ангелам.

Нині — наш час працювати задля спасіння ближніх. Деякі вважають: якщо вони дають гроші на справу Христа, — це все, що від них вимагається; дорогоцінний час, коли можна було б особисто послужити Йому, минає невикористаним. Здійснювати активне служіння для Бога — перевага й обов'язок усіх, хто має здоров'я і силу. Усі мають працювати для навернення душ до Христа. Грошові пожертвування не можуть замінити цієї праці.

Кожен момент несе вічні наслідки. Ми повинні стояти, як солдати на варті, готові служити за першим покликом. Теперішня нагода сказати слово життя потребуючій душі може більше ніколи не повторитися. Бог може сказати тій людині: «Цієї ночі душу твою зажадають від тебе» (Луки 12:20), і через нашу байдужість вона може бути неготовою.

[241]

Як же ми дамо звіт Богові великого судного дня?

Життя надто важливе, аби його поглинали дочасні земні справи, рутинна турбот і тривог про речі, дуже мізерні в порівнянні з вічністю. Однак Бог покликав нас служити Йому і в дочасних справах життя. Старанність у цій праці є такою ж невід'ємною частиною правдивої релігії, як і посвячення. Біблія не схвалює неробство. Це найбільше прокляття, що уражає наш світ. Кожна справді навернена людина буде старанним працівником.

Від правильного використання часу залежить успіх в досягненні знань та ментальної культури. Розвиткові інтелекту не можуть перешкодити бідність, скромне походження чи несприятливе оточення. Потрібно лише цінувати як скарб кожний момент часу. Кілька моментів тут і кілька там, змарнованих у пустій розмові; ранні години, так часто проведені в ліжку; час у поїздках у трамваї чи поїзді або чеканні на станції; хвилини, витрачені на очікування їжі або тих, що запізнюються на призначену зустріч, — якби під рукою була книга і ці відрізки часу були використані для навчання, читання або роздумів, — чого

тільки не можна було б зробити! Рішучість у досягненні мети, наполегливість у праці й ретельна економія часу дадуть людям можливість здобути знання та виховати дисципліну розуму, що зроблять їх здатними обіймати майже будь-яку впливову, важливу посаду.

Обов'язок кожного християнина — привчати себе до порядку, старанності, швидкого вирішення справ. Немає жодного вибачення будь-якій повільній невмілій роботі.

[242] Якщо людина постійно в роботі, проте вона залишається незавершеною, значить розум і серце не віддані їй. Хто повільний у роботі і приносить збитки, той має усвідомити, що ці вади потрібно виправити. Йому слід вправляти розум, плануючи так використати час, щоб одержати найкращі результати. Організований методичний підхід дозволить одним виконати за п'ять годин те, на що в інших піде десять. Деякі постійно зайняті домашньою роботою не тому, що в них її так багато, натомість вони не планують так, аби економити час. Своєю повільністю, зволіканням вони створюють велику роботу з малої. Однак усі, хто захоче, можуть перемогти ці звички метушливості й повільності. У своїй роботі необхідно поставити певну мету. Визначивши, скільки часу потрібно для даного завдання, докладіть усіх зусиль, аби завершити його в зазначений час. Тренування сили волі змусить руки рухатися спритніше.

Через брак рішучості в тому, щоб узяти себе в руки і провести реформу в житті, люди поневолені стереотипами невірною способу дій; проте розвиваючи свої здібності, можуть навчитися виконувати роботу якнайкраще. І тоді вони будуть потрібними всюди. Їх будуть високо цінувати, бо вони того варті.

Багато хто з дітей та молоді надаремно витрачають той час, який можна було б використати для виконання домашніх обов'язків, виявляючи в такий спосіб любов до батька й матері. Молодь могла б узяти на свої дужі молоді плечі чимало обов'язків, які хтось має нести.

Життя Христа з ранніх років було життям серйозної діяльності. Він жив не для того, щоб догоджати Собі. Він був Сином Вічного Бога, однак працював у теслярській майстерні разом зі Своім батьком Йосипом. Його ремесло мало особливе значе-

ння. Христос прийшов у наш світ як будівничий характеру, уся Його робота як така була досконалою. Свою світську роботу Він здійснював з такою ж досконалістю, як і працю для людських характерів, котрі перетворював Своєю Божественною силою. Він — наш приклад.

Батьки повинні навчати своїх дітей цінувати і правильно використовувати час. Навчайте їх, що праця для Божої слави та благословення людей гідна наполегливих зусиль. Навіть у свої ранні роки діти можуть бути місіонерами для Бога.

Батьки не можуть припустити більшого гріха, ніж дозволяти своїм дітям нічого не робити. Діти скоро привчаються любити неробство і виростають ледачими, безпорадними людьми. Ставши достатньо дорослими, аби самостійно заробляти на життя, і знайшовши роботу, працюють ліниво й байдуже, однак очікують такої платні, як за

[243]

повноцінну роботу. Між цим класом працівників і тими, хто усвідомлює необхідність бути вірним управителем, існує величезна різниця.

Ледаче, недбале ставлення до світської роботи поширяться і на релігійне життя, роблячи таку людину непридатною до будь-якого корисного служіння для Бога. Багато хто завдяки старанній праці могли б стати благословенням для світу, проте знівечили себе через неробство. Бездіяльність, безцільність відкривають двері для тисяч спокус. Погані товариства, згубні звички розбещують розум і душу, унаслідок чого людина збирає врожай як для цього життя, так і прийдешнього.

Якою б не була наша робота, Слово Боже навчає: «...у наполегливості не лінуйтеся, духом палайте, Господеві служіть». «Все, що в силі чинити рука твоя, теє роби», знаючи, «що від Господа одержите нагороду — спадщину; адже Господеві Христові служите!» (Римл.12:11; Екл.9:10; Колос.3:24).

Здоров'я

Здоров'я — це благословення, котре цінується небагатьма, однак від нього значною мірою залежить ефективність наших розумових та фізичних сил. Джерелом імпульсів і почуттів є тіло, тому воно має бути в найкращому фізичному стані, під

найвищим духовним впливом, аби наші таланти були використані якнайкращим чином.

Усе, що підриває фізичні сили, послаблює і розум, роблячи його менш здатним відрізнити правильне від хибного. Ми стаємо менш спроможними обирати добро, втрачаємо силу волі робити те, що вважаємо правильним.

Неправильне використання фізичних сил скорочує період часу, коли життя може бути використане для Божої слави. До того ж, це робить нас нездатними виконати доручену нам Богом роботу. Дозволяючи собі формувати погані звички, засиджуватися допізна, потурати апетитові на шкоду здоров'ю, ми закладаємо основи для фізичної слабкості. Нехтуючи фізичними вправами або ж перевантажуючи розум чи тіло, ми порушуємо рівновагу нервової

[244]

системи. Люди, котрі таким чином вкорочують своє життя і роблять себе нездатними для служіння, порушуючи закони природи, стають винними в обкраданні Бога. Вони обкрадають і своїх ближніх. Спосіб життя цих людей позбавив їх можливості стати благословенням для інших, тобто звершувати саме ту роботу, задля котрої Бог послав їх у світ. І вони зробили себе неспроможними виконати навіть те, що мали здійснити впродовж цього вкороченого періоду часу. Господь вважає нас винними, якщо своїми згубними звичками ми позбавляємо цей світ добра.

Порушення фізичних законів — це порушення морального Закону, адже Бог однаковою мірою є автором як фізичних так і морального законів. Його закон записаний Його власним перстом на кожному нерві, кожному м'язі та кожній здібності, котрими наділена людина. Тому неправильне використання будь-якої частини нашого організму є порушенням цього закону. Усі повинні знати і розуміти будову людського організму, аби підтримувати своє тіло в стані, необхідному для здійснення Господньої роботи. Нам потрібно дбати про збереження й розвиток фізичного життя, аби через людську природу могла бути відкрита у всій повноті Божественна природа. Зв'язок між фізичним організмом та духовним життям — одна з найважливіших тем виховання й освіти. Їй слід приділяти велику увагу як удома, так і в школі. Усім необхідно бути обізнаними

зі своєю фізичною будовою та законами, що управляють життям. Хто свідомо бажає залишатися у незнанні щодо законів свого фізичного організму, порушуючи їх через необізнаність, той грішить проти Бога. Усі повинні якнайкраще дбати про своє життя і здоров'я. Наші звички необхідно підпорядкувати управлінню розуму, котрий підпорядкований управлінню Бога.

«Хіба ви не знаєте, — говорить апостол Павло, — що ваші тіла — то храм Святого Духа, Який є у вас і Якого ви маєте від Бога, і що ви не належите самі собі? Бо ви викуплені за ціну. Отож прославляйте Бога у вашому тілі та у вашому дусі, що належать Богові» (1Кор.6:19-20).

[245]

Сила

Ми повинні любити Бога не тільки всім серцем, усією душею та всім розумом, але й усією міццю. Це означає цілковите розумне використання фізичних сил.

Христос був старанним працівником як на духовній ниві, так і в дочасних справах; Його робота завжди відрізнялася рішучим бажанням виконати волю Свого Отця. Під опікою Христа небесне й земне більш тісно безпосередньо пов'язані між собою, ніж багато хто уявляє. Це Христос планував спорудження першої земної скинії. Він дав докладні настанови і щодо побудови храму Соломона. Той, Хто під час Свого земного життя працював теслею в Назареті, був небесним Архітектором, Котрий накреслив план священного храму, де мало прославлятися Його ім'я.

Саме Христос дав будівничим скинії мудрість виконувати прекрасну витончену мистецьку роботу. Він сказав: «Дивися, — Я покликав на ім'я Бецал'їла, сина Урієвого, сина Хура, Юдиного племені, і наповнив його Духом Божим, мудрістю, і розумуванням, і знанням, і здібністю до всякої роботи... І Я ото дав із ним Оголіява, Ахісамахового сина, Данового племені. А в серце кожного мудросердного Я дав мудрість, — і зроблять вони все, що Я наказав був тобі» (Вихід 31:2-6).

Бог бажає, щоб Його працівники в будь-якій галузі дивилися на Нього як Подателя усього, чим вони володіють. Джерело кожного цінного винаходу та будь-якого удосконалення слід

шукати в Тому, Хто є Дивний Порадник, Досконалий Працівник. Умілий дотик руки лікаря,

[246] його влада над нервами і м'язами, його знання чутливого людського організму — усе це мудрість Божественної сили, яку потрібно використати для добра страждаючих. Майстерність, з якою тесля користується молотком, сила, з якою коваль примушує дзвеніти ковадло, — походять від Бога. Він довірив людям таланти й очікує, що вони звертатимуться до Нього за порадою. Що б ми не робили, у якій би галузі не працювали, Він бажає управляти нашим розумом, аби ми могли досконало виконати роботу. Релігія і праця — це не дві відокремлені сфери життя, натомість об'єднані в одну. Біблійна релігія повинна переплітатися з усім, що ми робимо або говоримо. Божественні й людські сили мають діяти спільно як у дочасних, так і духовних досягненнях. Вони повинні об'єднатися у всіх видах людської діяльності: у промисловому й аграрному виробництві, у торгівлі та наукових проектах. Така співпраця має охопити всі галузі християнської діяльності.

Бог проголосив, на яких принципах можлива така взаємодія. Спонукальним мотивом усіх, хто працює разом з Ним, має бути бажання прославити Його. Будь-яку роботу потрібно виконувати з любові до Бога та згідно з Його волею.

Чинити волю Божу так само важливо під час спорудження будинку, як і під час участі в релігійному служінні. Якщо працівники керуються вірними принципами, формуючи власний характер, тоді і при спорудженні будь-якої будівлі вони зростатимуть у благодаті й пізнанні.

Однак Бог не прийме найбільшого таланту, найпрекраснішого служіння, якщо власне «я» не покладено на віттар як живу палаючу жертву. Корінь має бути святий, інакше не може бути приємного Богові плоду.

Господь зробив Даниїла та Йосипа розумними управителями. Він міг діяти через них, оскільки вони жили, догоджаючи не власним нахилам, а Богові.

Життя Даниїла містить урок для нас. Воно відкриває той факт, що ділова людина не обов'язково спритна і хитра. Кожен її крок може бути керований Богом. Даниїл, будучи прем'єр-міністром Вавилонського царства, водночас був пророком Божим,

одержуючи світло Божественного натхнення. Світські честолюбні державні мужі зображені в Божому Слові як польова трава із цвітом, що в'яне. Але Господь бажає мати у Своїй справі розумних людей, людей достатньо кваліфікованих для роботи в різноманітних галузях. Є потреба в ділових людях, які впровадять величні принципи Істини у всі свої справи. Їхні таланти мають розвиватися в серйозному навчанні та практичній діяльності. Якщо людям у якійсь галузі і необхідно максимально використати свої можливості, щоб стати мудрим й більш ефективними, так це тим, хто віддає свої здібності справі встановлення в нашому світі Царства Божого. Про Даниїла ми довідуємося: коли він був підданий найсуворішому випробуванню, у всіх його ділових операціях неможливо було виявити жодної помилки чи похибки. Він приклад того, ким може бути кожна ділова людина. Його історія відкриває нам, що може звершити той, хто віддає на служіння Богові усі сили розуму й рук, серця й життя.

[247]

Гроші

Бог довіряє людям також кошти. Він дає їм сили набувати багатство. Він зрошує землю небесною росою та відсвіжує її дощовими потоками. Господь дає сонячне світло, яке зігріває землю, пробуджуючи до життя рослинний світ, спричиняючи його цвітіння та плодоношення. І Він чекає, аби Йому повернули Його власність.

Гроші дані нам не для власного звеличення і прославлення. Як вірні управителі, ми повинні використовувати їх, щоб звеличити й прославити Бога. Деякі вважають, що тільки частина їхніх коштів належить Господеві. Відклавши частину для релігійних і добродійних цілей, решту вони вважають своєю власністю, котру можна використовувати як заманеться. Проте вони помиляються. Усе, чим володіємо, належить Господеві, ми підзвітні Йому за використання довіреного нам. У тому, як витрачаємо кожна копійку, буде видно, чи любимо ми Бога понад усе і ближнього, як самих себе.

Гроші мають велику цінність, бо можуть зробити багато добра. У руках Божих дітей це їжа для голодних, пиття для

спраглих, одяг для нагих. Це захист пригноблених і допомога хворим. Однак гроші вартують не більше, ніж пісок, якщо не використовуються для забезпечення життєвих потреб, благословення інших та розвитку справи Христа.

[248] Накопичене багатство не просто даремне, це — прокляття. У житті це пастка для душі, що відволікає нашу прихильність від небесного скарбу. У великий Божий день це багатство засудить свого власника, свідкуючи про невикористані таланти і знехтувані можливості. Писання говорить: «Тепер слухайте ви, багаті, плачте й ридайте над жахливими вашими злиднями, що надходять. Ваше багатство зотліло, а ваш одяг сточила міль. Ваше золото й срібло поржавіло, і їхня іржа свідчитиме проти вас і з'їсть ваші тіла, як вогонь. Ви назбирали скарбів на останні дні. Ось затримана вами платня робітників, які жали на ваших нивах, вже волає, і зойки женців досягай вух Господа Саваота» (Якова 5:1-4).

Водночас Христос не схвалює марнотратства та бездумного використання коштів. Його урок економії: «Зберіть залишені куски, щоб нічого не пропало» (Івана 6:12), — даний для всіх Його послідовників. Хто усвідомлює, що його гроші — талант від Бога, той буде використовувати їх ощадно і вважатиме за обов'язок економити їх, аби бути спроможним давати.

Чим більше коштів ми витрачаємо на показне й потурання егоїстичним бажанням, тим менше їх залишається на їжу для голодних та одяг для нагих. Кожна копійка, витрачена на те, без чого можна обійтися, позбавляє їхнього власника дорогоцінної можливості чинити добро. Така людина обкрадає Бога, забираючи від Нього честь та славу, які Він міг би отримати через правильне використання довірених Ним талантів.

Добрі спонукання й нахили

Добрі нахили, щирі спонукання, швидке сприйняття духовних істин — це дорогоцінні таланти, що накладають на їхнього власника серйозну відповідальність. Усі вони мають бути використані в Божому служінні. Але тут багато хто припускаються помилки. Задоволені тим, що володіють цими якостями, люди не дбають, аби використовувати їх в активному служінні для

інших. Вони потішають себе думкою: якби з'явилася нагода, якби були сприятливі обставини, вони здійснили б великі добрі справи. Тому продовжують чекати слушної нагоди. Такі люди зневажають обмеженість нещасного скнари, котрий неохоче дає жалюгідні копійки нужденному. Вони розуміють, що скупий живе для себе і відповідь за свої невикористані таланти. З великим задоволенням вони зауважують контраст між собою і цими обмеженими людьми, уважаючи власний стан набагато кращим за стан своїх скупих ближніх. Однак вони обманюють себе. Те, що люди володіють невикористаними якостями, тільки збільшує їхню відповідальність. Люди, Богом наділені великими щирими почуттями, повинні виявляти їх не тільки щодо своїх друзів, але й до всіх, хто потребує їхньої допомоги. Соціальні переваги — це також таланти, їх необхідно використати для добра всіх, хто перебуває в межах нашого впливу. Любов, яка виявляє доброту небагатьом, — не любов, а егоїзм. Вона жодним чином не слугуватиме для добра душ або слави Божої. Хто залишає таланти свого Пана невикористаними, ті винні перед Ним навіть більше, ніж ті, до котрих вони відчували таке презирство. До них буде сказано: «Ви знали волю вашого Пана, але не виконали її».

[249]

Таланти, множені при використанні

Використані таланти — це таланти множені. Успіх — не результат випадкових змін і не призначення долі; це виконання Божого Провидіння, винагорода віри й розсудливості, чесноти й наполегливих зусиль. Господь бажає, щоб ми використовували кожний даний нам дар, тоді будемо користуватися ще більшими дарами. Він не наділяє нас надприродним чином якостями, яких нам бракує, але коли ми застосовуємо те, що маємо, тоді Він працює разом з нами, збільшуючи та зміцнюючи кожну здібність. Наші сили зростатимуть з кожним щирим, серйозним, жертвним учинком задля Божої справи. Коли ми віддаємо себе як знаряддя для роботи Святого Духа, тоді в нас діє Божа благодать, спонукуючи нас зректися старих нахилів, перемогти лихі пристрасті та сформувані нові звички. Якщо ми уважні до напучувань Духа і підкоряємося їм, то наші серця

[250]

розширюються, щоб одержувати дедалі більше Його сили і краще виконувати більшу роботу. Дрімаючі сили пробуджуються, паралізовані здібності одержують нове життя. Скромний працівник, який слухняно відгукується на заклик Бога, може бути впевнений у Божественній допомозі. Узяти на себе таку велику святу відповідальність — уже само по собі сприяє облагородженню характеру. Адже це приводить у дію найвищі розумові і духовні сили, зміцнює й очищує розум і серце. Просто дивовижно, наскільки сильною може зробитися слабка людина через віру в могутність Бога; якими рішучими стають її зусилля, які рясні плоди вони приносять! Хто починає з невеликих знань, але в покорі серця, і розповідає про те, що знає, водночас старанно здобуваючи більші знання, той виявить, що всі небесні скарби чекають його прохань. Чим більшим світлом він прагне поділитися з іншими, тим більше світло одержить. Чим більше намагаємося пояснити Боже Слово людям, спонукані любов'ю до них, тим зрозумілішим воно стає для нас. Чим більше використовуємо наші знання та вправляємо наші сили, тим більше матимемо знань і сили.

Кожне зусилля задля Христа обернеться благословенням для нас. Якщо використовуємо наші кошти для Його слави, Він дасть нам більше. Коли прагнемо навертати інших до Христа, несучи тягарі душ у наших молитвах, тоді під впливом Божої благодаті наші серця битимуться частіше, почуття палатимуть більшою горливістю; усе наше християнське життя набуде більшої реальності, стане більш серйозним, більш молитовним.

Гідність людини визначається на Небесах відповідно до здатності її серця пізнавати Бога. Це пізнання — джерело усіх наших сил. Бог створив людину так, щоб кожна її здібність була відображенням Божественного розуму; Він завжди прагне залучити людський розум до спілкування з Божественним. Він пропонує нам перевагу співпрацювати з Христом, являючи Його благодать світові, щоб ми могли одержувати постійно зростаюче пізнання небесного.

Дивлячись на Ісуса, ми одержуємо більш яскраве, чітке бачення Бога, і через таке споглядання ми перетворюємося. Доброта, любов до ближніх стають нашими природними рисами. У нас розвивається характер, який є відображенням Бо-

жественного характеру. Перетворюючись на Його подобу, ми збільшуємо нашу спроможність пізнавати Бога. [251]

Наші братерські стосунки з небесним світом дедалі розширюються, наша здатність сприймати багатство пізнання й вічну мудрість постійно зростають.

Один талант

Раб, котрий одержав один талант, «пішов і закопав у землю гроші свого пана».

Саме той, хто мав найменший дар, залишив свій талант невикористаним. Тут дано застереження усім, котрі вважають, що їхня незначна обдарованість звільняє їх від служіння Христу. Якби вони могли звершувати великі справи, з якою радістю узялися б за них; оскільки ж можуть служити лише в малому, то вважають своє неробство виправданим. І в цьому вони помиляються. Господь, розподіляючи дари, випробовує характер. Знехтувавши застосуванням свого таланту, раб виявив свою невірність. Якби він одержав п'ять талантів, то закопав би їх так само, як і той один. Недбале ставлення до одного таланту виявило, що він зневажав дари Неба.

«Вірний у найменшому — і у великому вірний» (Луки 16:10). Важливість малих справ часто недооцінюється саме через те, що вони малі, однак від них великою мірою залежить справжній порядок у житті. У християнському житті немає несуттєвих речей. Якщо ми недооцінюємо важливість малих справ, формуванню нашого характеру загрожуватиме небезпека.

«Несправедливий у найменшому — і у великому несправедливий». Виявляючи невірність навіть у найменших обов'язках, людина обкрадає свого Творця у служінні, яке має звершувати. Ця невірність відображається на ній самій. Їй не вдається досягнути благодать, силу, твердість характеру, котрі можна здобути лише через цілковите підпорядкування Богові. Живучи окремо від Христа, така людина піддається спокусам сатани і припускається помилок у своїй роботі для Господа. Оскільки вона не керується вірними принципами в малому, їй важко коритися Богові й у великих справах, які вона вважає своїм особливим [252]

полем діяльності. Вади, виплекані у ставленні до життєвих дрібниць, переходять у більш важливі справи. Вона чинить за звичними для неї принципами. Таким чином, повторювані дії формують звички, звички формують характер, а характер визначає нашу дочасну та вічну долю.

Тільки завдяки вірності в малому душа може бути підготовлена вірно виконувати і більш відповідальні обов'язки. Бог привів Даниїла та його товаришів у середовище великих мужів Вавилону, щоб ці язичники могли познайомитися з принципами правдивої релігії. Живучи в оточенні ідолопоклонників, Даниїл мав представляти характер Бога. Яким чином він став гідним такого високого довір'я почесного становища? Саме вірність у малому зумовила напрямок усього його життя. Він шанував Бога в найменших обов'язках, і Господь співпрацював з ним. Даниїлові і його товаришам Бог дав «пізнання та розуміння в кожній книжці та мудрості, а Даниїл розумівся на всякому видінні та снах» (Дан.1:17).

Подібно до того, як Бог покликав Даниїла свідчити про Нього у Вавилоні, сьогодні Він закликає і нас бути Його свідками в цьому світі. Він бажає, щоб ми відкривали людям принципи Його Царства як у найменших, так і великих життєвих справах.

У Своєму земному житті Христос виклав урок уважного ставлення до малих діл. На Його душі постійно лежав тягар відповідальності за велику справу викуплення. Коли Господь навчав і зціляв, усі сили Його розуму й тіла були вкрай напружені, однак Він помічав найпростіші дрібниці в житті і природі. За допомогою простих явищ природи Він ілюстрував величні істини Царства Божого у Своїх найбільш повчальних уроках. Він не залишав без уваги потреби най-скромніших зі Своїх слуг. Його вухо чуло кожний зойк про допомогу. Він відчував дотик нещасної жінки в натовпі, у Ньому знаходив відгук найслабший дотик віри. Коли Він підняв із мертвих дочку Яіра, то нагадав їй батькам, що їй потрібно дати їсти. Своєю власною могутньою силою уставши з могили, Він не знехтував тим, щоб згорнути й акуратно покласти в належне місце Своє поховальне полотно.

[253]

Справа, до якої ми покликані як християни — співпрацювати з Христом задля спасіння душ. Здійснення цієї справи

включено до умов укладеного нами з Ним завіту. Занедбати цю роботу — значить виявити невірність щодо Христа. Натомість для виконання цієї роботи ми маємо наслідувати Його приклад вірної, свідомої уваги до малих речей.

У цьому — секрет успіху в кожній галузі християнської діяльності і впливу.

Господь бажає, щоб Його народ досягнув найвищого рівня успіху, аби прославити Бога тими здібностями, котрими Він прагне наділити його. Через Божу благодать нам дано все необхідне для того, щоб відкрити людям: ми діємо за кращими від тих планів, за котрими діє світ. Ми маємо показати перевагу в інтелекті, розумінні, майстерності та знанні, бо віримо в Бога та Його силу змінювати людські серця.

Але й тим, що не мають великих обдарувань, не потрібно засмучуватися. Нехай вони використовують те, що мають, з вірністю пильнуючи над кожною слабкою стороною свого характеру, намагаючись з допомогою Божественної благодаті зробити її сильною. Кожний наш учинок необхідно здійснювати з вірністю і відданістю, розвиваючи ті якості, котрі допоможуть нам виконати роботу.

Звичка недбалого ставлення до обов'язку має бути рішуче переможена. Багато хто, посилаючись на забутливість, уважають її достатнім виправданням навіть для найбільших помилок. Але хіба вони не володіють, як і інші, інтелектуальними здібностями? Значить, їм потрібно тренувати свій розум, щоб запам'ятовувати необхідне. Забувати — гріх, гріх — бути забутливим. Якщо ви формуєте звичку недбалості, то можете занедбати спасіння власної душі і, врешті-решт, виявитися неготовими до Царства Божого.

Великі істини необхідно застосовувати і в малих справах. Практичну релігію слід запроваджувати в прості обов'язки щоденного життя. Найбільшим досягненням будь-якої людини є її здатність беззастережно коритися слову Господа.

Деякі вважають, що їхнє життя не приносить користі, оскільки їхня робота не пов'язана безпосередньо з релігійною діяльністю. Вони гадають, що нічого не роблять для розширення Божого Царства. Та це помилка. Якщо їхню роботу все одно хтось має виконувати, їм не слід картати себе за некори-

сність у великому Божому господарстві. Не можна ігнорувати навіть найскромніші обов'язки. Будь-яка чесна праця — благословення, і вірність у ній може стати підготовкою до більших обов'язків. Якою б простою не була робота, виконана для Бога в покорі серця, Він приймає її як найвище служіння. Жодна жертва, принесена від щирого серця і з радістю в душі, не вважається малою.

Де б ми не були, Христос велить нам брати на себе життєві обов'язки. Якщо це дім, беріться до праці охоче й серйозно, аби зробити його приємним місцем. Якщо ви мати, виховуйте дітей для Христа. Це така ж робота для Бога, як і робота проповідника за кафедрою. Якщо ви працюєте на кухні, намагайтеся стати досконалим кухарем. Готуйте їжу, яка була б здоровою, поживною й апетитною. Водночас, використовуючи найкращі продукти для приготування їжі, пам'ятайте: вам потрібно віддати свій розум найкращим думкам. Якщо ви займаєтесь обробкою землі або будь-якою іншою роботою, досягайте успіху у ваших сьогodenних обов'язках. Зосередьте свій розум на тому, що робите. У всій вашій праці представляйте Христа. Чиніть так, як чинив би Він на вашому місці.

Яким би малим не був ваш талант, Бог має для нього певне місце. Цей один талант, мудро використаний, виконає призначену для нього роботу. виявляючи вірність у малих обов'язках, ми повинні працювати за принципом додавання, а Бог буде працювати для нас за принципом множення. Ці невеликі діла справлять найцінніший вплив у Його роботі. Нехай жива віра золоту ниткою проходить через виконання навіть найменших обов'язків. Тоді вся щоденна робота сприятиме християнському зростанню. Ви постійно будете дивитися на Ісуса. Любов до Нього додасть життєвих сил усьому, чим ви займаєтесь. Таким чином, через правильне використання наших талантів ми можемо з'єднатися золотим ланцюжком із вищим світом. Це і є правдиве освячення, бо освячення полягає в радісному виконанні щоденних обов'язків у досконалому послусі Божій волі. Проте багато християн очікують, коли їм запропонують якусь велику справу. Не знайшовши собі достатньо відповідального заняття, аби задовольнити власні амбіції, вони нехтують старанним виконанням звичайних життєвих обов'язків. Ці обо-

в'язки здаються їм нецікавими. День за днем вони пропускають сприятливі можливості, щоб показати свою вірність Богові. Поки вони чекають якоїсь великої роботи, життя минає, його мета не досягнута, його справа не виконана.

Повернені таланти

«Через тривалий час приходять пан тих рабів і розраховується з ними». Коли Господь прийматиме звіт від Своїх слуг, приріст від кожного таланту буде ретельно перевірений. Виконана робота відкриває характер працівника.

Слуги, котрі одержали відповідно п'ять і два таланти, повертають Господеві довірені їм дари разом з прибутком. Причому вони не ставлять собі це в заслугу. Адже таланти були дані їм, вони придбали на них інші таланти; якби не було початкового внеску, не було б і прибутку. Вони розуміють, що лише виконали свій обов'язок. Початковий капітал був Господній, отже, і приріст належить Йому. Якби Спаситель не дарував їм Своєї любові і благодаті, вони були б банкрутами для вічності.

Однак Пан, одержавши таланти, схвалює і винагороджує працівників так, ніби заслуга цілком належить їм. Його обличчя сяє радістю і задоволенням. Він сповнений щастя, що може дарувати їм благословення. Він винагороджує їх за кожне служіння, за кожну самопожертву, і не тому, що винний їм, а тому, що Його серце переповнене любов'ю та ніжністю.

«Гаразд, рабе добрий і вірний, — сказав Він. — У малому був ти вірний, над великим тебе поставлю. Увійди в радість свого Пана!»

Вірність та відданість Богові, служіння з любові одержать Божественне схвалення. Кожне спонукання Святого Духа, що провадить людей до добра і Бога, зазначається в небесних книгах; і великого Божого дня Господь похвалить тих працівників, через котрих здійснював цю роботу.

Вони ввійдуть у радість Пана, коли побачать у Його Царстві тих, до спасіння котрих доклали своїх зусиль та І вміння. Їм буде дана перевага взяти участь у Його роботі і там, бо вони стали придатними для цього, співпрацюючи з Ним тут. Те, чим ми будемо на небесах, — відображення того, чим є

зараз у характері і святому служінні. Христос сказав про Себе: «Син Людський прийшов не для того, щоб служили Йому, а щоб послужити» (Матв.20:28). Ця Його робота на Землі є Його роботою і в Небесах. Нашою нагородою за співпрацю з Христом у цьому світі будуть ще більша сила, ще ширші можливості для співпраці з Ним у світі прийдешньому.

«Підійшов і той, що одержав один талант, і сказав: Пане, знав я тебе, що ти жорстока людина: жнеш, де не сів, і збираєш, де не розсипав. Я, побоявшись, пішов і сховав твій талант у землю. Ось бери своє!»

Так люди виправдовують своє нехтування Божими дарами. Вони дивляться на Бога як на суворого тирана, котрий стежить за ними, щоб зауважити їхні помилки і послати на них Свої суди. Вони висувають звинувачення: Він вимагає те, чого ніколи не давав, і жне, де не сів.

Багато хто у своєму серці звинувачують Бога як жорстокого господаря, оскільки Він вимагає їхнього служіння і та частки від їхнього достатку. Але ми не можемо принести Богові нічого, що не було б уже Його власністю. «Бо все це — від Тебе, — сказав цар Давид, — і з Твоєї руки дали ми Тобі» (1Хронік 29:14). Усе належить Богові не тільки за правом творіння, а й за правом викуплення. Усі даровані нам благословення як цього, так і майбутнього життя несуть на собі відбиток Голгофського хреста. Тому звинувачення, що Бог — жорстокий господар, який жне, де не сів, — фальшиве.

[257] Господар не відкидає несправедливого звинувачення злого раба, натомість, використовуючи його власну мову, показує, що його поведінка не може бути виправдана. Були забезпечені всі можливості і засоби, щоб талант міг бути пущений у обіг і принести прибуток власникові. «Треба тобі було, — сказав він, — віддати мої гроші торгівцям, і тепер я взяв би своє з прибутком».

Наш Небесний Отець вимагає не більше і не менше від даної нам спроможності працювати. Він не накладає на Своїх слуг жодних тягарів, які вони неспроможні нести. «Бо знає Він створення наше, пам'ятає, що ми — порох» (Псал.102:14).

Усе, чого Він чекає від нас, ми можемо виконати з допомогою Божої благодаті.

«Кому багато довірено, ще більше будуть вимагати від нього» (Луки 12:48). Ми понесемо особисту відповідальність за те, що зробили на йоту менше, ніж могли зробити. Господь точно вимірює кожен можливість, яку ми мали для служіння. Невикористані здібності враховуються так само, як і ті, що принесли користь. Бог вважає нас відповідальними за все, чим могли стати через правильне використання наших талантів. Ми будемо суджені згідно з тим, що мали зробити, але не зробили, бо не використали наших сил для прославлення Бога. Навіть якщо не втратимо своєї душі, ми усвідомимо у вічності результат наших невикористаних талантів. Усі знання, усі вміння, які ми могли здобути, але не здобули, — спричинять вічні втрати.

Якщо ж ми цілковито віддаємо себе Богові і в нашій роботі слухаємося Його вказівок, Він бере на Себе відповідальність за її виконання. Нам не слід губитися в здогадах щодо успіху наших чесних зусиль. Ні на мить ми не повинні навіть думати про поразку. Ми маємо співпрацювати з Тим, Хто не зазнав жодної поразки.

Не потрібно говорити про власні слабкості і неспроможність. Це — відкрите недовір'я Богові та відкинення Його Слова. Коли ми нарікаємо на наші тягарі або відмовляємося від покладеної на нас відповідальності, то цим по суті заявляємо, що Він — жорстокий господар, котрий вимагає від нас те, для виконання чого не дав сил.

Часто дух лінивого слуги ми схильні називати скромністю. Проте справжня скромність — це щось зовсім інше.

Бути скромним — не означає мати карликовий інтелект, відчувати брак цілеспрямованості, бути в житті боязким, уникаючи доручень через сумніви в успіху справи. Справжня скромність виконує Божі наміри, відчуваючи залежність від Його сили.

[258]

Бог працює через тих, кого Сам обирає. Часом Він обирає найскромніший інструмент для виконання найбільшої роботи, бо Його сила відкривається через слабкість людей. Ми маємо власні мірки і тому одне вважаємо великим, інше -- незначним, однак Бог не користується нашими еталонами. Нам не слід думати, що велике з нашої точки зору має бути великим і для Бога, або незначне для нас є таким самим і в Його очах. Нам не

доручено судити про власні таланти або обирати для себе поле діяльності. Нам потрібно взяти на себе призначений Богом тягар, несучи його заради Нього, і завжди знаходити в Ньому втіху і відпочинок. Якою б не була наша робота, ми вшановуємо Бога, якщо здійснюємо служіння щиро й радісно. Він задоволений, коли ми виконуємо наші обов'язки з вдячністю, радіючи, що нас визнано гідними співпрацювати з Ним.

Відібраний талант

Лінивому рабові був виголошений вирок: «Тож візьміть у нього талант і дайте тому, що має десять талантів». Тут зображено не тільки нагороду під час останнього суду, а й поступовий процес відплати ще в цьому житті, що сталося й у випадку з вірними рабами. Як у фізичному, так і духовному світі кожна невикористана здібність чи сила буде слабнути й атрофуватися. Діяльність — закон життя, неробство — смерть. «Кожному дається виявлення Духа на спільну користь» (1 Кор. 12:7). Дари, застосовані для благословення інших, зростають. Натомість обмежені егоїстичним споживанням, вони зменшуються і, врешті-решт, їх забирають. Хто відмовляється ділитися одержаним, нарешті виявить, що йому вже нема чим ділитися. Він погодився на процес, який неминуче пригнічує і зрештою руйнує здібності душі.

[259] Нехай ніхто не припускає, що може жити егоїстичним життям, а потім, послуживши власним інтересам, увійти в радість свого Пана. Такі люди не зможуть долучитися до радості безкорисливої любові. Вони будуть непридатні для життя в небесних дворах. Вони не спроможні оцінити чисту атмосферу любові, котрою сповнені Небеса. Голоси ангелів, музика їхніх арф не задовольнятимуть їх. Наука Небес буде для їхнього розуму загадкою.

Великого судного дня ті, хто не працював для Христа, а плив за течією, уникаючи будь-якої відповідальності, думаючи лише про себе і догоджаючи лише собі, будуть поставлені Суддею усієї Землі разом з тими, хто чинив зло. їх спіткає те саме засудження.

Багато з тих, що визнають себе християнами, нехтують Божими вимогами, однак не бачать в цьому нічого поганого. Вони знають, що богозневажники, убивці, перелюбники заслуговують покарання; що ж до них, то вони насолоджуються релігійним служінням. Вони люблять слухати проповідь Євангелія і тому вважають себе християнами.

Хоч вони провели своє життя в турботах про себе, для них, як і для невірного раба із притчі, буде несподіванкою почути вирок: «Візьміть у нього талант». Подібно до юдеїв, вони не зрозуміли, що радість від одержаних ними благословень полягає у використанні їх для інших.

Багато людей виправдовують своє байдуже ставлення до християнської діяльності, посилаючись на власну непридатність для цієї роботи. Та хіба Бог зробив їх такими невмілими? Ні, ніколи. Ця нездатність виробилася внаслідок їхньої бездіяльності і закорінилася відповідно до їхнього вільного вибору. Уже зараз у своїх серцях вони усвідомлюють результат вироку: «Візьміть у нього талант». Постійне нехтування розвитком талантів пригасило вплив на них Святого Духа, єдиного джерела світла. Вирок: «А нікчемного раба викиньте в зовнішню темряву», — ставить печатку Неба на той вибір, який вони зробили для вічності.

Розділ 26. «Друзі з мамони неправди»

Луки 16:1-9

Прихід Христа співпав із часом повсюдного захоплення світськими інтересами. Люди підпорядковували вічне тимчасовому, вимоги майбутнього — справам теперішнього. Вони приймали примарне за реальне, а реальне — за примарне. Вони не споглядали вірою невидимого. Сатана змальовував перед ними дочасні цінності найпривабливішими та всепоглинаючими, і люди піддавалися його спокусам.

Христос прийшов, щоб змінити такий порядок речей. Він прагнув розвіяти чари, якими люди були засліплені й поневолені. У Своєму вченні Він прагнув ясно висвітлити питання небесних та земних потреб людини, звернути її думки від теперішнього до майбутнього. Він закликав людей залишити гонитву за дочасним і приготуватися до вічності.

«Був один чоловік, — сказав Він, — що мав управителя, якого звинуватили, нібито він розтрачує його майно». Багатий чоловік доручив усе своє майно слугі, але той був невірний, і господар переконався, що він його систематично обкрадав. Господар вирішив не тримати його більше на своїй службі і прикликав для перевірки його звіту. «Що це я чую про тебе? — запитав він. — Дай звіт за своє управління, бо більше не зможеш керувати!» Опинившись перед загрозою звільнення, управитель бачив, що йому доведеться зробити вибір з-поміж трьох можливостей. Він мав або працювати, або жебракувати, або ж голодувати. Управитель почав міркувати: «Що маю робити, -- мій пан забирає від мене управління? Копати не маю сили, жебракувати соромлюся. Знаю, що зроблю: коли буду усунений від управління, то хай приймуть мене до своїх домів! І покликавши кожного з боржників свого пана, запитав першого: Скільки винен ти моєму панові? Той відповів: Сто мірок олії.

І сказав він йому: Візьми свою розписку, швидко сідай і напиши: п'ятдесят! Потім запитав другого: А ти скільки винен?

Той сказав: Сто мірок пшениці. Каже йому: Візьми свою розписку й напиши: вісімдесят».

Цей невірний слуга зробив інших співучасниками своєї нечесності. Він обманув свого пана на користь його боржників, і, погодившись на це, вони стали зобов'язаними прийняти його як друга до своїх домів.

«І похвалив пан нечесного управителя, бо той мудро вчинив». Світська людина схвалила кмітливість того, хто її обманув. Але похвала багача не була похвалою Бога.

Христос не похвалив невірного управителя, натомість використав добре відомий випадок, аби проілюструвати урок, який бажав викласти. «Набувайте собі друзів з мамони неправди, — сказав Він, — щоб коли вона зникне, прийняли вас до вічних осель».

Фарисеї осуджували Спасителя за спілкування з митниками та грішниками. Проте Його зацікавленість ними не зменшилася і Його зусилля задля них не послабли. Він бачив, що їхнє заняття сповнене спокус. Вони були оточені принадами зла. Перший невірний крок був легким, і вони швидко скочувалися по похилій до ще більшої нечесності та серйозних злочинів. Христос прагнув за будь-яку ціну навести їх до вищої мети, до шляхетних принципів. Саме цю мету Він мав на думці, розповідаючи історію про невірного управителя. Випадок, про який ідеться у притчі, стався серед митників, і в розповіді Христа вони впізнали власну практику. Це привернуло їхню увагу, а з опису власних нечесних справ багато з них винесли урок духовної істини.

[262]

Однак ця притча була спрямована безпосередньо до учнів. Вони перші отримали закваску істини, і через них вона мала досягти інших. Більшість Христових повчань учні розуміли не відразу, і часто здавалося, що Його уроки майже забуті. Однак згодом під впливом Святого Духа ці істини поставали з усією виразністю; через учнів Христа у своїй життєдайній силі були передані новим наверненим, котрі приєднувалися до Церкви.

Крім того, Спаситель звертається і до фарисеїв. Він не залишав надії, що вони збагнуть силу Його слів. Багато фарисеїв

були глибоко переконані Його повчанням, і згодом, почувши натхнену Святим Духом Істину, чимало з них увірували в Христа.

Фарисеї намагалися заплямувати репутацію Христа, звинувачуючи Його в спілкуванні з митниками та грішниками. А тепер Він спрямовує докір проти цих обвинувачів. Він змальовує перед фарисеями усім відому подію, що мала місце серед митників, аби показати характер їхніх дій і водночас відкрити той єдиний шлях, яким вони можуть спокутувати свої помилки.

Майно пана було доручено невірному управителеві з добродійною метою, проте він використав його для себе. Так сталося і з Ізраїлем. Бог обрав насіння Авраама. Рукою піднесеною Він звільнив їх з єгипетського рабства. Він зробив їх хоронителями священної Істини для благословення світу. Їм було довірено живе Боже Слово, щоб вони могли передавати світло іншим. Однак Його управителі використали ці дари для власного збагачення і звеличення.

[263] Фарисеї, сповнені самовдоволення та самоправедності, неправильно розпоряджалися добром, яке Бог доручив їм для використання на славу Йому.

Слуга з притчі анітрохи не подбав про власне майбутнє. Добро, довірене йому для добра інших, він використав для себе, думаючи лише про теперішнє. Коли його мали усунути від управління, виявилось, що він нічого не міг назвати своєю власністю. Проте майно пана усе ще залишалося в його руках, тому він вирішив використати його таким чином, щоб у майбутньому уникнути злиднів.

Для здійснення цього йому довелося розробити новий план. Тепер замість накопичення для себе він мусив роздавати іншим. Так він міг здобути друзів, які прийняли б його до себе, коли він буде звільнений з роботи. Подібне відбулося і з фарисеями. Скоро вони мали бути позбавлені управління, і тепер до них був звернений заклик подбати про своє майбутнє. Лише здійснюючи добро іншим, вони могли отримати користь і для себе. Тільки передаючи Божі дари іншим ще зараз, у теперішньому житті, вони могли подбати про вічність.

Наприкінці притчі Христос сказав: «Сини цього світу мудріші від синів світла у своєму роді». Тобто розумні люди

цього світу виявляють більше мудрості і серйозності в служінні самим собі, ніж це роблять так звані діти Божі в служінні Йому. Так було за днів Христа. Так є і зараз. Подивіться на життя багатьох людей, котрі називають себе християнами. Господь наділив їх здібностями, силою та впливом; Він довірив їм гроші, щоб вони були Його співпрацівниками у великій справі Викуплення. Усі Його дари повинні бути використані для благословення людства, для полегшення життя страждальців і нужденних. Ми повинні нагодувати голодних, одягнути нагих, потурбуватися про сиріт і вдів, послужити нещасним та пригніченим. Таке широке розповсюдження убогості у світі ніколи не було наміром Бога. Він ніколи не бажав, щоб одна людина жила в надмірних розкошах, а діти іншої плакали за хлібом. Якщо засоби перевищують реальні потреби життя, то вони довірені людині, аби чинити добро, служити для благословення людства. Господь говорить: «Продавайте ваші маєтки, роздавайте милостиню» (Луки 12:33). Він хоче, щоб ми «були щедрі, радо ділилися» (1Тим.6:13). «Коли влаштуєш гостину, клич бідних, слабких, кривих, сліпих» (Луки 14:13). Божа воля в тому, щоб «розв'язати кайдани безбожності», «пута ярма розв'язати», «пустити на волю утиснених», «всяке ярмо розірвати», «вламати голодному хліба свого», «вбогих бурлаків до дому впровадити», «як побачиш нагого, — щоб вкрити його», «і знедоленому душу наситити» (Ісаї 58:6-7, 10). «Ідіть по цілому світі й усьому творінню проповідуйте Євангелію» (Марка 16:15). Такі повеління Господні. Чи виконує цю роботу велике тіло християнської Церкви?

[264]

На жаль, як багато її представників привласнюють Божі дари! Як багато з них додають будинок до будинку, землю до землі! Як багато таких, що витрачають гроші на розваги, задоволення апетиту, екстравагантні будинки, меблі й одяг! А їхні ближні в цей час залишаються приреченими на убогість, злочинність, хвороби і смерть. Маса людей гинуть без жодного співчутливого погляду, жодного доброго слова чи діла.

Люди винні в обкраданні Бога. Їхнє егоїстичне використання коштів обкрадає Господа в тій славі, котра була б Йому віддана у відповідь на полегшення страждання людства та спасіння душ. Вони привласнюють довірене їм добро. Господь

проголошує: «І прибуду до вас Я на суд, і буду свідком швидким проти... тих, хто запластою наймита тисне, вдову й сироту, хто відхилює право чужинця». «Чи Бога людина обманить? Мене ж ви обманюєте, ще й говорите: „Чим ми Тебе обманили?“ — Десятиною та приносами! Прокляттям ви прокляті, а Мене обманили, о люду ти весь!» (Мал.3:5, 8-9). «Тепер слухайте ви, багатії... Ваше багатство зотліло, а ваш одяг сточила міль. Ваше золото й срібло поржавіло, і їхня іржа свідчитиме проти вас. ...Ви назбирали скарбів на останні дні». «Ви розкошували на землі й насолоджувалися». «Ось затримана вами платня робітників, які жали на ваших нивах, вже волає, і зойки женців досягли вух Господа Саваота» (Якова 5:1-3, 5, 4).

[265]

Від кожного вимагається звіт за довірені йому дари. У день останнього суду нагромаджені людьми багатства не матимуть для них жодної вартості. Вони нічого не зможуть назвати своєю власністю. Люди які витрачають своє життя на нагромадження земних скарбів, виявляють менше мудрості, розважливості та турботи про власну вічну долю, ніж неправедний управитель щодо своєї земної долі. Називаючись дітьми світла, вони мають менше мудрості, ніж діти цього світу у своєму роді. Це про них проголосив пророк у своєму видінні великого судного дня: «Покине людина того дня божків своїх срібних і божків своїх золотих, що собі наробила була, щоб вклонятись, кротам і кажанам, щоб піти у печери й розщілини скельні від страху Господнього і від слави величчя Його, коли прийде Він острах збудити на землі!» (Ісаї 2:20-21).

Набувайте собі друзів з мамони неправди, — говорить Христос, — щоб коли вона зникне, прийняли вас до вічних осель. Бог, Христос та ангели служать знедоленим, страждальцям, грішним. Віддайте себе Богові для такої роботи, використуйте Його дари для цієї мети — і ви увійдете в спілкування з небесними істотами. Ваше серце битиметься в унісон з їхніми серцями. Ви будете уподібнюватися до них у характері. Для вас ці мешканці вічних осель не будуть чужинцями. Коли все земне минеться, вартіві біля небесних воріт запросять вас увійти.

Засоби, використані для благословення інших, принесуть віддачу. Правильно застосовані багатства виконають велику добру справу. Душі будуть навернені до Христа.

Хто живе і діє згідно з планом Христа, той побачить у Божих дворах людей, задля яких працював і жертвував на землі. З вдячністю викуплені пригадають тих, котрі послужили знаряддям їхнього спасіння. Якими дорогоцінними будуть Небеса для всіх вірних у справі спасіння душ!

Ця притча містить урок для всіх, оскільки кожному доведеться відзвітуватися за виявлену йому в Христі благодать. Життя надто дорогоцінне, аби його поглинали дочасні земні справи. Господь бажає, щоб ми передавали іншим те, що несе нам невидиме й вічне.

Щороку мільйони за мільйонами людських душ відходять у вічність непопередженими та неспасеними. Щогодини в нашому мінливому житті відкриваються можливості знаходити і рятувати душі. Ці можливості постійно приходять та відходять. Бог бажає, щоб ми якомога більше використали їх. Минають дні, тижні, місяці; у нас залишається на один день, один тиждень, один місяць менше часу для виконання цієї роботи. Щонайбільше — ще кілька років, і голос, якому ми не зможемо відмовити у відповіді, проголосить: «Дай звіт за своє управління!»

[266]

Христос закликає кожного задуматися над цим. Зробіть чесний підрахунок. Поставте на одну чашу терезів Ісуса, тобто вічний скарб, життя, Істину, Небеса, радість Христа за викуплені душі; а на другу — усі принади, які тільки може запропонувати світ. Покладіть на одну чашу втрату власної душі та душ тих, кому б ви могли принести спасіння, а на другу — дароване вам і їм життя, котре вимірюється життям Бога. Зважте тимчасове і вічне. Роблячи це, прислухайтеся до голосу Христа: «Яка користь людині, якщо придбає весь світ, але занепасть душу свою?» (Марка 8:36).

Бог бажає, щоб ми обрали небесне замість земного. Він дарує нам можливість покласти свої кошти в небесну скарбницю. Він підтримає нас у досягненні найвищих цілей, подбає про збереження наших найдорогоцінніших скарбів. Він проголошує: «Я зроблю людину дорожчу від щирого золота, і смертну

людину — від офірського золота» (Ісаї 13:12). Коли багатства, котрі точить міль і роз'їдає іржа, будуть знищені, послідовники Христа зможуть тішитися своїми небесними скарбами, нетлінними багатствами.

Дружба викуплених Христом краща за будь-яку дружбу у світі. Кращим за право власності на найрозкішніший палац на землі є право власності на оселі, котрі пішов приготувати наш Господь. І кращими за всі слова земної хвали будуть слова Спасителя, звернені до Його вірних слуг: «Прийдіть, благословенні Мого Отця, успадкуйте Царство, приготоване вам від створення світу!» (Матв.25:34).

[267] Христос усе ще дає можливість придбати нетлінне багатство тим, хто розтратив Його добро. Він говорить: «Дайте — і дасться вам». «Зробіть собі гаманці, що не старіються, — невичерпний скарб, де злодій не підкрадається, де міль не точить» (Луки 6:38; 12:33). «Багатим нинішнього часу нагадуй .. щоб ми чинили добро, збагачувалися в добрих ділах, були щедрі, радо ділилися, збираючи собі скарб — добру основу на майбутнє, аби досягнути справжнє життя» (1 Тим.6:17-19).

[268] Отож, нехай ваш маєток іде попереду вас на Небеса. Складіть ваші скарби біля Божого престолу. Забезпечте своє право на незбагненне багатство Христа. «Набувайте собі друзів з мачони неправди, щоб коли вона зникне, прийняли вас до вічних осель».

Розділ 27. «Хто є моїм ближнім?»

Луки 10:25-37

Питання «Хто є моїм ближнім?» викликало серед юдеїв нескінченні суперечки. Вони не мали жодних сумнівів щодо язичників та самарян. Це були чужинці, вороги. Але як розмежувати людей своєї нації та різних класів суспільства? Кого священики, рабини, старійшини мають уважати за ближніх? Вони проводили своє життя у виконанні безлічі обрядів задля власного очищення. Контакт із темним, недбалим натовпом, — навчали вони, — спричинив би занечищення, усунення якого вимагає утомливих зусиль. Чи повинні вони вважати «нечистих» своїми ближніми?

На це запитання Христос відповів притчею про доброго самарянина. Він показав, що наш ближній — не просто один із членів церкви, до якої ми належимо, або один з наших одновітців. Це питання не пов'язане з расовими ознаками, кольором шкіри чи класовими відмінностями. Наш ближній — кожна людина, котра потребує нашої допомоги. Наш ближній — кожна поранена, побита ворогом душа. Наш ближній — кожна людина, котра є Божою власністю. Притчу про доброго самарянина Христос розповів у відповідь на запитання, поставлене Христу вчителем закону. Коли Спаситель навчав, «один законник підвівся і запитав, випробовуючи Його: Учителю, що маю зробити, аби досягнути вічне життя?» Фарисеї запропонували законникові поставити це запитання, сподіваючись упіймати Христа на слові, тому нетерпляче прислухалися до Його відповіді. Однак Спаситель не вступив у суперечку. Натомість на запитання Він відповів запитанням: «Що в Законі написано? Як читаєш?» Юдеї продовжували звинувачувати Ісуса у зневажливому ставленні до даного на Сінаї Закону, питання спасіння Він поставив у площину виконання Божих Заповідей.

[269]

Законник відповів: «Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією силою своєю, і всією думкою своєю, і ближнього свого, як самого себе». «Правильно ти відповів, — сказав Христос. — Роби це, — і житимеш!»

Законника не задовольняли вчення й діла фарисеїв. Він вивчав Писання, бажаючи збагнути їхній справжній зміст. Він виявляв живу цікавість до цього питання, тому щиро запитав: «Що маю робити?» У своїй відповіді стосовно вимог Закону він обминув усю масу церемоніальних та ритуальних приписів. Не надавши їм жодного значення, він назвав два великих принципи, на яких ґрунтуються увесь Закон та Пророки. Схвалення Спасителем цієї відповіді зробило Його неприступним для нападів рабинів. Вони не могли осудити Його за підтвердження того, що було висловлено тлумачем закону.

«Роби це, — і житимеш», — сказав Христос. У Своєму вченні Він завжди представляв Закон як єдине Божественне ціле, показуючи, що неможливо дотримуватися одного припису і порушувати інший, оскільки всі вони об'єднані одним принципом. Доля людини визначатиметься її послухом усьому Законові.

Христос знав, що ніхто не може виконувати Закон власними силами. Він бажав спонукати законника до уважнішого, більш критичного дослідження, аби той міг знайти Істину. Тільки приймаючи заслуги і благодать Христа, ми можемо дотримуватися Закону. Віра в спокутну жертву за гріх робить грішну людину здатною любити Бога всім серцем та ближнього, як самого себе.

[270] Законник розумів, що не виконував ні перших чотирьох, ні решти шести Заповідей. Під впливом проникливих слів Христа він усвідомив свою провину, однак замість визнання власних гріхів намагався виправдати їх. Замість визнати істину, він прагнув показати, як важко виконати Заповідь. Таким чином він сподівався зняти із себе провину і виправдатися в очах народу. Слова Спасителя показали, що його запитання було зайвим, оскільки він сам зміг відповісти на нього. Проте законник ставить інше запитання: «А хто є моїм ближнім?»

І знову Христос не дав утягнути Себе в суперечку. Він відповів на це запитання, розповівши випадок, який ще був

свіжим у пам'яті Його слухачів. «Один чоловік, — сказав Він, — ішов з Єрусалима до Єрихона і попав у руки розбійників, що його пограбували, завдали йому ран та відійшли, залишивши його ледь живим».

Подорожуючи з Єрусалима до Єрихона, мандрівник мав пройти Юдейською пустелею. Дорога пролягала через дику скелясту ущелину, що кишіла грабіжниками і часто була свідком насильства. Саме тут на подорожнього напали розбійники, відібрали все, що він мав цінного, і залишили його ледь живим на узбіччі дороги. Тією дорогою проходив священник; він побачив пораненого, побитого чоловіка, що лежав у калюжі крові, однак пройшов повз нього, не надавши жодної допомоги. Він, «побачивши його, обминув». Потім з'явився левит. Зацікавившись тим, що сталося, він зупинився і подивився на страждальця. Він знав, що повинен зробити, проте це не був приємний обов'язок. Левит пошкодував, що пішов цією дорогою і побачив пораненого чоловіка. Він переконав себе, що цей випадок його не стосується, тому також «поглянув — і обминув».

А самарянин, подорожуючи тією самою дорогою, побачив страждальця і зробив для нього те, від чого відмовилися інші. З обережністю і добротою він послужив пораненому. Побачивши його, він «змилосердився. Він підійшов, перев'язав його рани, поливши на них оливи й вина, посадив його на худобину, привіз до гостиниці й подбав про нього. А другого дня, як відходив, вийняв два динарії; дав власникові гостиниці та сказав: Подбай про нього, а якщо більше витратиш, то віддам тобі, коли повертатимуся». Священник і левит вважали себе побожними людьми, але справді наверненим виявився самарянин. [271] Для нього виконати цю роботу не було більш приємним, ніж для священника й левита, проте своїми духом та вчинками він довів, що перебуває в гармонії з Богом.

Викладаючи свій урок, Христос подав принципи Закону в прямій переконливій формі, указуючи слухачам на їхнє нехтування цими принципами. Його слова були такими певними і точними, що слухачі не змогли знайти жодних аргументів для заперечення. У цьому повчанні законник не знайшов нічого, що міг би піддати критиці. Його упередженість щодо Христа

зникла. Однак він не переміг своєї національної неприязні, аби похвалити самарянина, назвавши його по імені. Коли Христос запитав: «„Кого з цих трьох ти вважаєш ближнім того, який попався розбійникам?“ — він відповів: Того, що змилосердився над ним!»

«Тож сказав йому Ісус: Іди і ти чини так само». Виявляй таку ж ніжну турботу до нужденних. Цим доведеш, що виконуєш увесь Закон.

Юдеї і самаряни дуже відрізнялися своїми релігійними віруваннями, особливо в питанні правдивого поклоніння Богові. Фарисеї не говорили про самарян нічого доброго, лише послали на їхню адресу найгірші прокляття. Антипатія між юдеями і самарянами була такою сильною, що жінка-самарянка дуже здивувалася, коли Христос попросив у неї води. «Як Ти, — запитала вона, — будучи юдеєм, просиш пити в мене, коли я жінка-самарянка?» «Адже, — додає євангеліст, — юдеї не спілкуються із самарянами» (Івана 4:9). Коли ж у храмі юдеї сповнилися такої смертельної ненависті до Христа, що готові були каменувати Його, то не змогли знайти більш дошкульних слів для висловлення своєї ненависті, ніж сказати: «Хіба не так ми говоримо, що Ти самарянин і біса маєш?» (Івана 8:48). Однак священик і левит знехтували покладеним на них Господом обов'язком, залишивши самарянинові, котрого ненавиділи і зневажали, можливість послужити їхньому ж співвітчизнику.

[272]

Самарянин виконав повеління: «Люби ближнього свого, як самого себе», довівши, що був більш релігійною людиною за своїх зневажників. Ризикуючи власним життям, він по ставився до пораненого, як до свого брата. Цей самарянин зображає Христа. Наш Спаситель виявив до нас любов, з якою не може порівнятися жодна людська любов. Коли ми помирили від завданих нам ран, Він змилосердився над нами. Він не обминув, не залишив нас, безпорадних і безнадійних, на загибель. Він не залишився у Своїй святій щасливій оселі, оточений любов'ю небесних військ. Господь бачив нашу крайню потребу, проїнявся нашим горем і зробив інтереси людства власними. Він помер, аби спасти Своїх ворогів. Він молився за Своїх убивць. Указуючи на власний приклад, Він говорить до Своїх послідовників: «Заповідаю вам, щоб ви любили один одного. Як Я

полюбив вас, щоб і ви любили так один одного» (Івана 15:17; 13:34).

Священик та левит мали здійснювати призначене Самим Богом служіння в храмі. Участь у цьому служінні була великою і почесною перевагою, тому священик і левит, відзначені такою пошаною, вважали для себе приниженням виявити допомогу невідомому страдникові на узбіччі дороги. Тим самим вони знехтували особливою можливістю, даною їм Богом як Своїм підлеглим, послужити благословенням для ближнього.

І в наш час багато людей припускаються такої ж помилки. Вони поділяють свої обов'язки на дві окремі категорії. До першої категорії відносять великі справи, котрі регулюються Законом Божим, до другої — так звані малі справи, яких Заповідь «Люби ближнього свого, як самого себе» нібито не стосується. Ця сфера діяльності залишена на волю капризів, схильностей та випадкових спонукань. Таким чином характер спотворюється, і релігія Христа представлена у фальшивому світлі.

Деякі вважають, що служіння страждаючому людству при-
нижує їхню гідність. Багато хто дивляться з байдужістю і презирством на тих, що зруйнували храм своєї душі. А чимало людей нехтують бідними з інших причин. На їхню думку, вони зайняті у справі Христа, працюючи над якоюсь важливою програмою. Вони вважають, що виконують велику роботу, тому не можуть зупинитися, щоб зауважити потреби бідних і знедолених. Заради успіху цієї позірно великої роботи вони навіть можуть утискати бідних. Позбавляючи їх права або нехтуючи їхніми потребами, вони можуть створювати для них важкі обставини та випробування. Однак уважають, що все це виправдано, оскільки вони нібито просувають справу Христа.

Багато хто можуть залишити брата або ближнього без усякої допомоги боротися в суворих обставинах. Оскільки вони визнають себе християнами, ця людина може думати, що своїм холодним самолюбством вони представляють Христа. Такі люди, називаючи себе слугами Господа, насправді не співпрацюють з Ним, тому Божа любов, яка мала б через них зливатися на світ, не досягає їхніх ближніх. Таким чином, великий потік хвали й подяки від людських сердець та уст не повертається до

[273]

Бога. Господа обкрадають тим, що Він не одержує усієї слави, яка належить Його святому Імені.

У Нього викрадають душі, за котрі помер Христос; душі, які Він палко бажає привести у Своє Царство, щоб вони перебували в Його присутності впродовж нескінченних віків.

Божественна Істина справляє незначний вплив на цей світ, у той час як цей вплив має поширюватися набагато більшою мірою через наше практичне життя. У світі переважає просто визнання релігії, але воно мало що вартує.

Ми можемо називати себе послідовниками Христа, можемо говорити, що віримо в істини Божого Слова, однак це не принесе жодної користі нашим ближнім, якщо не впроваджуємо вірування в наше щоденне життя. Визнання віри може бути високим, як небо, проте воно не спасе ані нас, ані наших ближніх, якщо не станемо справжніми християнами. Хороший приклад зробить для світу більше добра, ніж усі наші визнання.

Егоїстичне життя не може послужити справі Христа.

Адже Його справа — це справа пригноблених і бідних. Послідовники Господа мають потребу в тому, щоб їхні серця сповнилися Його ніжним співчуттям, глибшою любов'ю до тих, кого Він настільки цінує, що віддав Своє життя заради їхнього спасіння. Це дорогоцінні душі, безмежно коштовніші за будь-яку іншу жертву, яку можемо принести Богові. Віддавати всю енергію якійсь уявно великій роботі, водночас нехтуючи нужденими або позбавляючи чужинців їхніх прав, — таке служіння не буде схвалене Богом.

[274]

Освячення душі з допомогою дії Святого Духа — це прищеплення природи Христа людському єству. Євангельська релігія — Христос у нашому житті, живий дійовий принцип. Це благодать Христа, виявлена в характері та реалізована в добрих учинках. Принципи Євангелія не можуть бути відокремлені від жодної сфери нашого практичного життя. Усі сторони християнського досвіду і праці мають бути відображенням життя Христа. Любов — основа благочестя. Що б людина не говорила про свою віру, не маючи безкорисливої любові до свого брата, вона не матиме чистої любові до Бога. Проте ми ніколи не зможемо володіти цим духом, намагаючись любити інших. Любов Христа в серці — ось що нам потрібно. Коли наше

«я» зливається з Христом, любов виникає спонтанно. Повноти християнського характеру можна досягнути тоді, коли в серці постійно виникає спонукання допомагати іншим і бути для них благословенням, коли небесне світло наповнює душу і відображається на обличчі.

Серце, в якому перебуває Христос, не може бути позбавлене любові. Якщо ми любимо Бога, бо Він перший полюбив нас, то любитимемо й усіх, за кого помер Христос. Ми не можемо торкатися Божественного, не торкаючись людського, бо Той, Хто сидить на престолі Всесвіту, поєднує в Собі Божественне і людське. З'єднуючись із Христом, ми з'єднаємося і з нашими ближніми золотим ланцюжком любові. Тоді в нашому житті виявляться милосердя і співчуття Христа. Ми не будемо чекати, доки нужденні та знедолені прийдуть до нас. Нас не потрібно буде благодати відчутти горе інших. Служити бідним і страждальцям буде для нас так само природно, як це було для Христа, коли Він ходив по нашій Землі, творячи добро.

Де тільки відчувається спонукання до любові і співчуття, де тільки серце прагне благословити й підняти інших, — усюди це ознака дії Божого Святого Духа. У глибині язичества люди, не маючи жодного знання щодо писаного Божого Закону, котрі ні разу навіть не почувши імені Христа, виявляли доброту до Його слуг, захищаючи їх із ризиком для власного життя. Їхні вчинки вказують надію Божественної сили. Святий Дух дарував благодать Христа в серце дикуна, спонукуючи до співчуття всупереч його природі й вихованню. «Світло, яке освічує кожну людину, що приходить у світ» (Івана 1:9), сяє в його душі, і прийняте, воно спрямує його кроки до Царства Божого. Слава Неба виявляється у перетворенні пропавших, потішенні засмучених. Де тільки Христос перебуває в людських серцях, Він відкривається таким самим чином. Де тільки діє релігія Христа, вона благословлятиме людей. Де тільки вона працює, там сяє яскраве світло.

Бог не визнає жодних національних, расових чи кастових відмінностей. Він — Творець усього людства. Усі люди належать до однієї сім'ї завдяки Творінню, усі об'єднані завдяки Викупленню. Христос прийшов зруйнувати будь-яку стіну розділення та відчинити всі відділення храму, аби кожна душа

[275]

мала вільний доступ до Бога. Його любов така широка, така глибока, така повна, що проникає всюди. Вона звільняє з тенет сатани бідні душі, спіймані його обманом. Вона приводить їх до Божого престолу, оточеного райдугою обітниць.

У Христі немає ні юдея, ні грека, нема ні раба, ні вільного. Усі стали близькими Його дорогоцінною кров'ю (див. Гал.3:28; Ефес.2:13).

Якими б не були відмінності в релігійних віруваннях, зойк страждаючої людини має бути почутий і повинен знайти відгук. Де існує ворожнеча на релігійному фунті, там велику користь може принести особисте служіння. Сповнене любові служіння людям зруйнує упередження і наведе душі до Бога.

[276] Ми повинні відчувати смуток, труднощі й біди інших. Необхідно поділяти радощі й турботи вищих і нижчих, багатих і бідних. «Даром отримали, — говорить Христос, — даром давайте» (Матв.10:8). Усі довкола нас — бідні спокушувані душі, що потребують співчутливого слова і допомоги. Є вдови, котрі чекають співчуття і підтримки. Є сироти, турботу про котрих Христос довірив Своїм послідовникам. Надто часто повз них проходять із байдужістю. Убрані в лахміття, незграбні — ці люди можуть виглядати непривабливими, однак вони також — власність Бога. Вони були куплені дорогою ціною, тому такі ж цінні в Його очах, як і ми. Вони — члени великої Божої родини, і християни, як Його управителі, відповідальні за них. «Його кров, — говорить він, — Я вимагатиму з ваших рук».

Гріх — найгірше з усіх зол, і ми маємо співчувати і допомогти грішникові. Проте не до всіх можна застосувати однаковий підхід. Багато хто приховують спрагу душі. Для них великою підтримкою було б ніжне слово або лагідне нагадування. Інші мають велику духовну потребу, однак не усвідомлюють її. Вони не відчувають жахливої убогості душі. Ще інші потопують у гріхах, втративши будь-яке поняття про вічні цінності, загубивши Божу подобу і майже не усвідомлюючи потреби в спасінні душі. Вони не мають ані віри в Бога, ані довір'я до людей. Сердець багатьох із таких людей можна досягнути лише вчинками безкорисливої доброти. Передусім необхідно подбати про їхні фізичні потреби. їх потрібно нагодувати, по-

мити, пристойно одягнути. Коли вони побачать докази вашої безкорисливої любові, їм буде легше повірити в любов Христа.

Багато людей, котрі, припустившись помилок, відчувають сором та усвідомлюють свою нерозсудливість. Бачачи свої вади й хиби, вони впадають у відчай. Ми не повинні нехтувати цими душами. Хто пливе проти течії, той відчуває, що сила потоку відносить його назад. Простягніть йому руку допомоги, як колись Старший Брат простягнув руку потопаючому Петру. Скажіть йому слова надії, слова, що викличуть у ньому довір'я та пробудять любов.

Ваш духовно слабкий брат потребує вас, як і ви самі потребуєте братерської любові. Він має потребу в досвіді того, хто колись був такий же слабкий, як і він, тому може поспівчувати і допомогти йому. Усвідомлення власної слабкості допомагає нам підтримувати тих, хто вкрай потребує цього. Ніколи не слід обминати страждаючу душу, не поділившись із нею тією утіхою, якою Бог утішає нас самих.

[277]

Єднання з Христом, особистий контакт із живим Спасителем дає змогу розумові, серцю й душі одержати перемогу над нижчою природою. Розкажіть змученому мандрівникові про Всемогутню Руку, що підтримає його, про безмежну людяність Христа, котра співчуває йому. Адже йому недостатньо вірити в закон та силу, котрі не можуть співчувати і чути крик про допомогу. Він потребує потиску теплої руки, довір'я до сповненого ніжності серця. Нехай розум такої людини зосередиться на думці, що Бог завжди супроводжує її, виявляючи співчутливу любов. Спонукуйте її думати про Батьківське серце, котре засмучується через наші гріхи, про Батьківську руку, усе ще простягнуту до нас, про Батьківський голос, що промовляє: «Хіба що він буде шукати захисту в Мене, схоче укласти мир зі Мною, — нехай же укладе мир зі Мною!» (Ісаї 27:5).

Коли ви зайняті цією працею, до вас приєднуються невидимі помічники. Небесні ангели були поруч із самарянином, який подбав про пораненого мандрівника. Ангели з небесних дворів завжди стоять поруч із тими, хто виконує Боже повеління служити ближнім. Крім того, ви станете співробітниками Самого Христа. Він здійснює справу відтворення, і, працюючи під Його керівництвом, ви побачите великі результати.

Від вашої вірності в цій роботі залежить не тільки благополуччя інших, але й власна вічна доля. Христос прагне піднести на вищий рівень усіх, хто співпрацюватиме з Ним, щоб ми могли бути одне з Ним, як Він одне зі Своїм Отцем.

[278] Він дозволяє нам зустрічати страждання й нещастя, щоб звільнити нас від егоїзму; Він прагне розвинути в нас якості Свого характеру: співчуття, ніжність, любов. Погоджуючись на це служіння, ми стаємо учнями в Його школі, щоб стати придатними для життя в Божих оселях. Відмовляючись від служіння, ми відмовляємося від Його навчання й обираємо вічне розділення з Ним.

[279] «Якщо Мою службу будеш пильнувати, — проголошує Господь, — Я вільний доступ дам тобі між цими, що стоять тут», навіть серед ангелів, котрі оточують Його престол (Зах.3:7). Співпрацюючи з небесними істотами на Землі, ми готуємося до спілкування з ними в Небі. «Ангели, Духи служіння, що посилаються на служіння задля тих, які мають успадкувати спасіння» (Євр. 1:14), вітатимуть у Небі тих, хто жив на Землі не для того, щоб їм служили, а щоби послужити іншим (Матв.20:28). На наше превелике щастя, у цій благословенній співпраці ми збагнемо все, що міститься в питанні «Хто є моїм ближнім?»»

Розділ 28. Нагорода благодаті

Матв. 19:16-30; 20:1-16; Марка 10:17-31; Луки 18:18-30

Юдеї майже втратили істину про Божий дар благодаті. Рабини навчали, що Божу милість потрібно заслужити. Нагороду праведників вони сподівалися здобути власними ділами. Таким чином, їхнє служіння Богові було зумовлене корисливим, жадібним духом. Навіть учні Христа не були цілком вільні від цього духу, тому Спаситель намагався використати кожен можливість, аби вказати їм на цю помилку. Саме перед тим як Він розповів притчу про робітників, стався випадок, що дав Йому нагоду відкрити принципи Істини.

Коли Ісус ішов дорогою, до Нього підбіг молодий правитель і, упавши на коліна, шанобливо вітав Його. «Учителю [добрий], — сказав він, — що доброго я маю робити, аби мати вічне життя?»

Правитель звернувся до Христа як до шанованого раби-на, не вбачаючи в Ньому Сина Божого. Спаситель відповів: «Чому називаєш Мене добрим? Ніхто не є добрим, один лише Бог». На якій підставі ти називаєш Мене добрим? Добрий тільки Бог. Якщо ти визнаєш Мене добрим, то повинен прийняти Мене як Його Сина і представника.

«Як хочеш увійти до життя, — додав Він, — додержуй заповідей». Божий характер виражений у Його Законі; аби бути в згоді з Богом, принципи Його Закону мають бути джерелом кожної твоєї дії.

[280]

Христос не занижує вимог Закону. Його безпомилвні твердження вказують на послух цим вимогам як умову вічного життя; ця ж умова вимагалася від Адама до гріхопадіння. І тепер Господь очікує від людини не менше, ніж очікував від неї в раю, — досконалого послуху, бездоганної праведності. Вимога заповіту благодаті залишається такою ж певною, як і

встановлена в Едемі, тобто гармонія з Божим Законом святим, праведним і добрим.

У відповідь на слова: «Додержуй заповідей» — юнак запитав: «Яких?» Він гадав, що йдеться про церемоніальні постанови, але Христос говорив про Закон, даний на Сінаї. Він назвав кілька Заповідей другої таблиці Декалогу, а відтак підсумував їх однією постановою: «Люби ближнього свого, як самого себе».

Юнак без вагання відповів: «Це все зберіг я [змалку]; чого ще мені бракує?» Його розуміння Закону було поверховим, суто зовнішнім. З людської точки зору він мав бездоганний характер. Зовні його життя великою мірою було вільним від провини, тому він щиро вважав свій послух досконалим. Проте юнак відчував таємний страх, що між його душею та Богом не все було гаразд. Це викликало питання: «Чого ще мені бракує?»

«Якщо хочеш бути досконалим, піди та продай своє майно, роздай бідним, і матимеш скарб на небесах; а тоді приходь і йди за Мною. Почувши ці слова, юнак із сумом відійшов, бо мав великі маєтки».

Самолюбна людина є порушником Закону. Саме це Ісус бажав відкрити юнакові, тому запропонував випробування, котре виявило егоїзм його серця. Він указав на джерело деградації в його характері. Юнак не бажав приймати більшого світла. У своїй душі він плекав ідола, його богом був цей світ. Він заявив про виконання Заповідей, проте був позбавлений того принципу, що складає дух та життя Закону. Він не мав справжньої любові до Бога і ближнього. Брак любові зумовив нестачу і всього іншого, що дозволило б йому увійти до Царства Небесного. Любів до себе та світського зиску перешкоджала йому жити згідно з принципами Неба.

[281]

Коли молодий правитель підійшов до Ісуса, він полонив серце Спасителя своєю щирістю і серйозністю. «Поглянувши на нього з любов'ю», Господь побачив у юнакові людину, котра могла служити проповідником праведності.

Він прийняв би цього обдарованого шляхетного юнака з такою ж готовністю, як і бідних рибалок, котрі пішли слідом за Ним. Якби молодий багач присвятив свої здібності справі спа-

сіння душ, він міг би стати старанним успішним працівником Христа.

Але спочатку йому потрібно було прийняти умови учнівства. Він мав цілковито віддати себе Богові. На заклик Спасителя Іван, Петро, Матвій та їхні товариші, «залишивши все, устали і пішли слідом за Ним» (Луки 5:28). Таке ж посвячення вимагалось і від молодого правителя. При цьому Христос не просив жертви, більшої за ту, котру приніс Сам. «Будучи багатим, Він заради вас став убогим, аби ви збагатилися Його убогістю» (2Кор.8:9). Юнакові потрібно було лише йти туди, куди провадив Христос.

Дивлячись на юнака, Христос прагнув придбати його душу. Він бажав послати його до людей як вісника благословення. Юнак мав зректись певних речей, натомість Христос пропонував йому перевагу співпрацювати з Ним.

«Йди за Мною», — запросив Він. Петро, Яків та Іван уважали цю перевагу за щастя. Сам юнак дивився на Христа із захопленням. Його серце линуло до Спасителя. Проте він не був готовий прийняти запропонований Спасителем принцип самопожертви. Замість Ісуса він обрав свої багатства.

Він прагнув вічного життя, але не бажав прийняти в серце безкорисливу любов, котра і є життям; із сумом у серці він відійшов від Христа.

Коли юнак відійшов, Ісус сказав до Своїх учнів: «Як важко тим, що мають багатство, увійти в Царство Боже!» Ці слова здивували учнів. Вони були навчені дивитися на багатих як на улюбленців Неба, і самі сподівалися одержати в Царстві Месії світську владу і багатство. Якщо ж багаті не зможуть увійти до Царства, яка надія залишається для решти людей? «А Ісус знов у відповідь каже їм: Діти, як важко [тим, що надіються на багатство,] увійти в Царство Боже! Легше верблюдові пройти крізь вушко голки, ніж багатому увійти в Царство Боже. Вони ще більше дивувалися». Тепер учні усвідомили, що це серйозне застереження стосувалося і їх самих. У світлі слів Спасителя відкрилося їхнє власне таємне прагнення до влади й багатства. Зі страхом за себе вони вигукнули: «Хто ж тоді може спастися?»

[282]

«Поглянув на них Ісус та й каже: Для людей це неможливе, але не для Бога, бо для Бога все можливе».

Сама по собі багата людина не може увійти до Неба. Її багатство не дає їй права на спадщину святих у світлі. Тільки завдяки незаслуженій милості Христа кожна людина може знайти вхід до Божого міста.

Як до багатих, так і бідних звернені слова Святого Духа: «Ви не належите самим собі. Бо ви куплені за ціну» (1Кор.6:19-20). Віруючи в це, люди розуміють, що майно довірене їм для використання згідно з вказівками Бога задля спасіння гинучих і для потіхи страждальців і бідних. Для людини це неможливо, оскільки її серце прив'язане до земних скарбів. Якщо душа віддалася на служіння мамоні, вона глуха до зойків нужденних. Але для Бога все можливе. Споглядаючи незрівнянну любов Христа, егоїстичне серце розтане й упокориться. Тоді, подібно до фарисея Савла, багаті будуть готові сказати: «Що було для мене надбанням, те я визнав ради Христа за втрату. І взагалі все визнаю за втрату в порівнянні з величчю пізнання мого Господа Ісуса Христа» (Филп.3:7-8). Тоді вони нічого не називатимуть своєю власністю. Вони будуть раді вважати себе управителями різноманітної Божої благодаті, слугами усіх людей заради Нього.

Петро першим оправився від потаємного докору, що прозвучав у словах Спасителя. Із задоволенням апостол подумав про те, від чого він та його брати відмовилися заради Христа. «Ось ми, — сказав він, — залишили все й пішли за Тобою». Пам'ятаючи дану молодому правителеві умовну обітницю: «матимеш скарб на небесах», — тепер він запитував, що він та його товариші одержать як нагороду за їхні жертви.

[283]

Відповідь Спасителя схвилювала серця галилейських рибалок. У ній були змальовані почесті, які перевершували їхні найкращі мрії: «Запевняю вас, що ви, хто пішов за Мною, в новому бутті, коли сяде Син Людський на престолі Своєї слави, сядете й ви на дванадцятьох престолах, щоб судити дванадцять племен Ізраїля». І Господь додав: «Немає нікого, хто залишив би дім, або братів, або сестер, або матір, або батька, [або дружину] або дітей, чи поля — ради Мене й ради Євангелії — і при цьому не одержав би в сто разів більше вже тепер, у цей час, в

умовах переслідувань, — і домів, і братів, і сестер, і матерів, і дітей, і поля; а в майбутньому віці — вічне життя!»

Запитання Петра: «То що нам буде?» виявило дух, котрий, якщо його залишити невиправленим, міг перешкодити учням стати вісниками Христа, оскільки це був дух найманця. Хоч учнів полонила любов Христа, вони ще не були вільні від фарисейства. Вони все ще трудилися з думкою заслужити нагороду, пропорційну їхній праці. Порівнюючи себе один з одним, учні плекали дух самозвеличення і самовдоволення. Коли одному з них щось не вдавалося, інші відчували свою перевагу над ним.

Аби учні не втратили бачення принципів Євангелія, Христос розповів їм притчу, що ілюструвала ставлення Бога до Своїх слуг і той дух, який Він бажає бачити у Своїх працівниках.

«Царство Небесне, — сказав Він, — подібне до господаря, що вийшов якимсь уранці найняти робітників до свого виноградника». Зазвичай люди, що шукали роботу, чекали на ринкових площах, туди ж приходили і господарі, щоб найняти робітників. У притчі зображений господар, котрий у пошуках робітників виходить у різні години дня. Люди, найняті ранньої пори, погодилися працювати за певну

[284]

плату, а хто найнявся пізніше, полишив величину своєї платні на розсуд господаря.

«Коли настав вечір, каже господар виноградника до свого управителя: Поклич робітників і дай їм платню, почавши від останніх і аж до перших. Ті, що прийшли об одинадцятій годині, одержали по динарію. А коли підійшли перші, то думали, що одержать більше, але й вони отримали по динарію».

Ставлення господаря до робітників виноградника представляє ставлення Бога до людської сім'ї. Воно протилежне до поширених людських звичаїв. У світських справах винагорода дається відповідно до виконаної роботи. Працівник розраховує одержати лише те, що заробив. Однак у притчі Христос наочно зобразив принципи Свого Царства — Царства не від світу цього. Воно не керується людськими стандартами. Господь говорить: «Бо ваші думки -- не Мої це думки, а дороги Мої — то не ваші дороги... Бо наскільки небо вище за землю, настільки вищі

дороги Мої за ваші дороги, а думки Мої — за ваші думки» (Ісаї 55:8-9).

У притчі перші робітники, погодившись працювати за домовлену плату, отримали належне, і не більше. Найняті пізніше поклалися на обіцянку господаря: «Одержите, що вам належить!» Вони виявили своє довір'я до нього тим, що не ставили жодних питань стосовно платні. Вони довірилися його справедливості та безсторонності. І були винагороджені — згідно не з обсягом виконаної роботи, а великодушністю намірів господаря.

Так і Бог бажає, щоб ми довіряли Йому, бо Він виправдовує грішників. Його нагорода дається згідно не з нашими заслугами, а Його власною метою, яку «Він здійснив у Ісусі Христі, нашому Господі» (Ефес.3:11). «Він нас спас не з причини праведних учинків, які ми вчинили, але зі Своєї милості» (Тита 3:5). Для тих, хто довіряє Йому, Він зробить «значно більше всього, що ми просимо або думаємо» (Ефес.3:20).

[285] Ані обсяг виконаної праці, ані її видимі результати не роблять її цінною в очах Божих, натомість дух, з яким вона здійснюється. Робітники, котрі прийшли у виноградник об одинадцятій годині, були вдячні за можливість працювати. Їхні серця були сповнені вдячністю до господаря, котрий прийняв їх, а коли наприкінці дня він заплатив їм за повний робочий день, вони були вражені. Вони знали, що не заробили такої платні. І милосердя, що променіло від обличчя цього пана, сповнило їх радістю. Вони ніколи не забудуть його доброти та щедрої винагороду. Подібна історія відбувається з грішником, котрий, усвідомлюючи власну негідність, приходять до Господнього виноградника об одинадцятій годині. Час його служіння видається таким коротким, він відчуває, що не заслуговує винагороди, проте сповнений радістю, що Бог узагалі прийняв його. Він працює з покірним довірливим духом, вдячний за перевагу бути співпрацівником Христа. Бог з радістю вшановує такий дух. Господь бажає, щоб ми поклалися на Нього, не питаючи про розміри нашої винагороди. Якщо Христос перебуває в душі, думка про винагороду — не головна. Не це мотивує наше служіння. Хоч, звичайно, ми маємо поважати майбутню нагороду, Бог бажає, щоб ми цінували обіцяні Ним

благословення. Однак Він не хоче, щоб ми прагнули винятково нагороди і чекали відповідної компенсації за кожний виконаний обов'язок. Нам слід прагнути не стільки досягнути нагороду, скільки чинити правду, незалежно від одержаної за це платні. Головним мотивом усіх наших дій повинна бути любов до Бога та ближніх.

Притча не виправдовує тих, хто чує перший заклик до праці, але нехтує ним і не йде до Господнього виноградника. Прийшовши на ринок об одинадцятій годині і побачивши незайнятих людей, господар запитав: «Чому ви стоїте тут без діла цілий день?» «Бо нас ніхто не найняв», — відповіли вони. Нікого з цих покликаних наприкінці дня не було там зранку.

Вони не відмовилися від запрошення. Хто відмовляється, а згодом кається, добре робить, що кається, однак небезпечно легковажно ставитися до першого заклику милосердя.

Коли кожний робітник у винограднику одержав по динарію, то найняті від самого ранку образилися. Хіба ми не працювали впродовж дванадцятьох годин? — думали вони. -- І хіба не було б справедливо, щоб ми одержали більше, ніж ті, що трудилися лише одну годину прохолоднішої пори дня? «Оці останні попрацювали одну годину, — сказали вони, — а ти зрівняв їх з нами, які знесли тягар дня і спеку».

[286]

«Друже, не кривджу тебе; чи не за динарія домовився ти зі мною? Візьми своє і йди. Я хочу й цьому останньому дати так, як і тобі; хіба не можна мені зробити з моїм те, що я бажаю? Чи твоє око лукаве через те, що я добрий? Так останні будуть першими, а перші — останніми [бо багато є покликаних, а мало вибраних]».

Перші робітники в притчі представляють тих, хто вважає, що їхнє служіння дає їм переваги перед іншими. Вони здійснюють свою роботу в дусі самовдоволення, без самозречення та самопожертви. Можливо, вони справді служили Богові усе своє життя; можливо, першими зазнали труднощів, втрат і випробування, отже, претендують на велику нагороду. Вони більше думають про нагороду, ніж про перевагу бути слугами Христа. Ці працівники переконані, що їхні труд та жертви дають їм право на особливу честь, та коли інші не визнають їхніх претензій, вони ображаються. Якби вони працювали в

дусі любові й довір'я, то залишалися б першими, однак сварливий, невдоволений настрій позбавляє їх христоподібності і робить негідними довіри. Він відкриває їхнє прагнення до самозвеличення, недовіру до Бога та заздрісний, незичливий дух щодо братів. Доброта і щедрість Господа дають їм тільки привід до нарікання. Таким чином, вони виявляють, що між їхніми душами і Богом немає жодного зв'язку. Вони не пізнали радості співпраці з Небесним Господарем.

[287] Для Бога немає нічого більш образливого, ніж цей обмежений, самолюбний дух. Він не може працювати з людьми, які виявляють такі риси. Вони не чутливі до дії Його Духа.

Юдеї першими були покликані до Господнього виноградника і через це плекали почуття гордості та самоправедності.

Вони вважали, що довгі роки служіння дають їм право одержати більшу нагороду за інших. Найбільше їх дратувала думка, що язичники мають одержати однакові з ними переваги в справі Божій.

Христос застерігав учнів, покликаних першими йти за Ним, не плекати подібне зло у своєму середовищі. Він бачив, що дух самоправедності послабить Церкву і стане прокляттям для неї. Люди вважатимуть, що власними зусиллями зможуть заслужити собі місце в Царстві Небесному. Вони гадатимуть, що коли досягнуть певних успіхів, Господь прийде лише допомогти їм. Таким чином буде зростати значення власного «я» і применшуватися значення Ісуса. Багато людей, досягнувши навіть незначного успіху, почнуть надиматися і відчувати себе вищими за інших. Їм подобаються лестощі, і якщо їх не вважають найважливішими персонами, вони виявляють ревність. Саме від цієї небезпеки Христос прагне застерегти Своїх учнів.

Будь-яке вихвалання власними заслугами недоречне.

«Хай не хвалиться мудрий своєю премудрістю, і хай не хвалиться лицар своєю хоробрістю, багатий багатством своїм хай не хвалиться! Бо хто буде хвалитись, хай хвалиться тільки оцим: що він розуміє та знає Мене, що Я — то Господь, Який на землі чинить милість, правосуддя та правду, бо в цьому Моє уподобання, каже Господь!» (Єрем.9:22-23).

Нагорода залежить не від діл, щоб ніхто не хвалився, а повністю від благодаті. «Що, скажемо, здобув Авраам, наш

прабатько за тілом? Якщо Авраам оправдався ділами, то він має похвалу, але не перед Богом. Бо що каже Писання? Повірів Авраам Богові — і це зараховано йому за праведність! Адже тому, хто робить діла, нагорода зараховується не як благодать, а як належне. А тому, хто не робить, але вірить у Того, Хто оправдує нечестивого, віра його зараховується за праведність» (Римл.4:1-5). Отже, немає жодної підстави підноситися над іншими або заздрити одне одному. Нікому не надаються особливі переваги перед іншими, і ніхто не може вимагати нагороди як заслуженого права.

[288]

Перші й останні розділять велику вічну нагороду, і перші радісно вітатимуть останніх. Хто заздрить нагороді іншого, той забуває, що й сам спасений лише благодаттю. Притча про робітників засуджує ревнивість та підозрілість. Любов тішиться істиною і не вдається до заздрісних порівнянь. Хто любить, той порівнює лише милість Христа зі своїм недосконалим характером.

Ця притча є попередженням для всіх працівників — незалежно від тривалості їхнього служіння й обсягу виконаної роботи, — що без любові до братів, без покори перед Богом вони — ніщо. Якщо людина ставить собі за мету самопрославляння, вона побачить, що втратила благодать, лише завдяки котрій могла бути корисною в служінні Христу. Плакаючи гордість та самовдоволення, вона завдає роботі шкоди.

Не тривалість нашої роботи, а охоче й вірне її виконання робить її прийнятною для Бога. У нашому служінні необхідно повністю відмовитися від власного «я». Найменший обов'язок, виконаний зі щирістю і самозреченням, більш угодний Богові, ніж найбільша робота, зіпсована самодогодженням. Він хоче бачити, якою мірою ми плакаємо дух Христа, наскільки наше служіння виявляє в нас Його подобу. Господь більше цінує любов та вірність, з якими ми працюємо, ніж обсяг зробленого.

Христос перебуватиме в душі, і Небо визнає нас співробітниками Божими тільки тоді, коли самолюбство вмирає і зникає прагнення до першості, коли серце сповнене вдячністю, а все наше життя — пахощами любові.

Якою б важкою не була робота, справжні трудівники не вважають її тягарем. Вони готові цілковито віддатися їй; для

[289] них це радісна робота, яку вони виконують із задоволенням. Радість у Богові виражається через Ісуса Христа. їхня радість — це та радість, яку відчував Христос: «Чинити волю Того, Хто послав Мене, та довершити Його справу» (Івана 4:34). Вони співпрацюють з Господом слави. Ця думка полегшує працю, зміцнює волю, надає духові рішучості за будь-яких обставин. Працюючи з безкорисливим серцем, облагородженим співучастю в Христових стражданнях, поділяючи Його почуття та співпрацюючи з Ним у Його справі, вони примножують Його радість, приносять честь і хвалу Його величному Імені.

Таким має бути дух правдивого служіння Богові. Через брак цього духу багато з тих, що видаються першими, стануть останніми, водночас сповнені цим духом стануть першими, хоч їх уважають за останніх.

Багато душ віддали себе Христові, однак не бачать нагоди звершити для Нього значну роботу або принести велику жертву. Цих людей може потішити така думка: не тільки самозречення мученика найбільше цінується Богом і не обов'язково першим у небесному переліку стоїть ім'я місіонера, котрий щодня зустрічав небезпеку і загрозу смерті. Хто є справжнім християнином в особистому житті, у щоденному самозреченні, щирості намірів та чистоті думок, у лагідності за неспокійних обставин, у вірі і благочесті, у вірності в найменших справах, хто виявляє характер Христа в сімейному житті, — той у Божих очах може бути більш цінним, ніж навіть всесвітньо відомий місіонер або мученик.

[290] О, як відрізняються Божественний та людський критерії оцінки характеру! Бог бачить багато спокус, з якими бореться людина; про ці спокуси не здогадуються ані світ, ані навіть найближчі друзі, і вони можуть виникати як удома, так і у власному серці. Він бачить покірність душі, яка усвідомлює власні слабкості, та щире покаяння з приводу навіть однієї гріховної думки. Він зауважує цілковите сердечне посвячення на служіння Йому. Він помічає і довгі години важкої битви людини зі своїм «я» — переможної битви. Усе це відомо Богові й ангелам. Перед обличчям Його пишеться пам'ятна книга про тих, хто боїться Господа і шанує Його ім'я. Секрет успіху полягає не в наших освіті, становищі, чисельності, довірених талантах чи

волі. Відчуваючи власну неспроможність, ми повинні звертати свій погляд на Христа, бо лише в Тому, Хто є сила понад усі сили, думка понад усі думки, покірні та слухняні одержуватимуть перемогу за перемогою.

Яким би короткочасним не було наше служіння, якою б скромною не була наша робота, якщо ми йдемо за Христом у простоті віри, то не будемо розчаровані нашою нагородою. Чого не спроможні заслужити навіть найвидатніші та наймудріші, те можуть прийняти найслабші і найскромніші. Небесні золоті ворота відчиняться не для тих, хто звеличує себе. Вони підіймаються не перед гордими духом. Вічні брами навстіж розчиняться від тремтячого дотику малої дитини. Благословенною буде нагорода благодаті для тих, хто трудився для Бога в простоті віри й любові.

[291]

Розділ 29. «Виходьте назустріч молодому!»

Матв.25:1-13

Христос зі Своїми учнями сидить на Оливній горі. Сонце зайшло за гори, і вечірні сутінки оповили небо. Усім добре видно дім, яскраво освітлений вогнями, як для святкової урочистості. Світло струменить із вікон та дверей, а на дворі стоїть гурт людей, які нетерпляче очікують появи весільної процесії. Зазвичай на Сході весільні урочистості відбуваються увечері. Жених виходить з дому, щоб зустріти свою наречену і привести до своєї оселі. При світлі світильників весільний гурт рухається від батьківського дому нареченої до місця проведення бенкету для запрошених гостей. У сцені, яку бачить Христос, люди очікують появи весільної процесії, аби приєднатися до неї.

Біля дому нареченої чекають і десять молодих дівчат, одягнених у біле. Кожна тримає засвічений каганець і невеличкий флакон для оливи. Усі з нетерпінням виглядають появи молодого. Але він затримується. Минають година за годиною, присутні втомилися і поснули. Опівночі почувся крик: «Ось молодий, виходьте йому назустріч!» Несподівано пробуджені сплячі схопилися на ноги. Вони бачать, як рухається процесія з яскравими світильниками та веселою музикою. Вони чують голоси нареченого і нареченої. Десять дівчат схопили свої каганці та приготували їх, поспішаючи вийти назустріч. Проте п'ять із них не подбали про те, щоб наповнити свої посудини оливою. Вони не сподівалися такої довгої затримки і не приготувалися до непередбачених обставин. У відчаї вони звертаються до своїх мудріших подруг: «Дайте нам вашої оливи, бо наші каганці гаснуть!» Однак ті щойно заправили свої каганці, випорожнивши посудини. Вони не мають оливи, щоби поділитися з іншими, тому відповідають: «Щоб часом не забракло і нам і вам, краще підіть до продавців та й купіть собі».

[292]

Поки дівчата ходили купувати, процесія пішла далі, залишивши їх позаду. П'ять розумних дівчат із запаленими каганцями приєдналися до гурту та разом з весільним почтом увійшли в дім, і двері були замкнені. Коли ж нерозумні діви підійшли до бенкетної зали, вони одержали несподівану відмову. Господар свята проголосив: «Я вас не знаю!» Вони залишилися стояти ззовні на безлюдній вулиці у темряві ночі.

Сидячи на горі і дивлячись на гостей, котрі чекали молодого, Христос розповів Своїм учням історію про десять дів, аби на їхньому досвіді проілюструвати досвід церкви безпосередньо перед Його Другим приходом.

Два класи очікуючих представляють два класи людей, які заявляють, що чекають свого Господа. Вони названі дівами, оскільки сповідують чисту віру. Світильники зображають Слово Боже. Псалмист говорить: «Для моєї ноги Твоє слово — світильник, то світло для стежки моєї» (Псал. 118:105). Олива — символ Святого Духа. Так Дух представлений у пророцтві Захарії. «І вернувся той ангел, що говорив зо мною, — повідомляє пророк, — і збудив мене, як чоловіка, якого будять зо сну його. І сказав він до мене: „Що ти бачиш?“ А я відказав: „Бачу я, — ось світильник, увесь із золота, і чаша на верху його, і сім лампад його на ньому, і по сім рурочок для лампад, що на верху його. І дві оливки на ньому, — одна з правиці чаші, а одна на лівиці її“. І говорив я й сказав до ангела, що говорив зі мною, кажучи: „Що це, мій пане?“... І відповів він, і сказав мені, говорячи: „Оце таке Господнє слово до Зоровавеля: Не силою й не міццю, але тільки Моїм Духом, говорить Господь Саваот“... І заговорив я вдруге, та й до нього сказав: „Що це за дві галузки оливок, що через дві золоті рурки виливають з себе золото?“... І він сказав: „Це два Помазанці, що стоять перед Господом всієї землі“» (Захарії 4:1-14).

[293]

З двох оливкових дерев золота олія стікала через золоті трубочки до чаші світильника, а звідти — до золотих лампад, що освітлювали святилище. Так від святих, які стоять у Божій присутності, Його Дух передається до людських знарядь — Божих слуг, посвячених на служіння Йому. Місія двох Помазанців — передавати Божому народові небесну благодать, котра може зробити Його Слово світильником для ноги та світлом

для стежки. «Не силою й не міццю, але тільки Моїм Духом, говорить Господь Саваот» (Захарії 4:6).

У притчі усі десять дівчат вийшли зустрічати жениха. Усі мали світильники й посудини для олії. Якийсь час між ними не було видно жодної різниці. Подібне спостерігається і в Церкві, котра живе безпосередньо перед Другим приходом Христа. Усі знають Писання. Усі чули вістку про скорий Прихід Христа і впевнено чекають Його появи. Але як у притчі, так і тепер час чекання минає, віра випробовується, і коли пролунає крик: «Ось молодий, виходьте Йому назустріч», — багато хто будуть неготові. У їхніх посудинах немає олії для світильників. Вони позбавлені Святого Духа.

Без Духа Божого знання Його Слова не принесе жодної користі. Одна лише теорія Істини без впливу Святого Духа не може оживити душу й освятити серце. Людина може бути знайома з повеліннями й обітницями Біблії, та якщо Дух Божий не закарбує Істину в серці, характер залишиться неперетвореним. Без освічення Духом люди неспроможні відрізнити Істину від омани і не встоять у лукавих спокусах сатани.

[294] Клас, представлений нерозумними дівами, — це не лицемери. Вони поважають і захищають Істину, їх вабить до тих, що вірять в істину, однак вони не підкорили себе дії Святого Духа. Вони не впали на Сkelю — Ісуса Христа і не дозволили розбитися своїй старій природі. Цей клас людей представлений також слухачами з кам'янистим ґрунтом серця. Вони з готовністю приймають Слово, проте неспромоглися засвоїти його принципи. Його вплив на них непостійний. Дух працює над серцем людини згідно з її бажанням та за її згодою, створюючи в ній нову природу; але клас, представлений нерозумними дівами, задовольняється поверховою дією. Вони не знають Бога. Вони не вивчають Його характер, не спілкуються з Ним, а тому не знають, як довіряти Йому, як споглядати Його і як жити в Ньому. Їхнє служіння Богові перетворюється на форму. «І прийдуть до тебе, як приходять народ, і сядуть перед тобою як Мій народ, і послухають Твоїх слів, але їх не виконають, бо що приємне в устах їхніх, те вони зроблять, а серце їхнє ходить за захланністю їхньою» (Єзек.33:31). Апостол Павло наводить особливу характеристику людей, які житимуть напе-

редодні Другого приходу Христа. Він говорить: «В останні дні настануть тяжкі часи. Бо люди будуть самолюбні... що більше люблять розкоші, ніж Бога, які мають вигляд благочестя, але сили його відреклися» (2Тим.3:1-5).

Цей клас людей у тривожний час говорить: «Мир і безпека». Вони заколисують свої серця, аби почуватися спокійно, не думаючи про небезпеку. Раптово пробуджені від летаргії, вони усвідомлюють свій нужденний стан і благають інших задовольнити їхню потребу; однак жодна людина не може заповнити духовну порожнечу іншої. Божа благодать була запропонована кожній душі. Прозвучала євангельська вістка: «Спраглий нехай прийде, і хто хоче, хай візьме воду життя даром» (Об'явл.22:17). Але ніхто не може передати свій характер іншому. Жодна людина не спроможна наділити іншу характером, який є плодом дії Духа. «А Ной, Даниїл та Йов були б серед неї [землі], — як живий Я! — говорить Господь Бог. — Ані сина, ані дочки не врятували б вони! Вони в своїй справедливості врятують тільки свою власну душу!» (Єзек. 14:20).

Характер виявляється під час кризи. Коли опівночі прозвучав серйозний заклик: «Ось молодий, виходьте йому назустріч», і сплячі діви пробудилися від сну, тоді стало очевидним, хто підготувався до важливої події. Для обох груп ця подія трапилася несподівано, але одна була приготовлена до неї, а друга, як виявилось, ні. Так і тепер раптове непередбачене лихо, обставини, які поставлять душу лицем до лица зі смертю, виявлять, чи має вона реальну віру в Божі обітниці, чи зміцнюється благодаттю. Велика завершальна перевірка відбувається наприкінці часу випробування, коли буде надто пізно задовольнити потребу душі.

Десять дів чекають Жениха у вечірню пору історії Землі.

Усі називають себе християнами. Усі одержали запрошення, названі по імені, мають світильник і стверджують, що виконують Боже служіння. Усі справляють враження, очікують Приходу Христа. Однак п'ятеро не готові. П'ятеро будуть вражені, збентежені, виявивши себе поза дверима бенкетної зали.

Останнього дня багато хто претендуватимуть на доступ у Царство Христа, говорячи: «Ми їли и пили перед Тобою, і Ти

навчав на наших площах». «Господи, Господи, чи не Твоїм Ім'ям ми пророкували, чи не Твоїм Ім'ям бісів ми виганяли, чи не Твоїм Ім'ям численні чудеса чинили?» Але у відповідь вони почують: «Я не знаю вас, звідки ви! Відступіть від Мене!»

(Луки 13:26-27; Матв.7:22). У цьому житті вони не мали близького спілкування з Христом, тому не знають мови Неба; небесна радість для них чужа. «Бо хто з людей знає те, що є в людині, крім духа людини, який живе в ній? Так само й Божого ніхто не пізнав, хіба тільки Дух Божий» (1Кор. 2:11).

Найсумнішими з усіх слів, які будь-коли чуло вухо смертних, будуть слова вироку: «Я не знаю вас». Спільність Духа, котрою ви злегковажили, — вона єдина могла прилучити вас до радісного гурту на весільному бенкеті. Ви не можете взяти участь у цій сцені. Її світло світило б для сліпих очей, її мелодія звучала б для глухих вух. Її любов і радість не змогли б торкнутися жодної струни серця, скованого світськими пожаданнями. Ви не допущені до Неба через вашу власну непридатність для небесних стосунків.

Бути готовими зустрічати Господа не означає пробудитися, коли пролунає крик: «Ось молодий», і тоді збирати свої порожні світильники, аби наповнити їх. Ми не можемо жити відокремлено від Христа тут і бути придатними для спілкування з [296] Ним у Небесах. У притчі мудрі діви взяли зі своїми каганцями і посудини з оливою. Їхнє світло ясно палало упродовж ночі чекання. Воно посилювало освітлення на честь молодого. Сяючи в темряві, воно допомагало освітлювати для жениха дорогу додому, до весільного бенкету.

Так і послідовники Христа повинні поширювати світло в темряві цього світу. Завдяки дії Святого Духа Боже Слово стає світлом, здійснюючи перетворення вжитті людини, котра приймає його. Насаджуючи в серцях принципи Слова, Святий Дух розвиває в людях Божественні якості. В Його послідовниках має сяяти світло Його слави — Його характер. Так вони повинні прославляти Бога, освітлюючи шлях до оселі Жениха, до міста Божого, до весільної вечері Агнца.

Прихід жениха відбувся опівночі — найтемнішої пори ночі. Так і Прихід Христа матиме місце в найтемніший період земної історії. Дні Ноя та Лота зображають стан світу саме

напередодні Приходу Людського Сина. Писання, указуючи на ці прийдешні часи, проголошує, що сатана діятиме з усією силою, «з усякою оманю неправди» (2Сол.2:9-10). Його робота чітко виявляється у швидкому згущенні темряви, у намноженні хибних поглядів, ересей та омани останніх днів. Сатана не тільки веде за собою в'язнів світу цього, але його закваска неправди діє в церквах, які носять ім'я нашого Господа Ісуса Христа. Велике відступництво приведе до глибокої опівнічної темряви, непроникної для світла, як волосяниця. Для Божого народу це буде ніч випробування, плачу, переслідування за правду. Проте з цієї нічної темряви засяє Боже світло.

Господь наказує, щоб «із темряви засяло світло» (2Кор.4:6). Коли «земля була пуста та порожня, і темрява була над безоднею», «Дух Господній ширяв над поверхнею води. І сказав Бог: Хай станеться світло! І сталося світло» (Буття 1:2-3). Так само й у ніч духовної темряви Боже Слово накаже: «Хай станеться світло!» Бог говорить до Свого народу: «Уставай, світися, Єрусалиме, бо прийшло твоє світло, а слава Господня над тобою засяяла!» (Ісаї 60:1).

І далі Писання говорить: «Бо темрява землю вкриває, а морок — народи, та сяє Господь над тобою, і слава Його над тобою з'являється!» (Ісаї 60:2). Землю огортає темрява спотвореного розуміння Бога. [297]

Люди втрачають знання про Його характер. Вони неправильно розуміють і тлумачать його. У наш час має проголошуватися вістка від Бога — вістка просвітницька за своїм впливом та спасенна за силою. Його характер повинен бути явлений людям. У темряву світу має пролитися світло Його слави, доброти, милосердя й істини.

Ця робота описана пророком Ісаєю: «На гору високу зберися собі, благовіснику Сіону, свого голоса сильно підвищ, благовіснику Єрусалиму! Підвищ, не лякайся, скажи містам Юди:

Ось Бог ваш! Ось прийде Господь Бог, як сильний, і буде рамено Його панувати для Нього! Ось із ним нагорода Його, а перед обличчям Його — відплата Його» (Ісаї 40:9-10). Ті, що чекають приходу Жениха, повинні говорити людям: «Ось Бог ваш!» Останні промені благодатного світла, остання віс-

тка милості, яку потрібно нести світові, — це відкриття Його характеру любові. Діти Божі повинні виявляти Його славу. Своім життям і характером вони мають відкривати, що Божа благодать зробила для них.

Світло Сонця Праведності повинно сяяти в добрих ділах — у словах істини і вчинках святості.

Христос, сяйво слави Отця, прийшов як світло для світу.

Він прийшов, щоб явити людям Бога; про Нього написано, що Він був помазаний «Духом Святим і силою». У назаретській синагозі Ісус сказав: «Дух Господній на Мені, бо Він помазав Мене благовістити убогим, послав Мене [зціляти розбитих серцем], проповідувати полоненим визволення, сліпим — прозріння, і пригноблених відпустити на волю; звіщати рік Господнього помилування!» (Луки 4:18-19). Цю роботу Він доручив і Своім учням. «Ви — світло для світу, — сказав Господь. — Тож нехай сяє ваше світло перед людьми, щоб вони побачили ваші добрі діла й прославили Отця вашого, що на небесах» (Матв. 5:14,16).

[298] Цю роботу описує пророк Ісая: «Чи ж не це, — щоб вла-
ти голодному хліба свого, а вбогих бурлаків додому впровадити? Що як побачиш нагого, — щоб вкрити його, і не схватися від свого рідного? Засяє тоді, мов досвітня зоря, твоє світло, і хутко шкірою рана твоя заросте, і твоя справедливість ходитиме перед тобою, а слава Господня сторожею задньою!» (Ісаї 58:6-8).

Так серед ночі духовної темряви Церква має відображати сяйво Божої слави, підіймаючи пригноблених і потішаючи засмучених.

Усюди навколо нас чути зойки людського горя. Усюди є нужденні та страждаючі. Наш обов'язок — полегшувати і пом'якшувати життєві труднощі й нещастя людей.

Практична робота принесе набагато кращі результати, ніж саме проповідання. Ми повинні давати їжу голодним, одяг нагим, притулок бездомним. І ми покликані робити ще більше. Потреби душі може задовольнити тільки любов Христа. Якщо Христос перебуває в нас, наші серця будуть сповнені Божественним співчуттям. Відкриються запечатані джерела глибокої хриstopодібної любові.

Бог закликає нас не лише ділитися з нужденними, але й підбадьорювати людей нашим радісним виразом обличчя, сповненими надії словами, дружнім потиском руки. Коли Христос зціляв хворих, Він клав на них Свої руки. Так і нам слід мати тісні дружні контакти з людьми, котрим бажаємо допомогти.

Багатьох людей покинула надія. Поверніть їм сонячне світло. Багато хто втратили мужність. Скажіть їм підбадьорливі слова. Моліться за них. Є такі, що потребують хліба життя. Читайте їм Слово Боже. Багатьох мучить душевний біль, якого нездатні вгамувати жодний земний бальзам і зцілити — жодний лікар. Моліться за ці душі, приведіть їх до Ісуса. Розкажіть їм, що в Гілеаді є бальзам і там вони знайдуть Лікаря.

Світло — це благословення, універсальне благословення, яке дарує свої скарби світові — невдячному, грішному, розбещеному. Благословення несе і світло Сонця праведності. Уся земля, оповита темрявою гріха, смутку і страждання, має бути освічена пізнанням Божої любові. Жодний клас або ранг, жодна спільнота людей не повинні бути позбавлені світла, що сяє від небесного престолу.

Вістку надії й милості необхідно донести до кінців землі. Кожний бажаючий може з вірою шукати захисту в Бога та укласти мир з Ним, — нехай же укладе мир з Ним! Язичники більше не повинні перебувати під покровом опівнічного року. Яскраве проміння Сонця Праведності розжене темряву. Сили аду переможені.

[299]

Однак жодна людина не спроможна дати іншим те, чого сама не одержала. У Божій справі люди нічого не можуть створити самотійно. Ніхто не здатний власними зусиллями зробити себе носієм Божого світла. Небесні посланці переливали золоту оливу в золоті трубочки, щоб із золотої чаші вона потрапила до світильників святилища, які постійно випромінювали яскраве сяюче світло. Божа любов, котра постійно передається людині, — ось що робить людину здатною ділитися світлом з іншими. У серця всіх з'єднаних з Богом вірою щедро зливається золота олива любові, аби сяяти в добрих ділах, правдивому щирому служінні Богові.

У великому, безмірному дарі Святого Духа містяться усі небесні ресурси. Не через те багатства Божої благодаті не

зливаються широким потоком на людей, що Бог начебто хоче обмежити їх. Якби всі бажали одержати ці багатства, кожний сповнився б Святого Духа.

Кожна душа має перевагу бути живим руслом, яким Бог передаватиме світові скарби Своєї благодаті, незбагненні багатства Христа. Христос нічого не бажає так палко, як мати таких працівників, котрі явили б світові Його Дух і характер. Світ нічого не потребує так сильно, як прояву любові Спасителя через людей. Усе небо чекає, щоб відкрилися канали, якими могла б зливатися свята олива, несучи радість і благословення людським серцям.

Христос зробив усе, щоб Його Церква, осяяна Світлом для світу, наділена славою Емануїла, могла відродитися.

Його мета полягає в тому, аби кожний християнин був оточений духовною атмосферою світла й миру. Він бажає, щоб ми відкрили Його радість у своєму житті.

Ознакою перебування Духа в серці є прояв небесної любові. Через посвячених людей Божественна повнота буде зливатися і поширюватися на інших.

Сонце праведності несе «лікування в променях Його»

[300] (Мал.4:2). Так і від кожного справжнього учня будуть поширюватися життєдайний вплив, мужність, надія і справжнє зцілення.

Релігія Христа означає більше, ніж прощення гріха; вона означає видалення наших гріхів і заповнення утвореного вакууму благодаттю Святого Духа. Вона означає Божественне осяяння, радість у Господі. Вона означає серце, вільне від егоїзму та благословенне постійною присутністю Христа. Коли Христос царює в душі, вона стає чистою, вільною від гріха. Слава, повнота, завершеність євангельського плану здійснюються в житті людини. Прийняття Спасителя приносить світло досконалого миру, досконалої любові, досконалої впевненості. Краса й пахощі характеру Христа, явлені в житті, свідчать, що Бог справді послав Свого Сина у світ, аби Він став його Спасителем.

Христос не дає повеління Своїм послідовникам намагатися випромінювати світло. Він говорить: Нехай сяє ваше світло. Якщо ви прийняли Божу благодать, світло вже перебуває у вас.

Усуньте всі перешкоди, і тоді відкриється слава Господня. Засяє яскраве світло, проникаючи через темряву та розганяючи її. Ви просто не зможете не сяяти в тому середовищі, де поширюється ваш вплив.

Відкриття Божої слави в людських істотах настільки наблизить Небо до людей, що внутрішня краса храму буде видима в кожній душі, де перебуває Спаситель. Людей полонитиме слава Христа, Котрий перебуває в людському серці. Тоді до великого Подателя повертатиметься слава потоком хвали й подяки від багатьох душ, навернених до Бога.

«Уставай, світися, Єрусалиме, бо прийшло твоє світло, а слава Господня над тобою засяяла!» (Ісаї 60:1). Ця вістка дана для тих, хто виходить зустрічати Жениха. Христос іде з великою силою і славою. Він іде з власною славою та славою Отця. Він іде з усіма святими ангелами. Коли весь світ буде оповитий темрявою, у кожній домівці святих сяятиме світло. Над ними спалахнуть перші промені Його Другого приходу. Від Його величі променітиме яскраве світло, і Христа — Викупителя захоплено вітатимуть ті, що служили Йому. У той час як нечестиві будуть втікати від Його присутності, послідовники Христа радітимуть. Патріарх Йов, очима віри споглядаючи Другий прихід Христа, сказав: «Сам я побачу Його, й мої очі побачать, а не очі чужі» (Йов 19:27). Для Своїх вірних послідовників Христос був незмінним товаришем і близьким другом. Вони жили в тісному єднанні, у постійному спілкуванні з Богом. Над ними зійшла слава Господня. У них відобразилося світло пізнання Божої слави в особі Ісуса Христа. І тепер вони тішаться в яскравих променях сйива і слави Царя в Його величі. Вони підготовлені до спілкування на Небі, оскільки Небо перебувало в їхніх серцях.

З піднятими обличчями, у сяючому промінні Сонця праведності, радіючи, що наближається їхнє визволення, вони виходять назустріч Жениху, говорячи: «Це наш Бог, що на Нього ми мали надію, — і Він спас нас!» (Ісаї 25:9).

«І я почув наче голос величезної кількості людей, і наче шум великої води, і наче голос гучних громів, що вигукували: Аلیلуя, бо запанував наш Господь, Бог Вседержитель! Радіймо й веселімося, віддаймо славу Йому, бо прийшло весілля Агнця,

[301]

і Його дружина приготувала себе!... І каже він мені: Напиши: блаженні покликані на весільну вечерю Агнця». «Він є Господь господарів, і Цар царів; а ті, що з Ним, — покликані, вибрані та вірні» (Об'явл.19:6-9; 17:14)